Vzdělávací oblasti

5.1 Vzdělávací oblast: Jazyk a jazyková komunikace

5.1.1 Vyučovací předmět: Český jazyk

1. stupeň

Charakteristika vyučovacího předmětu

Vzdělávací oblast Jazyk a jazyková komunikace zaujímá velmi důležité, stěžejní postavení ve výchovně vzdělávacím procesu. Dobrá úroveň znalostí jazyka a jazykové kultury patří k hlavním znakům všeobecné vyspělosti absolventa základní školy. Žák v hodinách jazykového vyučování získává takové znalosti a dovednosti, pomocí kterých dokáže správně rozlišit a vnímat různá jazyková sdělení, dokáže jim porozumět, správně a vhodně se vyjadřuje a dokáže se i uplatnit a prosadit výsledky svého poznávání. Cílem jazykové výchovy je zejména podpora rozvoje komunikačních kompetencí.

Vzdělávací oblast Jazyk a jazyková komunikace je u nás na škole realizována v povinných vyučovacích předmětech: český jazyk a literatura, anglický jazyk, volitelných předmětech konverzace v anglickém jazyce a dalším cizím jazyce. Všechny tyto vyučovací předměty mají za úkol vybavit žáky příslušnými dovednostmi, dokázat jim vytvořit takové nástroje vzdělávání, které by nadále uplatňovali ve všech oblastech vzdělávání. Prostřednictvím jazyka žáci vyjadřují své pocity a myšlenky.
Nedílnou součástí všech těchto oblastí je kultivace jazykových dovedností a především jejich využívání.

Užívání češtiny jako mateřského jazyka jak v jeho mluvené, tak v písemné podobě umožňuje žákům poznat společensko-kulturní vývoj lidské společnosti. Žáci se učí interpretovat své pocity a reakce tak, aby dokázali pochopit svoji roli v různých komunikačních situacích. Dále aby se dokázali orientovat při vnímání okolí i sebe sama.

Obor Český jazyk a literatura má komplexní charakter. Pro přehlednost je rozdělen do tří složek: Jazyková výchova, Literární výchova, Slohová a komunikační výchova.
Při jednotlivých výukách se obsah všech složek prolíná.
V Jazykové výchově žáci získávají vědomosti a dovednosti, které potřebují ke správnému osvojení spisovného jazyka.
V Literární výchově žáci prostřednictvím četby poznávají základní literární druhy, pracují s nimi, formují své vlastní názory o přečteném díle.
Komunikační a slohová výchova učí žáky poznávat a vnímat různá jazyková sdělení, číst s porozuměním, kultivovaně psát, mluvit, analyzovat text a kriticky posuzovat jeho obsah.

Hodinová dotace:
1. období
1. ročník: 9 hodin týdně
2. ročník: 10 hodin týdně
3. ročník: 8 hodin týdně
2. období
4. ročník: 8 hodin týdně
5. ročník: 7 hodin týdně

Očekávané výstupy

KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA

1. období

Žák:
- plynule čte s porozuměním texty přiměřeného rozsahu a náročnosti
- porozumí písemným nebo mluveným pokynům přiměřené složitosti
- respektuje základní komunikační pravidla v rozhovoru
- pečlivě vyslovuje, opravuje svou nesprávnou nebo nedbalou výslovnost
- v krátkých mluvených projevech správně dýchá a volí vhodné tempo řeči
- volí vhodné verbální i nonverbální prostředky řeči v běžných školních i mimoškolních situacích
- na základě vlastních zážitků tvoří krátký mluvený projev
- zvládá základní hygienické návyky spojené se psaním
- píše správné tvary písmen a číslic, správně spojuje písmena i slabiky; kontroluje vlastní písemný projev
- píše věcně i formálně správně jednoduchá sdělení
- seřadí ilustrace podle dějové posloupnosti a vypráví podle nich jednoduchý příběh

2. období

Žák:
- čte s porozuměním přiměřeně náročné texty potichu i nahlas
- rozlišuje podstatné a okrajové informace v textu vhodném pro daný věk, podstatné informace zaznamenává
- posuzuje úplnost či neúplnost jednoduchého sdělení
- reprodukuje obsah přiměřeně složitého sdělení a zapamatuje si z něj podstatná fakta
- vede správně dialog, telefonický rozhovor, zanechá vzkaz na záznamníku
- rozpoznává manipulativní komunikaci v reklamě
- volí náležitou intonaci, přízvuk, pauzy a tempo podle svého komunikačního záměru
- rozlišuje spisovnou a nespisovnou výslovnost a vhodně ji užívá podle komunikační situace
- píše správně po stránce obsahové i formální jednoduché komunikační žánry
- sestaví osnovu vyprávění a na jejím základě vytváří krátký mluvený nebo písemný projev s dodržením časové posloupnosti

JAZYKOVÁ VÝCHOVA

1. období

Žák:
- rozlišuje zvukovou a grafickou podobu slova, člení slova na hlásky, odlišuje dlouhé a krátké samohlásky
- porovnává významy slov, zvláště slova opačného významu a slova významem souřadná, nadřazená a podřazená, vyhledá v textu slova příbuzná
- porovnává a třídí slova podle zobecněného významu – děj, věc, okolnost, vlastnost
- rozlišuje slovní druhy v základním tvaru

- užívá v mluveném projevu správné gramatické tvary podstatných jmen, přídavných jmen a sloves
- spojuje věty do jednodušších souvětí vhodnými spojkami a jinými spojovacími výrazy
- rozlišuje v textu druhy vět podle postoje mluvčího a k jejich vytvoření volí vhodné jazykové i zvukové prostředky
- odůvodňuje a píše správně: i/y po tvrdých a měkkých souhláskách i po obojetných souhláskách ve vyjmenovaných slovech; dě, tě, ně, ú/ů, bě, pě, vě, mě - mimo morfologický šev; velká písmena na začátku věty a v typických případech vlastních jmen osob, zvířat a místních pojmenování

2. období

Žák:
- porovnává významy slov, zvláště slova stejného nebo podobného významu a slova vícevýznamová
- rozlišuje ve slově kořen, část příponovou, předponovou a koncovku
- určuje slovní druhy plnovýznamových slov a využívá je v gramaticky správných tvarech ve svém mluveném projevu
- rozlišuje slova spisovná a jejich nespisovné tvary
- vyhledává základní skladební dvojici a v neúplné základní skladební dvojici označuje základ věty
- odlišuje větu jednoduchou a souvětí, vhodně změní větu jednoduchou v souvětí
- užívá vhodných spojovacích výrazů, podle potřeby projevu je obměňuje
- píše správně i/y ve slovech po obojetných souhláskách
- zvládá základní příklady syntaktického pravopisu

LITERÁRNÍ VÝCHOVA

1. období

Žák:
- čte a přednáší zpaměti ve vhodném frázování a tempu literární texty přiměřené věku
- vyjadřuje své pocity z přečteného textu
- rozlišuje vyjadřování v próze a ve verších, odlišuje pohádku od ostatních vyprávění
- pracuje tvořivě s literárním textem podle pokynů učitele a podle svých schopností

2. období

Žák:
- vyjadřuje své dojmy z četby a zaznamenává je
- volně reprodukuje text podle svých schopností, tvoří vlastní literární text na dané téma
- rozlišuje různé typy uměleckých a neuměleckých textů
- při jednoduchém rozboru literárních textů používá elementární literární pojmy

Cílové zaměření vzdělávací oblasti

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:
- pochopení jazyka jako prostředku historického a kulturního vývoje národa a důležitého sjednocujícího činitele národního společenství

- pochopení jazyků jako důležitého nástroje celoživotního vzdělávání
- rozvíjení pozitivního vztahu k mateřskému jazyku a jeho chápání jako potenciálního zdroje pro rozvoj osobního i kulturního bohatství
- rozvíjení pozitivního vztahu k mnohajazyčnosti a respektování kulturní rozmanitosti
- vnímání a postupnému osvojování jazyka jako prostředku k získávání a předávání informací, k vyjádření jeho potřeb i prožitků a ke sdělování názorů
- zvládnutí pravidel mezilidské komunikace daného kulturního prostředí a rozvíjení pozitivního vztahu k jazyku v rámci interkulturní komunikace
- samostatnému získávání informací z různých zdrojů a k zvládnutí práce s jazykovými a literárními prameny i s texty různého zaměření
- získávání sebedůvěry při vystupování na veřejnosti a ke kultivovanému projevu jako prostředku prosazení sebe sama
- individuálnímu prožívání slovesného uměleckého díla, ke sdílení čtenářských zážitků, k rozvíjení pozitivního vztahu k literatuře i k dalším druhům umění založených na uměleckém textu a k rozvíjení emocionálního a estetického vnímání

Výchovně vzdělávací strategie

Zásadní výchovné a vzdělávací postupy, které ve vyučovacím předmětu Český jazyk směřují k utváření klíčových kompetencí

kompetence k učení

- učitel podporuje čtení s porozuměním
- využívá žákovských zkušeností ve výuce - nechá žáky vyjadřovat se k přečtenému textu a stručně vyprávět jeho obsah - vytváří podmínky pro získávání dalších informací potřebných k práci
- motivuje žáky k aktivnímu zapojení do vyučovacího procesu
- hodnotí práci žáků způsobem, který jim umožňuje vnímat vlastní pokrok - klade na žáky v učivu přiměřené nároky a vede je k ovládnutí základního učiva
- vede žáky k sebehodnocení a pochopení, proč se danému učivu učí
- pomáhá vytvářet návyky k pozdějšímu samostatnému učení

kompetence k řešení problémů

- učitel vede žáky k úvahám o problému, k vyjádření a zdůvodnění svých závěrů, k dokončení úkolů, ke znovuobjevování poznatků
- učitel postupuje od jednoduchých problémů ke složitějším
- na základě pochopení žáci sami navrhují a provádějí obměny činností, vzájemně si radí a pomáhají
- učitel umožňuje žákům vyhledávat nové informace, třídit je a propojovat s učivem

kompetence komunikativní

- učitel vede žáky k výstižnému a kultivovanému projevu
- nechá žáky hovořit o pozorovaném jevu nebo o vlastním způsobu řešení problému - umožní žákům vyjádřit své myšlenky a názory
- učí žáky naslouchat názorům spolužáků, diskutovat o nich, navzájem se respektovat
- umožní žákům vymýšlet úkoly, otázky, vzájemně se vyvolávat a radit se, poradit druhým

kompetence sociální a personální

- učitel organizuje práci ve skupinách, aby žáci vzájemně spolupracovali, domlouvali se a učili se navzájem respektovat
- umožní žákům podílet se na stanovení pravidel pro práci ve skupinách a dbá na jejich dodržování - vede žáky k vzájemné toleranci a zodpovědnosti za plnění dílčích úkolů
- vede žáky k tomu, aby v případě potřeby dokázali požádat o pomoc a sami byli ochotni pomoc nabídnout

kompetence občanské
- učitel vede žáky prostřednictvím literatury k vytváření správných postojů k přírodě, k životnímu prostředí, k péči o zdraví
- učí žáky zvládnout komunikaci i ve vyhraněných situacích - vede žáky k vzájemnému slušnému chování bez hrubostí a násilí
- pro integrované žáky jsou k dispozici vhodně přizpůsobené pracovní materiály

kompetence pracovní
- učitel dbá na udržování pořádku na pracovním místě
- vede žáky k organizování a plánování učení - požaduje dodržování dohodnuté kvality práce, postupů, termínů
- zajímá se, jak žákům vyhovuje jeho způsob výuky

digitální kompetence
- dáváme žákům prostor ke čtení elektronických textů s hlubším porozuměním, včetně porozumění významu obrazných symbolů (piktogramů)
- učitel vede žáky ke zjištění, které čtenářské strategie jsou vhodné i pro digitální čtení, a k využívání grafických organizérů pro třídění a uspořádání informací
- učitel klade důraz na hodnocení důvěryhodnosti digitálních informací, které žáci vyhledají, a na ověřování informací z více zdrojů
- učitel podporuje žáky v získání dovedností a návyků spojených s psaním na dotykovém displeji a v orientaci v rozložení jednotlivých znaků, velkých a malých písmen, číslic a symbolů na klávesnici vedeme žáky k dodržování základních hygienických návyků při práci s digitálními technologiemi
- učitel vede žáky k výběru vhodné technologie s ohledem na zvolený formát sdělení (SMS, e-mail, chat) a pro sdílení výsledků samostatné nebo společné práce
- učitel umožňuje žákům využívání online slovníků (slovník spisovné češtiny, slovník cizích slov)
- učitel vede žáky k odlišení vlastního a cizího obsahu, k vnímání problematiky autorství

5.1 Vzdělávací oblast: Jazyk a jazyková komunikace
5.1.1 Vyučovací předmět: Český jazyk
Ročník: 1.

Dílčí výstupy Žák:	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, projekty a kurzy
- píše správné tvary všech písmen a číslic, dobře spojuje písmena i slabiky, kontroluje vlastní písemný projev	automatizace psacího pohybu postupné odstraňování individuálních nedostatků pís. projevu	
- píše jednoduchá sdělení věcně i formálně správně úměrně věku	nácvik hůlkového písma dle platných norem plynulý, úhledný a čitelný psaný projev	
- seřadí ilustrace podle dějové posloupnosti a snaží se vyprávět podle nich jednoduchý příběh	vyprávění pohádek a povídek, spojení textu a ilustrace dramatizace, poslech, naslouchání	**OSV** - osobnostní rozvoj - kreativita **OSV** - sociální rozvoj **MDV, MV, VMEGS** - Evropa
- rozlišuje zvukovou a grafickou podobu slova, rozdělí slova na hlásky, rozliší dlouhé, krátké samohlásky - čte s porozuměním krátké texty, přiměřené náročnosti	genetická nebo analyticko-syntetická metoda, dlouhé a krátké samohlásky, párové souhlásky hláskosloví, nauka o slově, stavba slov čtení a psaní hůlkovým písmem	**OSV** - rozvoj schopnosti poznávání, paměti a soustředění
	naslouchání	Projekt - např. Karel Čapek - Pejsek a kočička
- zpaměti přednáší a čte při vhodném frázování a vhodném tempu texty přiměřeného věku	reprodukce textu hlasité i tiché čtení přednes básně, prózy čtení s porozuměním uvědoměle číst	**OSV** - osobnostní rozvoj - kreativita
- píše většinou správně tvary všech písmen a číslic, dobře spojuje písmena i slabiky - kontroluje vlastní písemný projev	automatizace psaného pohybu postupné odstraňování individuálních nedostatků písemného projevu	
- tvoří básně a krátké texty přiměřené věku	LV - tvůrčí psaní	**MDV** - školní časopis

5.1 Vzdělávací oblast: Jazyk a jazyková komunikace
5.1.1 Vyučovací předmět: Český jazyk
Ročník: 2.

Dílčí výstupy Žák:	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, projekty a kurzy
- píše správné tvary všech písmen a číslic, dobře spojuje písmena i slabiky, kontroluje vlastní písemný projev	automatizace psacího pohybu postupné odstraňování individuálních nedostatků pís. projevu	
- píše jednoduchá sdělení věcně i formálně správně	psaní hůlkovým písmem dle platných norem plynulý, úhledný a čitelný psaný projev	
- seřadí ilustrace podle dějové posloupnosti a vypráví podle nich jednoduchý příběh	vyprávění pohádek a povídek, spojení textu a ilustrace	**OSV** - osobnostní rozvoj - kreativita **MDV, MV**
- dobře rozlišuje zvukovou a grafickou podobu slova, rozdělí slova na hlásky, rozliší dlouhé, krátké samohlásky	genetická nebo analyticko-syntetická metoda, dlouhé a krátké samohlásky, párové souhlásky hláskosloví, nauka o slově, stavba slov čtení a psaní hůlkovým písmem	**OSV** - rozvoj schopnosti poznávání, paměti a soustředění
- porovnává významy slov, slova opačného významu a slova souřadná, nadřazená a podřazená, v textu vyhledává slova příbuzná	slova souřadná, nadřazená, podřazená, slova opačného významu, jiný tvar slova, slova příbuzná	**OSV** - rozvoj schopnosti poznávání, paměti a soustředění
- porovnává a třídí slova podle obecného významu – děj, věc, vlastnost, okolnost	třídění slov seznámení s některými slovními druhy abeceda, slovníky	**OSV** - rozvoj schopností poznávání, paměti a soustředění
- odlišuje pohádku od ostatních vyprávění	základy literatury – poezie (báseň, rým, sloka, přednes) próza (pohádka, povídka, postava, děj, prostředí)	
- pracuje s literárním textem (tvořivě) dle svých možností a dle pokynů učitele	dramatizace pohádky volná reprodukce krátkého textu dramatizace povídky, básně	**OSV** - osobnostní rozvoj, mezilidské vztahy
- s porozuměním čte potichu i nahlas přiměřeně náročné texty	uvědomělé plynulé čtení přiměřeně náročných textů tiché čtení s porozuměním	
- v mluveném projevu se snaží užívat správné gramatické tvary jmen podstatných, přídavných a sloves	význam slov souvislý mluvený projev	
- věty spojuje do souvětí (jednodušších), snaží se užívat vhodné spojky či jiné spojovací výrazy	věta a souvětí spojky, spojovací výrazy	

- v textu rozlišuje druhy vět podle postoje mluvčího, k jejich tvorbě se snaží volit vhodné zvukové i jazykové prostředky	druhy vět podle postoje mluvčího vhodné jazykové prostředky	
- píše a odůvodňuje i,í a y,ý po tvrdých a měkkých souhláskách. Slova se skupinami dě, tě, ně, bě, pě, vě, mě, slova s ú, ů, velká písmena na začátku věty a ve vlastních jménech	znalost správného pravopisu dle očekávaného výstupu	
- zpaměti přednáší a čte při vhodném frázování a vhodném tempu texty přiměřeného věku	reprodukce textu hlasité i tiché čtení přednes básně, prózy čtení s porozuměním uvědoměle číst	**OSV** - osobnostní rozvoj - kreativita
- z přečteného textu vyjadřuje své pocity	líčení atmosféry příběhu	**OSV** - osobnostní rozvoj - kreativita

5.1 Vzdělávací oblast: Jazyk a jazyková komunikace
5.1.1 Vyučovací předmět: Český jazyk
Ročník: 3.

Dílčí výstupy Žák:	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, projekty a kurzy
- umí napsat správné tvary všech písmen a číslic, dobře spojuje písmena i slabiky, kontroluje vlastní písemný projev	automatizace psacího pohybu postupné odstraňování individuálních nedostatků pís. projevu	
- píše jednoduchá sdělení věcně i formálně správně	nácvik hůlkového písma dle platných norem plynulý, úhledný a čitelný psaný projev	
- seřadí ilustrace podle dějové posloupnosti a vypráví podle nich jednoduchý příběh	vyprávění pohádek a povídek, spojení textu a ilustrace	**OSV** – osobnostní rozvoj – kreativita **MDV, MV**
- porovnává významy slov, slova opačného významu a slova souřadná, nadřazená a podřazená, v textu vyhledává slova příbuzná	slova souřadná, nadřazená, podřazená, slova opačného významu, jiný tvar slova, slova příbuzná	**OSV** – rozvoj schopnosti poznávání, paměti a soustředění
	vyjmenovaná slova a slova k nim příbuzná	
- porovnává a třídí slova podle obecného významu - děj, věc, vlastnost, okolnost	třídění slov seznámení s některými slovními druhy abeceda, slovníky	**OSV** – rozvoj schopností poznávání, paměti a soustředění
- v mluveném projevu užívá správné gramatické tvary jmen podstatných, přídavných a sloves	význam slov souvislý mluvený projev	
- věty spojuje do souvětí (jednodušších), umí využívat vhodné spojky či jiné spojovací výrazy	věta a souvětí spojky, spojovací výrazy	
- v textu dobře rozlišuje druhy vět podle postoje mluvčího, k jejich tvorbě volí vhodné zvukové i jazykové prostředky	druhy vět podle postoje mluvčího vhodné jazykové prostředky	
- píše a odůvodňuje správně i,í a y,ý po tvrdých a měkkých souhláskách, po obojetných souhláskách ve vyjmen. slovech, slova se skupinami dě, tě, ně, bě, pě, vě, mě, slova s ú,ů, velká písmena na začátku věty a ve vlastních jménech	znalost správného pravopisu dle očekávaného výstupu	
- zpaměti přednáší a čte při vhodném frázování a vhodném tempu texty přiměřeného věku	reprodukce textu hlasité i tiché čtení	**OSV** – osobnostní rozvoj - kreativita

- žák vytvoří vlastní text na dané téma, napíše pohádku, bajku, volné psaní,……..	přednes básně, prózy čtení s porozuměním uvědoměle číst	
- z přečteného textu vyjadřuje své pocity	líčení atmosféry příběhu	**OSV** – osobnostní rozvoj - kreativita
- umí rozlišit vyjadřování v próze a poezii, odlišuje pohádku od ostatních vyprávění	základy literatury – poezie (báseň, rým, sloka, přednes) próza (pohádka, povídka, postava, děj, prostředí)	
- pracuje s literárním textem (tvořivě) dle svých možností a dle pokynů učitele	dramatizace pohádky volná reprodukce krátkého textu dramatizace povídky, básně	
- s porozuměním čte dobře potichu i nahlas přiměřeně náročné texty	uvědomělé plynulé čtení přiměřeně náročných textů tiché čtení s porozuměním	
- rozlišuje podstatné a nepodstatné informace v přiměřeném textu, důležité informace zaznamenává	vyhledávání důležitých slov, vnímání podrobností a hledání jejich významu v celku	
- posuzuje jednoduché sdělení a jeho úplnost	orientace v textu	

5.1 Vzdělávací oblast: Jazyk a jazyková komunikace
5.1.1 Vyučovací předmět: Český jazyk
Ročník: 4.

Dílčí výstupy Žák:	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, projekty a kurzy
- reprodukuje obsah sdělení přiměřeného věku a zapamatuje si z něj důležité informace	podchycení podstaty orientace v naučných textech (přiměřených)	
- vede dialog, dokáže zanechat vzkaz na záznamníku, umí správně telefonovat	pravidla rozhovoru	
- rozpozná manipulaci v reklamě	porovnávání názorů, tolerance, kritické myšlení řešení konfliktních situací	**MDV** - vliv médií na společnost
- volí správnou intonaci, přízvuk, tempo, pauzy podle svého záměru v komunikaci	frázování, síla, barva hlasu, členění vět	
- spisovná a nespisovná výslovnost, vhodně i užívá podle situace	spisovná a nespisovná mluva hovorový jazyk	
- rozlišení slov spisovných a jejich nespisovných tvarů	jazyk spisovný (tvary v psaném i mluveném projevu)	
- správně píše po stránce formální i obsahové jednoduché žánry	stavba textu, orientace členění textu na odstavce	
- dokáže sestavit osnovu vyprávění, podle ní vytvoří krátký mluvený nebo písemný projev, dodrží časovou posloupnost příběhu	osnova, dodržení pravidel při jejím sestavování rozčlenění příběhu	
- porovnává slova a jejich význam, slova stejného nebo podobného významu, popř. slova vícevýznamová	slova a jejich význam (jednovýznamová, mnohovýznamová, slova opačného i stejného významu)	
- určuje ve slově kořen, část příponovou, předponovou, koncovku	stavba slova	
- dokáže určovat slovní druhy u plnovýznamových slov, používá je ve správných tvarech ve svém mluveném projevu	slovní druhy a jejich třídění tvary slov mluvnické kategorie ohebných slovních druhů	
- vyhledá základní skladební dvojici, v neúplné	věta a práce s ní	

základní skladební dvojici dokáže označit základ věty		
- odliší větu jednoduchou a souvětí, mění větu jednoduchou ve vhodné souvětí	výstavba věty, základní větné členy věta jednoduchá, souvětí uspořádání vět jednoduchých do souvětí	
- používá vhodné spojovací výrazy, dokáže je i vhodně měnit	spojovací výrazy	
- správně používá a píše i/y ve slovech po obojetných souhláskách	vyjmenovaná slova hledání slov příbuzných	
- zvládá základy syntaktického pravopisu (příklady)	podmět a přísudek, shoda	
- své dojmy z četby umí vyjádřit a zaznamenat	naslouchání a zážitkové čtení nalezení příčin věcí a porozumění jim	
- zvládá volnou reprodukci textu podle svých schopností, tvorba vlastního literárního textu podle zadaného tématu	tvořivá činnost s textem volná reprodukce a dramatizace textu, zachycení a vystižení děje, ilustrace k textu vlastní tvorba na libovolné téma	
- snaží se rozlišit různé typy uměleckého textu	druhy a žánry dětské literatury	
	lidová slovesnost literatura umělecká a věcná literatura v proměnách času	
- používá jednoduché literární pojmy - při jednoduchém rozboru krátkého literárního textu úměrného věku	literární pojmy verš a rým básnické výrazy, přenesené výrazy, přirovnávání, zastaralé výrazy	
- projevuje somatické dovednosti, dokáže je použít za účelem vyjádření vnitřních stavů a emocí svých i literární postavy	psychosomatické dovednosti (správná tvorba hlasu, dechová cvičení, verbální i nonverbální komunikace, držení těla)	
- respektuje pravidla hry a dokáže s nimi pracovat, používá i variace pravidel, vstupuje do role, umí v simulačních situacích přirozeně jednat	herní dovednosti sociální a komunikační dovednosti pravidla hry a jejich dodržování	**OSV** - morální rozvoj – hodnoty, postoje, etika
- snaží se ve skupině zapojit na vytváření malého inscenačního tvaru, využívá různých výrazových prostředků, prezentace před spolužáky, na základě sebereflexe a reflexe spolužáků a učitele na něm dále pracuje a hodnotí prezentace svých spolužáků	dramatická situace, příběh, řazení situací v časové posloupnosti	dramatizace **OSV** - komunikace

5.1 Vzdělávací oblast: Jazyk a jazyková komunikace
5.1.1 Vyučovací předmět: Český jazyk
Ročník: 5.

Dílčí výstupy Žák:	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, projekty a kurzy
- reprodukuje obsah sdělení přiměřeného věku a zapamatuje si z něj důležité informace - posuzuje úplnost či neúplnost jednoduchého sdělení	podchycení podstaty orientace v naučných textech (přiměřených)	
- vede dialog, dokáže zanechat vzkaz na záznamníku, umí správně telefonovat	pravidla rozhovoru	
- rozpozná manipulaci v reklamě, - rozlišuje podstatné a okrajové informace, podstatné umí zaznamenat - vyslechne sdělení a reprodukuje ho další osobě	porovnávání názorů, tolerance, kritické myšlení řešení konfliktních situací	**MDV** - vliv médií na společnost
- volí správnou intonaci, přízvuk, tempo, pauzy podle svého záměru v komunikaci	frázování, síla, barva hlasu, členění vět	
- spisovná a nespisovná výslovnost, vhodně i užívá podle situace	spisovná a nespisovná mluva hovorový jazyk	
- rozlišení slov spisovných a jejich nespisovných tvarů	jazyk spisovný (tvary v psaném i mluveném projevu)	
- správně píše po stránce formální i obsahové jednoduché žánry	stavba textu, orientace členění textu na odstavce	**EV** – vyprávění popis pokusu
- ovládá sestavení osnovy vyprávění, podle ní vytvoří krátký mluvený nebo písemný projev, dodrží časovou posloupnost příběhu	osnova, dodržení pravidel při jejím sestavování rozčlenění příběhu	
- ovládá porovnání slov a jejich význam, slova stejného nebo podobného významu, popř. slova vícevýznamová	slova a jejich význam (jednovýznamová, mnohovýznamová, slova opačného i stejného významu)	
- umí určit ve slově kořen, část příponovou, předponovou, koncovku	stavba slova	
- ovládá určování slovních druhů	slovní druhy a jejich třídění	

u plnovýznamových slov, používá je ve správných tvarech ve svém mluveném projevu	tvary slov mluvnické kategorie ohebných slovních druhů	
- ovládá najít základní skladební dvojici, v neúplné základní skladební dvojici dokáže označit základ věty	věta a práce s ní	
- ovládá větu jednoduchou a souvětí, mění větu jednoduchou ve vhodné souvětí	výstavba věty, základní větné členy věta jednoduchá, souvětí uspořádání vět jednoduchých do souvětí	
- používá vhodné spojovací výrazy, dokáže je i vhodně měnit	spojovací výrazy	
- ovládá používání i/y ve slovech po obojetných souhláskách	vyjmenovaná slova hledání slov příbuzných	
- ovládá základy syntaktického pravopisu (příklady)	podmět a přísudek, shoda	
- své dojmy z četby umí vyjádřit a zaznamenat - vyhledává v textu příslušném věku odpověď na zadanou otázku	naslouchání a zážitkové čtení nalezení příčin věcí a porozumění jim	**EV** – Encyklopedie - příroda
- ovládá volnou reprodukci textu podle svých schopností, tvorba vlastního literárního textu podle zadaného tématu	tvořivá činnost s textem volná reprodukce a dramatizace textu, zachycení a vystižení děje, ilustrace k textu vlastní tvorba na libovolné téma	
- rozlišuje různé typy uměleckého textu	druhy žánry dětské literatury	
	lidová slovesnost literatura umělecká a věcná literatura v proměnách času	
- používá jednoduché literární pojmy – při jednoduchém rozboru krátkého literárního textu	literární pojmy verš a rým básnické výrazy, přenesené výrazy, přirovnávání, zastaralé výrazy	
- projevuje somatické dovednosti, dokáže je použít za účelem vyjádření vnitřních stavů a emocí svých i literární postavy	psychosomatické dovednosti (správná tvorba hlasu, dechová cvičení, verbální i nonverbální komunikace, držení těla)	
- ovládá a respektuje pravidla hry a dokáže s nimi pracovat, dokáže použít i variace pravidel, vstupuje do role, umí v simulačních situacích přirozeně jednat	herní dovednosti sociální a komunikační dovednosti pravidla hry a jejich dodržování	**OSV** - morální rozvoj – hodnoty, postoje, etika
- dokáže se ve skupině zapojit na vytváření	dramatická situace,	dramatizace

malého inscenačního tvaru, využívá různých výrazových prostředků, prezentace před spolužáky, na základě sebereflexe a reflexe spolužáků a učitele na něm dále pracuje a hodnotí prezentace svých spolužáků	příběh, řazení situací v časové posloupnosti	**OSV** - komunikace

5.1 Vzdělávací oblast: Jazyk a jazyková komunikace
5.1.1 Vyučovací předmět: Český jazyk

2. stupeň

Charakteristika vyučovacího předmětu

Vzdělávací oblast Jazyk a jazyková komunikace zaujímá velmi důležité, stěžejní postavení ve výchovně vzdělávacím procesu. Dobrá úroveň znalostí jazyka
a jazykové kultury patří k hlavním znakům všeobecné vyspělosti absolventa základní školy. Žák v hodinách jazykového vyučování získává takové znalosti
a dovednosti, pomocí kterých dokáže správně rozlišit a vnímat různá jazyková sdělení, dokáže jim porozumět, správně a vhodně se vyjadřuje a dokáže se
i uplatnit a prosadit výsledky svého poznávání.

Vzdělávací oblast Jazyk a jazyková komunikace je u nás na škole realizována v povinných vyučovacích předmětech: český jazyk a literatura, anglický jazyk, volitelných předmětech konverzace v anglickém jazyce. Všechny tyto vyučovací předměty mají za úkol vybavit žáky příslušnými dovednostmi, dokázat jim vytvořit takové nástroje vzdělávání, které by nadále uplatňovali ve všech oblastech vzdělávání. Prostřednictvím jazyka žáci vyjadřují své pocity a myšlenky.

Užívání češtiny jako mateřského jazyka jak v jeho mluvené, tak v písemné podobě umožňuje žákům poznat společensko-kulturní vývoj lidské společnosti. Žáci se učí interpretovat své pocity a reakce tak, aby dokázali pochopit svoji roli v různých komunikačních situacích. Dále aby se dokázali orientovat při vnímání okolí i sebe sama.

Obor Český jazyk a literatura má komplexní charakter. Pro přehlednost je rozdělen do tří složek: Jazyková výchova, Literární výchova, Slohová a komunikační výchova.
Při jednotlivých výukách se obsah všech složek prolíná.
V Jazykové výchově žáci získávají vědomosti a dovednosti, které potřebují ke správnému osvojení spisovného jazyka.
V Literární výchově žáci prostřednictvím četby poznávají základní literární druhy, pracují s nimi, formují své vlastní názory o přečteném díle.
Komunikační a slohová výchova učí žáky poznávat a vnímat různá jazyková sdělení, číst s porozuměním, kultivovaně psát, mluvit, analyzovat text a kriticky posuzovat jeho obsah.

Hodinová dotace:
6. ročník: 5 hodin týdně
7. ročník: 4 hodin týdně
8. ročník: 4 hodin týdně
9. ročník: 4 hodin týdně

Očekávané výstupy

KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA

Žák:

- odlišuje ve čteném nebo slyšeném textu fakta od názorů a hodnocení, ověřuje fakta pomocí otázek nebo porovnáváním s dostupnými informačními zdroji
- rozlišuje subjektivní a objektivní sdělení a komunikační záměr partnera v hovoru
- rozpoznává manipulativní komunikaci v masmédiích a zaujímá k ní kritický postoj
- dorozumívá se kultivovaně, výstižně, jazykovými prostředky vhodnými pro danou komunikační situaci
- odlišuje spisovný a nespisovný projev a vhodně užívá spisovné jazykové prostředky vzhledem ke svému komunikačnímu záměru
- v mluveném projevu připraveném i improvizovaném vhodně užívá verbálních, nonverbálních i paralingválních prostředků řeči
- zapojuje se do diskuse, řídí ji a využívá zásad komunikace a pravidel dialogu
- využívá základy studijního čtení – vyhledá klíčová slova, formuluje hlavní myšlenky textu, vytvoří otázky a stručné poznámky, výpisky nebo výtah z přečteného textu; samostatně připraví a s oporou o text přednese referát
- uspořádá informace v textu s ohledem na jeho účel, vytvoří koherentní text s dodržováním pravidel mezivětného navazování
- využívá poznatků o jazyce a stylu ke gramaticky i věcně správnému písemnému projevu a k tvořivé práci s textem nebo i k vlastnímu tvořivému psaní na základě svých dispozic a osobních zájmů

JAZYKOVÁ VÝCHOVA

Žák:

- spisovně vyslovuje česká a běžně užívaná cizí slova
- rozlišuje a příklady v textu dokládá nejdůležitější způsoby obohacování slovní zásoby a zásady tvoření českých slov, rozpoznává přenesená pojmenování, zvláště ve frazémech
- samostatně pracuje s Pravidly českého pravopisu, se Slovníkem spisovné češtiny a s dalšími slovníky a příručkami
- správně třídí slovní druhy, tvoří spisovné tvary slov a vědomě jich používá ve vhodné komunikační situaci
- využívá znalostí o jazykové normě při tvorbě vhodných jazykových projevů podle komunikační situace
- rozlišuje významové vztahy gramatických jednotek ve větě a v souvětí
- v písemném projevu zvládá pravopis lexikální, slovotvorný, morfologický i syntaktický ve větě jednoduché i souvětí
- rozlišuje spisovný jazyk, nářečí a obecnou češtinu a zdůvodní jejich užití

LITERÁRNÍ VÝCHOVA

Žák:

- uceleně reprodukuje přečtený text, jednoduše popisuje strukturu a jazyk literárního díla a vlastními slovy interpretuje smysl díla
- rozpoznává základní rysy výrazného individuálního stylu autora
- formuluje ústně i písemně dojmy ze své četby, návštěvy divadelního nebo filmového představení a názory na umělecké dílo
- tvoří vlastní literární text podle svých schopností a na základě osvojených znalostí základů literární teorie
- rozlišuje literaturu hodnotnou a konzumní, svůj názor doloží argumenty
- rozlišuje základní literární druhy a žánry, porovná je i jejich funkci, uvede jejich výrazné představitele
- uvádí základní literární směry a jejich významné představitele v české a světové literatuře
- porovnává různá ztvárnění téhož námětu v literárním, dramatickém i filmovém zpracování
- vyhledává informace v různých typech katalogů, v knihovně i v dalších informačních zdrojích

Výchovně vzdělávací strategie

Zásadní výchovné a vzdělávací postupy, které ve vyučovacím předmětu Český jazyk směřují k utváření klíčových kompetencí.

kompetence k učení
- učitel vede žáky k vyhledávání a třídění informací, k užívání správné terminologie
- zohledňuje rozdíly ve znalostech a pracovním tempu jednotlivých žáků
- sleduje při hodině pokrok všech žáků - vede žáky k využívání výpočetní techniky Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj kompetence k řešení problémů
- učitel zadává úkoly způsobem, který umožňuje volbu různých postupů
- vede žáky k plánování postupů

kompetence komunikativní
- učitel zadává úkoly, při kterých žáci mohou spolupracovat
- vede žáky k tomu, aby brali ohled na druhé
- dbá na porozumění různým typům textů a záznamů

kompetence sociální a personální
- učitel vyžaduje dodržování pravidel slušného chování
- dodává žákům sebedůvěru

kompetence občanské
- učitel zadává skupině úkoly způsobem, který vylučuje, aby jeden žák pracoval za ostatní
- motivuje žáky k prozkoumávání názorů a pohledů lišících se od jejich vlastních
- motivuje žáky k zájmu o tradice, kulturní a historické dědictví
- zapojuje žáky do kulturního dění, podněcuje vytváření pozitivního postoje k uměleckým dílům

kompetence pracovní
- učitel vede žáky k dodržování pravidel bezpečnosti a ochrany zdraví
- vede žáky k využívání znalostí v běžné praxi, k propojování poznatků v ostatních vyučovacích předmětech
- vede žáky k dodržování hygieny práce a využívání svých znalostí v běžné praxi

digitální kompetence

- učitel vede žáky k samostatnému a skupinovému kritickému posuzování spolehlivosti informačních zdrojů a informací, k dodržování zásad ochrany duševního vlastnictví, zejména při tvorbě a naplňování portfolií a přípravě vlastních komunikátů v digitálním prostředí včetně tvorby nových digitálních obsahů
- učitel navozuje různé modelové komunikační situace (komunikace se spolužáky, učitelem, ostatními dospělými) a tímto způsobem vytváří příležitosti, aby žáci rozvíjeli komunikační strategie a techniky s ohledem na komunikační situaci a záměr a volili vhodné jazykové a technologické prostředky
- učitel vede žáky k praktickému využívání nových technologií a aplikací podle jejich aktuální vzdělávací a komunikační potřeby
- učitel vede žáky ke slušnému chování a respektu k ostatním; při práci s informačními zdroji vedeme žáky k dodržování autorského práva, ochraně osobních údajů a vlastní bezpečnosti

5.1 Vzdělávací oblast: Jazyk a jazyková komunikace

5.1.1 Vyučovací předmět: Český jazyk

Ročník : 6.

Dílčí výstupy Žák:	Učivo	Průřezová témata mezipředmětové vztahy, projekty a kurzy
- spisovně vyslovuje česká a běžně užívaná cizí slova	zvuková stránka jazyka, spodoba znělosti, slovní přízvuk	
- rozpozná nejdůležitější způsoby obohacování slovní zásoby a chápe zásady tvoření českých slov	stavba slova a tvoření slov	
- samostatně pracuje s Pravidly českého pravopisu, se Slovníkem spisovné češtiny a s dalšími slovníky a příručkami	seznámení s jazykovými příručkami	
- právně třídí slovní druhy, tvoří spisovné tvary slov a vědomě jich používá ve vhodné komunikační situaci	tvarosloví (určování slovních druhů, mluvnické kategorie ohebných slovních druhů, tvary slov)	
- využívá znalostí o jazykové normě při tvorbě vhodných jazykových projevů podle komunikační situace	větná stavba, tvoření vět, přímá řeč	
- rozlišuje významové vztahy gramatických jednotek ve větě a v souvětí	podmět, přísudek, předmět, příslovečné určení, přívlastek, věta jednoduchá a souvětí	
- v písemném projevu zvládá pravopis lexikální, slovotvorný, morfologický i syntaktický ve větě jednoduché i souvětí	pravopisná cvičení a diktáty	
- rozlišuje spisovný jazyk, nářečí a obecnou češtinu a zdůvodní jejich užití	jazyk a jeho útvary	MV
- odlišuje ve čteném nebo slyšeném textu fakta od názorů a hodnocení, ověřuje fakta pomocí otázek nebo porovnáváním s dostupnými informačními zdroji	kritické čtení textu (analytické, hodnotící)	MDV (kritické čtení a vnímání mediálních sdělení
- dorozumívá se kultivovaně, výstižně, jazykovými prostředky vhodnými pro danou komunikační situaci	zásady dorozumívání a kultivovaného projevu	OSV

- odlišuje spisovný a nespisovný projev a vhodně užívá spisovné jazykové prostředky vzhledem ke svému komunikačnímu záměru	komunikační žánry a prostředky	
- v mluveném projevu připraveném i improvizovaném vhodně užívá verbálních, nonverbálních i paralingválních prostředků řeči	zásady kultivovaného projevu, verbální a nonverbální komunikace	
- zapojuje se do diskuse, řídí ji a využívá zásad komunikace a pravidel dialogu	praktické a věcné naslouchání, vedení diskuse a dialogu	
- využívá základy studijního čtení – vyhledá klíčová slova, formuluje hlavní myšlenky textu, vytvoří otázky a stručné poznámky, výpisky nebo výtah z přečteného textu; samostatně připraví a s oporou o text přednese referát	výtah a výpisky, čtení s porozuměním, práce s informacemi	
- uspořádá informace v textu s ohledem na jeho účel, vytvoří koherentní text s dodržováním pravidel mezivětného navazování	vertikální a horizontální členění textu, interpunkce	
- využívá poznatků o jazyce a stylu ke gramaticky i věcně správnému písemnému projevu a k tvořivé práci s textem nebo i k vlastnímu tvořivému psaní na základě svých dispozic a osobních zájmů	vypravování, popis, dopis	

- uceleně reprodukuje přečtený text, jednoduše popisuje strukturu a jazyk literárního díla a vlastními slovy interpretuje smysl díla - rozpoznává základní rysy výrazného individuálního stylu autora - formuluje ústně i písemně dojmy ze své četby, návštěvy divadelního nebo filmového představení a názory na umělecké dílo - tvoří vlastní literární text podle svých schopností a na základě osvojených znalostí základů literární teorie - rozlišuje literaturu hodnotnou a konzumní, svůj názor doloží argumenty - rozlišuje základní literární druhy a žánry, porovná je i jejich funkci, uvede jejich výrazné představitele - uvádí základní literární směry a jejich významné představitele v české a světové literatuře - porovnává různá ztvárnění téhož námětu v literárním, dramatickém i filmovém zpracování - vyhledává informace v různých typech katalogů, v knihovně i v dalších informačních zdrojích	Mýty, báje, pohádky Pověsti z české literatury 19. století Příběhy odvahy a dobrodružství Svět lidí a svět zvířat Maléry, patálie a šibalství - tvořivé činnosti s literárním textem; - způsoby interpretace literárních a jiných děl; - reflexe četby, recenze, literární kritika; - základy literární teorie a historie; - literární druhy a žánry; - struktura literárního díla; - podobnosti a rozdílnosti literárních textů.	

5.1 Vzdělávací oblast: Jazyk a jazyková komunikace
5.1.1 Vyučovací předmět: Český jazyk
Ročník : 7.

Dílčí výstupy Žák:	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, projekty a kurzy
- chápe přenášení pojmenování	význam slov, slovní zásoba a tvoření slov	
- samostatně pracuje s Pravidly českého pravopisu, se Slovníkem spisovné češtiny a s dalšími slovníky a příručkami	práce se slovníky pro určení významu slova	
- správně třídí slovní druhy, tvoří spisovné tvary slov a vědomě jich používá ve vhodné komunikační situaci	tvarosloví (určování slovních druhů a jejich mluvnických kategorií, tvary slov)	
- využívá znalostí o jazykové normě při tvorbě vhodných jazykových projevů podle komunikační situace	větná a textová stavba, tvoření vět	
- rozlišuje významové vztahy gramatických jednotek ve větě a v souvětí	věty jednočlenné, dvojčlenné, větné členy, věta jednoduchá a souvětí, věta hlavní a vedlejší, druhy vedlejších vět	
- v písemném projevu zvládá pravopis lexikální, slovotvorný, morfologický i syntaktický ve větě jednoduché i souvětí	pravopisná cvičení a diktáty	
- odlišuje ve čteném nebo slyšeném textu fakta od názorů a hodnocení, ověřuje fakta pomocí otázek nebo porovnáváním s dostupnými informačními zdroji	kritické čtení textu (analytické, hodnotící)	MDV
- dorozumívá se kultivovaně, výstižně, jazykovými prostředky vhodnými pro danou komunikační situaci	zásady dorozumívání a kultivovaného projevu	OSV
- odlišuje spisovný a nespisovný projev a vhodně užívá spisovné jazykové prostředky vzhledem ke svému komunikačnímu záměru	komunikační žánry a prostředky	

- v mluveném projevu připraveném i improvizovaném vhodně užívá verbálních, nonverbálních i paralingválních prostředků řeči	zásady kultivovaného projevu, verbální a nonverbální komunikace	OSV
- zapojuje se do diskuse, řídí ji a využívá zásad komunikace a pravidel dialogu	praktické a věcné naslouchání, vedení diskuse a dialogu	OSV
- využívá základy studijního čtení - vyhledá klíčová slova, formuluje hlavní myšlenky textu, vytvoří otázky a stručné poznámky, výpisky nebo výtah z přečteného textu; samostatně připraví a s oporou o text přednese referát	výtah a výpisky, čtení s porozuměním, práce s informacemi	
- uspořádá informace v textu s ohledem na jeho účel, vytvoří koherentní text s dodržováním pravidel mezivětného navazování	vertikální a horizontální členění textu, interpunkce	
- využívá poznatků o jazyce a stylu ke gramaticky i věcně správnému písemnému projevu a k tvořivé práci s textem nebo i k vlastnímu tvořivému psaní na základě svých dispozic a osobních zájmů	popis, líčení, charakteristika, životopis	

- uceleně reprodukuje přečtený text, jednoduše popisuje strukturu a jazyk literárního díla a vlastními slovy interpretuje smysl díla - rozpoznává základní rysy výrazného individuálního stylu autora - formuluje ústně i písemně dojmy ze své četby, návštěvy divadelního nebo filmového představení a názory na umělecké dílo - tvoří vlastní literární text podle svých schopností a na základě osvojených znalostí základů literární teorie - rozlišuje literaturu hodnotnou a konzumní, svůj názor doloží argumenty - rozlišuje základní literární druhy a žánry, porovná je i jejich funkci, uvede jejich výrazné představitele - uvádí základní literární směry a jejich významné představitele v české a světové literatuře - porovnává různá ztvárnění téhož námětu v literárním, dramatickém i filmovém zpracování - vyhledává informace v různých typech katalogů, v knihovně i v dalších informačních zdrojích	Staré příběhy O přátelství a lásce Jak jsem potkal lidi V krajinách fantazie Nikdy se nevzdávej - tvořivé činnosti s literárním textem; - způsoby interpretace literárních a jiných děl; - reflexe četby, recenze, literární kritika; - základy literární teorie a historie; - literární druhy a žánry; - struktura literárního díla; - podobnosti a rozdílnosti literárních textů.	

5.1 Vzdělávací oblast: Jazyk a jazyková komunikace
5.1.1 Vyučovací předmět: Český jazyk
Ročník : 8.

Dílčí výstupy Žák:	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, projekty a kurzy
- spisovně vyslovuje česká a běžně užívaná cizí slova	spisovná výslovnost obecných jmen přejatých a cizích vlastních jmen	
- rozlišuje a příklady v textu dokládá nejdůležitější způsoby obohacování slovní zásoby a zásady tvoření českých slov, rozpoznává přenesená pojmenování, zvláště ve frazémech	slovní zásoba a tvoření slov, slova přejatá a jejich skloňování	
- samostatně pracuje s Pravidly českého pravopisu, se Slovníkem spisovné češtiny a s dalšími slovníky a příručkami	samostatná práce s vhodnými jazykovými příručkami, rozvoj slovní zásoby	
- správně třídí slovní druhy, tvoří spisovné tvary slov a vědomě jich používá ve vhodné komunikační situaci	tvarosloví (určování slovních druhů, tvary slov)	
- využívá znalostí o jazykové normě při tvorbě vhodných jazykových projevů podle komunikační situace	jazyk a komunikace, jazyková kultura	
- rozlišuje významové vztahy gramatických jednotek ve větě a v souvětí	mluvnický zápor, souvětí podřadné a souřadné, významový poměr mezi větnými členy a větami	
- v písemném projevu zvládá pravopis lexikální, slovotvorný, morfologický i syntaktický ve větě jednoduché i souvětí	interpunkce jednoduché věty a souvětí, procvičování pravopisu	
- rozlišuje spisovný jazyk, nářečí a obecnou češtinu a zdůvodní jejich užití	slovanské jazyky	
- rozlišuje subjektivní a objektivní sdělení a komunikační záměr partnera v hovoru	charakteristika, líčení, výklad, úvaha, některé důležité písemnosti	
- odlišuje spisovný a nespisovný projev a vhodně užívá spisovné jazykové prostředky vzhledem ke svému komunikačnímu záměru	rozlišení různých komunikačních situací a vhodné zvolení komunikačních prostředků	

- zapojuje se do diskuse, řídí ji a využívá zásad komunikace a pravidel dialogu	pravidla komunikace, vedení diskuse a dialogu	MDV
- využívá poznatků o jazyce a stylu ke gramaticky i věcně správnému písemnému projevu a k tvořivé práci s textem nebo i k vlastnímu tvořivému psaní na základě svých dispozic a osobních zájmů	zpracování úvahy na dané téma, uplatnění vlastních zkušeností, názorů a postojů	MDV
- uceleně reprodukuje přečtený text, jednoduše popisuje strukturu a jazyk literárního díla a vlastními slovy interpretuje smysl díla - rozpoznává základní rysy výrazného individuálního stylu autora - formuluje ústně i písemně dojmy ze své četby,návštěvy divadelního nebo filmového představení a názory na umělecké dílo - tvoří vlastní literární text podle svých schopností a na základě osvojených znalostí základů literární teorie - rozlišuje literaturu hodnotnou a konzumní, svůj názor doloží argumenty - rozlišuje základní literární druhy a žánry, porovná je i jejich funkci, uvede jejich výrazné představitele - uvádí základní literární směry a jejich významné představitele v české a světové literatuře - porovnává různá ztvárnění téhož námětu v literárním, dramatickém i filmovém zpracování - vyhledává informace v různých typech katalogů, v knihovně i v dalších informačních zdrojích	Setkání se starší literaturou Od romantismu k moderní literatuře Drama Psoty a lopoty Humor - tvořivé činnosti s literárním textem; - způsoby interpretace literárních a jiných děl; - reflexe četby, recenze, literární kritika; - základy literární teorie a historie; - literární druhy a žánry; - struktura literárního díla; - podobnosti a rozdílnosti literárních textů.	VMEGS

5.1 Vzdělávací oblast: Jazyk a jazyková komunikace
5.1.1 Vyučovací předmět: Český jazyk
Ročník : 9.

Dílčí výstupy Žák:	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, projekty a kurzy
- spisovně vyslovuje česká a běžně užívaná cizí slova	spisovná výslovnost a skloňování obecných jmen přejatých a cizích vlastních jmen	
- rozlišuje a příklady v textu dokládá nejdůležitější způsoby obohacování slovní zásoby a zásady tvoření českých slov, rozpoznává přenesená pojmenování, zvláště ve frazémech	slovní zásoba a tvoření slov	
- samostatně pracuje s Pravidly českého pravopisu, se Slovníkem spisovné češtiny a s dalšími slovníky a příručkami	samostatná práce s vhodnými jazykovými příručkami, rozvoj slovní zásoby	
- správně třídí slovní druhy, tvoří spisovné tvary slov a vědomě jich používá ve vhodné komunikační situaci	slovní druhy a jejich funkce ve větě, komplexní jazykové rozbory	
- rozlišuje významové vztahy gramatických jednotek ve větě a v souvětí	opakování základních poznatků ze skladby, zvláštnosti ve větném členění, rozbor složitých souvětí, slovosled	
- v písemném projevu zvládá pravopis lexikální, slovotvorný, morfologický¨ i syntaktický ve větě jednoduché i souvětí	interpunkce jednoduché věty a souvětí, procvičování pravopisu	
- rozlišuje spisovný jazyk, nářečí a obecnou češtinu a zdůvodní jejich užití	útvary českého jazyka, slovanské jazyky	MV
- rozlišuje subjektivní a objektivní sdělení a komunikační záměr partnera v hovoru	formulace otázek na dané téma a aktivní vstup do rozhovoru, diskuse, úvaha	MDV
- rozpoznává manipulativní komunikaci v masmédiích a zaujímá k ní kritický postoj	hromadné sdělovací prostředky, porovnání různých zdrojů informací a zaujímání postojů ke sdělovanému obsahu	MDV
- odlišuje spisovný a nespisovný projev a vhodně užívá spisovné jazykové prostředky vzhledem ke svému komunikačnímu záměru	rozlišení různých komunikačních situací a vhodné zvolení komunikačních prostředků, úřední dopis, životopis	VDO-úřední styk občana s úřady

- zapojuje se do diskuse, řídí ji a využívá zásad komunikace a pravidel dialogu	pravidla komunikace, vedení diskuse a dialogu	MDV
- uspořádá informace v textu s ohledem na jeho účel, vytvoří koherentní text s dodržováním pravidel mezivětného navazování	úvaha, publicistické útvary	MDV
- využívá poznatků o jazyce a stylu ke gramaticky i věcně správnému písemnému projevu a k tvořivé práci s textem nebo i k vlastnímu tvořivému psaní na základě svých dispozic a osobních zájmů	zpracování úvahy na dané téma, uplatnění vlastních zkušeností, názorů a postojů	
- uceleně reprodukuje přečtený text, jednoduše popisuje strukturu a jazyk literárního díla a vlastními slovy interpretuje smysl díla - rozpoznává základní rysy výrazného individuálního stylu autora - formuluje ústně i písemně dojmy ze své četby, návštěvy divadelního nebo filmového představení a názory na umělecké dílo - tvoří vlastní literární text podle svých schopností a na základě osvojených znalostí základů literární teorie - rozlišuje literaturu hodnotnou a konzumní, svůj názor doloží argumenty - rozlišuje základní literární druhy a žánry, porovná je i jejich funkci, uvede jejich výrazné představitele - uvádí základní literární směry a jejich významné představitele v české a světové literatuře - porovnává různá ztvárnění téhož námětu v literárním, dramatickém i filmovém zpracování - vyhledává informace v různých typech katalogů, v knihovně i v dalších informačních zdrojích	Chvála vypravěčství Divadlo - písňové texty Poezie Vize a fantazie Naruby aneb Jak vychovávat vychovatele - tvořivé činnosti s literárním textem; - způsoby interpretace literárních a jiných děl; - reflexe četby, recenze, literární kritika; - základy literární teorie a historie; - literární druhy a žánry; - struktura literárního díla; - podobnosti a rozdílnosti literárních textů.	VMEGS
		PROJEKT (DLE VÝBĚRU UČITELE)

5.1 Vzdělávací oblast: Jazyk a jazyková komunikace
5.1.2 Vyučovací předmět: Anglický jazyk

1. stupeň

Charakteristika vyučovacího předmětu

Anglický jazyk vybavuje žáka znalostmi a dovednostmi, které mu umožní komunikaci v rámci integrované Evropy a světa. Pomáhá snižovat jazykové bariéry
a přispívá ke zvýšení mobility jednotlivců v osobním životě i v budoucím pracovním uplatnění. Vede k získávání informací z různých cizích zdrojů a k zvládnutí práce s cizími jazykovými prameny.
Předmět Anglický jazyk patří společně s Českým jazykem a literaturou do vzdělávací oblasti Jazyk a jazyková komunikace.

Hodinová dotac :
1. období
3. ročník: 3 hodin týdně
2. období
4. ročník: 3 hodin týdně
5. ročník: 4 hodin týdně

Očekávané výstupy

1. období

ŘEČOVÉ DOVEDNOSTI
Žák:
- rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností a reaguje na ně verbálně i neverbálně
- zopakuje a použije slova a slovní spojení, se kterými se v průběhu výuky setkal
- rozumí obsahu jednoduchého krátkého psaného textu, pokud má k dispozici vizuální oporu
- rozumí obsahu jednoduchého krátkého mluveného textu, který je pronášen pomalu, zřetelně a s pečlivou výslovností, pokud má k dispozici vizuální oporu
- přiřadí mluvenou a psanou podobu téhož slova či slovního spojení
- píše slova a krátké věty na základě textové a vizuální předlohy

2. období

POSLECH S POROZUMĚNÍM
Žák:
- rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností
- rozumí slovům a jednoduchým větám, pokud jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu
- rozumí jednoduchému poslechovému textu, pokud je pronášen pomalu a zřetelně a má k dispozici vizuální oporu

MLUVENÍ
Žák:
- se zapojí do jednoduchých rozhovorů
- sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat
- odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat a podobné otázky pokládá

ČTENÍ S POROZUMĚNÍM
Žák:
- vyhledá potřebnou informaci v jednoduchém textu, který se vztahuje k osvojovaným tématům
- rozumí jednoduchým krátkým textům z běžného života, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu

PRODUKTIVNÍ ŘEČOVÉ DOVEDNOSTI
Žák:
- rozumí jednoduchým krátkým textům z běžného života, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu

PSANÍ
Žák:
- napíše krátký text s použitím jednoduchých vět a slovních spojení o sobě, rodině, činnostech a událostech z oblasti svých zájmů a každodenního života
- vyplní osobní údaje do formuláře

Výchovně vzdělávací strategie

Zásadní výchovné a vzdělávací postupy, které ve vyučovacím předmětu Anglický jazyk směřují k utváření klíčových kompetencí

Kompetence k učení
- učitel vede žáky k využívání cizích jazyků v každodenním životě a při učení, při cestování
- učitel vede žáky k hledání rozdílů, k vyhledávání slovní zásoby, jejímu třídění podle tematických celků a hledání vazeb mezi slovní zásobou
- učitel se žáky procvičuje správnou výslovnost, přízvuk, užívání fonetických znaků ve výslovnosti, pravidelně se žáky procvičuje psanou podobu slovní zásobu a hláskování
- učitel podněcuje žáky k využití gramatiky a slovní zásoby ke správnému formulování slovních obratů, nacvičuje se žáky písně a říkanky, hraje s nimi hry a umožňuje jim posouzení využití znalosti cizích jazyků v budoucnosti
- učitel žáky do hodiny aktivně zapojuje, průběžně s nimi kontroluje jejich individuální jazykovou zdatnost.

Kompetence k řešení problémů
- učitel staví žáky do problémových situací, s nimiž se v běžném životě mohou setkat, a vede je k užití svých znalostí cizího jazyka k řešení těchto situací
- učitel vybízí žáky k vyhledávání logických souvislostí a vazeb mezi gramatickými celky, vede je k vyhledávání slovní zásoby a slovních obratů potřebných k řešení určitého problému
- učitel klade důraz na pečlivou přípravu rozhovorů, scének, diskusí aj. a na jejich použití v běžném hovoru,
- učitel zadává žákům projektové práce k určitému tématu, zadává domácí úkoly k zamyšlení, úkoly na přiřazování, doplňování, dokončování vět
- učitel žákům umožňuje zhodnotit a obhájit výsledky své práce, poskytuje jim možnost zhodnotit dosaženou úroveň znalosti cizího jazyka

Kompetence komunikativní
- učitel vede žáky ke správné formulaci myšlenek při rozhovorech, diskusích, vyprávění, popisu, scénkách, hrách, aj., nacvičuje se žáky správnou výslovnost,
  dává žákům dostatečný prostor k procvičování písemného projevu v cizím jazyce
- učitel systematicky zadává řadu poslechových cvičení a vyžaduje od žáků zhodnocení jejich obsahu a další zpracování informací získaných z poslechu cizojazyčných zvukových nahrávek
- učitel žáky učí správnému způsobu čtení a překladu textu, vede žáky k odvozování slovní zásoby ke kontextu
- učitel od žáků důsledně vyžaduje využívání cizího jazyka v průběhu výuky, při komunikaci se žáky používá cizího jazyka v maximální možné míře
- učitel vede žáky k využití komunikačních dovedností v písemném i ústním projevu

Kompetence sociální a personální
- učitel zadává úkoly, při kterých žáci musí spolupracovat, do výuky zařazuje skupinový překlad, přípravu rozhovorů, apod.
- učitel vytváří podmínky pro nadšené přijetí svých rolí žáky, nechává žáky samostatně si vybrat roli ve scénce, rozhovoru, hře, vede žáky ke vzájemné pomoci i k tomu, aby se v případě potřeby nebáli zeptat na objevené nesrovnalosti
- učitel navozuje témata k diskusi o běžných situacích ze života, vybízí je k diskusi v cizím jazyce
- učitel umožňuje žákům hodnotit úspěšnost dosažení cíle, pravidelně je kontroluje a chválí i za dílčí úspěchy ve zvládání cizího jazyka

Kompetence občanské
- učitel vede žáky ke vzájemnému respektu, naslouchání a empatii, do výuky cizích jazyků proto zařazuje řadu skupinových aktivit, při nichž se uplatní všichni žáci

- učitel vyžaduje dodržování základních pravidel společenského chování - pozdravení, rozloučení, představení se, omluvy a žádosti v cizím jazyce
- učitel žáky vede k zodpovědnosti tím, že pravidelně kontroluje plnění zadaných úkolů a povinností, staví je do krizových situací a pomáhá jim je řešit za využití cizího jazyka
- učitel vede žáky k ekologickému přístupu k práci s výukovými materiály nejen v hodinách cizího jazyka, ale i v běžném životě

Kompetence pracovní
- učitel důsledně vyžaduje dodržování stanovených pravidel organizace výuky, pravidelně mění výukové metody, učí žáky efektivně pracovat s učebnicí, pracovním sešitem, slovníkem a jinými materiály
- učitel pravidelně kontroluje plnění domácích úkolů a povinností, úpravu sešitů, vede žáky k šetrnému zacházení s cizojazyčnými materiály a pomůckami (např. obalování pomůcek), vyžaduje od žáků dodržování základních pravidel bezpečnosti a chování

Kompetence digitální
- učitel motivuje žáky k využívání programů, aplikací a webových stránek pro osvojování slovní zásoby a správné výslovnosti
- učitel vede žáky k využívání online aplikací pro seznámení s reáliemi, které se týkají probíraných témat
- učitel vede žáky k dodržování zásad bezpečnosti při práci s online aplikacemi a zásad ochrany osobních údajů

Mezipředmětové vztahy

Anglický jazyk využívá mezipředmětové vztahy s dalšími vyučovacími předměty: Výchova ke zdraví, Zeměpis, Dějepis

Předmětem prolínají průřezová témata:

Osobnostní a sociální výchova (OSV)
Rozvoj schopností poznávání, cvičení pozornosti, soustředění. Rozvoj dovednosti zapamatování, dovedností pro učení. Rozvoj seberegulace, organizace vlastního času, plánování učiva a studia. Psychohygiena – dovednosti pro dobré naladění mysli (úloha koníčků a sportu), sociální dovednosti pro předcházení stresům v mezilidských vztazích (pomoc v rodině). Komunikace – dialog, vedení dialogu, jeho pravidla a řízení, typy dialogů. Komunikace v různých situacích (informování, odmítání, omluva, pozdrav, prosba, vysvětlování, přesvědčování, rada). Oblast sebepoznání a sebepojetí (moje tělo, moje psychika, moje vztahy k druhým lidem). Oblast kooperace a kompetice (rozvoj individuálních a sociálních dovedností pro etické zvládání situací spolupráce, soutěže
a konkurence v situacích skupinové práce a soutěží).

Mediální výchova (MDV)
Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality – rozlišení reality od médii zobrazovaných stereotypů jako reprezentace reality (reklama, násilí v dětských programech). Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení (zpravodajství, reklama, „bulvár“). Fungování a vliv médií ve společnosti, vliv médií na každodenní život, kulturu. Role médií v každodenním životě jednotlivce, vliv na uspořádání dne, životní styl atd.

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech (VMEGS)
Evropa a svět nás zajímá – zvyky a tradice národů Evropy. Sdílení informací – digitální technologie
Jsme Evropané – kořeny a zdroje evropské civilizace, klíčové mezníky (v rámci probíraných zemí), styl života v evropských rodinách, životní styl a vzdělání mladých Evropanů.

Environmentální výchova (EV)
Vztah člověka k prostředí (změny počasí a podnebí v globálním měřítku).
Lidské aktivity a problémy životního prostředí (globální dopady lidských aktivit, ochrana životního prostředí, hospodaření s odpady).

Multikulturní výchova (MV)
Etnický původ, odlišné vnímání a chápání světa jako zdroj rasových konfliktů, vzájemné obohacování kultur, (USA a Velká Británie – typické příklady multikulturní společnosti).
Význam cizího jazyka jako nástroje dorozumění a celoživotního vzdělávání.

5.1 Vzdělávací oblast: Jazyk a jazyková komunikace
5.1.2 Vyučovací předmět: Anglický jazyk
Ročník: 3.

Dílčí výstupy Žák:	Učivo	Průřezová témata, zipředmětové vztahy, projekty a kurzy
- zopakuje a použije slova a slovní spojení, se kterými se v průběhu výuky setkal - píše slova a krátké věty na základě textové a vizuální předlohy - rozumí jednoduchému poslechovému textu, pokud je pronášen pomalu a zřetelně a má k dispozici vizuální oporu - rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností - se zapojí do jednoduchých rozhovorů	**zvuková a grafická podoba jazyka** fonetické znaky (pasivně), základní výslovnostní návyky, vztah mezi zvukovou a grafickou podobou slov **slovní zásoba** žáci si osvojí a umí používat základní slovní zásobu v komunikačních situacích probíraných tematických okruhů a umí ji používat v komunikačních situacích, práce se slovníkem **tematické okruhy** - škola, školní potřeby, třída, jednoduché pokyny - části těla, obličej - rodina, členové rodiny - hračky, zvířata - čas, hodiny - město, jednoduché pokyny (zatoč vpravo, stůj…) - jídlo, zelenina, ovoce - barvy **mluvnice - základní gramatické struktury a typy vět** - věta jednoduchá, tvorba otázky a záporu, pořádek slov ve větě - zájmena osobní v 1. pádě - zájmena přivlastňovací nesamostatná - sloveso být „to be“ v přítomném čase - sloveso mít „have got „ v přítomném čase - sloveso umět „can“ - množné číslo pravidelné „'s“ - člen neurčitý „a/an“ a člen určitý „the“ před podstatným jménem - vazba „there is / are“ - přivlastňování pomocí „‘s“ - tázací zájmena kdo, co, čí, kde – „who, what, whose, where“	**OSV** – osobnostní rozvoj - rozvoj schopností poznávání, cvičení pozornosti, soustředění, dovednosti zapamatování, dovedností pro učení **Mezipředmětové vztahy –** výchova ke zdraví

	- kolik „how many“ + počitatelná podstatná jména - některá přídavná jména a jejich protiklady jsou tolerovány element. Chyby, které nenarušují smysl sdělení a porozumění	

5.1 Vzdělávací oblast: Jazyk a jazyková komunikace
5.1.2 Vyučovací předmět: Anglický jazyk
Ročník: 4.

Dílčí výstupy Žák:	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, projekty a kurzy
- rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností a reaguje na ně verbálně i neverbálně - rozumí obsahu jednoduchého krátkého psaného textu, pokud má k dispozici vizuální oporu - rozumí slovům a jednoduchým větám, pokud jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu - sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat - vyhledá potřebnou informaci v jednoduchém textu, který se vztahuje k osvojovaným tématům - rozumí jednoduchým krátkým textům z běžného života, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu	**zvuková a grafická podoba jazyka** fonetické znaky (pasivně), základní výslovnostní návyky, vztah mezi zvukovou a grafickou podobou slov **slovní zásoba** žáci si osvojí a umí používat základní slovní zásobu v komunikačních situacích probíraných tematických okruhů a umí ji používat v komunikačních situacích, práce se slovníkem **tematické okruhy** - nakupování potravin - televize - počasí - jídlo (rozšíření slov.zásoby) - dům, byt, místnosti - každodenní činnosti - škola, rozvrh hodin, vyučovací předměty - některé význačné dny a svátky anglicky mluvících zemí - názvy některých zemí **mluvnice - základní gramatické struktury a typy vět** - věta jednoduchá, tvorba otázky a záporu, pořádek slov ve větě - přítomný čas průběhový - přítomný čas prostý, příslovce frekvence - sloveso „can“ (umět, moci) - sloveso „have got“ (mít) - rozkazovací způsob kladný i záporný - osobní zájmena v přímém i nepřímém pádě - přivlastňovací zájmena nesamostatná, přivlastňovací přídavná jména tvořená „'s“ - ukazovací zájmena „this – these“.	**MDV** – interpretace vztahu mediálních sdělení a reality – rozlišení reality od médii zobrazovaných stereotypů, jako reprezentace reality (reklama, násilí v dětských programech) **VMEGS –** Evropa a svět nás zajímá – zvyky a tradice národů Evropy **EV** – lidské aktivity a problémy životního prostředí **OSV** – seberegulace a sebeorganizace – organizace vlastního času, plánování učiva a studia

	- počitatelná a nepočitatelná podstatná jména s použitím číslovky nebo „some“ - číslovky základní do 100, otázka „how many“ (kolik) - dny v týdnu, měsíce, předložky časové „on, in, at“ - určování času – celé hodiny - vazba „there is/are“ Jsou tolerovány elementární chyby, které nenarušují smysl sdělení a porozumění	

5.1 Vzdělávací oblast: Jazyk a jazyková komunikace
5.1.2 Vyučovací předmět: Anglický jazyk
Ročník: 5.

Dílčí výstupy Žák:	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, projekty a kurzy
- rozumí obsahu jednoduchého krátkého mluveného textu, který je pronášen pomalu, zřetelně a s pečlivou výslovností, pokud má k dispozici vizuální oporu - přiřadí mluvenou a psanou podobu téhož slova či slovního spojení - odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného čas u a dalších osvojovaných témat a podobné otázky pokládá - rozumí jednoduchým krátkým textům z běžného života, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu - napíše krátký text s použitím jednoduchých vět a slovních spojení o sobě, rodině, činnostech a událostech z oblasti svých zájmů a každodenního života - vyplní osobní údaje do formuláře	**zvuková a grafická podoba jazyka** fonetické znaky (pasivně), základní výslovnostní návyky, vztah mezi zvukovou a grafickou podobou slov **tématické okruhy** - domov, rodina, volný čas - škola, rozvrh hodin, učební předměty - volný čas a zájmová činnost - oblékání, nákupy - jídlo - bydliště - povolání - lidské tělo - dopravní prostředky, město - kalendářní rok (svátky, roční období, měsíce, dny v týdnu, hodiny) - zvířata, příroda - počasí - angličtina - světový jazyk - Británie - multikulturní společnost **slovní zásoba** žáci si osvojí a umí používat základní slovní zásobu v komunikačních situacích probíraných tematických okruhů a umí ji používat v komunikačních situacích, práce se slovníkem **mluvnice - základní gramatické struktury a typy vět** - věta jednoduchá, tvorba otázky a záporu, pořádek slov ve větě - upevňování učiva z 3. a 4. ročníku na základě rozšířené slovní zásoby - sloveso být „to be“, mít „have got“, moci, umět „can“, muset „must“ - imperativy „do, don’t do, let’s do“ - vazba „there is / are“	**OSV** – psychohygiena – dovednosti pro dobré naladění mysli (úloha koníčků a sportu), sociální dovednosti pro předcházení stresům v mezilidských vztazích (pomoc v rodině) **MV –** Evropa a svět nás zajímá – (život dětí v Británii), význam cizího jazyka jako nástroje dorozumění a celoživotního vzdělávání

	- přítomný čas prostý a průběhový - množné číslo pravidelné a některá podst. jména s nepravidelným množným číslem - člen určitý a neurčitý – základní pravidla použití - přivlastňovací zájmena nesamostatná - přivlastňovací přídavná jména ('s) - zájmena osobní v přímém i nepřímém pádě - zájmena tázací „who, what, which, where, when, why, how“ - zájmena ukazovací „this / these“, zástupné „one“ - určování času včetně minut - dny v týdnu, měsíce, datum - číslovky základní a řadové Jsou tolerovány elementární chyby, které nenarušují smysl sdělení a porozumění	

5.1 Vzdělávací oblast: Jazyk a jazyková komunikace
5.1.2 Vyučovací předmět: Anglický jazyk

2. stupeň

Charakteristika vyučovacího předmětu

Anglický jazyk vybavuje žáka znalostmi a dovednostmi, které mu umožní komunikaci v rámci integrované Evropy a světa. Pomáhá snižovat jazykové bariéry
a přispívá ke zvýšení mobility jednotlivců v osobním životě i v budoucím pracovním uplatnění. Vede k získávání informací z různých cizích zdrojů a k zvládnutí práce s cizími jazykovými prameny.
Předmět Anglický jazyk patří společně s Českým jazykem a literaturou do vzdělávací oblasti Jazyk a jazyková komunikace.

Hodinová dotace:
6. ročník: 3 hod. týdně
7. ročník: 3 hod. týdně
8. ročník: 3 hod. týdně
9. ročník: 3 hod. týdně

Očekávané výstupy

POSLECH S POROZUMĚNÍM
Žák:
- rozumí informacím v jednoduchých poslechových textech, jsou-li pronášeny pomalu a zřetelně
- rozumí obsahu jednoduché a zřetelně vyslovované promluvy či konverzace, který se týká osvojovaných témat

MLUVENÍ
Žák:
- zeptá se na základní informace a adekvátně reaguje v běžných formálních i neformálních situacích
- mluví o své rodině, kamarádech, škole, volném čase a dalších osvojovaných tématech
- vypráví jednoduchý příběh či událost; popíše osoby, místa a věci ze svého každodenního života

ČTENÍ S POROZUMĚNÍM
Žák:
- vyhledá požadované informace v jednoduchých každodenních autentických materiálech
- rozumí krátkým jednoduchým textům, vyhledá v nich požadované informace

PSANÍ
Žák:
- vyplní základní údaje o sobě ve formuláři

- napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat
- reaguje na jednoduché písemné sdělení

Výchovně vzdělávací strategie

Zásadní výchovné a vzdělávací postupy, které ve vyučovacím předmětu Anglický jazyk směřují k utváření klíčových kompetencí:

Kompetence k učení
- učitel vede žáky k využívání cizích jazyků v každodenním životě a při učení, při cestování, sledování televizních pořadů v originálním znění, práci s technikou
- učitel vede žáky k hledání rozdílů, logických souvislostí a vzájemných vazeb mezi jednotlivými gramatickými celky, k vyhledávání slovní zásoby, jejímu třídění podle tematických celků a hledání vazeb mezi slovní zásobou
- učitel se žáky procvičuje správnou výslovnost, přízvuk, užívání fonetických znaků ve výslovnosti, pravidelně se žáky procvičuje psanou podobu slovní zásobu a hláskování
- učitel podněcuje žáky k využití gramatiky a slovní zásoby ke správnému formulování slovních obratů, nacvičuje se žáky písně a říkanky, hraje s nimi hry a umožňuje jim posouzení využití znalosti cizích jazyků v budoucnosti
- učitel žáky do hodiny aktivně zapojuje, průběžně s nimi kontroluje jejich individuální jazykovou zdatnost.

Kompetence k řešení problémů
- učitel staví žáky do problémových situací, s nimiž se v běžném životě mohou setkat, a vede je k užití svých znalostí cizího jazyka k řešení těchto situací
- učitel vybízí žáky k vyhledávání logických souvislostí a vazeb mezi gramatickými celky, vede je k vyhledávání slovní zásoby a slovních obratů potřebných k řešení určitého problému
- učitel klade důraz na pečlivou přípravu rozhovorů, scének, diskusí aj. a na jejich použití v běžném hovoru,
- učitel zadává žákům projektové práce k určitému tématu, zadává domácí úkoly k zamyšlení, úkoly na přiřazování, doplňování, dokončování vět, atd. za účelem ověření schopnosti aplikovat osvědčené postupy v alternativních problémových situacích vyžadujících využití znalosti cizích jazyků
- učitel žákům umožňuje zhodnotit a obhájit výsledky své práce, poskytuje jim možnost zhodnotit dosaženou úroveň znalosti cizího jazyka

Kompetence komunikativní
- učitel vede žáky ke správné formulaci myšlenek při rozhovorech, diskusích, vyprávění, popisu, scénkách, hrách, aj., nacvičuje se žáky správnou výslovnost, dává žákům dostatečný prostor k procvičování písemného projevu v cizím jazyce
- učitel systematicky zadává řadu poslechových cvičení a vyžaduje od žáků zhodnocení jejich obsahu a další zpracování informací získaných z poslechu cizojazyčných zvukových nahrávek
- učitel žáky učí správnému způsobu čtení a překladu textu, vede žáky k odvozování slovní zásoby ke kontextu
- učitel od žáků důsledně vyžaduje využívání cizího jazyka v průběhu výuky, při komunikaci se žáky používá cizího jazyka v maximální možné míře, do výuky zařazuje práci s cizojazyčnými literárními díly a časopisy
- učitel vede žáky k využití komunikačních dovedností v písemném i ústním projevu, např. k využití cizího jazyka při psaní dopisů, poslechu hudby, aj.

Kompetence sociální a personální

- učitel zadává úkoly, při kterých žáci musí spolupracovat, do výuky zařazuje skupinový překlad, přípravu rozhovorů, apod.
- učitel vytváří podmínky pro nadšené přijetí svých rolí žáky, nechává žáky samostatně si vybrat roli ve scénce, rozhovoru, hře, vede žáky ke vzájemné pomoci i k tomu, aby se v případě potřeby nebáli zeptat na objevené nesrovnalosti
- učitel navozuje témata k diskusi o běžných situacích ze života, vybízí je k diskusi v cizím jazyce
- učitel umožňuje žákům hodnotit úspěšnost dosažení cíle, pravidelně je kontroluje a chválí i za dílčí úspěchy ve zvládání cizího jazyka

Kompetence občanské

- učitel vede žáky ke vzájemnému respektu, naslouchání a empatii, do výuky cizích jazyků proto zařazuje řadu skupinových aktivit, při nichž se uplatní všichni žáci
- učitel vyžaduje dodržování základních pravidel společenského chování - pozdravení, rozloučení, představení se, omluvy a žádosti v cizím jazyce
- učitel žáky vede k zodpovědnosti tím, že pravidelně kontroluje plnění zadaných úkolů a povinností, staví je do krizových situací a pomáhá jim je řešit za využití cizího jazyka
- učitel žákům předkládá cizojazyčné texty týkající se stavu a vývoje světové kultury, poskytuje jim informace o tradicích, kultuře, historii, umění, apod. v cizích zemích
- učitel vede žáky k ekologickému přístupu k práci s výukovými materiály nejen v hodinách cizího jazyka

Kompetence pracovní

- učitel důsledně vyžaduje dodržování stanovených pravidel organizace výuky, pravidelně mění výukové metody, žáky důkladně instruuje, a to v cizím jazyce, učí žáky efektivně pracovat s učebnicí, pracovním sešitem, slovníkem a jinými materiály
- učitel pravidelně kontroluje plnění domácích úkolů a povinností, úpravu sešitů, vede žáky k šetrnému zacházení s cizojazyčnými materiály a pomůckami (např. obalování pomůcek), vyžaduje od žáků dodržování základních pravidel bezpečnosti a chování
- učitel zdůrazňuje praktické využití učiva v každodenní rutině i budoucím životě, upozorňuje na význam cizích jazyků v dalším vzdělávání i budoucí profesi

kompetence digitální

- učitel vede žáky k vyhledávání a zpracování informací, samostatnému vyhledávání a snaze posoudit důvěryhodnost cizojazyčného informačního zdroje
- učitel vede žáky k dalšímu digitálnímu zpracovávání, ukládání, zálohování a sdílení získaných informací a vytváření digitálního obsahu, případně bez opory o jiné zdroje (např. vlastní video nebo prezentace vlastních fotografií)
- učitel vede žáky k uvědomování si existence autorského zákona a k osvojování si zvyku uvádět bibliografické zdroje při šíření informací jiných autorů
- učitel vede žáky k práci s vybranými internetovými aplikacemi, které jsou určeny pro studium cizího jazyka, k jejich používání, např. využívání online slovníků
- učitel vede žáky k využívání odpovídajících čtenářských strategií vhodných pro digitální čtení a k práci (čtení) v prostředí elektronické obrazovky (posouvání řádků, stránek) a k další práci s textem a informacemi

Mezipředmětové vztahy

Anglický jazyk využívá mezipředmětové vztahy s dalšími vyučovacími předměty: Výchova ke zdraví, Zeměpis, Dějepis

Předmětem prolínají průřezová témata

Osobnostní a sociální výchova (OSV)
Rozvoj schopností poznávání, cvičení pozornosti, soustředění. Rozvoj dovednosti zapamatování, dovedností pro učení. Rozvoj seberegulace, organizace vlastního času, plánování učiva a studia. Psychohygiena – dovednosti pro dobré naladění mysli (úloha koníčků a sportu), sociální dovednosti pro předcházení stresům v mezilidských vztazích (pomoc v rodině). Komunikace – dialog, vedení dialogu, jeho pravidla a řízení, typy dialogů. Komunikace v různých situacích (informování, odmítání, omluva, pozdrav, prosba, vysvětlování, přesvědčování, rada). Oblast sebepoznání a sebepojetí (moje tělo, moje psychika, moje vztahy k druhým lidem). Oblast kooperace a kompetice (rozvoj individuálních a sociálních dovedností pro etické zvládání situací spolupráce, soutěže
a konkurence v situacích skupinové práce a soutěží).

Mediální výchova (MDV)
Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality – rozlišení reality od médii zobrazovaných stereotypů jako reprezentace reality (reklama, násilí v dětských programech). Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení (zpravodajství, reklama, „bulvár“). Fungování a vliv médií ve společnosti, vliv médií na každodenní život, kulturu. Role médií v každodenním životě jednotlivce, vliv na uspořádání dne, životní styl atd.

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech (VMEGS)
Evropa a svět nás zajímá – zvyky a tradice národů Evropy. Sdílení informací – digitální technologie
Jsme Evropané – kořeny a zdroje evropské civilizace, klíčové mezníky (v rámci probíraných zemí), styl života v evropských rodinách, životní styl a vzdělání mladých Evropanů.

Environmentální výchova (EV)
Vztah člověka k prostředí (změny počasí a podnebí v globálním měřítku).
Lidské aktivity a problémy životního prostředí (globální dopady lidských aktivit, ochrana životního prostředí, hospodaření s odpady).

Multikulturní výchova (MV)
Etnický původ, odlišné vnímání a chápání světa jako zdroj rasových konfliktů, vzájemné obohacování kultur, (USA a Velká Británie – typické příklady multikulturní společnosti).
Význam cizího jazyka jako nástroje dorozumění a celoživotního vzdělávání.
Propojení s digitálními technologiemi – naléhavá témata a způsob řešení

5.1 Vzdělávací oblast: Jazyk a jazyková komunikace
5.1.2 Vyučovací předmět: Anglický jazyk
Ročník: 6.

Dílčí výstupy Žák:	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, projekty a kurzy
- rozumí známým slovům a jednoduchým větám se vztahem k osvojovaným tématům - rozumí obsahu a smyslu jednoduchých autentických materiálů (časopisy, obrazové a poslechové materiály) a využívá je při své práci - čte nahlas plynule a foneticky správně jednoduché texty obsahující známou slovní zásobu - vyhledá v jednoduchém textu potřebnou informaci a vytvoří odpověď na otázku - používá dvojjazyčný slovník - sestaví gramaticky a formálně správně jednoduché písemné sdělení, krátký text a odpověď na sdělení; vyplní své základní údaje do formulářů - reprodukuje ústně i písemně obsah přiměřeně obtížného textu a jednoduché konverzace - obměňuje krátké texty se zachováním smyslu textu	**pravidla komunikace v běžných každodenních situacích** pozdrav, poděkování, představování **jednoduchá sdělení** adresa, blahopřání, pozdrav a dopis z prázdnin, osobní dopis, omluva, žádost **tematické okruhy** - příroda a počasí - tradice a zvyky, svátky, důležité zeměpisné údaje - komunikace – osobní údaje (věk, rodina, zájmy), telefonování - pohlednice z prázdnin, osobní dopis - škola, rozvrh hodin, učební předměty - volný čas a zájmová činnost, škola v Británii - domov, rodina, každodenní aktivity, domácí práce, volný čas, zájmy, sport - město, budovy, mapa města, orientace ve městě, obchody, otvírací doba v Británii - oblečení, nakupování - jídlo, restaurace, objednání jídla - byt, místnosti, zařízení a nábytek, bydlení v Británii - lidé, popis, části těla - Británie – multikulturní společnost - angličtina – světový jazyk, anglicky mluvící země **slovní zásoba a tvoření slov** synonyma, antonyma, význam slov v kontextu	**OSV** – psychohygiena – dovednosti pro dobré naladění mysli (úloha koníčků a sportu), sociální dovednosti pro předcházení stresům v mezilidských vztazích (pomoc v rodině) **MV –** Evropa a svět nás zajímá – (život dětí v Británii), význam cizího jazyka jako nástroje dorozumění a celoživotního vzdělávání

- aktivně se zapojí do jednoduché konverzace, pozdraví a rozloučí se s dospělým i kamarádem, poskytne požadovanou informaci	**základní gramatické struktury a typy vět, základy lexikálního principu pravopisu slov** - věta jednoduchá, tvorba otázky a záporu, pořádek slov ve větě - upevňování učiva z 3. - 5. ročníku na základě rozšířené slovní zásoby - sloveso být „to be“, mít „have got“, moci, umět „can“, muset „must“ - vazba „there is / are“ - přítomný čas prostý versus průběhový - množné číslo pravidelné a některá podst. jména s nepravidelným množným číslem - člen určitý a neurčitý – základní pravidla použití - přivlastňovací zájmena nesamostatná - přivlastňovací přídavná jména ('s) - zájmena osobní v přímém i nepřímém pádě - zájmena tázací „who, what, which, where, when, why, how“ - zájmena ukazovací „this / these“, zástupné „one“ - určování času včetně minut - dny v týdnu, měsíce, datum - číslovky základní a řadové	

5.1 Vzdělávací oblast: Jazyk a jazyková komunikace
5.1.2 Vyučovací předmět: Anglický jazyk
Ročník: 7.

Dílčí výstupy Žák:	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, projekty a kurzy
- čte nahlas plynule a foneticky správně texty přiměřeného rozsahu - rozumí obsahu jednoduchých textů v učebnici s využitím vizuální opory, v textech vyhledá známé výrazy, fráze a odpovědi na otázky - rozumí jednoduché a zřetelně vyslovované promluvě a konverzaci - odvodí pravděpodobný význam nových slov z kontextu textu - používá dvojjazyčný slovník - sestaví jednoduché (ústní i písemné) sdělení týkající se situací souvisejících s životem v rodině, škole a probíranými tematickými okruhy - písemně, gramaticky správně tvoří a obměňuje jednoduché věty a krátké texty - stručně reprodukuje obsah přiměřeně obtížného textu, promluvy i konverzace - vyžádá jednoduchou informaci - jednoduchým způsobem se domluví	**jednoduchá sdělení** oslovení, reakce na oslovení, pozdrav, přivítání, rozloučení, představování, omluva, reakce na omluvu, poděkování a reakce na poděkování, prosba, žádost, přání, blahopřání, žádost o pomoc, službu, informaci, souhlas/nesouhlas, setkání, společenský program **základní vztahy** existenciální (Kdo?…), prostorové (Kde? Kam?…), časové (Kdy?…), kvalitativní (Jaký? Který? Jak?…), kvantitativní (Kolik?…) **slovní zásoba a tvoření slov** **tématické okruhy** zahrnují jak již dříve probíraná témata s novou rozšiřující slovní zásobou, tak témata nová z oblastí: - reálie anglicky mluvících zemí - svět každodenních zkušeností: rodina, přátelé, škola a studium, volný čas, zdraví, služby, bydlení, cestování, svět práce, kultura, příroda, klima **gramatické** struktury a typy vět, lexikální princip pravopisu slov další upevňování a rozšiřování učiva z předešlých ročníků: - imperativy „do, don't do, let's do“ - čas přítomný prostý a průběhový - minulý čas ve větách kladných, záporných a v otázce; minulý čas prostý a průběhový sloves pravidelných, nepravidelná slovesa - vyjádření budoucnosti - modální sloveso muset „have to“, „must“, moci/umět „can“ - vazba „there is/are“	**OSV –** komunikace – dialog (vedení dialogu, jeho pravidla a řízení, typy dialogů), komunikace v různých situacích (informování, odmítání, omluva, pozdrav, prosba) **EV –** vztah člověka k prostředí (změny počasí a podnebí v globálním měřítku) **MV** – etnický původ, odlišné vnímání a chápání světa jako zdroj rasových konfliktů, vzájemné obohacování kultur (USA – typický příklad) **Mezipředmětové vztahy:** výchova ke zdraví zeměpis – země a kontinenty **Projekt:** Já a můj svět

v běžných situacích v rozsahu probíraných tematických okruhů	- řadové číslovky a data, určování času - zájmena osobní - přímý i nepřímý pád - podstatná jména počitatelná a nepočitatelná, kolik? „how much vs. how many“ - vyjadřování množství - člen určitý a neurčitý – základní pravidla použití - přídavná jména – stupňování, porovnávání, protiklady - příslovce frekvence - sloveso like + „ing“ - tvorba přísloví - příslovečné určení času ve větě	

5.1 Vzdělávací oblast: Jazyk a jazyková komunikace
5.1.2 Vyučovací předmět: Anglický jazyk
Ročník: 8.

Dílčí výstupy Žák:	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, projekty a kurzy
- čte nahlas foneticky správně texty přiměřeného rozsahu - rozumí obsahu jednoduchých textů v učebnicích a obsahu s využitím vizuální opory, v textech vyhledá známé výrazy, fráze a odpovědi na otázky - rozumí jednoduché a zřetelně vyslovované promluvě a konverzaci - odvodí pravděpodobný význam nových slov z kontextu textu - používá dvojjazyčný slovník - sestaví jednoduché (ústní i písemné) sdělení týkající se situací souvisejících s životem v rodině, škole a probíranými tematickými okruhy - písemně, gramaticky správně tvoří a obměňuje jednoduché věty a krátké texty - stručně reprodukuje obsah přiměřeně obtížného textu, promluvy i konverzace vyžádá jednoduchou informaci - jednoduchým způsobem se domluví	**jednoduchá sdělení** oslovení, reakce na oslovení, pozdrav, přivítání, rozloučení, představování, omluva, reakce na omluvu, poděkování a reakce na poděkování, prosba, žádost, přání, blahopřání, žádost o pomoc, službu, informaci, souhlas/nesouhlas, setkání, společenský program **základní vztahy** existenciální (Kdo?…), prostorové (Kde? Kam?…), časové (Kdy?…), kvalitativní (Jaký? Který? Jak?…), kvantitativní (Kolik?…) **tematické okruhy** zahrnují jak dříve probíraná témata s novou rozšířenou slovní zásobou, tak témata nová z oblastí: - reálie anglicky mluvících zemí - svět každodenních zkušeností: rodina, přátelé, škola a studium, volný čas, zdraví, služby, bydlení, cestování, svět práce, kultura, příroda, klima **slovní zásoba a tvoření slov** **gramatické struktury a typy vět, lexikální princip pravopisu slov** další upevňování a rozšiřování učiva z předešlých ročníků - čas přítomný prostý a průběhový - čas minulý prostý a průběhový - předpřítomný čas - vyjádření budoucnosti - nepravidelná slovesa s důrazem na příčestí trpné - modalita vyjádřená pomocí „can, must, have to, should“ - stupňování jednoslabičných i víceslabičných přídavných jmen - podstatná jména: počitatelná a nepočitatelná, množné číslo pravidelné	**OSV** – komunikace **OSV** – seberegulace a sebeorganizace – organizace vlastního času, plánování učiva a studia **MDV** – Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení (zpravodajství, reklama, „bulvár“) fungování a vliv médií ve společnosti, vliv médií na každodenní život, kulturu, role médií v každodenním životě jednotlivce, vliv na uspořádání dne atd. **Mezipředmětové vztahy: Zeměpis** – kontinenty, země, časová pásma Výchova ke zdraví **Projekt: Kultura** a média

v běžných každodenních situacích v rámci probíraných tematických okruhů	a některá nejfrekventovanější s nepravidelným množným číslem - zájmena osobní - přímý i nepřímý pád - číslovky základní i řadové, datum - členy – základní pravidla užití určitého a neurčitého členu - přídavná jména, stupňování, srovnávání - příslovce (frekvence, způsobu tvořená pravidelně koncovkou – ly)	

5.1 Vzdělávací oblast: Jazyk a jazyková komunikace
5.1.2 Vyučovací předmět: Anglický jazyk
Ročník: 9.

Dílčí výstupy Žák:	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, projekty a kurzy
-- rozumí informacím v jednoduchých poslechových textech, jsou-li pronášeny pomalu a zřetelně - rozumí obsahu jednoduchých a zřetelně vyslovených promluv či konverzací, které se týkají osvojovaných témat - zeptá se na základní informace a adekvátně reaguje v běžných formálních i neformálních situacích - mluví o své rodině, kamarádech, škole, volném čase a dalších osvojovaných tématech - vypráví jednoduchý příběh či událost; popíše osoby, místa a věci ze svého každodenního života - vyhledá požadované informace v jednoduchých každodenních materiálech - rozumí krátkým a jednoduchým textům, vyhledá v nich požadované informace - vyplní základní údaje o sobě ve formuláři - napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat - reaguje na jednoduché písemné sdělení	- zvuková a grafická podoba jazyka - rozvíjení dostatečně srozumitelné výslovnosti a schopnosti rozlišovat sluchem prvky fonologického systému jazyka, slovní a větný přízvuk, intonace, ovládání pravopisu slov osvojené slovní zásoby - slovní zásoba - rozvíjení dostačující slovní zásoby k ústní i písemné komunikaci vztahující se k probíraným tematickým okruhům a komunikačním situacím; práce se slovníkem **-tematické okruhy** - domov, rodina, bydlení, škola, volný čas, kultura, sport, péče o zdraví, pocity a nálady, stravovací návyky, počasí, příroda a město, nákupy a móda, společnost a její problémy, volba povolání, moderní technologie a média, cestování - reálie anglicky mluvících zemí **-mluvnice** - rozvíjení používání gramatických jevů k realizaci komunikačního záměru žáka (jsou tolerovány elementární chyby, které nenarušují smysl sdělení a porozumění) **gramatické jevy:** - čas přítomný prostý a průběhový,stavová slovesa - čas minulý prostý vs.minulý čas průběhový - předpřítomný čas, „ever /never, since / for, yet“, - vyjádření budoucnosti - vyjádření modality v přítomnosti a minulosti - nejčastější frázová slovesa - přídavná jména, stupňování, srovnávání, nejfrekventovanější synonyma a antonyma - příslovce způsobu (-ly), příslovce frekvence, příslovce míry „too	**OSV –** komunikace (řešení konfliktů, vysvětlování, přesvědčování, rada) **OSV –** sebepoznání a sebepojetí (moje tělo, moje psychika, moje vztahy k druhým lidem) **OSV –** kooperace a kompetice (rozvoj individuálních a sociálních dovedností pro etické zvládání situací spolupráce, soutěže a konkurence v situacích skupinové práce a soutěží¨) **VMEGS –** jsme Evropané – kořeny a zdroje evropské civilizace, klíčové mezníky (v rámci probíraných zemí), styl života v evropských rodinách, životní styl a vzdělávání mladých Evropanů **Mezipředmětové vztahy:** Zeměpis **Projekt:** Jak se žije v …

	/enough - podstatná jména počitatelná a nepočitatelná, množné číslo pravidelné a některá nejfrekventovanější s nepravidelným množným číslem - zájmena osobní - přímý i nepřímý pád, zájmena přivlastňovací nesamostatná, zájmena složená some /any / no / every + thing /body /where - číslovky základní i řadové,„a pair of - sloveso „like + - ing“ - členy – základní pravidla, člen určitý v místních názvech a u budov	

5.1 Vzdělávací oblast: Jazyk a jazyková komunikace
5.1.3 Vyučovací předmět: Ruský jazyk

2. stupeň

Charakteristika vyučovacího předmětu

Předmět Ruský jazyk patří společně s Českým jazykem a literaturou a Anglickým jazykem do vzdělávací oblasti Jazyk a jazyková komunikace. Jeho zařazení do života je má připravit na život v mnohajazyčné evropské společnosti a na celoživotní učení se cizím jazykům.
Předmět směřuje k tomu, aby se žáci byli schopni dorozumět s cizincem v běžných situacích a hovořit s ním o jednoduchých tématech. Seznámí se jejich jazykové úrovni. Součástí předmětu je i seznámení se se základními reáliemi Ruska.
Na základě poznání této jazykově blízké, v mnoha jiných ohledech i nám vzdálené kultury pak mohou žáci přistupovat k Rusům bez zbytečných předsudků, které často provázely předchozí generace u nás.
Celkově je předmět pojímán jako úvod do studia dalšího cizího jazyka.

Předmět je úzce spjat s dalšími vyučovacími předměty:
Český jazyk – slovanský jazyk, gramatické jevy
Občanská výchova – rodina, aktivity, komunikace
Informatika – internet, prezentační programy
Zeměpis – reálie
Dějepis – historie
Hudební výchova
Výtvarná výchova

Hodinová dotace:
7. ročník: 2 hodin týdně
8. ročník: 2 hodin týdně
9. ročník: 2 hodin týdně

Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence k učení
- vedeme žáky k poznávání smyslu a cíle učení cizímu jazyku z hlediska celoživotního vzdělávání

Kompetence k řešení problémů
- vedeme žáky k objevování různých variant řešení, k tomu, aby se nenechali odradit případnými dílčími nezdary a vytrvale hledali konečné řešení problému

Kompetence komunikativní

- žáky vedeme k výstižnému a souvislému vyjadřování v písemném i ústním projevu, k využití informačních a komunikačních prostředků pro účinnou komunikaci

Kompetence sociální a personální

- vedeme žáky k účinné spolupráci ve skupině i v pracovním týmu a k upevňování dobrých mezilidských vztahů

Kompetence občanské

- vedeme žáky k respektování názorů druhých a schopnosti vcítit se do situací jiných lidí
- pomáháme chápat individuální rozdíly národnostní a kulturní

Kompetence pracovní

- žáky vedeme k využívání znalostí a zkušeností získané při výuce cizího jazyka v zájmu vlastního rozvoje a své přípravy na budoucnost.
- vedeme žáka k plnění všech povinností
- vedeme žáka k objektivnímu hodnocení posouzení výsledků své práce

Kompetence digitální

- vedeme žáky k vyhledávání a zpracování informací, samostatnému vyhledávání a snaze posoudit důvěryhodnost cizojazyčného informačního zdroje
- vedeme žáky k dalšímu digitálnímu zpracovávání, ukládání, zálohování a sdílení získaných informací a vytváření digitálního obsahu, případně bez opory o jiné zdroje (např. vlastní video nebo prezentace vlastních fotografií)
- vedeme žáky k uvědomování si existence autorského zákona a k osvojování si zvyku uvádět bibliografické zdroje při šíření informací jiných autorů
- vedeme žáky k práci s vybranými internetovými aplikacemi, které jsou určeny pro studium cizího jazyka, k jejich používání, např. využívání online slovníků
- vedeme žáky k využívání odpovídajících čtenářských strategií vhodných pro digitální čtení a k práci (čtení) v prostředí elektronické obrazovky (posouvání řádků, stránek) a k další práci s textem a informacemi

Očekávané výstupy

RECEPTIVNÍ ŘEČOVÉ DOVEDNOSTI

Žák

- vyslovuje a čte nahlas plynule a foneticky správně jednoduché texty složené ze známé
- slovní zásoby
- rozumí známým každodenním výrazům, základním frázím a jednoduchým větám
- rozumí jednoduchým pokynům a adekvátně na ně reaguje
- rozumí obsahu a smyslu jednoduchého textu, v textu vyhledá potřebnou informaci
- a odpověď na otázku
- používá abecední slovník učebnice a dvojjazyčný slovník

PRODUKTIVNÍ ŘEČOVÉ DOVEDNOSTI
Žák
- sdělí ústně i písemně základní údaje o sobě, své rodině a běžných každodenních situacích,
- vyplní základní údaje do formulářů
- reprodukuje ústně i písemně obsah přiměřeně obtížného textu, promluvy a jednoduché konverzace
- napíše jednoduchá sdělení a odpověď na sdělení za správného použití základních gramatických struktur a vět

INTERAKTIVNÍ ŘEČOVÉ DOVEDNOSTI
Žák
- zapojí se do jednoduché, pečlivě vyslovované konverzace dalších osob prostřednictvím běžných výrazů, poskytne požadované informace

Předmětem prolínají průřezová témata

Osobnostní a sociální výchova
Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech
Multikulturní výchova

5.1 Vzdělávací oblast: Jazyk a jazyková komunikace
5.1.3 Vyučovací předmět: Ruský jazyk
Ročník: 7.

Dílčí výstupy Žák:	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, projekty a kurzy
- v předazbukovém období se seznámí s mluvenou podobou ruského jazyka - pozoruje výslovnost a přízvuk v českých a ruských slovech - osvojí si psanou podobu ruského jazyka - napodobuje melodii vět ze zvukového záznamu - rozumí jednoduchým pokynům a větám a adekvátně na ně reaguje - vyslovuje a čte foneticky správně v přiměřeném rozsahu slovní zásoby - rozumí obsahu jednoduchého textu při dostatečném času pro porozumění - sdělí jednoduchou formou údaje o sobě a rodině - sestaví jednoduché písemné sdělení o sobě a rodině - zapojí se do jednoduché konverzace na učivem stanovené tematické okruhy	**Tematické okruhy** nová země, tradice situační výrazy, zdvořilostní fráze, pozdravy rodina, domov domácí zvířata škola, třída jídlo barvy **Základní gramatické struktury** intonace měkčení souhlásek rozdílnost a shoda a s českým jazykem 1. pád v oslovení číslovky 1 – 20 spojení 2, 3, 4 brata (sestry, goda) tvary slovesa žiť, čitať a ljubiť	**MKV** – lidské vztahy, sbližování kultur **OSV** – rozvoj komunikace, schopností poznávání, cvičení pozornosti, soustředění, dovednosti zapamatování, dovedností pro učení **Mezipředmětové vztahy –** Z, Hv

5.1 Vzdělávací oblast: Jazyk a jazyková komunikace
5.1.3 Vyučovací předmět: Ruský jazyk
Ročník: 8.

Dílčí výstupy Žák:	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, projekty a kurzy
- vyslovuje a čte foneticky správně v přiměřeném rozsahu slovní zásoby - rozumí obsahu jednoduchého textu při dostatečném času pro porozumění - porozumí slyšenému textu - je schopen odhadnout význam nových slov - pracuje se slovníkem - sestaví krátkou informaci - Vyplní základní údaje o sobě v jednoduchém formuláři - rozpozná základní pravidla podstatných a přídavných jmen, zájmen, číslovek a sloves	**Tematické okruhy** návštěva, narozeniny, stolování – zdvořilostní fráze kalendář – dny, měsíce, datum, roční období volný čas hodiny a časové údaje škola, vyučování lidské tělo město reálie Ruska **Základní gramatické struktury** tvoření slovesných tvarů číslovky základní a řadové osobní zájmena podstatná jména přídavná jména vykání intonace, výslovnost, pravopis	**EV –** historické památky **MKV** – lidské vztahy, sbližování kultur **OSV** – rozvoj komunikace, schopností poznávání, cvičení pozornosti, soustředění, dovednosti zapamatování, dovedností pro učení **EGS –** Evropa a svět nás zajímá, **Mezipředmětové vztahy –** Z, D, Vv, Hv

5.1 Vzdělávací oblast: Jazyk a jazyková komunikace
5.1.3 Vyučovací předmět: Ruský jazyk
Ročník: 9.

Dílčí výstupy Žák:	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, projekty a kurzy
- rozumí obsahu textu s přiměřenou slovní zásobou - tvořivě pracuje s textem (informace, otázky, odpovědi) - odpoví na jednoduché otázky týkající se tematických okruhů - porozumí slyšenému jednoduchému textu - přečte a přeloží přiměřeně obtížný text - pracuje s dvojjazyčným slovníkem - používá základní gramatické struktury	**tematické okruhy** ruské reálie Rusko a Evropa povolání oblečení počasí dopravní prostředky hodiny nákupy příroda zdraví **Základní gramatické struktury** tvoření slovesných tvarů skloňování podst. a příd. jmen osobní zájmena číslovky 100 – 1000, řadové (6. p.) zápor (nemám) vyjádření je třeba, je nutno, potřebuji intonace, výslovnost, pravopis	**EV –** historické památky, lidské aktivity **MKV** – lidské vztahy, sbližování kultur **OSV** – rozvoj komunikace, schopností poznávání, cvičení pozornosti, soustředění, dovednosti zapamatování, dovedností pro učení **EGS –** Evropa a svět nás zajímá, **Mezipředmětové vztahy –** Z, Hv

5.1 Vzdělávací oblast: Jazyk a jazyková komunikace
5.1.4 Vyučovací předmět: Německý jazyk

2. stupeň

Charakteristika vyučovacího předmětu

Další cizí jazyk - německý vybavuje žáka znalostmi a dovednostmi, které mu umožní komunikaci v rámci integrované Evropy a světa. Pomáhá snižovat jazykové bariéry a přispívá ke zvýšení mobility jednotlivců v osobním životě i v budoucím pracovním uplatnění. Vede k získávání informací z různých cizích zdrojů a k zvládnutí práce s cizími jazykovými prameny. Motivuje žáky k celoživotnímu vzdělávání
Předmět Německý jazyk patří společně s Českým jazykem a literaturou do vzdělávací oblasti Jazyk a jazyková komunikace.

Hodinová dotace:
7. ročník: 2 hodin týdně
8. ročník: 2 hodin týdně
9. ročník: 2 hodin týdně

Očekávané výstupy

ŘEČOVÉ DOVEDNOSTI
Žák:
- rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností a reaguje na ně verbálně i neverbálně
- zopakuje a použije slova a slovní spojení, se kterými se v průběhu výuky setkal
- rozumí obsahu jednoduchého krátkého psaného textu, pokud má k dispozici vizuální oporu
- rozumí obsahu jednoduchého krátkého mluveného textu, který je pronášen pomalu, zřetelně a s pečlivou výslovností, pokud má k dispozici vizuální oporu
- přiřadí mluvenou a psanou podobu téhož slova či slovního spojení
- píše slova a krátké věty na základě textové a vizuální předlohy

POSLECH S POROZUMĚNÍM
Žák:
- rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou pronášeny pomalu a s pečlivou výslovností a reaguje na ně
- rozumí slovům a jednoduchým větám, které jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu
- rozumí základním informacím v krátkých poslechových textech týkajících se každodenních témat

MLUVENÍ
Žák:
- se zapojí do jednoduchých rozhovorů
- sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat
- odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a podobné otázky pokládá

ČTENÍ S POROZUMĚNÍM
Žák:
- rozumí jednoduchým informačním nápisům a orientačním pokynům
- rozumí slovům a jednoduchým větám, které se vztahují k běžným tématům
- rozumí krátkému jednoduchému textu zejména, pokud má k dispozici vizuální oporu, a vyhledá v něm požadovanou informaci

PRODUKTIVNÍ ŘEČOVÉ DOVEDNOSTI
Žák:
- rozumí jednoduchým krátkým textům z běžného života, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu

PSANÍ
Žák:
- vyplní základní údaje o sobě ve formuláři
- napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat
- stručně reaguje na jednoduché písemné sdělení

Výchovně vzdělávací strategie

Zásadní výchovné a vzdělávací postupy, které ve vyučovacím předmětu Německý jazyk směřují k utváření klíčových kompetencí

Kompetence k učení
- učitel vede žáky k využívání cizích jazyků v každodenním životě a při učení, při cestování
- učitel vede žáky k hledání rozdílů, k vyhledávání slovní zásoby, jejímu třídění podle tematických celků a hledání vazeb mezi slovní zásobou
- učitel se žáky procvičuje správnou výslovnost, přízvuk, užívání fonetických znaků ve výslovnosti
- učitel podněcuje žáky k využití gramatiky a slovní zásoby ke správnému formulování slovních obratů, hraje s nimi hry a umožňuje jim posouzení využití znalosti cizích jazyků v budoucnosti
- učitel žáky do hodiny aktivně zapojuje, průběžně s nimi kontroluje jejich individuální jazykovou zdatnost.

Kompetence k řešení problémů
- učitel staví žáky do problémových situací, s nimiž se v běžném životě mohou setkat a vede je k užití svých znalostí cizího jazyka k řešení těchto situací
- učitel vede žáky k vyhledávání slovní zásoby a slovních obratů potřebných k řešení určitého problému
- učitel rozvíjí u žáků schopnost popsat obsah myšlenky, chybí-li slovní zásoba
- učitel zadává žákům projektové práce k určitému tématu, zadává úkoly na přiřazování, doplňování, dokončování vět
- učitel žákům umožňuje zhodnotit a obhájit výsledky své práce, poskytuje jim možnost zhodnotit dosaženou úroveň znalosti cizího jazyka

Kompetence komunikativní

- učitel vede žáky ke správné formulaci jednoduchých myšlenek při rozhovorech, diskusích, vyprávění, popisu, scénkách, hrách, aj., nacvičuje se žáky správnou výslovnost,
- učitel systematicky zadává řadu poslechových cvičení a vyžaduje od žáků zhodnocení jejich obsahu a další zpracování informací získaných z poslechu cizojazyčných zvukových nahrávek
- učitel žáky učí správnému způsobu čtení a překladu textu, vede žáky k odvozování slovní zásoby z kontextu
- učitel vede žáky k využití komunikačních dovedností v písemném i ústním projevu

Kompetence sociální a personální

- učitel zadává úkoly, při kterých žáci musí spolupracovat, do výuky zařazuje skupinový překlad, přípravu rozhovorů, apod.
- učitel vytváří podmínky pro nadšené přijetí svých rolí žáky, nechává žáky samostatně si vybrat roli ve scénce, rozhovoru, hře, vede žáky ke vzájemnépomoci i k tomu, aby se v případě potřeby nebáli zeptat na objevené nesrovnalosti
- učitel navozuje témata k diskusi o běžných situacích ze života, vybízí je k diskusi v cizím jazyce
- učitel umožňuje žákům hodnotit úspěšnost dosažení cíle, pravidelně je kontroluje a chválí i za dílčí úspěchy ve zvládání cizího jazyka

Kompetence občanské

- učitel vede žáky ke vzájemnému respektu, naslouchání a empatii, do výuky cizích jazyků proto zařazuje řadu skupinových aktivit, při nichž se uplatní všichni žáci
- učitel vyžaduje dodržování základních pravidel společenského chování - pozdravení, rozloučení, představení se, omluvy a žádosti v cizím jazyce
- učitel vede žáky k seznamování a srovnávání zvyků v německy mluvících zemích s našimi zvyky

Kompetence pracovní

- učitel vyžaduje dodržování stanovených pravidel organizace výuky, pravidelně mění výukové metody, učí žáky efektivně pracovat s učebnicí, pracovním sešitem, slovníkem a jinými materiály
- učitel vede žáky k pozitivnímu vztahu k práci, dokáže ji pochválit

Kompetence digitální

- učitel vede žáky k vyhledávání a zpracování informací, samostatnému vyhledávání a snaze posoudit důvěryhodnost cizojazyčného informačního zdroje
- učitel vede žáky k dalšímu digitálnímu zpracovávání, ukládání, zálohování a sdílení získaných informací a vytváření digitálního obsahu, případně bez opory o jiné zdroje (např. vlastní video nebo prezentace vlastních fotografií)
- učitel vede žáky k uvědomování si existence autorského zákona a k osvojování si zvyku uvádět bibliografické zdroje při šíření informací jiných autorů
- učitel vede žáky k práci s vybranými internetovými aplikacemi, které jsou určeny pro studium cizího jazyka, k jejich používání, např. využívání online slovníků
- učitel vede žáky k využívání odpovídajících čtenářských strategií vhodných pro digitální čtení a k práci (čtení) v prostředí elektronické obrazovky (posouvání řádků, stránek) a k další práci s textem a informacemi

Mezipředmětové vztahy

Německý jazyk využívá mezipředmětové vztahy s dalšími vyučovacími předměty: Výchova ke zdraví, Zeměpis, Dějepis, Český jazyk, Občanská výchova, Výtvarná výchova

Předmětem prolínají průřezová témata

Osobnostní a sociální výchova (OSV)
Rozvoj schopností poznávání, cvičení pozornosti, soustředění. Rozvoj dovednosti zapamatování, dovedností pro učení. Rozvoj seberegulace, organizace vlastního času, plánování učiva a studia. Psychohygiena – dovednosti pro dobré naladění mysli (úloha koníčků a sportu), sociální dovednosti pro předcházení stresům v mezilidských vztazích (pomoc v rodině). Komunikace – dialog, vedení dialogu, jeho pravidla a řízení, typy dialogů. Komunikace v různých situacích (informování, odmítání, omluva, pozdrav, prosba, vysvětlování, přesvědčování, rada). Oblast sebepoznání a sebepojetí (moje tělo, moje psychika, moje vztahy k druhým lidem). Oblast kooperace a kompetice (rozvoj individuálních a sociálních dovedností pro etické zvládání situací spolupráce, soutěže
a konkurence v situacích skupinové práce a soutěží).

Mediální výchova (MDV)
Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality – rozlišení reality od médii zobrazovaných stereotypů jako reprezentace reality (reklama, násilí v dětských programech). Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení (zpravodajství, reklama, „bulvár“). Fungování a vliv médií ve společnosti, vliv médií na každodenní život, kulturu. Role médií v každodenním životě jednotlivce, vliv na uspořádání dne, životní styl atd.

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech (VMEGS)
Evropa a svět nás zajímá – zvyky a tradice národů Evropy.
Jsme Evropané – kořeny a zdroje evropské civilizace, klíčové mezníky (v rámci probíraných zemí), styl života v evropských rodinách, životní styl a vzdělání mladých Evropanů – sdílení za pomocí digitálních technologií

Environmentální výchova (EV)
Vztah člověka k prostředí (změny počasí a podnebí v globálním měřítku).
Lidské aktivity a problémy životního prostředí (globální dopady lidských aktivit, ochrana životního prostředí, hospodaření s odpady).

Multikulturní výchova (MV)
Etnický původ, odlišné vnímání a chápání světa jako zdroj rasových konfliktů, vzájemné obohacování kultur, (USA a Velká Británie – typické příklady multikulturní společnosti).
Význam cizího jazyka jako nástroje dorozumění a celoživotního vzdělávání.
Propojení s digitálními technologiemi – naléhavá témata a způsob řešení

Učivo

- zvuková a grafická podoba jazyka – fonetické znaky (pasivně), základní výslovnostní návyky, vztah mezi zvukovou a grafickou podobou slov
- slovní zásoba – žáci si osvojí slovní zásobu a umí ji používat v komunikačních situacích probíraných tematických okruhů, práce se slovníkem
- tematické okruhy - domov, rodina, škola, volný čas, povolání, lidské tělo, zdraví, jídlo, oblékání, nákupy, obec, dopravní prostředky, kalendářní rok (svátky, roční období, měsíce, dny v týdnu, hodiny), zvířata, příroda, počasí, reálie zemí příslušných jazykových oblastí
- mluvnice – základní gramatické struktury a typy vět (jsou tolerovány elementární chyby, které nenarušují smysl sdělení a porozumění)

5.1 Vzdělávací oblast: Jazyk a jazyková komunikace
5.1.4 Vyučovací předmět: Německý jazyk
Ročník: 7.

Dílčí výstupy Žák:	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, projekty a kurzy
- rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu a pečlivou výslovností a dokáže na ně reagovat - sestaví jednoduché sdělení - vyžádá jednoduchou informaci - rozumí jednoduchému poslechovému textu, pokud je pronášen pomalu a zřetelně a má k dispozici vizuální oporu - zvládá základy písemného projevu - zapojí se do jednoduchých rozhovorů - používá slovník	**zvuková a grafická podoba jazyka** fonetické znaky (pasivně), základní výslovnostní návyky, vztah mezi zvukovou a grafickou podobou slov **slovní zásoba** žáci si osvojí a umí používat základní slovní zásobu v komunikačních situacích probíraných tematických okruhů a umí ji používat v komunikačních situacích, práce se slovníkem **tematické okruhy** Já a moje rodina Přátelé Škola Volný čas, záliby Práce na počítači **Gramatika** Správná výslovnost Číslovky Stavba věty, pořádek slov ve větě, otázka Člen určitý a neurčitý Zápor Pravidelná slovesa Sloveso sein, haben, Modální slovesa Přivlastňovací zájmena Vedlejší věty souřadné	**OSV** – osobnostní rozvoj - rozvoj schopností poznávání, cvičení pozornosti, soustředění, dovednosti zapamatování, dovedností pro učení **Mezipředmětové vztahy –** Vv, Z, Čj

5.1 Vzdělávací oblast: Jazyk a jazyková komunikace
5.1.4 Vyučovací předmět: Německý jazyk
Ročník: 8.

Dílčí výstupy Žák:	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, projekty a kurzy
- rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností a reaguje na ně verbálně i neverbálně - rozumí obsahu jednoduchého krátkého psaného textu, pokud má k dispozici vizuální oporu - rozumí slovům a jednoduchým větám, pokud jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu - sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat - vyhledá potřebnou informaci v jednoduchém textu, který se vztahuje k osvojovaným tématům - používá dvojjazyčný slovník - reprodukuje jednoduché texty	**zvuková a grafická podoba jazyka** fonetické znaky (pasivně), základní výslovnostní návyky, vztah mezi zvukovou a grafickou podobou slov **slovní zásoba** žáci si osvojí a umí používat základní slovní zásobu v komunikačních situacích probíraných tematických okruhů a umí ji používat v komunikačních situacích, práce se slovníkem **tematické okruhy** Čas. Kde a kdy Prázdniny a cestování U nás doma Navigace, orientace ve městě Můj den **mluvnice** Předložky se 3. a 4. pádem Nepravidelná slovesa Předložky se 3. pádem Předložky se 4. pádem Časové údaje Modální slovesa Slovesa s odlučitelnými předponami Vedlejší věty souřadné a podřadné Slovosled německé věty	**MDV** – interpretace vztahu mediálních sdělení a reality – rozlišení reality od médii zobrazovaných stereotypů, jako reprezentace reality (reklama, násilí v dětských programech) **VMEGS –** Evropa a svět nás zajímá – zvyky a tradice národů Evropy **OSV** – seberegulace a sebeorganizace – organizace vlastního času, plánování učiva a studia **Mezipředmětové vztahy –** Vv, Z, Čj

5.1 Vzdělávací oblast: Jazyk a jazyková komunikace
5.1.4 Vyučovací předmět: Německý jazyk
Ročník: 9.

Dílčí výstupy Žák:	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, projektya kurzy
- rozumí obsahu jednoduchého krátkého mluveného textu, který je pronášen pomalu, zřetelně a s pečlivou výslovností, pokud má k dispozici vizuální oporu - přiřadí mluvenou a psanou podobu téhož slova či slovního spojení -odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat a podobné otázky pokládá - rozumí jednoduchým krátkým textům z běžného života, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu - napíše krátký text s použitím jednoduchých vět a slovních spojení o sobě, rodině, činnostech a událostech z oblasti svých zájmů a každodenního života - vyplní osobní údaje do formuláře - s porozuměním využívá informace z různých materiálů – časopisy, knihy, .. - orientuje se v základních zeměpisných, historických a kulturních reáliích v porovnání s ČR	**zvuková a grafická podoba jazyka** fonetické znaky (pasivně), základní výslovnostní návyky, vztah mezi zvukovou a grafickou podobou slov **tematické okruhy** Můj týden Tělo člověka, u lékaře Ve městě a na vesnici Doprava Počasí Volný čas, cestování, prázdniny **slovní zásoba** žáci si osvojí a umí používat základní slovní zásobu v komunikačních situacích probíraných tematických okruhů a umí ji používat v komunikačních situacích, práce se slovníkem **mluvnice** Minulý čas slovesa pravidelných Minulý čas Préteritum Minulý čas Perfektum Minulý čas nepravidelných sloves Vyjádření českého „svůj“ Navigační fráze Předložky Rozkaz Řadové číslovky	**OSV** – psychohygiena – dovednosti pro dobré naladění mysli (úloha koníčků a sportu), sociální dovednosti pro předcházení stresům v mezilidských vztazích (pomoc v rodině) **MV –** Evropa význam cizího jazyka jako nástroje dorozumění a celoživotního vzdělávání **Mezipředmětové vztahy –** Vv, Z, Čj, Ov, D, Aj

5.2 Vzdělávací oblast: Matematika a její aplikace
5.2.1 Vyučovací předmět: Matematika

1. stupeň

Charakteristika vyučovacího předmětu

Vzdělávací oblast Matematika a její aplikace je v základním vzdělávání založena především na aktivních činnostech, které jsou typické pro práci s matematickými objekty a pro užití matematiky v reálných situacích. Poskytuje vědomosti a dovednosti potřebné v praktickém životě a umožňuje tak získávat matematickou a finanční gramotnost. Pro tuto svoji nezastupitelnou roli prolíná celým základním vzděláváním a vytváří předpoklady pro další úspěšné studium.
Vzdělávání klade důraz na důkladné porozumění základním myšlenkovým postupům a pojmům matematiky a jejich vzájemným vztahům. Žáci si postupně osvojují některé pojmy, algoritmy, terminologii, symboliku a způsoby jejich užití.

Hodinová dotace:
1. období
1. ročník: 4 hodin týdně
2. ročník: 5 hodin týdně
3. ročník: 5 hodin týdně
2. období
4. ročník: 5 hodin týdně
5. ročník: 5 hodin týdně

Očekávané výstupy

ČÍSLO A POČETNÍ OPERACE

1. období

Žák:
- používá přirozená čísla k modelování reálných situací, počítá předměty v daném souboru, vytváří soubory s daným počtem prvků
- čte, zapisuje a porovnává přirozená čísla do 1 000, užívá a zapisuje vztah rovnosti a nerovnosti
- užívá lineární uspořádání; zobrazí číslo na číselné ose
- provádí zpaměti jednoduché početní operace s přirozenými čísly
- řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje a modeluje osvojené početní operace
- používá modely peněz v běžných situacích

2. období

Žák:
- využívá při pamětném i písemném počítání komutativnost a asociativnost sčítání a násobení
- provádí písemné početní operace v oboru přirozených čísel
- zaokrouhluje přirozená čísla, provádí odhady a kontroluje výsledky početních operací v oboru přirozených čísel
- řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje osvojené početní operace v celém oboru přirozených čísel
- porozumí významu znaku mínus (-) pro zápis záporného čísla a toto číslo vyznačí na číselné ose

ZÁVISLOSTI, VZTAHY A PRÁCE S DATY

1. období

Žák:
- orientuje se v čase, provádí jednoduché převody jednotek času
- popisuje jednoduché závislosti z praktického života
- doplňuje tabulky, schémata, posloupnosti čísel

2. období

Žák:
- vyhledává, sbírá a třídí data
- čte a sestavuje jednoduché tabulky a diagramy

GEOMETRIE V ROVINĚ A V PROSTORU

1. období

Žák:
- rozezná, pojmenuje, vymodeluje a popíše základní rovinné útvary a jednoduchá tělesa; nachází v realitě jejich reprezentaci
- porovnává velikost útvarů, měří a odhaduje délku úsečky
- rozezná a modeluje jednoduché souměrné útvary v rovině

2. období

Žák:
- narýsuje a znázorní základní rovinné útvary (čtverec, obdélník, trojúhelník a kružnici); užívá jednoduché konstrukce
- sčítá a odčítá graficky úsečky; určí délku lomené čáry, obvod mnohoúhelníku sečtením délek jeho stran
- sestrojí rovnoběžky a kolmice
- určí obsah obrazce pomocí čtvercové sítě a užívá základní jednotky obsahu
- rozpozná a znázorní ve čtvercové síti jednoduché osově souměrné útvary a určí osu souměrnosti útvaru překládáním papíru

NESTANDARDNÍ APLIKAČNÍ ÚLOHY A PROBLÉMY

2. období

Žák:
- řeší jednoduché praktické slovní úlohy a problémy, jejichž řešení je do značné míry nezávislé na obvyklých postupech a algoritmech školské matematiky

Výchovně vzdělávací strategie

Zásadní výchovné a vzdělávací postupy, které ve vyučovacím předmětu Matematika směřují k utváření klíčových kompetencí

Kompetence k učení
- učitel vede žáka k využívání matematických poznatků a dovedností v praktických činnostech – počítání předmětů, odhady, měření a porovnávání velikostí a vzdáleností, orientace v čase, třídění různého materiálu
- učitel vede žáka k rozvíjení paměti prostřednictvím numerických výpočtů a k osvojování si nezbytných matematických vzorců – např. obvody a obsahy obrazců, výpočty povrchu těles
- učitel rozvíjí u žáka myšlení osvojováním si a využíváním základních matematických pojmů
- učitel vede děti k vytváření představ o kladných a záporných hodnotách ve vazbě na zkušenosti žáka

Kompetence k řešení problému
- učitel vede žáka k vyhledávání logických vazeb - zvládnuté učivo ve vztahu k učivu probíranému – např. znalost vzorce pro výpočet obsahu čtverce ve vztahu k vyvození vzorce pro výpočet povrchu krychle
- učitel vede žáka k provádění rozboru matematického problému – učí jej volit vhodné způsoby řešení, zařazuje metody, při kterých dochází k objevům, řešením a závěrům na základě samostatného úsudku – např. postup při řešení slovní úlohy s jednou nebo dvěma neznámými – zajímavé matematické hry

Kompetence komunikativní
- učitel vede žáka k přesnému a stručnému vyjadřování v matematickém jazyce – např. pojmenuje základní rovinné útvary a tělesa
- učitel vede žáka k užívání matematické symboliky – např. žák čte a zapisuje vztah rovnosti a nerovnosti, žák narýsuje základní rovinné útvary, sestrojí kolmice a rovnoběžky
- učitel vede žáka k vytváření a vhodnému využití zásoby matematických pojmů – poč. operací, algoritmů, metod řešení úloh
- učitel umožňuje žákům prezentovat výsledky jejich práce – např. prostřednictvím domácích úkolů, projekt
- učitel umožňuje žáku sdělovat své názory učiteli, spolužákům – rozhovor, diskuse, otázky, vysvětlování, sebehodnocení

Kompetence sociální a personální
- učitel vede žáka k rozvíjení spolupráce v páru, ve skupině – např. řešení či tvorba matematických slovních úloh, vzájemné vysvětlování učiva-
- učitel vede žáka k diskusi – např. rozvíjení zkušeností s matematickým modelováním – matematizace reálných situací, k vyhodnocení modelu a možnostmi jeho využití
- učitel vede žáky k zodpovědnému dokončování práce v dohodnuté kvalitě a termínech – písemné práce z matematiky, domácí úlohy, prezentace, tematické úlohy

Kompetence občanské
- učitel vede žáka k rozvíjení důvěry ve vlastní schopnosti a možnosti při řešení matematických úloh – např. při práci ve skupině, při práci v terénu
- učitel vede žáka k sebekontrole při jednotlivých krocích řešení úloh
- při řešení matematických úloh vede učitel žáka k vytrvalosti a přesnosti, k dovednosti vytvářet hypotézy na základě zkušenosti nebo pokusu a k jejich ověřování či vyvracení promocí protipříkladů, diskuze o tématu

Kompetence pracovní
- učitel vede žáka ke správnému a bezpečnému užití nástrojů a vybavení – např. modelování jednoduchých těles, rýsování rovinných útvarů, práce s kružítkem
- učitel vede žáka k důslednému dodržování pravidel organizace výuky v matematice
- učitel umožňuje žáku pracovat s materiály a zdroji, které si žák může ověřit správnost svého řešení – např. vyhledávání údajů v jízdních řádech, sestavování diagramů
- učitel vede žáka k využití získaných matematických dovedností a schopností v každodenním životě – např. při nakupování, orientaci v prostoru, v čase
- učitel vede žáka k hygieně, čistotě při práci v geometrii – příprava pomůcek

Kompetence digitální
- učitel vede žáky k rozlišování obrazných symbolů, porozumění jejich významu (např. značky, piktogramy, šipky), odlišování symbolů s jednoznačným a nejednoznačným významem

- učitel vede žáky k posouzení úplnosti dat s ohledem na řešený problém, k dohledávání chybějících informací potřebných k řešení úloh nebo situací v doporučených online zdrojích a k ověřování informací z více zdrojů

- učitel motivuje žáky k využití digitálních technologií v situacích, kdy jim jejich použití usnadní činnost

5.2 Vzdělávací oblast: Matematika a její aplikace
5.2.1 Vyučovací předmět: Matematika
Ročník: 1.

Dílčí výstupy Žák:	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, projekty a kurzy
- používá přirozená čísla k modelování reálných situací, poznává modely mincí, počítá předměty v daném souboru vytváří soubory s daným počtem prvků	manipulace s předměty počítání prvků, modely mincí – porovnávání (větší x menší)	**OSV** - osobnostní rozvoj - rozvoj schopnosti poznávání
- čte, zapisuje a porovnává přirozená čísla do 20, užívá a zapisuje vztah rovnosti a nerovnosti	čtení a zápis čísel vztahy větší, menší, rovno a znaménka >, <, =	
- užívá lineární uspořádání; zobrazí číslo na číselné ose	orientace na číselné ose pojmy: před, za, hned před, hned za, mezi určování desítek a jednotek	
- provádí zpaměti jednoduché početní operace s přirozenými čísly	sčítání a odčítání v oboru 0-20 bez přechodu přes 10	
- popisuje jednoduché závislosti z praktického života	seznámení se symboly, matematickými značkami a zápisy orientace a čtení matematických zápisů	
- rozezná, pojmenuje, vymodeluje a popíše základní rovinné útvary a jednoduchá tělesa; nachází v realitě jejich reprezentaci	vyhledávání určitých tvarů v okolí třídění předmětů podle tvaru rovinné útvary: trojúhelník, čtverec, obdélník a kruh	
- rozezná a modeluje jednoduché souměrné útvary v rovině	modelování geometrických útvarů podle zadání	

5.2 Vzdělávací oblast: Matematika a její aplikace
5.2.1 Vyučovací předmět: Matematika
Ročník: 2.

Dílčí výstupy Žák:	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, projekty a kurzy
- čte, zapisuje a porovnává přirozená čísla do 100, užívá a zapisuje vztah rovnosti a nerovnosti	čtení a zápis čísel vztahy větší, menší, rovno a znaménka >, <, =	**OSV** - osobnostní rozvoj - rozvoj schopnosti poznávání
- užívá lineární uspořádání - zobrazí číslo na číselné ose	orientace na číselné ose pojmy: před, za, hned před, hned za, mezi určování stovek, desítek a jednotek	
- provádí zpaměti jednoduché početní operace s přirozenými čísly	sčítání a odčítání v oboru 0-20 bez přechodu přes 10 a s přechodem přes 10 sčítání a odčítání v oboru 0-100 násobení a dělení v oboru malé násobilky (násobilka 1, 2 ,3 ,4 ,5)	
- řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje a modeluje osvojené početní operace	slovní úlohy ze života dětí s užitím osvojených početních operací	**OSV** - osobnostní rozvoj - kreativita
- orientuje se v čase, provádí jednoduché převody jednotek času	určování času	
- popisuje jednoduché závislosti z praktického života, odhadne cenu základních potravin a celkovou senu nákupu	seznámení se symboly, matematickými značkami a zápisy orientace a čtení matematických zápisů Spočítá, zkontroluje a porovná cenu nákupu	
- doplňuje tabulky, schémata, posloupnosti čísel	pohyb ve čtvercové síti, na číselné ose práce s údaji (ceník)	
- rozezná, pojmenuje, vymodeluje a popíše základní rovinné útvary a jednoduchá tělesa - nachází v realitě jejich reprezentaci	tělesa - krychle, kvádr, koule, kužel, jehlan, válec	
- porovnává velikost útvarů, měří a odhaduje délku úsečky	bod, přímka a úsečka – měření v cm a mm	
- rozezná a modeluje jednoduché souměrné útvary v rovině	modelování geometrických útvarů podle zadání	

5.2 Vzdělávací oblast: Matematika a její aplikace
5.2.1 Vyučovací předmět: Matematika
Ročník: 3.

Dílčí výstupy Žák:	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, projekty a kurzy
- čte, zapisuje a porovnává přirozená čísla do 1000, užívá a zapisuje vztah rovnosti a nerovnosti	čtení a zápis čísel vztahy větší, menší, rovno a znaménka >, <, =	**OSV** - osobnostní rozvoj - rozvoj schopnosti poznávání
- užívá lineární uspořádání; zobrazí číslo na číselné ose	orientace na číselné ose pojmy: před, za, hned před, hned za, mezi určování stovek, desítek a jednotek	
- provádí zpaměti jednoduché početní operace s přirozenými čísly	sčítání a odčítání v oboru 0-1000 násobení a dělení v oboru malé násobilky (násobilka 6, 7, 8, 9, 10)	
- řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje a modeluje osvojené početní operace	slovní úlohy ze života dětí s užitím osvojených početních operací	**OSV** - osobnostní rozvoj - kreativita
- orientuje se v čase, provádí jednoduché převody jednotek času	určování času převádění jednotek času	
- popisuje jednoduché závislosti z praktického života - zkontroluje, kolik peněz je vráceno při placení	seznámení se symboly, matematickými značkami a zápisy orientace a čtení matematických zápisů jednoduché modelové situace – hry s modely peněz	
- doplňuje tabulky, schémata, posloupnosti čísel	pohyb ve čtvercové síti, na číselné ose práce s údaji (jízdní řád, ceník)	
- rozezná, pojmenuje, vymodeluje a popíše, sestrojí základní rovinné útvary a jednoduchá tělesa - nachází v realitě jejich reprezentaci	tělesa - krychle, kvádr, koule, jehlan, kužel, válec konstrukce trojúhelníku, práce s kružítkem kružnice	
- porovnává velikost útvarů, měří a odhaduje délku úsečky	bod, přímka, polopřímka a úsečka – měření v cm a mm	
- rozezná a modeluje jednoduché souměrné útvary v rovině	modelování geometrických útvarů podle zadání	

5.2 Vzdělávací oblast: Matematika a její aplikace
5.2.1 Vyučovací předmět: Matematika
Ročník: 4.

Dílčí výstupy Žák:	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, projekty a kurzy
- využívá při pamětném i písemném počítání komutativnost a asociativnost sčítání a násobení do 1 000 000	principy asociativnosti a komutativnosti	**OSV** - osobnostní rozvoj kreativita
- provádí písemné početní operace v oboru přirozených čísel do 1 000 000	sčítání a odčítání čísel do 1 000 000 velká násobilka písemné násobení dvojciferným a trojciferným číslem dělení jednociferným číslem dělení se zbytkem v oboru přirozených čísel	
- zaokrouhluje přirozená čísla, provádí odhady a kontroluje výsledky početních operací v oboru přirozených čísel	zaokrouhlování na 1 000, 100, 10 kontroly výpočtů	
- řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje osvojené početní operace v celém oboru přirozených čísel	slovní úlohy s jednou a se dvěma početními operacemi	
- vyhledává, sbírá a třídí data	práce s daty	**OSV** - PC
- seznámí se s pojmem zlomek, zapisuje jednoduché zlomky, dokáže vyznačit část celku	jednoduché výpočty se zlomky pojem, čtení a zápis zlomku aplikační slovní úlohy	
- čte a sestavuje jednoduché tabulky a diagramy - sestaví jednoduchý osobní rozpočet - porovná svá přání a potřeby se svými finančními možnostmi	diagramy, grafy, tabulky, jízdní řády	**OSV** - sociální rozvoj **EV** - ekosystémy
- narýsuje a znázorní základní rovinné útvary (čtverec, obdélník, trojúhelník a kružnici) - užívá jednoduché konstrukce	práce s geometrickými útvary	PČ

- sčítá a odčítá graficky úsečky; určí délku lomené čáry, obvod mnohoúhelníku sečtením délek jeho stran	délka úsečky, jednotky délky a jejich převody, odvod mnohoúhelníku, obrazce	TV - atletika
- sestrojí rovnoběžky a kolmice	rovnoběžky, různoběžky, kolmice	
- určí obsah obrazce pomocí čtvercové sítě a užívá základní jednotky obsahu	obsah čtverce, obdélníku, trojúhelníku jednotky obsahu	
- rozpozná a znázorní ve čtvercové síti jednoduché osově souměrné útvary a určí osu souměrnosti	osová souměrnost	VV - obličeje, motivy dle předlohy
- řeší jednoduché praktické slovní úlohy a problémy, jejichž řešení je do značné míry nezávislé na obvyklých postupech a algoritmech školské matematiky	slovní úlohy s netradičními postupy	**OSV** - osobnostní rozvoj - kreativita

5.2 Vzdělávací oblast: Matematika a její aplikace
5.2.1 Vyučovací předmět: Matematika
Ročník: 5.

Dílčí výstupy Žák:	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, projekty a kurzy
- využívá při pamětném i písemném počítání komutativnost a asociativnost sčítání a násobení	principy asociativnosti a komutativnosti	**OSV** - osobnostní rozvoj kreativita
- provádí písemné početní operace v oboru přirozených čísel přes 1 000 000 - znázorní, přečte a porovná na číselné ose záporná čísla	sčítání a odčítání čísel do 1 000 000 velká násobilka písemné násobení dvojciferným a trojciferným číslem dělení jednociferným číslem dělení se zbytkem v oboru přirozených čísel sčítání a odčítání čísel do milionu písemné násobení jednociferným až čtyřciferným číslem dělení dvojciferným číslem práce s číselnou osou modely – např. teploměr	
-zaokrouhluje přirozená čísla, provádí odhady a kontroluje výsledky početních operací v oboru přirozených čísel	zaokrouhlování na 1 000, 100, 10 kontroly výpočtů zaokrouhlování na 1 000 000, 100 000, 10 000 kontroly výpočtů	
- řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje osvojené početní operace v celém oboru přirozených čísel	slovní úlohy s jednou a se dvěma početními operacemi	
- vyhledává, sbírá a třídí data	práce s daty	**OSV** - sociální rozvoj
- čte a sestavuje jednoduché tabulky a diagramy, - řeší situaci, kdy jsou příjmy menší než výdaje	diagramy, grafy, tabulky, jízdní řády tabulky, porovnávání, modelové situace	**EV** - ekosystémy

- seznámí se s pojmem zlomek, zapisuje jednoduché zlomky, dokáže vyznačit část celku - čte a zapíše desetinné číslo v řádu desetin a setin, porovnává, sčítá a odčítá - umí zapsat desetinný zlomek pomocí desetinného čísla a naopak - použije desetinná čísla a zlomky v praktických situacích a řeší jednoduché slovní úlohy	jednoduché výpočty se zlomky pojem, čtení a zápis zlomku a desetinného čísla – vzájemná vazba sčítání a odčítání desetinných čísel v řádu desetin a setin porovnávání, zaokrouhlování aplikační slovní úlohy	**OSV** - osobnostní rozvoj 1/1
- narýsuje a znázorní základní rovinné útvary (čtverec, obdélník, trojúhelník a kružnici); užívá jednoduché konstrukce	práce s geometrickými útvary rýsování rovnostranného a rovnoramenného trojúhelníku	PČ
- sčítá a odčítá graficky úsečky - určí délku lomené čáry, obvod mnohoúhelníku sečtením délek jeho stran	délka úsečky, jednotky délky a jejich převody, odvod mnohoúhelníku, obrazce	TV - atletika
- sestrojí rovnoběžky a kolmice	rovnoběžky, různoběžky, kolmice	
- určí obsah obrazce pomocí čtvercové sítě a užívá základní jednotky obsahu - aplikuje při výpočtu povrchu krychle a kvádru	obsah čtverce, obdélníku, trojúhelníku jednotky obsahu výpočet povrchu krychle, kvádru	
- rozpozná a znázorní ve čtvercové síti jednoduché osově souměrné útvary a určí osu souměrnosti	osová souměrnost	VV - podle předlohy
- řeší jednoduché praktické slovní úlohy a problémy, jejichž řešení je do značné míry nezávislé na obvyklých postupech a algoritmech školské matematiky	slovní úlohy s netradičními postupy	**OSV** - osobnostní rozvoj - kreativita

5.2 Vzdělávací oblast: Matematika a její aplikace
5.2.1 Vyučovací předmět: Matematika

2. stupeň

Charakteristika vyučovacího předmětu

Matematika poskytuje žákům vědomosti a dovednosti potřebné pro orientaci v praktickém životě a vytváří předpoklady pro úspěšné uplatnění ve většině oborů profesionální přípravy i různých směrů studia na středních školách. Rozvíjí intelektuální schopnost žáků, jejich paměť, představivost, tvořivost, abstraktní myšlení, schopnost logického úsudku. Dále vytváří určité rysy osobnosti, jako je vytrvalost, pracovitost, kritičnost.
Poznatky a dovednosti získané v tomto předmětu jsou předpokladem k poznávání přírodovědných oborů, ekonomiky, techniky a využití počítačů.

Hodinová dotace:
6. ročník: 4 hodiny týdně
7. ročník: 5 hodiny týdně
8. ročník: 4 hodiny týdně
9. ročník: 4 hodiny týdně

Očekávané výstupy

ČÍSLO A PROMĚNNÁ
Žák:
- provádí početní operace v oboru celých a racionálních čísel; užívá ve výpočtech druhou mocninu a odmocninu
- zaokrouhluje a provádí odhady s danou přesností, účelně využívá kalkulátor
- modeluje a řeší situace s využitím dělitelnosti v oboru přirozených čísel
- užívá různé způsoby kvantitativního vyjádření vztahu celek – část (přirozeným číslem, poměrem, zlomkem, desetinným číslem, procentem)
- řeší modelováním a výpočtem situace vyjádřené poměrem; pracuje s měřítky map a plánů
- řeší aplikační úlohy na procenta (i pro případ, že procentová část je větší než celek)
- matematizuje jednoduché reálné situace s využitím proměnných; určí hodnotu výrazu, sčítá a násobí mnohočleny, provádí rozklad
- mnohočlenu na součin pomocí vzorců a vytýkáním
- formuluje a řeší reálnou situaci pomocí rovnic a jejich soustav
- analyzuje a řeší jednoduché problémy, modeluje konkrétní situace, v nichž využívá matematický aparát v oboru celých a racionálních čísel

ZÁVISLOSTI, VZTAHY A PRÁCE S DATY
Žák:
- vyhledává, vyhodnocuje a zpracovává data

- porovnává soubory dat
- určuje vztah přímé anebo nepřímé úměrnosti
- vyjádří funkční vztah tabulkou, rovnicí, grafem
- matematizuje jednoduché reálné situace s využitím funkčních vztahů

GEOMETRIE V ROVINĚ A V PROSTORU

Žák:
- zdůvodňuje a využívá polohové a metrické vlastnosti základních rovinných útvarů při řešení úloh a jednoduchých praktických problémů;
- využívá potřebnou matematickou symboliku
- charakterizuje a třídí základní rovinné útvary
- určuje velikost úhlu měřením a výpočtem
- odhaduje a vypočítá obsah a obvod základních rovinných útvarů
- využívá pojem množina všech bodů dané vlastnosti k charakteristice útvaru a k řešení polohových a nepolohových konstrukčních úloh
- načrtne a sestrojí rovinné útvary
- užívá k argumentaci a při výpočtech věty o shodnosti a podobnosti trojúhelníků
- načrtne a sestrojí obraz rovinného útvaru ve středové a osové souměrnosti, určí osově a středově souměrný útvar
- určuje a charakterizuje základní prostorové útvary (tělesa), analyzuje jejich vlastnosti
- odhaduje a vypočítá objem a povrch těles
- načrtne a sestrojí sítě základních těles
- načrtne a sestrojí obraz jednoduchých těles v rovině
- analyzuje a řeší aplikační geometrické úlohy s využitím osvojeného matematického aparátu

NESTANDARDNÍ APLIKAČNÍ ÚLOHY A PROBLÉMY

Žák:
- užívá logickou úvahu a kombinační úsudek při řešení úloh a problémů a nalézá různá řešení předkládaných nebo zkoumaných situací
- řeší úlohy na prostorovou představivost, aplikuje a kombinuje poznatky a dovednosti z různých tematických a vzdělávacích oblastí

Výchovně vzdělávací strategie

Zásadní výchovné a vzdělávací postupy, které ve vyučovacím předmětu Matematika směřují k utváření klíčových kompetencí:

Kompetence k učení
- učitel vede žáka k využívání matematických poznatků a dovedností v praktických činnostech – počítání předmětů, odhady, měření a porovnávání velikostí a vzdáleností, orientace v čase
- učitel vede žáka k rozvíjení paměti prostřednictvím numerických výpočtů a k osvojování si nezbytných matematických vzorců – např. obvody a obsahy obrazců, výpočty povrchu těles
- učitel rozvíjí u žáka myšlení osvojováním si a využíváním základních matematických pojmů
- učitel podporuje rozvoj logického myšlení žáků, zejména zařazováním aplikačních úloh, logických úloh, matematických hádanek

Kompetence k řešení problému
- učitel vede žáka k vyhledávání logických vazeb - zvládnuté učivo ve vztahu k učivu probíranému

- učitel vede žáka k provádění rozboru matematického problému – učí jej volit vhodné způsoby řešení, zařazuje metody, při kterých dochází k objevům, řešením a závěrům na základě samostatného úsudku – vyhodnocení správnosti výsledku
- učitel vede žáka k práci s vlastní chybou

Kompetence komunikativní
- učitel vede žáka k přesnému a stručnému vyjadřování v matematickém jazyce
- učitel vede žáka k užívání matematické symboliky
- učitel vede žáka k vytváření a vhodném využití zásoby matematických pojmů – poč. operací, algoritmů, metod řešení úloh
- učitel učí žáky provádět rozbory a zápisy při řešení úloh, orientovat se v různých typech grafů a tabulek
- učitel umožňuje žákům prezentovat výsledky jejich práce – např. prostřednictvím domácích úkolů, projektů zaměřených na aplikaci matematiky v běžném životě
- učitel umožňuje žáku sdělovat své názory učiteli, spolužákům – rozhovor, diskuse, otázky, vysvětlování, sebehodnocení

Kompetence sociální a personální
- učitel vede žáka k rozvíjení spolupráce v páru, ve skupině – např. řešení či tvorba matematických slovních úloh, vzájemné vysvětlování učiva
- učitel vede žáka k diskusi – např. rozvíjení zkušeností s matematickým modelováním – matematizace reálných situací, k vyhodnocení modelu a možnostmi jeho využití
- učitel vede žáky k zodpovědnému dokončování práce v dohodnuté kvalitě a termínech – písemné práce z matematiky, domácí úlohy, prezentace, tematické úlohy
- učitel vede žáka k samostatnému řešení úlohy odpovídající jeho znalostem, a tím podporuje jeho rozvoj důvěry ve vlastní schopnosti

Kompetence občanské
- učitel vede žáka k rozvíjení důvěry ve vlastní schopnosti a možnosti při řešení matematických úloh – např. při práci ve skupině, při práci v terénu
- učitel vede žáka k sebekontrole při jednotlivých krocích řešení matematických úloh
- při řešení matematických úloh vede učitel žáka k vytrvalosti a přesnosti, k dovednosti vytvářet hypotézy na základě zkušenosti nebo pokusu a k jejich ověřování či vyvracení promocí protipříkladů, diskuze o tématu

Kompetence pracovní
- učitel učí žáky bezpečně používat rýsovací potřeby a udržovat je v pořádku tak, aby byla zajištěna jejich funkčnost, vede žáky ke zdokonalování grafického projevu
- učitel umožňuje žáku pracovat s materiály a zdroji, nichž si žák může ověřit správnost svého řešení – např. vyhledávání údajů v jízdních řádech, sestavování diagramů
- učitel vede žáka k využití získaných matematických dovedností a schopností v každodenním životě – např. při nakupování, orientaci v prostoru, v čase

Kompetence digitální
- učitel vytváří situace, kdy žákům využití digitálních technologií napomůže k efektivnímu řešení matematického problému
- učitel vede žáky k využívání digitálních technologií pro správu a vyhodnocení dat, prezentaci a interpretaci výsledků
- učitel vede žáky k dodržování zásad bezpečnosti při práci s online aplikacemi a zásad ochrany osobních údajů

5.2 Vzdělávací oblast: Matematika a její aplikace
5.2.1 Vyučovací předmět: Matematika
Ročník: 6.

Dílčí výstupy Žák:	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, projekty a kurzy
- provádí početní operace v oboru přirozených čísel, používá s porozuměním učivo I. stupně, provádí početní operace v oboru racionálních čísel	přirozená čísla, desetinná čísla číselný výraz, pravidla početních operací znázorňování čísel na ose absolutní hodnota	
- zaokrouhluje a provádí odhady s danou přesností, účelně využívá kalkulátor	výpočty elementárních příkladů použití kalkulátoru v praxi	
- modeluje a řeší situace s využitím dělitelnosti v oboru přirozených čísel	znaky dělitelnosti 2, 3, 4, 5, 6, 8, 9, 10 prvočíslo, číslo složené, násobek, dělitel nejmenší společný násobek, největší společný dělitel, slovní úlohy s využitím dělitelnosti	
- užívá různé způsoby kvantitativního vyjádření vztahu celek - část (přirozeným číslem, poměrem, zlomkem, desetinným číslem, procentem)	vztah desetinného čísla, zlomku a procenta převádění různého vyjádření	
- matematizuje jednoduché reálné situace s využitím proměnných	přepis slovních vyjádření do algebraických výrazů zápis slovních úloh s užitím jednoduchých lineárních rovnic	
- analyzuje a řeší jednoduché problémy, modeluje konkrétní situace, v nichž využívá matematický aparát v oboru přirozených a racionálních čísel	triviální slovní úlohy	**OSV** – osobnostní rozvoj - rozvoj schopnosti poznávání
- vyhledává, vyhodnocuje a zpracovává data - vyjádří funkční vztah	zpracování dat do tabulek a grafů čtení z grafů soustava souřadnic	
- zdůvodňuje a využívá polohové a metrické vlastnosti základních rovinných útvarů při řešení úloh a jednoduchých praktických problémů; využívá potřebnou matematickou symboliku	zavedení matematické symboliky – přímka, polopřímka, úsečka, kružnice praktické úlohy, náčrtky, schémata	
- charakterizuje a třídí základní rovinné útvary	příklady rovinných obrazců	
- určuje velikost úhlu měřením a výpočtem	rýsování úhlů, ostrý, tupý, pravý, přímý úhel přenášení úhlů – grafické sčítání, odčítání, násobky, osa	**OSV** – osobnostní rozvoj - rozvoj schopnosti poznávání

	sčítání a odčítání úhlů s využitím převodu stupňů a minut, vlastnosti dvojic úhlů	
- odhaduje a vypočítá obsah a obvod základních rovinných útvarů	čtverec a obdélník trojúhelník, vlastnosti trojúhelníků dle délek stran a velikostí úhlů výška a těžnice trojúhelníku	
- načrtne a sestrojí rovinné útvary	trojúhelníková nerovnost konstrukce trojúhelníků se znalostí velikostí stran a vnitřních úhlů, náčrtek, popis konstrukce, počet řešení, ověření zadání	
- načrtne a sestrojí obraz rovinného útvaru v osové souměrnosti, určí osově souměrný útvar	osová souměrnost osa rovinných útvarů příklady z praxe	
- určuje a charakterizuje základní prostorové útvary (tělesa), analyzuje jejich vlastnosti	rozlišení prostorových útvarů vrchol, hrana, stěna, úhlopříčka	
- odhaduje a vypočítá objem a povrch těles	objem kvádru a krychle povrch kvádru a krychle jednotky	
- načrtne a sestrojí sítě základních těles	sítě těles, plášť, podstava	
- načrtne a sestrojí obraz jednoduchých těles v rovině	volné rovnoběžné a pravoúhlé promítání, půdorys, nárys	
- analyzuje a řeší aplikační geometrické úlohy s využitím osvojeného matematického aparátu	úlohy konstrukční a početní geometrie	
- užívá logickou úvahu a kombinační úsudek při řešení úloh a problémů a nalézá různá řešení předkládaných nebo zkoumaných situací	řešení početních hlavolamů a hříček	**OSV** – osobnostní rozvoj - rozvoj schopnosti poznávání - matematické soutěže
- řeší úlohy na prostorovou představivost, aplikuje a kombinuje poznatky a dovednosti z různých tematických a vzdělávacích oblastí	vytváření modelů prostorových útvarů, náčrtky prostorových útvarů	**OSV** – osobnostní rozvoj – kreativita - matematické soutěže

5.2 Vzdělávací oblast: Matematika a její aplikace
5.2.1 Vyučovací předmět: Matematika
Ročník: 7.

Dílčí výstupy Žák:	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, projekty a kurzy
- provádí početní operace v oboru celých a racionálních čísel	přirozená čísla, racionální čísla číselný výraz, pravidla početních operací znázorňování čísel na ose celá čísla početní úpravy se zlomky	
- zaokrouhluje a provádí odhady s danou přesností, účelně využívá kalkulátor	výpočty elementárních příkladů použití kalkulátoru v praxi	
- užívá různé způsoby kvantitativního vyjádření vztahu celek - část (přirozeným číslem, poměrem, zlomkem, desetinným číslem, procentem)	vztah desetinného čísla, zlomku a procenta procenta, základ, procentová část převádění různého vyjádření	
- řeší modelováním a výpočtem situace vyjádřené poměrem; pracuje s měřítky map a plánů	Poměr, aplikace poměru v praxi, rozdělení, změna měřítko plánů a map	
- řeší aplikační úlohy na procenta (i pro případ, že procentová část je větší než celek),	slovní úlohy s použitím procent pojmy – procentová část, základ, úrok, úvěr, daň	
- matematizuje jednoduché reálné situace s využitím proměnných;	přepis slovních vyjádření do algebraických výrazů zápis slovních úloh s užitím jednoduchých lineárních rovnic	
- analyzuje a řeší jednoduché problémy, modeluje konkrétní situace, v nichž využívá matematický aparát v oboru celých a racionálních čísel	triviální slovní úlohy	**OSV** – osobnostní rozvoj - rozvoj schopnosti poznávání
- vyhledává, vyhodnocuje a zpracovává data	zpracování dat do tabulek a grafů čtení z grafů	
- porovnává soubory dat	základy statistiky, aritmetický průměr	
- určuje vztah přímé anebo nepřímé úměrnosti	přímá a nepřímá úměrnost, tabulka, graf, rovnice trojčlenka	
- vyjádří funkční vztah tabulkou, rovnicí, grafem	pravoúhlá soustava souřadnic, čtení z grafu funkcí graf přímé a nepřímé funkce	

- zdůvodňuje a využívá polohové a metrické vlastnosti základních rovinných útvarů při řešení úloh a jednoduchých praktických problémů; využívá potřebnou matematickou symboliku	opakování matematické symboliky	
- charakterizuje a třídí základní rovinné útvary	příklady rovinných obrazců	
- odhaduje a vypočítá obsah a obvod základních rovinných útvarů	opakování učiva - čtverec a obdélník - trojúhelník, vlastnosti trojúhelníků - výška a těžnice trojúhelníku - čtyřúhelník, vlastnosti rozdělení	
- načrtne a sestrojí rovinné útvary	opakování - trojúhelníková nerovnost - konstrukce trojúhelníků se znalostí velikostí stran a vnitřních úhlů konstrukce čtyřúhelníků	
- načrtne a sestrojí obraz rovinného útvaru ve středové a osové souměrnosti, určí osově a středově souměrný útvar	osová a středová souměrnost, shodnost, osa rovinných útvarů úlohy z praxe	
- určuje a charakterizuje základní prostorové útvary (tělesa), analyzuje jejich vlastnosti	rozlišení prostorových útvarů vrchol, hrana, stěna, úhlopříčka	
- odhaduje a vypočítá objem a povrch těles	opakování - objem kvádru a krychle - povrch kvádru a krychle kolmé hranoly	
- načrtne a sestrojí sítě základních těles	sítě těles	
- načrtne a sestrojí obraz jednoduchých těles v rovině	volné rovnoběžné a pravoúhlé promítání	
- analyzuje a řeší aplikační geometrické úlohy s využitím matematického aparátu	úlohy konstrukční a početní geometrie	
- užívá logickou úvahu a kombinační úsudek při řešení úloh a problémů a nalézá různá řešení předkládaných nebo zkoumaných situací	řešení početních hlavolamů a hříček	**OSV –** osobnostní rozvoj - rozvoj schopnosti poznávání
- řeší úlohy na prostorovou představivost, aplikuje a kombinuje poznatky a dovednosti z různých tematických a vzdělávacích oblastí	vytváření modelů prostorových útvarů, náčrtky prostorových útvarů	**OSV** – osobnostní rozvoj – kreativita

5.2 Vzdělávací oblast: Matematika a její aplikace
5.2.1 Vyučovací předmět: Matematika
Ročník: 8.

Dílčí výstupy Žák:	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, projekty a kurzy
- provádí početní operace v oboru celých čísel, využívá učivo předcházejících ročníků, užívá ve výpočtech druhou mocninu a odmocninu	druhá mocnina a odmocnina	
- zaokrouhluje a provádí odhady s danou přesností, účelně využívá kalkulátor	výpočty elementárních příkladů bez použití kalkulátoru využití kalkulátoru mocniny, odmocniny	
- matematizuje jednoduché reálné situace s využitím proměnných; určí hodnotu výrazu, sčítá a násobí mnohočleny, provádí rozklad mnohočlenu na součin pomocí vzorců a vytýkáním	jednočlen, mnohočlen, mocniny vyšších řádů součet, rozdíl a součin mnohočlenů hodnota výrazu rozklad na součin užití vzorců $(a + b)^2$ $(a - b)^2$ $a^2 - b^2$	
- formuluje a řeší reálnou situaci pomocí rovnic	lineární rovnice	
- analyzuje a řeší jednoduché problémy, modeluje konkrétní situace, v nichž využívá matematický aparát v oboru celých a racionálních čísel	řešení reálně zadaných slovních úloh z praxe	
- zdůvodňuje a využívá polohové a metrické vlastnosti základních rovinných útvarů při řešení úloh a jednoduchých praktických problémů	Pythagorova věta úlohy z praxe	
- využívá pojem množina všech bodů dané vlastnosti k charakteristice útvaru a k řešení polohových a nepolohových konstrukčních úloh	Thaletova věta složitější konstrukční úlohy	
- načrtne a sestrojí rovinné útvary	vzájemná poloha přímky a kružnice vzájemná poloha kružnic	
- odhaduje a vypočítá objem a povrch těles, využívá učivo předcházejících ročníků	výpočty objemů a povrchů válce hranoly	
- načrtne a sestrojí sítě základních těles,	síť válce a dalších těles	

využívá učivo předcházejících ročníků		
- analyzuje a řeší aplikační geometrické úlohy s využitím osvojeného matematického aparátu - užívá logickou úvahu a kombinační úsudek při řešení úloh a problémů a nalézá různá řešení předkládaných nebo zkoumaných situací	úlohy konstrukční a početní geometrie	
- řeší úlohy na prostorovou představivost, aplikuje a kombinuje poznatky a dovednosti z různých tematických a vzdělávacích oblastí	řešení početních hlavolamů a hříček praktické úlohy vytváření modelů prostorových útvarů, náčrtky prostorových útvarů praktické úlohy	**OSV** – osobnostní rozvoj - rozvoj schopnosti poznávání **OSV** – osobnostní rozvoj – kreativita

5.2 Vzdělávací oblast: Matematika a její aplikace
5.2.1 Vyučovací předmět: Matematika
Ročník: 9.

Dílčí výstupy Žák:	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, projekty a kurzy
- využívá učivo předcházejících ročníků - matematizuje jednoduché reálné situace s využitím proměnných; určí hodnotu výrazu - sčítá a násobí mnohočleny, provádí rozklad mnohočlenu na součin pomocí vzorců a vytýkáním	jednočlen, mnohočlen součet, rozdíl a součin mnohočlenů hodnota výrazu rozklad na součin užití vzorců $(a + b)^2$ $(a - b)^2$ $a^2 - b^2$ úpravy lomených výrazů, úpravy vzorců	
- využívá učivo předcházejících ročníků - formuluje a řeší reálnou situaci pomocí rovnic a jejich soustav	lineární rovnice s neznámou ve jmenovateli soustavy rovnic o dvou neznámých	
- analyzuje a řeší jednoduché problémy - modeluje konkrétní situace, v nichž využívá matematický aparát v oboru celých a racionálních čísel	řešení reálně zadaných slovních úloh z praxe	
- matematizuje jednoduché reálné situace s využitím funkčních vztahů	funkce – lineární, kvadratické, lomené příklady funkcí, goniometrické funkce - užití	
- porovnává soubory dat	základy statistiky finanční matematika – pojmy, aplikační úlohy	
- odhaduje a vypočítá objem a povrch těles	výpočet povrchu a objemu jehlanu a kužele výpočet objemu a povrchu koule výpočty objemů a povrchu složených těles	
- načrtne a sestrojí sítě základních těles	síť jehlanu, kužele a dalších těles	
- analyzuje a řeší aplikační geometrické úlohy s využitím osvojeného matematického aparátu	početní geometrie podobnost	
- užívá logickou úvahu a kombinační úsudek při řešení úloh a problémů a nalézá různá řešení předkládaných situací	řešení početních hlavolamů a hříček praktické úlohy	**OSV** – osobnostní rozvoj - rozvoj schopnosti poznávání
- řeší úlohy na prostorovou představivost, aplikuje a kombinuje poznatky a dovednosti z různých tematických a vzdělávacích oblastí	vytváření modelů prostorových útvarů, náčrtky prostorových útvarů praktické úlohy	**OSV** – osobnostní rozvoj – kreativita

5.3 Vzdělávací oblast: INFORMATIKA

Vzdělávací oblast Informatika se zaměřuje především na rozvoj informatického myšlení a na porozumění základním principům digitálních technologií. Je založena na aktivních činnostech, při kterých žáci využívají informatické postupy a pojmy. Poskytuje prostředky a metody ke zkoumání řešitelnosti problémů i hledání a nalézání jejich optimálních řešení, ke zpracování dat a jejich interpretaci a na základě řešení praktických úkolů i poznatky a zkušenost, kdy je lepší práci přenechat stroji, respektive počítači. Pochopení, jak digitální technologie fungují, přispívá jednak k porozumění zákonitostem digitálního světa, jednak k jejich efektivnímu, bezpečnému a etickému užívání.

Na prvním stupni základního vzdělávání si žáci prostřednictvím her, experimentů, diskusí a dalších aktivit vytvářejí první představy o způsobech, jakými se dají data a informace zaznamenávat, a objevují informatické aspekty světa kolem nich. Postupně si žáci rozvíjejí schopnost popsat problém, analyzovat ho a hledat jeho řešení. Ve vhodném programovacím prostředí si ověřují algoritmické postupy. Informatika také společně s ostatními obory pokládá základy uživatelských dovedností. Poznáváním, jak se s digitálními technologiemi pracuje, si žáci vytvářejí základ pro pochopení informatických konceptů. Součástí je i bezpečné zacházení s technologiemi a osvojování dovedností a návyků, které vedou k prevenci rizikového chování.

I na druhém stupni základního vzdělávání žáci tvoří, experimentují, prověřují své hypotézy, objevují, aktivně hledají, navrhují a ověřují různá řešení, diskutují s ostatními a tím si prohlubují a rozvíjejí porozumění základním informatickým konceptům a principům fungování digitálních technologií. Při analýze problému vybírají, které aspekty lze zanedbat a které jsou podstatné pro jeho řešení. Učí se vytvářet, formálně zapisovat a systematick y posuzovat postupy vhodné pro automatizaci, zpracovávat i velké a nesourodé soubory dat. Díky poznávání toho, jak a proč digitální technologie fungují, žáci chápou základní principy kódování, modelování a s větším porozuměním chrání sebe, své soukromí, data i zařízení. V průběhu základního vzdělávání žáci začínají vyvíjet funkční technická řešení problémů. Osvojují si časté testování prototypů a jejich postupné vylepšování jako přirozenou součást designu a vývoje v informačních technologiích. Zvažují a ověřují dopady navrhovaných řešení na jedince, společnost, životní prostředí.

V rámci obou stupňů je cílem informatiky získat elementární dovednosti v ovládání výpočetní techniky a moderních informačních technologií. Orientovat se ve světě informací, tvořivě pracovat a využívat je při dalším vzdělávání. Dovednosti získané v této vzdělávací oblasti umožňují žákům aplikovat výpočetní techniku ve všech vzdělávacích oblastech.

Cílové zaměření vzdělávací oblasti

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- systémovému přístupu při analýze situací a jevů světa kolem něj
- nacházení různých řešení a výběru toho nejvhodnějšího pro danou situaci
- ke zkušenosti, že týmová práce umocněná technologiemi může vést k lepším výsledkům než samostatná práce
- porozumění různým přístupům ke kódování informací i různým způsobům jejich organizace
- rozhodování na základě relevantních dat a jejich korektní interpretace, jeho obhajování pomocí věcných argumentů
- komunikaci pomocí formálních jazyků, kterým porozumí i stroje
- standardizování pracovních postupů v situacích, kdy to usnadní práci
- posuzování technických řešení z pohledu druhých lidí a jejich vyhodnocování v osobních, etických, bezpečnostních, právních, sociálních, ekonomických, environmentálních a kulturních souvislostech
- nezdolnosti při řešení těžkých problémů, zvládání nejednoznačnosti a nejistoty a vypořádání se s problémy s otevřeným koncem
- otevřenosti novým cestám, nástrojům, snaze postupně se zlepšovat

5.3 Vzdělávací oblast: INFORMATIKA
5.3.1 Vyučovací předmět: Informatika

Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru

1. stupeň

Hodinová dotace:
4. ročník: 1 hodina týdně
5. ročník: 1 hodina týdně

Očekávané výstupy

ZÁKLADY PRÁCE S POČÍTAČEM

Žák:
- využívá základní standardní funkce počítače a jeho nejběžnější periferie
- respektuje pravidla bezpečné práce s hardware i software a postupuje poučeně v případě jejich závady
- chrání data před poškozením, ztrátou a zneužitím
- vyhledává informace v PC i na internetu a dále s nimi pracuje
- komunikuje pomocí internetu či jiných běžných komunikačních zařízení

DATA, INFORMACE A MODELOVÁNÍ

Žák:
- uvede příklady dat, která ho obklopují a která mu mohou pomoci lépe se rozhodnout; vyslovuje odpovědi na základě dat
- popíše konkrétní situaci, určí, co k ní již ví, a znázorní ji
- vyčte informace z daného modelu

ALGORITMIZACE A PROGRAMOVÁNÍ

Žák:
- sestavuje a testuje symbolické zápisy postupů
- popíše jednoduchý problém, navrhne a popíše jednotlivé kroky jeho řešení
- v blokově orientovaném programovacím jazyce sestaví program; rozpozná opakující se vzory, používá opakování a připravené podprogramy
- ověří správnost jím navrženého postupu či programu, najde a opraví v něm případnou chybu

INFORMAČNÍ SYSTÉMY

Žák:
- v systémech, které ho obklopují, rozezná jednotlivé prvky a vztahy mezi nimi
- pro vymezený problém zaznamenává do existující tabulky nebo seznamu číselná i nečíselná data

DIGITÁLNÍ TECHNOLOGIE

Žák:
- najde a spustí aplikaci, pracuje s daty různého typu
- propojí digitální zařízení, uvede možná rizika, která s takovým propojením souvisejí
- dodržuje bezpečnostní a jiná pravidla pro práci s digitálními technologiemi

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření (1. stupeň):

DATA, INFORMACE A MODELOVÁNÍ

žák:
- uvede příklady dat, která ho obklopují a která mu mohou pomoci lépe se rozhodnout; vyslovuje odpovědi na otázky, které se týkají jeho osoby na základě dat
- popíše konkrétní situaci, která vychází z jeho opakované zkušenosti, určí, co k ní již ví

ALGORITMIZACE A PROGRAMOVÁNÍ

žák:
- sestavuje symbolické zápisy postupů
- popíše jednoduchý problém související s okruhem jeho zájmů a potřeb, navrhne a popíše podle předlohy jednotlivé kroky jeho řešení
- rozpozná opakující se vzory, používá opakování známých postupů

INFORMAČNÍ SYSTÉMY

žák:
- v systémech, které ho obklopují, rozezná jednotlivé prvky
- pro vymezený problém, který opakovaně řešil, zaznamenává do existující tabulky nebo seznamu číselná i nečíselná data

DIGITÁLNÍ TECHNOLOGIE

žák:
- najde a spustí známou aplikaci, pracuje s daty různého typu
- popíše bezpečnostní a jiná pravidla stanovená pro práci s digitálními technologiemi

Výchovně vzdělávací strategie

Zásadní výchovné a vzdělávací postupy, které ve vyučovacím předmětu Informatika směřují k utváření klíčových kompetencí

Kompetence k učení

- učitel klade důraz na praktické využití informační technologie a komunikační techniky, zdůrazňuje rychlý rozvoj této oblasti, a tím je motivuje k neustálému rozšiřování znalostí,
- učitel vede žáky ke třídění informací a pojmů z oblasti výpočetní techniky, ke vnímání jejich vzájemných souvislostí a vytváří základy systémového myšlení žáků
- učitel vede žáky k užívání odborného názvosloví výpočetní techniky
- učitel žákům předkládá praktické ukázky procvičování pracovních postupů a algoritmů, učitel volí takové postupy, aby byli žáci na základě pozorování a procvičování schopni provádět základní operace a aplikovat je na podobné typy úloh
- učitel žáky seznamuje s různými metodami a postupy vyhledávání na internetu

Kompetence k řešení problémů

- učitel staví žáky do problémových situací, s nimiž se v běžném životě mohou setkat, učí je používat jednotlivé komponenty v praxi, vnímat variabilitu informační technologie a jejího použití
- učitel vede žáky k vyhledávání informací k řešení problémů v různých informačních zdrojích (internet, nápověda, výukové programy, aj.), k ověřování věrohodnosti informací, hledání jejich vzájemné návaznosti
- učitel od žáků vyžaduje ověřování správnosti řešení, za účelem hodnocení úrovně znalostí výpočetní techniky zadává žákům alternativní úlohy, u nichž je nutno adaptovat postupy na konkrétní podmínky
- učitel žákům umožňuje zhodnotit a obhájit výsledky své práce, poskytuje jim možnost zhodnotit dosaženou úroveň znalosti výpočetní techniky

Kompetence komunikativní

- učitel vede žáky ke správné formulaci požadavků, postupů, při tvorbě referátu zdůrazňuje výstižnost a souvislost projevu, klade důraz na schopnost vysvětlení pracovního postupu s použitím odborné terminologie, při práci na internetu dbá učitel na správnou formulaci požadavků pro vyhledávání, učitel vyžaduje, aby žáci v praxi při komunikaci s PC používali programovací jazyky, základní příkazy
- učitel do výuky zavádí diskusi o vlastních zkušenostech s výpočetní technikou, při výkladu vyžaduje od žáků aktivní zapojení, obhajobu svých názorů
- učitel žáky učí efektivní práci s výukovými materiály, zavádí do výuky práci s výukovými programy jako alternativním zdrojem informací, vede žáky k odvozování souvislostí z textu
- učitel klade důraz na praktické využití výpočetní techniky v běžném životě, umožňuje žákům vyhledávání informací ve výukových programech, na internetu, umožňuje žákům využívat ke vzájemné komunikaci e-mail a jiné možnosti výpočetní techniky

Kompetence sociální a personální

- učitel zadává úkoly, při kterých žáci musí spolupracovat, do výuky zařazuje skupinovou přípravu projektů s využitím nejrůznějších aplikací apod.
- učitel vytváří podmínky pro nadšené přijetí svých rolí žáky, nechává žáky samostatně si vybrat roli ve skupině (např. fiktivní kancelář, informační středisko, dodavatel výpočetní techniky, aj.), vede žáky ke vzájemné pomoci i k tomu, aby se v případě potřeby nebáli zeptat na objevené nesrovnalosti
- učitel navozuje témata k diskusi o běžných situacích ze života
- učitel umožňuje žákům hodnotit úspěšnost dosažení cíle, pravidelně je kontroluje a chválí i za dílčí úspěchy ve zvládání algoritmů a postupů při práci s výpočetní technikou

Kompetence občanské

- učitel vede žáky ke vzájemnému respektu, naslouchání a empatii, do výuky informatiky proto zařazuje řadu skupinových aktivit, při nichž se uplatní všichni žáci
- učitel vyžaduje dodržování základních pravidel společenského chování, pravidel správného zacházení s výpočetní technikou, seznamuje žáky se základními legislativními předpisy z oblasti výpočetní techniky (např. zneužívání publikovaných informací, ilegální software, nabourávání do systémů uživatelů, ochrana dat atd.), informuje žáky o hrozbě zneužití internetu k šíření ilegálních a neetických dat
- učitel žáky vede k zodpovědnosti tím, že pravidelně kontroluje plnění zadaných úkolů a povinností, staví je do krizových situací a pomáhá jim je řešit za využití znalostí výpočetní techniky
- učitel zdůrazňuje význam internetu jako zdroje důležitých kulturních a historických informací a jeho význam pro publikování svých názorů a jejich zpřístupňování veřejnosti prostřednictvím webových stránek
- učitel vede žáky k ekologickému přístupu k práci s výukovými materiály, vyžaduje důsledné dodržování pravidel a povinností bezpečnosti práce v zájmu ochrany zdraví, upozorňuje žáky na možnost negativního dopadu informačních technologií na ekologii, snaží se při práci využívat ekologicky nezávadné materiály

Kompetence pracovní

- učitel důsledně vyžaduje dodržování stanovených pravidel organizace výuky, základů práce a správného zacházení s hardwarem a softwarem, pravidelně mění výukové metody a pracovní podmínky, žáky důkladně instruuje a zdůrazňuje negativní dopady nesprávného použití na chod zařízení, učí žáky efektivně pracovat s výukovými materiály a zdroji informací (např. při práci s nápovědou, internetovými publikacemi, příručkami, apod.),
- učitel pravidelně kontroluje plnění úkolů a povinností, odevzdávání referátů ve stanoveném termínu, vede žáky k šetrnému zacházení výpočetní technikou a pomůckami, vyžaduje od žáků dodržování základních pravidel bezpečnosti a chování
- učitel zdůrazňuje praktické využití učiva v každodenní rutině i budoucím životě, upozorňuje na význam využití výpočetní techniky v dalším vzdělávání

Kompetence digitální

Na konci základního vzdělávání žák:

- ovládá běžně používaná digitální zařízení, aplikace a služby; využívá je při učení i při zapojení do života školy a do společnosti; samostatně rozhoduje, které technologie pro jakou činnost či řešený problém použít
- získává, vyhledává, kriticky posuzuje, spravuje a sdílí data, informace a digitální obsah, k tomu volí postupy, způsoby a prostředky, které odpovídají konkrétní situaci a účelu
- vytváří a upravuje digitální obsah, kombinuje různé formáty, vyjadřuje se za pomoci digitálních prostředků
- využívá digitální technologie, aby si usnadnil práci, zautomatizoval rutinní činnosti, zefektivnil či zjednodušil své pracovní postupy a zkvalitnil výsledky své práce
- chápe význam digitálních technologií pro lidskou společnost, seznamuje se s novými technologiemi, kriticky hodnotí jejich přínosy a reflektuje rizika jejich využívání
- předchází situacím ohrožujícím bezpečnost zařízení i dat, situacím s negativním dopadem na jeho tělesné a duševní zdraví i zdraví ostatních; při spolupráci, komunikaci a sdílení informací v digitálním prostředí jedná eticky

5.3 Vzdělávací oblast: INFORMATIKA
5.3.1 Vyučovací předmět: Informatika
Ročník: 4.

Dílčí výstupy Žák:	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, projekty a kurzy
- zná bezpečnost v PC učebně a bezpečnost práce s PC technikou - dodržuje hygienu při práci s PC	zásady bezpečnosti práce a prevence zdravotních rizik spojených s dlouhodobým využíváním výpočetní techniky	Výchova ke zdraví
- pojmenuje základní součásti počítače - ovládá manipulaci s klávesnicí a myší - ovládá základní funkce operačního systému Windows	struktura, základní funkce a popis počítače a přídavných zařízení zapínání/vypínání PC spouštění/zavírání programů práce s okny v systému Windows vytváření složek/ukládání souborů	
- rozeznává a pracuje se základními typy souborů	rozpozná a umí pracovat s txt, jpg, png, rtf, doc apod.	
- umí používat počítač jako multimediální zařízení	multimediální využití počítače, práce s výukovými programy	
- pracuje se základními aplikacemi (poznámkový blok, malování, kalkulačka, atd.) - využívá a chápe využití klávesových zkratek - umí vytvářet textový dokument, vytváří a upravuje obrázky	Poznámkový blok - trénink psaní textu, psaní dalších znaků, ukládání Malování - základní nástroje, výběr, kopírování, tvary, křivky, ukládání, editace již uloženého obrázku Klávesové zkratky - CTRL-C, CTRL-V, CTRL-A, CTRL-Z apod.	ČJ – tvořivé psaní VV – tvořivé kreslení
- umí vyhledávat informace na internetu a vhodně je využít - komunikuje pomocí e-mailu - pracuje s informacemi nalezenými na internetu - zvládá přenos textu a obrázků z internet	**Vyhledávání informací a komunikace** základní způsoby komunikace/e – mail, videohovory, IM efektivně využívá internetový prohlížeč – záložky **Zpracování a využití informací** Využití informací v textovém a obrázkovém editoru	Vyhledávání informací souvisejících s výukou PŘ – obrázky zvířat VL – historické postavy AJ – vyhledání anglicky mluvících zemí, Londýn
- umí používat výukové prostření Google Classroom a přidružené aplikace - přihlašuje se pod školním Google účtem	přihlášení, hesla (zákl. pravidla pro hesla) mail, disk, Google dokumenty, tabulky, prezentace sdílení úkolů	

5.3 Vzdělávací oblast: INFORMATIKA
5.3.1 Vyučovací předmět: Informatika
Ročník: 5.

Dílčí výstupy Žák:	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, projekty a kurzy
- zná bezpečnost v PC učebně a bezpečnost práce s PC technikou - dodržuje hygienu při práci s PC - si připomene a rozšíří většinu výstupů ze 4. ročníku - pravidelně využívá výukové prostření Google Classroom a přidružené aplikace - přihlašuje se pod školním Google účtem	Každoroční připomenutí bezpečnosti práce v PC učebně. Hygiena a ergonomie při práci s PC. Péče o digitální techniku. Připomenutí a rozšíření učiva ze 4. třídy., které se týká základů práce s PC a digitálními technologiemi. Gmail, disk, Google dokumenty, tabulky, prezentace sdílení úkolů	Výchova ke zdraví
- uvede příklady dat, která ho obklopují a která mu mohou pomoci lépe se rozhodnout; vyslovuje odpovědi na základě dat - popíše konkrétní situaci, určí, co k ní již ví, a znázorní ji - vyčte informace z daného modelu	**Data, informace a modelování** **data, informace:** sběr a záznam dat, hodn. získaných dat, vyvoz. závěrů **kódování a přenos dat:** využití značek, piktogramů, symbolů **modelování:** model jako zjednodušené znázornění skutečnosti; využití obrazových modelů (myšlenkové a pojmové mapy, schémata, tabulky, diagramy) ke zkoumání, porovnávání a vysvětlování jevů kolem žáka	
- sestavuje a testuje symbolické zápisy postupů - popíše jednoduchý problém, navrhne a popíše jednotlivé kroky jeho řešení - v blokově orientovaném programovacím jazyce sestaví program; rozpozná opakující se vzory, používá opakování a připravené podprogramy - ověří správnost jím navrženého postupu či programu, najde a opraví v něm případnou chybu	**Algoritmizace a programování** **řešení problému krokováním**, opakovaně použitelné postupy; přečtení, porozumění a úprava kroků v postupu, algoritmu; sestavení funkčního postupu řešícího konkrétní jednoduchou situaci **programování:** experimentování a objevování v blokově orientovaném programovacím prostředí; události, sekvence, opakování, podprogramy; **kontrola řešení:** porovnání postupu s jiným a diskuse o nich; ověřování funkčnosti programu a jeho částí opakovaným spuštěním; nalezení chyby a oprava kódu; nahrazení opakujícího se vzoru cyklem	
- v systémech, které ho obklopují, rozezná jednotlivé prvky a vztahy mezi nimi	**Informační systémy - systémy:** skupiny objektů a vztahy mezi nimi, vzájemné působení; příklady systémů z přírody, školy a blízkého okolí žáka;	

- pro vymezený problém zaznamenává do existující tabulky nebo seznamu číselná i nečíselná data	části systému a vztahy mezi nimi **práce se strukturovanými daty:** shodné a odlišné vlastnosti objektů; řazení prvků do řad, číslovaný a nečíslovaný seznam, víceúrovňový seznam; tabulka a její struktura; záznam, doplnění a úprava záznamu	

5.3 Vzdělávací oblast: INFORMATIKA
5.3.1 Vyučovací předmět: Informatika

2. stupeň

Hodinová dotace: 6. ročník: 1 hodina týdně, **7. ročník:** 1 hodina týdně, **8. ročník:** 1 hodina týdně, **9. ročník:** 1 hodina týdně

Očekávané výstupy

VYHLEDÁVÁNÍ, ZPRACOVÁNÍ A VYUŽITÍ INFORMACÍ A KOMUNIKACE
Žák:
- ověřuje věrohodnost informací a informačních zdrojů, používá informace z různých informačních zdrojů
- ovládá práci s textovými, grafickými i tabulkovými editory a využívá dalších vhodných aplikací
- uplatňuje základní estetická a typografická pravidla pro práci s textem a obrazem
- zpracuje a prezentuje na uživatelské úrovni informace v textové, grafické a multimediální formě
- pracuje s informacemi v souladu se zákony o duševním vlastnictví
- komunikuje pomocí emailu, IM a video hovorů

DIGITÁLNÍ TECHNOLOGIE
žák:
- popíše, jak funguje počítač po stránce hardwaru i operačního systému; diskutuje o fungování digitálních technologií určujících trendy ve světě
- ukládá a spravuje svá data ve vhodném formátu s ohledem na jejich další zpracování či přenos
- vybírá nejvhodnější způsob připojení digitálních zařízení do počítačové sítě; uvede příklady sítí a popíše jejich charakteristické znaky
- poradí si s typickými závadami a chybovými stavy počítače
- dokáže usměrnit svoji činnost tak, aby minimalizoval riziko ztráty či zneužití dat; popíše fungování a diskutuje omezení zabezpečovacích řešení
- chápe bezpečnost práce s PC, hygienu a ergonomii

ALGORITMIZACE A PROGRAMOVÁNÍ
žák:
- po přečtení jednotlivých kroků algoritmu nebo programu vysvětlí celý postup; určí problém, který je daným algoritmem řešen
- rozdělí problém na jednotlivě řešitelné části a navrhne a popíše kroky k jejich řešení
- vybere z více možností vhodný algoritmus pro řešený problém a svůj výběr zdůvodní; upraví daný algoritmus pro jiné problémy, navrhne různé algoritmy pro řešení problému
- v blokově orientovaném programovacím jazyce vytvoří přehledný program s ohledem na jeho možné důsledky a svou odpovědnost za ně; program vyzkouší a opraví v něm případné chyby; používá opakování, větvení programu, proměnné
- ověří správnost postupu, najde a opraví v něm případnou chybu

DATA, INFORMACE A MODELOVÁNÍ
žák:
- získá z dat informace, interpretuje data, odhaluje chyby v cizích interpretacích dat
- navrhuje a porovnává různé způsoby kódování dat s cílem jejich uložení a přenosu

- vymezí problém a určí, jaké informace bude potřebovat k jeho řešení; situaci modeluje pomocí grafů, případně obdobných schémat; porovná svůj navržený model s jinými modely k řešení stejného problému a vybere vhodnější, svou volbu zdůvodní
- zhodnotí, zda jsou v modelu všechna data potřebná k řešení problému; vyhledá chybu v modelu a opraví ji

INFORMAČNÍ SYSTÉMY

žák:
- vysvětlí účel informačních systémů, které používá, identifikuje jejich jednotlivé prvky a vztahy mezi nimi; zvažuje možná rizika při navrhování i užívání informačních systémů
- nastavuje zobrazení, řazení a filtrování dat v tabulce, aby mohl odpovědět na položenou otázku; využívá funkce pro automatizaci zpracování dat
- vymezí problém a určí, jak při jeho řešení využije evidenci dat; na základě doporučeného i vlastního návrhu sestaví tabulku pro evidenci dat a nastaví pravidla a postupy pro práci se záznamy v evidenci dat
- sám evidenci vyzkouší a následně zhodnotí její funkčnost, případně navrhne její úpravu

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření (2. stupeň):

DATA, INFORMACE A MODELOVÁNÍ

žák:
- získá z dat informace, interpretuje data z oblastí, se kterými má zkušenosti
- zakóduje a dekóduje jednoduchý text a obrázek
- popíše problém podle nastavených kritérií a na základě vlastní zkušenosti určí, jaké informace bude potřebovat k jeho řešení; k popisu problému používá grafické znázornění
- stanoví podle návodu, zda jsou v popisu problému všechny informace potřebné k jeho řešení

ALGORITMIZACE A PROGRAMOVÁNÍ

žák:
- po přečtení jednotlivých kroků algoritmu vztahujícího se k praktické činnosti, kterou opakovaně řešil, uvede příklad takové činnosti
- rozdělí problém na jednotlivě řešitelné části a popíše podle návodu kroky k jejich řešení
- navrhne různé algoritmy pro řešení problému, s kterým se opakovaně setkal

INFORMAČNÍ SYSTÉMY

žák:
- popíše účel informačních systémů, které používá
- nastavuje zobrazení, řazení a filtrování dat v tabulce
- na základě doporučeného návrhu sestaví tabulku pro evidenci dat

DIGITÁLNÍ TECHNOLOGIE

žák:
- rozlišuje funkce počítače po stránce hardwaru i operačního systému
- ukládá a spravuje svá data ve vhodném formátu
- pracuje v online prostředí; propojí podle návodu digitální zařízení a na příkladech popíše možná rizika, která s takovým propojením souvisejí - rozpozná typické závady a chybové stavy počítačů a obrátí se s žádostí o pomoc na dospělou osobu
- dokáže usměrnit svoji činnost tak, aby minimalizoval riziko ztráty či zneužití dat

Výchovně vzdělávací strategie

Zásadní výchovné a vzdělávací postupy, které ve vyučovacím předmětu Informatika směřují k utváření klíčových kompetencí

Kompetence k učení

- učitel klade důraz na praktické využití informační technologie a komunikační techniky, zdůrazňuje rychlý rozvoj této oblasti, a tím je motivuje k neustálému rozšiřování znalostí,
- učitel vede žáky ke třídění informací a pojmů z oblasti výpočetní techniky, ke vnímání jejich vzájemných souvislostí a vytváří základy systémového myšlení žáků
- učitel vede žáky k užívání odborného názvosloví výpočetní techniky
- učitel žákům předkládá praktické ukázky procvičování pracovních postupů a algoritmů, učitel volí takové postupy, aby byli žáci na základě pozorování a procvičování schopni provádět základní operace a aplikovat je na podobné typy úloh
- učitel žáky seznamuje s různými metodami a postupy vyhledávání na internetu

Kompetence k řešení problémů

- učitel staví žáky do problémových situací, s nimiž se v běžném životě mohou setkat, učí je používat jednotlivé komponenty v praxi, vnímat variabilitu informační technologie a jejího použití
- učitel vede žáky k vyhledávání informací k řešení problémů v různých informačních zdrojích (internet, nápověda, výukové programy, aj.), k ověřování věrohodnosti informací, hledání jejich vzájemné návaznosti
- učitel od žáků vyžaduje ověřování správnosti řešení, za účelem hodnocení úrovně znalostí výpočetní techniky zadává žákům alternativní úlohy, u nichž je nutno adaptovat postupy na konkrétní podmínky
- učitel žákům umožňuje zhodnotit a obhájit výsledky své práce, poskytuje jim možnost zhodnotit dosaženou úroveň znalosti výpočetní techniky

Kompetence komunikativní

- učitel vede žáky ke správné formulaci požadavků, postupů, při tvorbě referátu zdůrazňuje výstižnost a souvislost projevu, klade důraz na schopnost vysvětlení pracovního postupu s použitím odborné terminologie, při práci na internetu dbá učitel na správnou formulaci požadavků pro vyhledávání, učitel vyžaduje, aby žáci v praxi při komunikaci s PC používali programovací jazyky, základní příkazy
- učitel do výuky zavádí diskusi o vlastních zkušenostech s výpočetní technikou, při výkladu vyžaduje od žáků aktivní zapojení, obhajobu svých názorů
- učitel žáky učí efektivní práci s výukovými materiály, zavádí do výuky práci s výukovými programy jako alternativním zdrojem informací, vede žáky k odvozování souvislostí z textu
- učitel klade důraz na praktické využití výpočetní techniky v běžném životě, umožňuje žákům vyhledávání informací ve výukových programech, na internetu, umožňuje žákům využívat ke vzájemné komunikaci e-mail a jiné možnosti výpočetní techniky

Kompetence sociální a personální

- učitel zadává úkoly, při kterých žáci musí spolupracovat, do výuky zařazuje skupinovou přípravu projektů s využitím nejrůznějších aplikací apod.
- učitel vytváří podmínky pro nadšené přijetí svých rolí žáky, nechává žáky samostatně si vybrat roli ve skupině (např. fiktivní kancelář, informační středisko, dodavatel výpočetní techniky, aj.), vede žáky ke vzájemné pomoci i k tomu, aby se v případě potřeby nebáli zeptat na objevené nesrovnalosti
- učitel navozuje témata k diskusi o běžných situacích ze života
- učitel umožňuje žákům hodnotit úspěšnost dosažení cíle, pravidelně je kontroluje a chválí i za dílčí úspěchy ve zvládání algoritmů a postupů při práci s výpočetní technikou

Kompetence občanské

- učitel vede žáky ke vzájemnému respektu, naslouchání a empatii, do výuky informatiky proto zařazuje řadu skupinových aktivit, při nichž se uplatní všichni žáci
- učitel vyžaduje dodržování základních pravidel společenského chování, pravidel správného zacházení s výpočetní technikou, seznamuje žáky se základními legislativními předpisy z oblasti výpočetní techniky (např. zneužívání publikovaných informací, ilegální software, nabourávání do systémů uživatelů, ochrana dat atd.), informuje žáky o hrozbě zneužití internetu k šíření ilegálních a neetických dat
- učitel žáky vede k zodpovědnosti tím, že pravidelně kontroluje plnění zadaných úkolů a povinností, staví je do krizových situací a pomáhá jim je řešit za využití znalostí výpočetní techniky
- učitel zdůrazňuje význam internetu jako zdroje důležitých kulturních a historických informací a jeho význam pro publikování svých názorů a jejich zpřístupňování veřejnosti prostřednictvím webových stránek
- učitel vede žáky k ekologickému přístupu k práci s výukovými materiály, vyžaduje důsledné dodržování pravidel a povinností bezpečnosti práce v zájmu ochrany zdraví, upozorňuje žáky na možnost negativního dopadu informačních technologií na ekologii, snaží se při práci využívat ekologicky nezávadné materiály

Kompetence pracovní

- učitel důsledně vyžaduje dodržování stanovených pravidel organizace výuky, základů práce a správného zacházení s hardwarem a softwarem, pravidelně mění výukové metody a pracovní podmínky, žáky důkladně instruuje a zdůrazňuje negativní dopady nesprávného použití na chod zařízení, učí žáky efektivně pracovat s výukovými materiály a zdroji informací (např. při práci s nápovědou, internetovými publikacemi, příručkami, apod.),
- učitel pravidelně kontroluje plnění úkolů a povinností, odevzdávání referátů ve stanoveném termínu, vede žáky k šetrnému zacházení výpočetní technikou a pomůckami, vyžaduje od žáků dodržování základních pravidel bezpečnosti a chování
- učitel zdůrazňuje praktické využití učiva v každodenní rutině i budoucím životě, upozorňuje na význam využití výpočetní techniky v dalším vzdělávání

Kompetence digitální

Na konci základního vzdělávání žák:

- ovládá běžně používaná digitální zařízení, aplikace a služby; využívá je při učení i při zapojení do života školy a do společnosti; samostatně rozhoduje, které technologie pro jakou činnost či řešený problém použít
- získává, vyhledává, kriticky posuzuje, spravuje a sdílí data, informace a digitální obsah, k tomu volí postupy, způsoby a prostředky, které odpovídají konkrétní situaci a účelu
- vytváří a upravuje digitální obsah, kombinuje různé formáty, vyjadřuje se za pomoci digitálních prostředků
- využívá digitální technologie, aby si usnadnil práci, zautomatizoval rutinní činnosti, zefektivnil či zjednodušil své pracovní postupy a zkvalitnil výsledky své práce
- chápe význam digitálních technologií pro lidskou společnost, seznamuje se s novými technologiemi, kriticky hodnotí jejich přínosy a reflektuje rizika jejich využívání
- předchází situacím ohrožujícím bezpečnost zařízení i dat, situacím s negativním dopadem na jeho tělesné a duševní zdraví i zdraví ostatních; při spolupráci, komunikaci a sdílení informací v digitálním prostředí jedná eticky

5.3 Vzdělávací oblast: INFORMATIKA
5.3.1 Vyučovací předmět: Informatika

Ročník: 6.

Dílčí výstupy Žák:	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, projekty a kurzy
- ověřuje věrohodnost informací a informačních zdrojů, používá informace z různých informačních zdrojů	vyhledávání informací v síti Internet tvorba referátu na zadané téma	**MDV** – kritické čtení a vnímání mediálních sdělení **MDV** – tvorba mediálních sdělení
- ovládá práci s textovými, grafickými i tabulkovými editory a využívá dalších vhodných aplikací	zpracování textu v textovém editoru (formát písma, odstavce, odrážky a číslování, práce s grafickými objekty, tvorba tabulek, atd.) základní práce s grafikou; MS Office, Google Office, Malování/Paint.NET	
- zpracuje a prezentuje na uživatelské úrovni informace v textové, grafické a multimediální formě - uplatňuje základní estetická a typografická pravidla pro práci s textem a obrazem - pracuje s informacemi v souladu se zákony o duševním vlastnictví	tvorba grafických listů a referátů autorský zákon a používání citací práce s online mapami	
- komunikuje pomocí emailu, IM a video hovorů	Email, messengery, Google Meet/ZOOM	
- popíše, jak funguje počítač po stránce hardwaru i operačního systému	**DIGITÁLNÍ TECHNOLOGIE** hardware a software, součásti počítače a principy jejich společného fungování	
- ukládá a spravuje svá data ve vhodném formátu s ohledem na jejich další zpracování či přenos	datové a programové soubory a jejich asociace v operačním systému, komprese a formáty souborů, správa souborů	
- vybírá nejvhodnější způsob připojení digitálních zařízení do počítačové sítě	**řešení technických problémů**: postup při řešení problému s digitálním zařízením – nepropojení, program bez odezvy, špatné nastavení	

- dokáže usměrnit svoji činnost tak, aby minimalizoval riziko ztráty či zneužití dat	**bezpečnost:** útoky – cíle a metody útočníků, nebezpečné aplikace a systémy; zabezpečení digitálních zařízení a dat – aktualizace, antivir, firewall, bezpečná práce s hesly a správce hesel, dvoufaktorová autentizace, šifrování dat a komunikace, zálohování a archivace dat	
- po přečtení jednotlivých kroků algoritmu nebo programu vysvětlí celý postup; určí problém, který je daným algoritmem řešen - rozdělí problém na jednotlivě řešitelné části a navrhne a popíše kroky k jejich řešení - vybere z více možností vhodný algoritmus pro řešený problém a svůj výběr zdůvodní; upraví daný algoritmus pro jiné problémy, navrhne různé algoritmy pro řešení problému - v blokově orientovaném programovacím jazyce vytvoří přehledný program s ohledem na jeho možné důsledky a svou odpovědnost za ně; program vyzkouší a opraví v něm případné chyby; používá opakování, větvení programu, proměnné - ověří správnost postupu, najde a opraví v něm případnou chybu	ALGORITMIZACE A PROGRAMOVÁNÍ **Základy - Code.org, Scratch** **algoritmizace:** dekompozice úlohy, problému; tvorba, zápis a přizpůsobení algoritmu **programování:** nástroje programovacího prostředí, blokově orientovaný programovací jazyk, cykly, větvení, proměnné **kontrola:** ověření algoritmu, programu (například změnou vstupů, kontrolou výstupů, opakovaným spuštěním); nalezení chyby (například krokováním); úprava algoritmu a programu	
- získá z dat informace, interpretuje data, odhaluje chyby v cizích interpretacích dat - navrhuje a porovnává různé způsoby kódování dat s cílem jejich uložení a přenosu	DATA, INFORMACE A MODELOVÁNÍ **data, informace:** získávání, vyhledávání a ukládání dat obecně a v počítači; proces komunikace, kompletnost dat, časté chyby při interpretaci dat **kódování a přenos dat:** různé možnosti kódování čísel, znaků, barev, obrázků, zvuků a jejich vlastnosti; standardizované kódy; bit; bajt, násobné jednotky; jednoduché šifry a jejich limity	

5.3 Vzdělávací oblast: Informatika
5.3.1 Vyučovací předmět: Informatika
Ročník: 7.

Dílčí výstupy Žák:	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, projekty a kurzy
- ověřuje věrohodnost informací a informačních zdrojů, používá informace z různých informačních zdrojů	**U všech témat navázání na předchozí ročník a rozšíření učiva, výběr témat je často závislý na aktuálním dění ve společnosti, aktuálních problémech** vyhledávání informací v síti Internet	
- ovládá práci s textovými, grafickými i tabulkovými editory a využívá dalších vhodných aplikací	Pokročilá práce s textovým editorem Prezentační nástroje základní práce s grafikou, tvorba schémat, vektorová grafika MS Office, Google Office, Malování/Paint.NET	
- zpracuje a prezentuje na uživatelské úrovni informace v textové, grafické a multimediální formě - uplatňuje základní estetická a typografická pravidla pro práci s textem a obrazem - pracuje s informacemi v souladu se zákony o duševním vlastnictví	tvorba grafických listů a referátů autorský zákon a používání citací práce s online mapami modelové problémy a jejich řešení, reportování	**MDV** – kritické čtení a vnímání mediálních sdělení **MDV** – tvorba mediálních sdělení
- komunikuje pomocí emailu, IM a video hovorů	Email, messengery, Google Meet/ZOOM, apod.	
- popíše, jak funguje počítač po stránce hardwaru i operačního systému	**DIGITÁLNÍ TECHNOLOGIE** hardware a software, součásti počítače a principy jejich společného fungování	
- ukládá a spravuje svá data ve vhodném formátu s ohledem na jejich další zpracování či přenos	datové a programové soubory a jejich asociace v operačním systému, komprese a formáty souborů, správa souborů	
- vybírá nejvhodnější způsob připojení digitálních zařízení do počítačové sítě	**řešení technických problémů**: postup při řešení problému s digitálním zařízením – nepropojení, program bez odezvy, špatné nastavení	

- dokáže usměrnit svoji činnost tak, aby minimalizoval riziko ztráty či zneužití dat	**bezpečnost:** útoky – cíle a metody útočníků, nebezpečné aplikace a systémy; zabezpečení digitálních zařízení a dat – aktualizace, antivir, firewall, bezpečná práce s hesly a správce hesel, dvoufaktorová autentizace, šifrování dat a komunikace, zálohování a archivace dat	
- po přečtení jednotlivých kroků algoritmu nebo programu vysvětlí celý postup; určí problém, který je daným algoritmem řešen - rozdělí problém na jednotlivě řešitelné části a navrhne a popíše kroky k jejich řešení - vybere z více možností vhodný algoritmus pro řešený problém a svůj výběr zdůvodní; upraví daný algoritmus pro jiné problémy, navrhne různé algoritmy pro řešení problému - v blokově orientovaném programovacím jazyce vytvoří přehledný program s ohledem na jeho možné důsledky a svou odpovědnost za ně; program vyzkouší a opraví v něm případné chyby; používá opakování, větvení programu, proměnné - ověří správnost postupu, najde a opraví v něm případnou chybu	ALGORITMIZACE A PROGRAMOVÁNÍ **Základy - Code.org, Scratch** **algoritmizace:** dekompozice úlohy, problému; tvorba, zápis a přizpůsobení algoritmu **programování:** nástroje programovacího prostředí, blokově orientovaný programovací jazyk, cykly, větvení, proměnné **kontrola:** ověření algoritmu, programu (například změnou vstupů, kontrolou výstupů, opakovaným spuštěním); nalezení chyby (například krokováním); úprava algoritmu a programu	
- získá z dat informace, interpretuje data, odhaluje chyby v cizích interpretacích dat - navrhuje a porovnává různé způsoby kódování dat s cílem jejich uložení a přenosu	DATA, INFORMACE A MODELOVÁNÍ **data, informace:** získávání, vyhledávání a ukládání dat obecně a v počítači; proces komunikace, kompletnost dat, časté chyby při interpretaci dat **kódování a přenos dat:** různé možnosti kódování čísel, znaků, barev, obrázků, zvuků a jejich vlastnosti; standardizované kódy; bit; bajt, násobné jednotky; jednoduché šifry a jejich limity	

5.3 Vzdělávací oblast: Informatika
5.3.1 Vyučovací předmět: Informatika
Ročník: 8.

Dílčí výstupy Žák:	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, projekty a kurzy
- ověřuje věrohodnost informací a informačních zdrojů, používá informace z různých informačních zdrojů	**U všech témat navázání na předchozí ročník a rozšíření učiva, výběr témat je často závislý na aktuálním dění ve společnosti, aktuálních problémech** vyhledávání informací v síti Internet	**Řada úkolů, na kterých žáci v průběhu roku pracují, má mezipředmětové propojení**
- ovládá práci s textovými, grafickými i tabulkovými editory a využívá dalších vhodných aplikací	Pokročilá práce s textovým editorem a prezentačními nástroji a kombinace s dalšími aplikacemi **Tabulkový editor** – grafická úprava tabulek, funkce, filtrování dat, podmíněné formátování (MS Excel, Google tabulky) pokročilejší **práce s grafikou**, úprava fotografií, tvorba schémat, vektorová grafika **3D modelování** (SketchUP, TinkerCAD), prototypování MS Office, Google Office, Paint.NET, Zoner Editor,	
- zpracuje a prezentuje na uživatelské úrovni informace v textové, grafické a multimediální formě - uplatňuje základní estetická a typografická pravidla pro práci s textem a obrazem - pracuje s informacemi v souladu se zákony o duševním vlastnictví	tvorba grafických listů a referátů modelové problémy a jejich řešení, reportování autorský zákon a používání citací speciální Fonty, základy HTML 3D modely, práce s audio a video soubory	**MDV** – kritické čtení a vnímání mediálních sdělení **MDV** – tvorba mediálních sdělení
- komunikuje pomocí emailu, IM a video hovorů	Email, messengery, Google Meet/ZOOM, apod.	
- popíše, jak funguje počítač po stránce hardwaru i operačního systému; diskutuje o fungování digitálních technologií určujících trendy ve světě	DIGITÁLNÍ TECHNOLOGIE **hardware a software:** pojmy hardware a software, součásti počítače a principy jejich společného fungování; operační systémy – funkce, typy, typické využití; datové a programové soubory a jejich asociace v operačním systému, komprese a formáty souborů, správa souborů, instalace aplikací;	

	fungování nových technologií kolem žáka	
- ukládá a spravuje svá data ve vhodném formátu s ohledem na jejich další zpracování či přenos	datové a programové soubory a jejich asociace v operačním systému, komprese a formáty souborů, správa souborů	
- poradí si s typickými závadami a chybovými stavy počítače	**řešení technických problémů**: postup při řešení problému s digitálním zařízením – nepropojení, program bez odezvy, špatné nastavení	
- vybírá nejvhodnější způsob připojení digitálních zařízení do počítačové sítě; uvede příklady sítí a popíše jejich charakteristické znaky	**počítačové sítě:** typy, služby a význam počítačových sítí, fungování sítě – klient, server, switch, IP adresa; struktura a principy internetu; web fungování webu, webová stránka, webový server, prohlížeč, odkaz, URL, vyhledávač; princip cloudových aplikací; metody zabezpečení přístupu k datům, role a přístupová práva	
- dokáže usměrnit svoji činnost tak, aby minimalizoval riziko ztráty či zneužití dat; popíše fungování a diskutuje omezení zabezpečovacích řešení	**bezpečnost:** útoky – cíle a metody útočníků, nebezpečné aplikace a systémy; zabezpečení digitálních zařízení a dat – aktualizace, antivir, firewall, bezpečná práce s hesly a správce hesel, dvoufaktorová autentizace, šifrování dat a komunikace, zálohování a archivace dat **digitální identita:** digitální stopa (obsah a metadata) – sledování polohy zařízení, záznamy o přihlašování a pohybu po internetu, cookies, sledování komunikace, informace v souboru; sdílení a trvalost (nesmazatelnost) dat, fungování a algoritmy sociálních sítí	
- po přečtení jednotlivých kroků algoritmu nebo programu vysvětlí celý postup; určí problém, který je daným algoritmem řešen - rozdělí problém na jednotlivě řešitelné části a navrhne a popíše kroky k jejich řešení - vybere z více možností vhodný algoritmus pro řešený problém a svůj výběr zdůvodní; upraví daný algoritmus pro jiné problémy, navrhne různé algoritmy pro řešení problému - v blokově orientovaném programovacím jazyce vytvoří přehledný program s ohledem na jeho možné důsledky a svou odpovědnost za ně; program vyzkouší a opraví v něm případné chyby; používá	ALGORITMIZACE A PROGRAMOVÁNÍ **Pokročilejší – Scratch, Imagine logo, Excel** **algoritmizace:** dekompozice úlohy, problému; tvorba, zápis a přizpůsobení algoritmu **programování:** nástroje programovacího prostředí, blokově orientovaný programovací jazyk, cykly, větvení, proměnné **kontrola:** ověření algoritmu, programu (například změnou vstupů, kontrolou výstupů, opakovaným spuštěním); nalezení chyby (například krokováním); úprava algoritmu a programu **tvorba digitálního obsahu:** tvorba programů (například příběhy, hry, simulace, roboti); potřeby uživatelů, uživatelské rozhraní	

opakování, větvení programu, proměnné - ověří správnost postupu, najde a opraví v něm případnou chybu	programu; autorství a licence programu; etika programátora	
- získá z dat informace, interpretuje data, odhaluje chyby v cizích interpretacích dat - navrhuje a porovnává různé způsoby kódování dat s cílem jejich uložení a přenosu - vymezí problém a určí, jaké informace bude potřebovat k jeho řešení; situaci modeluje pomocí grafů, případně obdobných schémat; porovná svůj navržený model s jinými modely k řešení stejného problému a vybere vhodnější, svou volbu zdůvodní - zhodnotí, zda jsou v modelu všechna data potřebná k řešení problému; vyhledá chybu v modelu a opraví ji	DATA, INFORMACE A MODELOVÁNÍ **data, informace:** získávání, vyhledávání a ukládání dat obecně a v počítači; proces komunikace, kompletnost dat, časté chyby při interpretaci dat **kódování a přenos dat:** různé možnosti kódování čísel, znaků, barev, obrázků, zvuků a jejich vlastnosti; standardizované kódy; bit; bajt, násobné jednotky; jednoduché šifry a jejich limity **modelování:** schéma, myšlenková mapa, vývojový diagram, ohodnocený a orientovaný graf; základní grafové úlohy	
- vysvětlí účel informačních systémů, které používá, identifikuje jejich jednotlivé prvky a vztahy mezi nimi; zvažuje možná rizika při navrhování i užívání informačních systémů - nastavuje zobrazení, řazení a filtrování dat v tabulce, aby mohl odpovědět na položenou otázku; využívá funkce pro automatizaci zpracování dat - vymezí problém a určí, jak při jeho řešení využije evidenci dat; na základě doporučeného i vlastního návrhu sestaví tabulku pro evidenci dat a nastaví pravidla a postupy pro práci se záznamy v evidenci dat - sám evidenci vyzkouší a následně zhodnotí její funkčnost, případně navrhne její úpravu	INFORMAČNÍ SYSTÉMY **informační systémy:** informační systém ve škole; uživatelé, činnosti, práva, struktura dat; ochrana dat a uživatelů, účel informačních systémů a jejich role ve společnosti **návrh a tvorba evidence dat**: formulace požadavků; struktura tabulky, typy dat; práce se záznamy, pravidla a omezení; kontrola správnosti a použitelnosti struktury, nastavených pravidel; úprava požadavků, tabulky či pravidel **hromadné zpracování dat:** velké soubory dat; funkce a vzorce, práce s řetězci; řazení, filtrování, vizualizace dat; odhad závislostí Práce s Google formuláři, tabulkami; MS Excel	

5.3 Vzdělávací oblast: Informatika
5.3.1 Vyučovací předmět: Informatika
Ročník: 9.

Dílčí výstupy Žák:	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, projekty a kurzy
- ověřuje věrohodnost informací a informačních zdrojů, používá informace z různých informačních zdrojů	**U všech témat navázání na předchozí ročník a rozšíření učiva, výběr témat je často závislý na aktuálním dění ve společnosti, aktuálních problémech** vyhledávání informací v síti Internet	**Řada úkolů, na kterých žáci v průběhu roku pracují, má mezipředmětové propojení**
- ovládá práci s textovými, grafickými i tabulkovými editory a využívá dalších vhodných aplikací	Pokročilá práce s textovým editorem a prezentačními nástroji a kombinace s dalšími aplikacemi **Tabulkový editor** – grafická úprava tabulek, funkce, filtrování dat, podmíněné formátování (MS Excel, Google tabulky) pokročilejší **práce s grafikou**, úprava fotografií, tvorba schémat, vektorová grafika **3D modelování** (SketchUP, TinkerCAD), prototypování MS Office, Google Office, Paint.NET, Zoner Editor, atd.	
- zpracuje a prezentuje na uživatelské úrovni informace v textové, grafické a multimediální formě - uplatňuje základní estetická a typografická pravidla pro práci s textem a obrazem - pracuje s informacemi v souladu se zákony o duševním vlastnictví	tvorba grafických listů a referátů modelové problémy a jejich řešení, reportování autorský zákon a používání citací speciální Fonty, základy HTML 3D modely, práce s audio a video soubory	**MDV** – kritické čtení a vnímání mediálních sdělení **MDV** – tvorba mediálních sdělení
- komunikuje pomocí emailu, IM a video hovorů	Email, messengery, Google Meet/ZOOM, apod.	
- popíše, jak funguje počítač po stránce hardwaru i operačního systému; diskutuje o fungování digitálních technologií určujících trendy ve světě	DIGITÁLNÍ TECHNOLOGIE **hardware a software:** pojmy hardware a software, součásti počítače a principy jejich společného fungování; operační systémy – funkce, typy, typické využití; datové a programové soubory a jejich asociace v operačním systému, komprese a formáty souborů, správa souborů, instalace aplikací;	

	fungování nových technologií kolem žáka	
- ukládá a spravuje svá data ve vhodném formátu s ohledem na jejich další zpracování či přenos	datové a programové soubory a jejich asociace v operačním systému, komprese a formáty souborů, správa souborů	
- poradí si s typickými závadami a chybovými stavy počítače	**řešení technických problémů**: postup při řešení problému s digitálním zařízením – nepropojení, program bez odezvy, špatné nastavení	
- vybírá nejvhodnější způsob připojení digitálních zařízení do počítačové sítě; uvede příklady sítí a popíše jejich charakteristické znaky	**počítačové sítě:** typy, služby a význam počítačových sítí, fungování sítě – klient, server, switch, IP adresa; struktura a principy internetu; web fungování webu, webová stránka, webový server, prohlížeč, odkaz, URL, vyhledávač; princip cloudových aplikací; metody zabezpečení přístupu k datům, role a přístupová práva	
- dokáže usměrnit svoji činnost tak, aby minimalizoval riziko ztráty či zneužití dat; popíše fungování a diskutuje omezení zabezpečovacích řešení	**bezpečnost:** útoky – cíle a metody útočníků, nebezpečné aplikace a systémy; zabezpečení digitálních zařízení a dat – aktualizace, antivir, firewall, bezpečná práce s hesly a správce hesel, dvoufaktorová autentizace, šifrování dat a komunikace, zálohování a archivace dat **digitální identita:** digitální stopa (obsah a metadata) – sledování polohy zařízení, záznamy o přihlašování a pohybu po internetu, cookies, sledování komunikace, informace v souboru; sdílení a trvalost (nesmazatelnost) dat, fungování a algoritmy sociálních sítí	
- po přečtení jednotlivých kroků algoritmu nebo programu vysvětlí celý postup; určí problém, který je daným algoritmem řešen - rozdělí problém na jednotlivě řešitelné části a navrhne a popíše kroky k jejich řešení - vybere z více možností vhodný algoritmus pro řešený problém a svůj výběr zdůvodní; upraví daný algoritmus pro jiné problémy, navrhne různé algoritmy pro řešení problému - v blokově orientovaném programovacím jazyce vytvoří přehledný program s ohledem na jeho možné důsledky a svou odpovědnost za ně; program vyzkouší a opraví v něm případné chyby; používá	ALGORITMIZACE A PROGRAMOVÁNÍ **Pokročilejší – Scratch, Imagine logo, Excel** **algoritmizace:** dekompozice úlohy, problému; tvorba, zápis a přizpůsobení algoritmu **programování:** nástroje programovacího prostředí, blokově orientovaný programovací jazyk, cykly, větvení, proměnné **kontrola:** ověření algoritmu, programu (například změnou vstupů, kontrolou výstupů, opakovaným spuštěním); nalezení chyby (například krokováním); úprava algoritmu a programu **tvorba digitálního obsahu:** tvorba programů (například příběhy, hry, simulace, roboti); potřeby uživatelů, uživatelské rozhraní	

opakování, větvení programu, proměnné - ověří správnost postupu, najde a opraví v něm případnou chybu	programu; autorství a licence programu; etika programátora	
- získá z dat informace, interpretuje data, odhaluje chyby v cizích interpretacích dat - navrhuje a porovnává různé způsoby kódování dat s cílem jejich uložení a přenosu - vymezí problém a určí, jaké informace bude potřebovat k jeho řešení; situaci modeluje pomocí grafů, případně obdobných schémat; porovná svůj navržený model s jinými modely k řešení stejného problému a vybere vhodnější, svou volbu zdůvodní - zhodnotí, zda jsou v modelu všechna data potřebná k řešení problému; vyhledá chybu v modelu a opraví ji	DATA, INFORMACE A MODELOVÁNÍ **data, informace:** získávání, vyhledávání a ukládání dat obecně a v počítači; proces komunikace, kompletnost dat, časté chyby při interpretaci dat **kódování a přenos dat:** různé možnosti kódování čísel, znaků, barev, obrázků, zvuků a jejich vlastnosti; standardizované kódy; bit; bajt, násobné jednotky; jednoduché šifry a jejich limity **modelování:** schéma, myšlenková mapa, vývojový diagram, ohodnocený a orientovaný graf; základní grafové úlohy	
- vysvětlí účel informačních systémů, které používá, identifikuje jejich jednotlivé prvky a vztahy mezi nimi; zvažuje možná rizika při navrhování i užívání informačních systémů - nastavuje zobrazení, řazení a filtrování dat v tabulce, aby mohl odpovědět na položenou otázku; využívá funkce pro automatizaci zpracování dat - vymezí problém a určí, jak při jeho řešení využije evidenci dat; na základě doporučeného i vlastního návrhu sestaví tabulku pro evidenci dat a nastaví pravidla a postupy pro práci se záznamy v evidenci dat - sám evidenci vyzkouší a následně zhodnotí její funkčnost, případně navrhne její úpravu	INFORMAČNÍ SYSTÉMY **informační systémy:** informační systém ve škole; uživatelé, činnosti, práva, struktura dat; ochrana dat a uživatelů, účel informačních systémů a jejich role ve společnosti **návrh a tvorba evidence dat**: formulace požadavků; struktura tabulky, typy dat; práce se záznamy, pravidla a omezení; kontrola správnosti a použitelnosti struktury, nastavených pravidel; úprava požadavků, tabulky či pravidel **hromadné zpracování dat:** velké soubory dat; funkce a vzorce, práce s řetězci; řazení, filtrování, vizualizace dat; odhad závislostí	

5.4 Vzdělávací oblast: Člověk a jeho svět
5.4.1 Vyučovací předmět: Prvouka

1. stupeň

Charakteristika vyučovacího předmětu

Tato komplexní oblast vymezuje vzdělávací obsah týkající se člověka, rodiny, společnosti, vlasti, přírody, kultury, techniky, zdraví, bezpečí a dalších témat. Tento předmět uvádí žáky do prostředí školy a řádu školního života a pomáhá jim překlenout náročné období, kterým je pro ně zahájení pravidelné školní docházky. Vytváří předpoklady pro formování základních pracovních návyků a dává podněty k rozvoji schopností účelně organizovat čas práce, zábavy a odpočinku. Předmět podává nové poznatky a dovednosti z různých oblastí života. Vytváří základní představy o nejběžnějších skutečnostech a zákonitostech v přírodě i společnosti, o lidských činnostech, výtvorech a vztazích i o nejdůležitějších podmínkách života. Vytváří a posiluje u žáků vnímavý vztah k jejich okolí. Pomáhá jim formovat vztah k životu, vlastní osobě, jiným lidem a živočichům, k lidským činnostem, k předmětům, které lidé vytvořili, k životnímu prostředí domova a přírody nejbližšího okolí. Učí je chránit životní prostředí. Učí je jednat a rozhodovat se v běžných i méně obvyklých životních situacích (i v situacích mimořádného ohrožení), spoléhat se na sebe, ale i na možnou pomoc jiných. Formuje základní vědomí odpovědnosti žáků za vlastní zdraví a bezpečnost, za své chování, jednání a rozhodování, za plnění zadaných úkolů, za svěřené a společné předměty, rostliny nebo zvířata. Pěstuje tak
u nich jak základy uvědomování si vlastní individuality, tak i potřebné vědomí sounáležitosti s lidmi, přírodou, věcmi a ději kolem nich. Žáci jsou seznamováni se světem financí a tyto oblasti přispívají k rozvoji jejich finanční gramotnosti Svým obsahem i výchovným zaměřením otevírá cestu k utváření základních potřebných životních postojů a hodnotových orientací žáka. Potřebné vědomosti a dovednosti ve vzdělávacím oboru Člověk a jeho svět získávají žáci především tím, že pozorují názorné pomůcky, přírodu a činnosti lidí, hrají určené role, řeší modelové situace atd. Takto pojatý předmět vyžaduje i velkou škálu forem realizace. Často začleňujeme krátkodobé projekty. Při pobytech ve zdravotně příznivém prostředí využíváme možností, které nabízí okolní terén.

Hodinová dotace:
1. období
1. ročník: 2 hodiny týdně
2. ročník: 2 hodiny týdně
3. ročník: 3 hodiny týdně

Očekávané výstupy

MÍSTO, KDE ŽIJEME
Žák:
- vyznačí v jednoduchém plánu místo svého bydliště a školy, cestu na určené místo a rozliší možná nebezpečí v nejbližším okolí
- začlení svou obec (město) do příslušného kraje a obslužného centra ČR, pozoruje a popíše změny v nejbližším okolí, obci (městě)
- uplatňuje základní pravidla bezpečného chování účastníka silničního provozu
- určí světové strany v přírodě i na mapě, orientuje se podle nich, řídí se podle zásad bezpečného pobytu a pohybu v přírodě

LIDÉ KOLEM NÁS

Žák:

- rozlišuje blízké příbuzenské vztahy v rodině, role rodinných příslušníků a vztahy mezi nimi, projevuje toleranci k přirozeným odlišnostem spolužáků i jiných lidí, jejich přednostem i nedostatkům
- odvodí význam a potřebu různých povolání a pracovních činností
- orientuje se (přiměřeně věku) v problematice peněz

LIDÉ A ČAS

Žák:

- využívá časové údaje při řešení různých situací v denním životě, rozlišuje děj v minulosti, přítomnosti a budoucnosti
- pojmenuje některé rodáky, kulturní či historické památky, významné události regionu
- uplatňuje elementární poznatky o sobě, o rodině a činnostech člověka, o lidské společnosti, soužití, zvycích a o práci lidí; na příkladech porovnává minulost a současnost

ROZMANITOST PŘÍRODY

Žák:

- pozoruje, popíše a porovná viditelné proměny v přírodě v jednotlivých ročních obdobích
- roztřídí některé přírodniny podle nápadných určujících znaků, uvede příklady výskytu organismů ve známé lokalitě
- provádí jednoduché pokusy u skupiny známých látek, určuje jejich společné a rozdílné vlastnosti a změří základní veličiny pomocí jednoduchých nástrojů a přístrojů

ČLOVĚK A JEHO ZDRAVÍ

Žák:

- uplatňuje základní hygienické, režimové a jiné zdravotně preventivní návyky s využitím elementárních znalostí o lidském těle a činnostmi vztah ke zdraví
- osvojuje si bezpečné chování a vzájemnou pomoc v různých životních situacích
- rozezná nebezpečí různého charakteru, využívá bezpečná místa pro hru a trávení volného času; uplatňuje základní pravidla bezpečného chování účastníka silničního provozu, jedná tak, aby neohrožoval zdraví své a zdraví jiných
- chová se obezřetně při setkání s neznámými jedinci, odmítne komunikaci, která je mu nepříjemná; v případě potřeby požádá o pomoc pro sebe i pro jiné; ovládá způsoby komunikace s operátory tísňových linek
- reaguje adekvátně na pokyny dospělých při mimořádných událostech

Výchovné a vzdělávací strategie

Zásadní výchovné a vzdělávací postupy, které ve vyučovacím předmětu Člověk a jeho svět směřují k utváření klíčových kompetencí:

Kompetence k učení
- učitel nabízí žákům různé způsoby, metody a strategie učení, které jim umožní samostatně organizovat a řídit vlastní učení
- učitel vede žáky k aktivnímu vyhledávání a třídění informací, jejich propojování a systematizaci
- učitel vede žáky k samostatnému pozorování a porovnávání získaných výsledků,
- učitel umožní žákům poznávat smysl a cíl učení a umět posuzovat vlastní pokrok
- učitel vede žáky na základě prožitku úspěchu k potřebě dalšího studia a celoživotního vzdělávání

Kompetence k řešení problémů
- učitel vede žáky k tomu, aby vnímali problémové situace ve škole i mimo ni, učit je rozpoznávat a chápat problémy a nesrovnalosti
- učitel předkládá žákům různé zdroje informací, které mohou vést k řešení problému a vést je k jejich ověřování a srovnávání
- vést žáky k ověřování správnosti řešení problému

Kompetence komunikativní
- učitel rozvíjí u dětí dovednost správně, výstižně a logicky formulovat své myšlenky a názory na lidskou společnost, přírodní jevy a historické události
- učitel seznamuje žáky s různými typy textů a obrazových materiálů o probíraných tématech (kroniky, encyklopedie, internet, učebnice, návody)
- učitel vede žáky k využívání širokých možností informačních a komunikačních prostředků

Kompetence sociální a personální
- učitel vede žáky ke schopnosti pracovat ve dvojici a v menší pracovní skupině při vyhledávání informací i zpracovávání výstupů v oblasti výstupů vlastivědného a přírodovědného charakteru
- učitel předkládá žákům možnosti stanovení pravidel pro činnost skupiny a vést je k jejich dodržování
- učitel individuálním přístupem buduje sebedůvěru žáka a jeho samostatný rozvoj

Kompetence občanské
- učitel na základě příkladů z historie vede žáky k respektování přesvědčení druhých lidí
- učitel vede žáky k chápání základních vztahů v různých ekosystémech a souvisejících environmentálních problémů
- učitel ukazuje žákům význam jednotlivých složek životního prostředí i prostředí jako celku

Kompetence pracovní
- učitel seznamuje žáky s vlastnostmi některých materiálů
- učitel poukazuje na možná zdravotní a hygienická rizika při práci a vést žáky k jejich eliminaci
- učitel učí žáky pracovat podle návodu, předem stanoveného postupu a umožnit jim hledat vlastní postup

Kompetence digitální

- Učitel klade důraz na vytváření společných pravidel chování ve třídě včetně pravidel při práci s technologiemi a na jejich dodržování
- Učitel vede žáky k dodržování pravidel chování při interakci v digitálním prostředí, k ochraně osobních údajů a k uvědomění si, které údaje je vhodné, a naopak nevhodné o sobě zveřejňovat a proč
- Učitel vede žáky k respektování autorských práv při využívání obrázků, videí a informací
- Učitel vede žáky ke zdravému používání online technologií, k uvědomění si zdravotních rizik, která mohou nastat při jejich dlouhodobém používání, a k jejich předcházení, např. zařazováním relaxačních chvilek
- Učitel motivuje žáky ke zkoumání přírody s využitím online aplikací a ke vhodnému využívání digitálních map a navigací
- Učitel dává žákům prostor k plánování a realizaci pozorování a pokusů s účelným využitím digitálních technologií

Předmětem prolínají průřezová témata

Z průřezového tématu **Osobnostní a sociální výchova**, okruhu Osobnostní rozvoj jsou to části „Rozvoj schopností poznávání“, „Sebepoznání a sebepojetí“, „Seberegulace a sebeorganizace“, „Psychohygiena“. Z tematického okruhu Sociální rozvoj jsou to části „Poznávání lidí“, „Mezilidské vztahy“
a z tematického okruhu Morální rozvoj část „Řešení problémů a rozhodovací dovednosti“.
Z průřezového tématu **Výchova demokratického občana** je to okruh „Občanská společnost a škola“.
Z průřezového tématu **Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech** tematicky okruh „Evropa a svět nás zajímá“.
Z průřezového tématu **Multikulturní výchova** okruhy „Kulturní diference“, „Lidské vztahy“.
Z průřezového tématu **Environmentální výchova okruhy „Ekosystémy“, „Základní podmínky života“.**

5.4 Vzdělávací oblast: Člověk a jeho svět
5.4.1 Vyučovací předmět: Prvouka
Ročník: 1.

Dílčí výstupy Žák:	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, projekty a kurzy
- orientuje se ve škole, uvědomuje si roli školáka, umí se vhodně chovat ke spolužákům, zvládá základní pracovní a odpočinkové návyky	škola, žák, učitel chování ve škole příprava pomůcek, udržování pořádku ve svých věcech, na pracovním místě vhodné odpočinkové a pracovní polohy	**VDO** - Občanská společnost a škola
- rozlišuje základní příbuzenské vztahy v rodině, role rodinných příslušníků a vztahy mezi nimi	rodina, domov, vlast, vztahy mezi členy rodiny (otec, matka, syn apod.) pravidla rodinného života práva a povinnosti jejich členů	**MV** - Lidské vztahy
- projevuje toleranci k přirozeným odlišnostem spolužáků, k jejich přednostem i nedostatkům	vztahy mezi lidmi osvojování vhodného chování k ostatním spolužákům	**OSV** - Sociální rozvoj -Poznávání lidí
- využívá časové údaje při řešení různých situací v denním životě, rozlišuje děj v minulosti, přítomnosti a budoucnosti	základní orientace v čase den, týden, měsíc, rok minulost, přítomnost a budoucnost denní režim dětí (čas k práci a odpočinku)	
- pozoruje, popíše a porovná viditelné proměny v přírodě v jednotlivých ročních obdobích	charakteristika ročních období pozorování změn počasí, reakce rostlin a živočichů na roční období živočišná a rostlinná říše	**EV** - Základní podmínky života
- uplatňuje základní hygienické, režimové a jiné zdravotně preventivní návyky s využitím elementárních znalostí o lidském těle - projevuje vhodným chováním a činnostmi vztah ke zdraví	lidské tělo péče o zdraví zásady správného chování u lékaře správná životospráva	
- chová se obezřetně při setkání s neznámými jedinci, odmítne komunikaci, která je mu nepříjemná - v případě potřeby požádá o pomoc pro sebe i pro jiné dítě	osobní bezpečí, krizové situace a situace hromadného ohrožení důležitá telefonní čísla	**OSV** - Morální rozvoj - Řešení problémů a rozhodovací dovednosti
- uplatňuje základní pravidla silničního provozu	důležité dopravní značky druhy dopravních prostředků zásady bezpečné chování v silničním provozu	

- chová se vhodně při stolování	pravidla stolování, vhodné a nevhodné chování při jídle	
- přiměřeně svému věku reaguje adekvátně na pokyny dospělých při mimořádných událostech	správné a bezpečné chování při mimořádných událostech	

5.4 Vzdělávací oblast: Člověk a jeho svět
5.4.1 Vyučovací předmět: Prvouka
Ročník: 2.

Dílčí výstupy Žák:	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, projekty a kurzy
- orientuje se v místě svého bydliště a školy, rozliší možná nebezpečí v nejbližším okolí	práce s plánem své obce poznávání okolí bydliště a školy, nebezpečné situace a správné reakce na ně	**VDO** - Občanská společnost a škola
- začlení svou obec (město) do příslušného kraje ČR, pozoruje a popíše změny v nejbližším okolí obci (městě)	název obce a jejích částí význačné orientační body historická a památná místa v obci	
- rozlišuje širší příbuzenské vztahy v rodině, role rodinných příslušníků a vztahy mezi nimi - zná adresu svého bydliště, datum narození - rodina a etnické skupiny	vztahy mezi příbuznými (teta, strýc, sestřenice, bratranec) pravidla slušného chování v rodině a ve společnosti adresa bydliště datum narození rodinné tradice	**MV** - Kulturní diference
- zná zaměstnání svých rodičů, váží si výsledků práce lidí - ví, jakým způsobem adekvátně trávit volný čas a sám si vybírá aktivity podle svého zájmu	povolání dospělých - charakteristika práce a volný čas	**OSV** - Osobnostní rozvoj - Seberegulace a sebeorganizace
- projevuje toleranci k přirozeným odlišnostem spolužáků, k jejich přednostem i nedostatkům	vztahy mezi lidmi osvojování vhodného chování k ostatním spolužákům, etické zásady, ovládání vlastní emocionality; rizikové situace- předcházení konfliktům	**OSV** - Morální rozvoj - Řešení problémů a rozhodovací dovednosti
- využívá časové údaje při řešení různých situací v denním životě, rozlišuje děj v minulosti, přítomnosti a budoucnosti	základní orientace v čase - minuta, hodina, den, týden, měsíc, rok kalendářní a školní rok orientace v různých druzích kalendářů minulost, přítomnost a budoucnost denní režim dětí (čas k práci a odpočinku)	**OSV** - Osobnostní rozvoj - Seberegulace a sebeorganizace
- pozoruje, popíše a porovná viditelné proměny v přírodě v jednotlivých ročních obdobích.	charakteristika ročních období pozorování změn počasí, reakce rostlin a živočichů na roční období	
- roztřídí některé přírodniny podle nápadných	význam rostlin pro člověka (stavba těla a jeho částí)	**EV**- Ekosystémy

určujících znaků, uvede příklady výskytu organismů ve známé lokalitě	rozdíl mezi stromy jehličnatými a listnatými rozeznání běžně se vyskytujících stromů, keřů, byliny a zemědělských plodin živočišná říše - živočišné znaky, skupiny živočichů, stavba jejich těla apod.	
- pečuje o nenáročné rostliny a živočichy	pozná vybrané pokojové rostliny péče o nenáročné rostliny péče o drobná nenáročná zvířata ve škole nebo doma	
- uplatňuje základní hygienické, režimové a jiné zdravotně preventivní návyky s využitím elementárních znalostí o lidském těle - projevuje vhodným chováním a činnostmi vztah ke zdraví	stavba lidského těla péče o zdraví (prevence) úraz, nemoc, první pomoc zásady správného chování u lékaře správná životospráva	**OSV** - Osobnostní rozvoj - Psychohygiena
- chová se obezřetně při setkání s neznámými jedinci, odmítne komunikaci, která je mu nepříjemná; v případě potřeby požádá o pomoc pro sebe i pro jiné dítě	osobní bezpečí, krizové situace a situace hromadného ohrožení důležitá telefonní čísla	**OSV** - Sociální rozvoj - Mezilidské vztahy
- uplatňuje základní pravidla silničního provozu	důležité dopravní značky druhy dopravních prostředků zásady bezpečné chování v silničním provozu (chodec, cyklista)	
- připraví tabuli pro jednoduché stolování	příprava jednoduché tabule	
- chová se vhodně při stolování.	pravidla stolování, vhodné a nevhodné chování při jídle	
- přiměřeně svému věku reaguje adekvátně na pokyny dospělých při mimořádných událostech	správné a bezpečné chování při mimořádných událostech	

5.4 Vzdělávací oblast: Člověk a jeho svět
5.4.1 Vyučovací předmět: Prvouka
Ročník: 3.

Dílčí výstupy Žák:	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, projekty a kurzy
- vyznačí v jednoduchém plánu místo svého bydliště a školy, cestu na určené místo a rozliší možná nebezpečí v nejbližším okolí	práce s plánem své obce (vytváření vlastních náčrtků) osobní bezpečí, bezpečná cesta do školy nebezpečné situace, riziková místa	
- začlení svou obec (město) do příslušného kraje a obslužného centra ČR - pozoruje a popíše změny v nejbližším okolí obci (městě) - rozlišuje hlavní orgány státní moci, státní symboly	název obce a jejích částí význačné orientační body, uliční síť, MHD (orientace v jízdním řádu) sportovní a kulturní život v obci, životní prostředí v obci - naše vlast, hlavní představitelé státní moci, státní symboly	**EV** - Vztah člověka k prostředí
- pojmenuje některé rodáky, kulturní či historické památky, významné události regionu	kultura a historie naší obce (významné osobnosti, tradice) významné kulturní a historické památky v obci a v její blízkosti	**MV** - Kulturní diference
- ukáže hlavní zeměpisné dominanty v místní krajině - určí světové strany podle kompasu nebo buzoly - zná význam barev na mapě	práce s turistickou mapou (turistické značky, měřítko mapy, orientace mapy) světové strany	
- rozliší prostředí	rozdíly mezi městským a vesnickým prostředím	
- orientuje se ve světě techniky, který ho obklopuje - zná význam a potřebu některých přístrojů, nástrojů - umí dodržovat zásady bezpečnosti práce s nimi - umí postupovat podle jednoduchých pracovních návodů	seznámení s některými nejdůležitějšími objevy a vynálezy bezpečné zacházení s přístroji a nástroji v domácnosti, obsluha jednoduchých přístrojů denního potřeby první pomoc při poranění	**OSV** - Osobnostní rozvoj - Rozvoj schopností poznávání

- projevuje toleranci k přirozeným odlišnostem spolužáků, k jejich přednostem i nedostatkům	vztahy mezi lidmi osvojování vhodného chování k ostatním spolužákům	**OSV** - Morální rozvoj - Řešení problémů a rozhodovací dovednosti
- uplatňuje elementární poznatky o sobě, rodině a činnostech člověka, o lidské společnosti, soužití, zvycích a o práci lidí - na příkladech porovnává minulost a současnost	proměny způsobu života v minulosti a přítomnosti (pohled do historie - pověsti)	**OSV** - Sociální rozvoj - Mezilidské vztahy
- provádí jednoduché pokusy u skupiny známých látek - určuje jejich společné a rozdílné vlastnosti a změří základní veličiny pomocí jednoduchých nástrojů a přístrojů	látky kolem nás vlastnosti látek měření - objem, hmotnost, délka, čas, teplota	
- rozpozná různé materiály a orientuje se v jejich výrobě a použití - zná a chápe nejrozšířenější činnosti lidí- práce, zábava, nakupování atd. - umí používat peníze v běžných situacích, odhadne a zkontroluje cenu nákupu atd.	lidská činnost a tvořivost, práce a volný čas lidé a výrobky služby, různé způsoby nákupu a úhrady zboží	
- roztřídí některé přírodniny podle nápadných určujících znaků, uvede příklady výskytu organismů ve známé lokalitě	rozlišení živé a neživé přírody základní význam vody, vzduchu, ohně, půdy, hornin a nerostů pozorování a porovnávání vlastností vody, vzduchu, přírodnin podmínky života na Zemi	**EV** - Základní podmínky života
- provádí pozorování přírody, zaznamenává a zhodnotí výsledky pozorování	práce s tabulkou	**OSV** - Osobnostní rozvoj - Rozvoj schopnosti poznávání
- uvede nejznámější rostliny vyskytující se v obci a jejím okolí, určí je podle některých jejích částí	stavba těla rostlin, jejich životní potřeby a projevy rozdíl mezi dřevinami, bylinami a houbami	**EV** - Ekosystémy
- uvede nejznámější živočichy vyskytující se v obci a jejím okolí, pozná je podle jejich typických znaků	znaky života živočichů, jejich životní potřeby a projevy základní skupiny živočichů, stavba jejich těla, funkce jednotlivých částí těla rozdíl mezi savci, ptáky, plazy, rybami, obojživelníky, hmyzem aj.	**EV** - Ekosystémy
- ví, proč chráníme přírodu	ochrana přírody	
- dokáže popsat základní rozdíly mezi lidmi, určí základní části lidského těla a orientuje se v jejich funkcích	lidská postava, stavba těla a jeho částí (nejdůležitější vnější a vnitřní ústrojí a orgány), základní funkce a projevy, pohlavní rozdíly mezi mužem a ženou	**OSV** - Sociální rozvoj - Poznávání lidí

	lidské smysly etapy lidského života	
- uplatňuje základní hygienické, režimové a jiné zdravotně preventivní návyky s využitím elementárních znalostí o lidském těle - odhadne cenu základních potravin, celkovou cenu nákupu - projevuje vhodným chováním a činnostmi vztah ke zdraví	lidské tělo péče o zdraví správná životospráva, vhodná skladba potravy - zdravé a nezdravé potraviny, správné způsoby uchovávání potravy, pitný režim prevence nemocí a úrazů	

5.4 Vzdělávací oblast: Člověk a jeho svět
5.4.2 Vyučovací předmět: Vlastivěda

1. stupeň

Charakteristika vyučovacího předmětu

V tematickém okruhu Místo, kde žijeme, se žáci učí na základě poznávání nejbližšího okolí, vztahů a souvislostí v něm chápat organizaci života v rodině, ve škole, v obci, ve společnosti. Učí se do tohoto každodenního života vstupovat s vlastní aktivitou a představami, hledat nové i zajímavé věci a bezpečně se v tomto světě pohybovat. Důraz je kladen na dopravní výchovu, praktické poznávání místních a regionálních skutečností a na ut váření přímých zkušeností žáků. Různé činnosti a úkoly by měly přirozeným způsobem probudit v žácích kladný vztah k místu jejich bydliště, postupně rozvíjet jejich národní cítění a vztah k naší zemi.
V tematickém okruhu Lidé kolem nás si žáci postupně osvojují a upevňují základy vhodného chování a jednání mezi lidmi, uvědomují si význam a podstatu tolerance, pomoci a solidarity mezi lidmi, vzájemné úcty, snášenlivosti a rovného postavení mužů a žen. Poznávají, jak se lidé sdružují, baví, jakou vytvářejí kulturu. Seznamují se se základními právy a povinnostmi, ale i s problémy, které provázejí soužití lidí, celou společnost nebo i svět (globální problémy). Celý tematický okruh tak směřuje k prvotním poznatkům a dovednostem budoucího občana demokratického státu. Žáci jsou seznamováni se světem financí
A tyto oblasti přispívají k rozvoji jejich finanční gramotnost.
V tematickém okruhu Lidé a čas se žáci učí orientovat v dějích a v čase. Poznávají, jak a proč se čas měří, jak události postupují v čase a utvářejí historii věcí a dějů. Učí se poznávat, jak se život a věci vyvíjejí a jakým změnám podléhají v čase. V tematickém okruhu se vychází od nejznámějších událostí v rodině, obci a regionu a postupuje se k nejdůležitějším okamžikům v historii naší země. Podstatou tematického okruhu je vyvolat u žáků zájem o minulost, o kulturní bohatství regionu i celé země. Proto je důležité, aby žáci mohli samostatně vyhledávat, získávat a zkoumat informace z dostupných zdrojů, především pak od členů své rodiny i od lidí v nejbližším okolí, aby mohli společně navštěvovat památky, sbírky regionálních i specializovaných muzeí, veřejnou knihovnu atd.
V tematickém okruhu Rozmanitost přírody žáci poznávají Zemi jako planetu sluneční soustavy, kde vznikl a rozvíjí se život. Poznávají velkou rozmanitost i proměnlivost živé i neživé přírody naší vlasti. Jsou vedeni k tomu, aby si uvědomili, že Země a život na ní tvoří jeden nedílný celek, ve kterém jsou všechny hlavní děje ve vzájemném souladu a rovnováze, kterou může člověk snadno narušit a velmi obtížně obnovovat. Na základě praktického poznávání okolní krajiny a dalších informací se žáci učí hledat důkazy o proměnách přírody, učí se využívat a hodnotit svá pozorování a záznamy, sledovat vliv lidské činnosti na přírodu, hledat možnosti, jak ve svém věku přispět k ochraně přírody, zlepšení životního prostředí a k trvale udržitelnému rozvoji.
V tematickém okruhu Člověk a jeho zdraví žáci poznávají především sebe na základě poznávání člověka jako živé bytosti, která má své biologické
a fyziologické funkce a potřeby. Poznávají, jak se člověk vyvíjí a mění od narození do dospělosti, co je pro člověka vhodné a nevhodné z hlediska denního režimu, hygieny, výživy, mezilidských vztahů atd. Získávají základní poučení o zdraví a nemocech, o zdravotní prevenci i první pomoci a o bezpečném chování v různých životních situacích, včetně mimořádných událostí, které ohrožují zdraví jedinců i celých skupin obyvatel. Žáci si postupně uvědomují, jakou odpovědnost má každý člověk za své zdraví a bezpečnost i za zdraví jiných lidí. Žáci docházejí k poznání, že zdraví je nejcennější hodnota v životě člověka. Potřebné vědomosti a dovednosti získávají tím, že pozorují názorné pomůcky, sledují konk rétní situace, hrají určené role a řeší modelové situace.

Hodinová dotace:
2. období
4. ročník: 2 hodiny týdně
5. ročník: 2 hodiny týdně

Očekávané výstupy

MÍSTO, KDE ŽIJEME
Žák:
- určí a vysvětlí polohu svého bydliště nebo pobytu vzhledem ke krajině a státu
- určí světové strany v přírodě i podle mapy, orientuje se podle nich a řídí se podle zásad bezpečného pohybu a pobytu v přírodě
- rozlišuje mezi náčrty, plány a základními typy map; vyhledává jednoduché údaje o přírodních podmínkách a sídlištích lidí na mapách naší republiky, Evropy
- vyhledá typické regionální zvláštnosti přírody, osídlení, hospodářství a kultury, jednoduchým způsobem posoudí jejich význam
- porovná způsob života a přírodu v naší vlasti i v jiných zemích
- rozlišuje hlavní orgány státní moci a některé jejich zástupce, symboly našeho státu a jejich význam

LIDÉ KOLEM NÁS
Žák:
- vyjádří na základě vlastních zkušeností základní vztahy mezi lidmi, vyvodí a dodržuje pravidla pro soužití ve škole, mezi chlapci a dívkami, v rodině, v obci (městě)
- rozpozná ve svém okolí jednání a chování, která se už tolerovat nemohou
- orientuje se v základních formách vlastnictví; používá peníze v běžných situacích**,** na příkladu ukáže nemožnost realizace všech chtěných výdajů, vysvětlí, proč spořit, kdy si půjčovat a jak vracet dluhy

LIDÉ A ČAS
Žák:
- pracuje s časovými údaji a využívá zjištěných údajů k pochopení vztahů mezi ději a mezi jevy
- využívá knihoven, sbírek muzeí a galerií jako informačních zdrojů pro pochopení minulosti
- srovnává a hodnotí na vybraných ukázkách způsob života a práce předků na našem území v minulosti a současnosti s využitím regionálních specifik
- formou příkladů porovná příjmy a výdaje rodin v minulosti a současnosti

ROZMANITOST PŘÍRODY
Žák:
- objevuje a zjišťuje propojenost prvků živé a neživé přírody, princip rovnováhy přírody a nachází souvislosti mezi konečným vzhledem přírody a činností člověka
- vysvětlí na základě elementárních poznatků o Zemi jako součásti vesmíru souvislost s rozdělením času a střídáním ročních období
- zkoumá základní společenstva ve vybraných lokalitách regionů, zdůvodní podstatné vzájemné vztahy mezi organismy
- porovnává na základě pozorování základní projevy života na konkrétních organismech, prakticky třídí organismy do známých skupin, využívá k tomu i jednoduché klíče a atlasy

- zhodnotí některé konkrétní činnosti člověka v přírodě a rozlišuje aktivity, které mohou prostředí i zdraví člověka podporovat nebo poškozovat
- založí jednoduchý pokus, naplánuje a zdůvodní postup, vyhodnotí a vysvětlí výsledky pokusu

ČLOVĚK A JEHO ZDRAVÍ
Žák:
- využívá poznatků o lidském těle - rozlišuje jednotlivé etapy lidského života a orientuje se ve vývoji dítěte před a po jeho narození
- účelně plánuje svůj čas pro učení, práci, zábavu a odpočinek podle vlastních potřeb s ohledem na oprávněné nároky jiných osob
- uplatňuje účelné způsoby chování v situacích ohrožujících zdraví a v modelových situacích simulujících mimořádné události; vnímá dopravní situaci, správně ji vyhodnotí a vyvodí odpovídající závěry pro své chování jako chodec a cyklista
- předvede v modelových situacích osvojené jednoduché způsoby odmítání návykových látek
- uplatňuje základní dovednosti a návyky související s podporou zdraví a jeho preventivní ochranou
- rozpozná život ohrožující zranění, ošetří drobná poranění a zajistí lékařskou pomoc

Výchovně vzdělávací strategie

Zásadní výchovné a vzdělávací postupy, které ve vyučovacím předmětu Vlastivěda směřují k utváření klíčových kompetencí:

Kompetence k učení
- učitel zařazuje metody, při kterých žák dochází k objevům, řešením a závěrům - např. práce s mapou /orientace, určení polohy/
- učitel učí žáka orientovat se ve světě informací a k časovému a místnímu propojování historických, zeměpisných a kulturních informací – např. využití archivů, knihoven, sbírek
- učitel pomáhá žáku propojovat poznatky získané ve vlastivědě s poznatky, které žák získal v jiných předmětech, uvádět je do souvislostí , např.práce s měřítkem mapy
- učitel umožňuje žáku realizovat vlastní nápady, experimentovat a vyvozovat závěry pro další využití vlastivědných poznatků, např. kalendář přírody
- učitel vytváří u žáka pozitivní vztah k učení, prostřednictvím praktických příkladů žák zhodnotí výsledky svého učení, např. orientace v terénu

Kompetence k řešení problému
- učitel umožňuje žáku rozpoznat a pochopit problémovou situaci z praktického života, např. zdravá výživa, otužování ve vztahu k nemocem
- učitel zadává úkoly, při kterých žák vyhledává informace z různých zdrojů – např. způsob života a práce předků /výpovědi rodinných příslušníků, hledání v archivech, výstavy apod./
- učitel řeší s žákem nejrůznější problémové situace ve škole i mimo ni, pomáhá žáku rozpoznat a pochopit problém, najít způsob řešení – např. bezpečná cesta do školy, návrh na zlepšení životního prostředí obce
- učitel vede žáky k prozkoumávání pohledů a názorů, lišících se od jejich vlastních – např. role rodinných příslušníků a vztahy mezi nimi, mezilidské vztahy
- učitel vede žáka k přijímání zodpovědností za svá rozhodnutí ve společnosti, v rodině

Kompetence komunikativní

- učitel vede žáka k samostatnému a sebevědomému vystupování a jednání - např. používání peněz v běžných situacích /formy vlastnictví/, zprostředkování zážitků a zkušeností z cest
- učitel vede žáka ke správné a logické formulaci myšlenek, k umění naslouchat druhým, např. komunikace v rodině
- učitel vytváří příležitosti pro vzájemnou komunikaci žáků k danému úkolu – např. pravidla slušného chování, základní lidská práva a práva dítěte
- učitel vytváří příležitosti pro rozvoj slovní zásoby v osvojovaných tématech, k pojmenování pozorovaných skutečností – např. mapy
- učitel učí žáka správně užívat různé komunikační prostředky a jiné technologie pro spojení s okolním světem, např. žák je schopen přivolat pomoc, umí vést hovor v krizových situacích

Kompetence sociální a personální

- učitel učí žáka pracovat ve skupině, přijmout sociální roli člena skupiny, např. v rodině, ve škole
- učitel vede žáka k respektování kvalit a potřeb druhých lidí – např. otázky soužití lidí, chování lidí /principy demokracie/
- učitel vede žáka k rozvíjení spolupráce v páru, ve skupině – např. vyhledávání údajů v mapách, mapování minulosti našich předků
- učitel vytváří příležitosti pro vzájemnou komunikaci žáků – diskuse
- učitel žáka chválí, dál motivuje, podporuje jeho sebedůvěru, učí jej sebeúctě

Kompetence občanské

- učitel vede žáka k poznávání a chápání rozdílů mezi lidmi, ke kulturním a tolerantnímu chování a jednání na základě obecně platných pravidel soužití
- učitel vyžaduje dokončování práce v dohodnuté kvalitě a termínech – plnění povinností
- učitel vnímá a zajišťuje potřeby žáka ve společnosti, vede jej k objevování a poznání prostředí a okolí školy, obce, vlasti.
- učitel seznamuje žáka se základy první pomoci, se zodpovědným chováním v krizových situacích
- učitel bere zřetel na společenské i přírodní dění – např. žák chápe důvody pro zařazení státních svátků a významných dnů
- učitel vštěpuje žáku respektování kulturních tradic a historického dědictví
- učitel vede žáka k pozitivnímu postoji k umění, aktivně jej zapojuje do kulturního dění a sportovních aktivit – návštěva divadel, výstav
- učitel vede žáky k zodpovědnému přístupu k životnímu prostředí

Kompetence pracovní

- učitel vede žáka ke správným způsobům užití materiálů, nástrojů, vybavení
- učitel vede žáka k utváření ohleduplného vztahu k přírodě i kulturním výtvorům k hledání možností aktivního uplatnění při jejich ochraně
- učitel vede žáka k poznávání podstaty zdraví i příčin nemocí, k upevňování preventivního chování a účelného jednání v různých situacích ohrožení vlastního zdraví i bezpečnosti a zdraví jiných /žák dodržuje pravidla pro soužití ve škole, v rodině, ve městě, rozpozná ve svém okolí jednání a chování, která se nemohou tolerovat, a která porušují základní lidská práva/
- učitel motivuje žáky v rámci výuky i zájmových útvarů k profesní orientaci

Kompetence digitální

- Učitel klade důraz na vytváření společných pravidel chování ve třídě včetně pravidel při práci s technologiemi a na jejich dodržování
- Učitel vede žáky k dodržování pravidel chování při interakci v digitálním prostředí, k ochraně osobních údajů a k uvědomění si, které údaje je vhodné, a naopak nevhodné o sobě zveřejňovat a proč
- Učitel vede žáky k respektování autorských práv při využívání obrázků, videí a informací
- Učitel vede žáky ke zdravému používání online technologií, k uvědomění si zdravotních rizik, která mohou nastat při jejich dlouhodobém používání, a k jejich předcházení, např. zařazováním relaxačních chvilek
- Učitel motivuje žáky ke zkoumání přírody s využitím online aplikací a ke vhodnému využívání digitálních map a navigací
- Učitel dává žákům prostor k plánování a realizaci pozorování a pokusů s účelným využitím digitálních technologií

5.4 Vzdělávací oblast: Člověk a jeho svět
5.4.2 Vyučovací předmět: Vlastivěda
Ročník: 4.

Dílčí výstupy Žák:	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, projekty a kurzy
- určí a vysvětlí polohu svého bydliště nebo pobytu vzhledem ke krajině a státu	orientace v místě a prostoru	
- určí světové strany v přírodě i podle mapy, orientuje se podle nich a řídí se podle zásad bezpečného pohybu a pobytu v přírodě	práce s kompasem a mapou, určování světové strany v přírodě	
- rozlišuje mezi náčrty, plány a základními typy map; vyhledává jednoduché údaje o přírodních podmínkách a sídlištích lidí na mapách naší republiky, Evropy	orientace podle náčrtů, plánů a map zeměpisné pojmy	**EV** - vnímání vztahů člověka a přírody
- vyhledá typické regionální zvláštnosti přírody, osídlení, hospodářství a kultury, jednoduchým způsobem posoudí jejich význam	ČR - zeměpisné, hospodářské a zemědělské údaje	**VDO -** občanská společnost a škola
- rozlišuje hlavní orgány státní moci a některé jejich zástupce, symboly našeho státu a jejich význam	ČR - státní zřízení, orgány státní moci, státní symboly, významné osobnosti naší politiky historický přehled - znalost významných dní v roce	**VDO** - formy participace občanů v politickém životě
- využívá knihoven, sbírek muzeí a galerií jako informačních zdrojů pro pochopení minulosti;	obrázky našich dějin, český stát, Velká Morava, Přemyslovci, Lucemburkové, Jagellonci, Habsburkové (do bitvy na Bílé hoře)	
- srovnává a hodnotí na vybraných ukázkách způsob života a práce předků na našem území v minulosti a současnosti s využitím regionálních specifik; formou příkladů porovná příjmy a výdaje rodin v minulosti a současnosti	území českého státu v proměnách času, tradice hodnota peněz	

- vysvětlí na základě elementárních poznatků o Zemi jako součásti vesmíru souvislost s rozdělením času a střídáním ročních období	Země, vesmír	
- rozlišuje jednotlivé etapy lidského života a orientuje se ve vývoji dítěte před a po jeho narození.	vývoj člověka- etapy vývoje	

5.4 Vzdělávací oblast: Člověk a jeho svět
5.4.2 Vyučovací předmět: Vlastivěda
Ročník: 5.

Dílčí výstupy Žák:	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, projekty a kurzy
- určí a vysvětlí polohu svého bydliště nebo pobytu vzhledem ke krajině a státu.	orientace v místě a prostoru	
- rozlišuje mezi náčrty, plány a základními typy map; vyhledává jednoduché údaje o přírodních podmínkách a sídlištích lidí na mapách naší republiky, Evropy	orientace podle náčrtů, plánů a map zeměpisné pojmy	**EV**- vnímání vztahů člověka a přírody
- vyhledá typické regionální zvláštnosti přírody, osídlení, hospodářství a kultury, jednoduchým způsobem posoudí jejich význam	Evropa - státy a města	**VDO -** občanská společnost a škola
- porovná způsob života a přírodu v naší vlasti i v jiných zemích	Podnebné pásy	**MV** – kulturní diference
- využívá knihoven, sbírek muzeí a galerií jako informačních zdrojů pro pochopení minulosti	obrázky našich dějin, architektonické slohy (románský, gotický, renesanční, barokní sloh) Velká Morava, český stát, Přemyslovci, Lucemburkové, Jagellonci, Habsburkové (do bitvy na Bílé hoře) - opakování Novověk - Habsburkové , český stát do současnosti	
- seznámí se s různou formou vlastnictví, způsoby placení	Formy vlastnictví	
- srovnává a hodnotí na vybraných ukázkách způsob života (mj. měna, financování domácnosti, hospodaření s penězi, příjmy a výdaje) a práci předků na našem území v minulosti a současnosti	Vznik ČSR, vznik ČR, území českého státu v proměnách času, tradice Peníze, příjmy, výdaje	
- vysvětlí na základě elementárních poznatků o Zemi jako součásti vesmíru souvislost s rozdělením času a střídáním ročních období	Země, vesmír	

5.5 Vzdělávací oblast: Člověk a společnost

5.5.1 Vyučovací předmět: Dějepis

2. stupeň

Charakteristika vyučovacího předmětu

Vzdělávací obor Dějepis přináší základní poznatky o konání člověka v minulosti. Jeho hlavním posláním je kultivace historického vědomí jedince a uchování kontinuity historické paměti, především ve smyslu předávání historické zkušenosti. Důležité je zejména poznávání dějů, skutků a jevů, které zásadním způsobem ovlivnily vývoj společnosti a promítly se do obrazu naší současnosti. Důraz je kladen především na dějiny 19. a 20. století, kde leží kořeny většiny současných společenských jevů. Významně se uplatňuje zřetel k základním hodnotám evropské civilizace, včetně kolektivní obran y. Podstatné je rozvíjet takové časové a prostorové představy i empatie, které umožňují žákům lépe proniknout k pochopení historických jevů a dějů. Žáci jsou vedeni k poznání, že historie není jen uzavřenou minulostí ani shlukem faktů a definitivních závěrů, ale je kladením otázek, jimiž se současnost prostřednictvím minulosti ptá po svém vlastním charakteru a své možné budoucnosti. Vzdělávací oblast přispívá též k rozvoji finanční gramotnosti a k osvojení si pravidel chování při běžných rizikových situacích i při mimořádných událostech. Obecné historické problémy jsou konkretizovány prostřednictvím zařazování dějin regionu i dějin místních.

Hodinová dotace:
6. ročník: 2 hodiny týdně
7. ročník: 2 hodiny týdně
8. ročník: 2 hodiny týdně
9. ročník: 2 hodiny týdně

Očekávané výstupy

ČLOVĚK V DĚJINÁCH
Žák:
- uvede konkrétní příklady důležitosti a potřebnosti dějepisných poznatků
- uvede příklady zdrojů informací o minulosti; pojmenuje instituce, kde jsou tyto zdroje shromažďovány
- orientuje se na časové ose a v historické mapě, řadí hlavní historické epochy v chronologickém sledu

POČÁTKY LIDSKÉ SPOLEČNOSTI
Žák:
- charakterizuje život pravěkých sběračů a lovců, jejich materiální a duchovní kulturu
- objasní význam zemědělství, dobytkářství a zpracování kovů pro lidskou společnost

NEJSTARŠÍ CIVILIZACE. KOŘENY EVROPSKÉ KULTURY

Žák:

- rozpozná souvislost mezi přírodními podmínkami a vznikem prvních velkých zemědělských civilizací
- uvede nejvýznamnější typy památek, které se staly součástí světového kulturního dědictví
- demonstruje na konkrétních příkladech přínos antické kultury
- porovná formy vlády a postavení společenských skupin v jednotlivých státech a vysvětlí podstatu antické demokracie

KŘESŤANSTVÍ A STŘEDOVĚKÁ EVROPA

Žák:

- popíše podstatnou změnu evropské situace, která nastala v důsledku příchodu nových etnik, christianizace a vzniku států
- objasní situaci Velkomoravské říše a vnitřní vývoj českého státu a postavení těchto státních útvarů v evropských souvislostech
- vymezí úlohu křesťanství a víry v životě středověkého člověka, konflikty mezi světskou a církevní mocí
- ilustruje postavení jednotlivých vrstev středověké společnosti, uvede příklady románské a gotické kultury

Objevy a dobývání. Počátky nové doby

Žák:

- vysvětlí znovuobjevení antického ideálu člověka, nové myšlenky žádající reformu církve
- vymezí význam husitské tradice pro český politický a kulturní život
- popíše průběh zámořských objevů, jejich příčiny a důsledky
- objasní postavení českého státu v podmínkách Evropy a jeho postavení uvnitř habsburské monarchie
- objasní příčiny a důsledky vzniku třicetileté války a posoudí její důsledky
- rozpozná základní znaky jednotlivých kulturních stylů a uvede příklady významných kulturních památek

MODERNIZACE SPOLEČNOSTI

Žák:

- vysvětlí podstatné ekonomické, sociální, politické a kulturní změny ve vybraných zemích a u nás, které charakterizují modernizaci společnosti
- objasní souvislost mezi událostmi francouzské revoluce a napoleonských válek a rozbitím starých společenských strukturv Evropě
- porovná jednotlivé fáze utváření novodobého českého národa v souvislosti s národními hnutími vybraných evropských národů
- vysvětlí rozdílné tempo modernizace a prohloubení nerovnoměrnosti vývoje jednotlivých částí Evropy a světa včetně důsledků, ke kterým tato nerovnoměrnost vedla; charakterizuje soupeření mezi velmocemi a vymezí význam kolonií

MODERNÍ DOBA

Žák:
- na příkladech demonstruje zneužití techniky ve světových válkách a jeho důsledky
- rozpozná klady a nedostatky demokratických systémů
- charakterizuje jednotlivé totalitní systémy, příčiny jejich nastolení v širších ekonomických a politických souvislostech a důsledky jejich existence pro svět; rozpozná destruktivní sílu totalitarismu a vypjatého nacionalismu
- na příkladech vyloží antisemitismus, rasismus a jejich nepřijatelnost z hlediska lidských práv
- zhodnotí postavení ČSR v evropských souvislostech a jeho vnitřní sociální, politické, hospodářské a kulturní prostředí

ROZDĚLENÝ A INTEGRUJÍCÍ SE SVĚT

Žák:
- vysvětlí příčiny a důsledky vzniku bipolárního světa; uvede příklady střetávání obou bloků
- vysvětlí a na příkladech doloží mocenské a politické důvody euroatlantické hospodářské a vojenské spolupráce
- posoudí postavení rozvojových zemí
- prokáže základní orientaci v problémech současného světa

Výchovně vzdělávací strategie předmětu Dějepis

Zásadní výchovné a vzdělávací postupy, které ve vyučovacím Dějepis směřují k utváření klíčových kompetencí:
V předmětu dějepis jsme zaměřeni hlavně na **kompetence k učení, kompetence komunikativní, kompetence sociální a personální a zejména kompetence pracovní a občanská**

- učitel zařazuje úkoly, při kterých žáci vyhledávají, shromažďují, třídí a porovnávají informace, aby uváděli historické události v souvislostech a snažili se vyvodit příčiny a důsledky jednotlivých historických událostí
- učitel vede žáky k přesnému a výstižnému vyjadřování tím, že zařazuje do výuky diskuzi, při které obhajuje svůj názor, vhodně argumentuje a správně využívá historické termíny
- učitel klade důraz na studium a rozbor historických pramenů a podněcuje žáky, aby k jednotlivým závěrům docházeli sami – četba (posilování gramotnosti)
- učitel reflektuje ve výuce na společenské dění, vede žáky ve sledování aktualit, významných výročích
- učitel na příkladu významných osobností pěstuje v žácích vztah k vlasti, k tradicím a k národnímu dědictví
- učitel vede žáky ke vzájemné spolupráci a pomoci, využívá skupinovou práci, ve které žák pracuje s různými typy textů, snaží se prezentovat nejen své názory, ale i texty a obrazové materiály – učitel dbá na požadovanou úroveň vlastní prezentace
- učitel vede žáky k pochopení práv člověka a občana tím, že rozebírá různé mezníky dějin, odmítá útlak a násilí

Ročník: 6.

Vzdělávání v 6. ročníku v dané oblasti směruje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:
- pochopení významu minulosti pro současnost a budoucnost
- orientování se v historickém čase
- rozlišování bájí od současnosti
- seznámení se se způsobem života lidí v pravěku
- porovnání zemědělství, zpracování kovů v době pravěké s dobou současnou
- seznámení s archeologickými památkami
- pochopení souvislosti mezi přírodními podmínkami a vývojem starověkých států
- kulturní přínos starověkých civilizací pro dnešek
- chápání rozdílného vývoje států starověkého východu a Řecka
- náboženství Řecka
- znaky dnešních států a městských států
- orientace na časové přímce a na mapě
- seznámení se s vývojem Říma
- pochopení významu vzniku náboženství
- uvědomění si vlivu zániku římské říše na současnost
- důležitost římské kultury

Ročník: 7.

Vzdělávání v 7. ročníku v dané oblasti směruje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:
- pochopení změn v Evropě, které nastaly příchodem nových etnických skupin
- seznámení se s odlišnostmi v Byzantské, Arabské a Franské říše
- pochopení důležitosti vzniku státních útvarů v Evropě
- pochopení úlohy křesťanství v životě lidí
- seznámení se se základními znaky románského a gotického slohu
- seznámení se s rozmachem českého státu a jeho postavením v Evropě
- pochopení proměny v oblasti hospodářské, sociální, politické a kulturního
- orientaci v problémech spojených s kritikou církve, které vyústily v českou reformaci
- charakteristice postavení českého státu v době poděbradské a jagellonské
- seznámení se s pojmy humanismus, renesance, reformace- pochopení myšlení lidí v této době
- poznání důvodů a průběhu zámořských plaveb, jejich význam pro Evropu
- seznámení se s průběhem 30 - ti leté války a vyhledávání na mapě míst v průběhu událostí

Ročník: 8.

Vzdělávání v 8. ročníku v dané oblasti směruje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:
- posouzení výsledků války – důsledky pro další život v Evropě
- poznávání situace v českých zemích a v evropských zemích po třicetileté válce
- naučení se chápat postavení českých zemí v habsburské monarchii
- pochopení významu osvícenství
- dovednosti při práci s mapou odvodit životní podmínky evropských států
- chápání 19. stol. jako období, ve kterém došlo k definitivnímu rozbití středověkých států
- pochopení změny v politice, hospodářství a řízení celé společnosti
- vnímání rozdílů ve vývoji jednotlivých států Evropy
- pochopení kladného a záporného postavení osobnosti v dějinách
- seznámení se s rozvojem kultury a průmyslu tohoto období
- orientování se za pomoci mapy v důležitých centrech Evropy
- pochopení problémů Evropy a světa v předválečném období
- uvědomění si důležitosti průmyslové výroby v kapitalistické společnosti
- seznámení se s komunistickými režimy
- pochopení problematiky válek
- pochopení významu první světové války pro další život lidí

Ročník: 9.

Vzdělávání v 9. ročníku v dané oblasti směruje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:
- charakterizování poválečného uspořádání Evropy – pomocí mapy
- porozumění historickému vývoji na našem území - Československo
- vnímání důležitosti světové hospodářské krize pro rozvoj komunismu, nacismu, …
- pochopení souvislosti, které vedly k počátku druhé světové války
- vnímání utrpení lidí v tomto období
- pochopení záporného významu nadřazenosti ras
- získání orientace v jednotlivých válečných operacích
- pochopení probíhajících změn po druhé světové válce – v Evropě, na našem území
- uvědomení si rostoucího vlivu komunismu
- seznámení se s vývojem na území Československa – krize ve společnosti, která vyvrcholila v roce 1948
- charakterizování studené války
- pochopení významu komunismu (negativního) pro společnost
- seznámení se s vývojem Československa po roce 1948
- pochopení vnitřní situace v Československu v letech 1968 a 1989
- nástup demokracie a léta před rozdělením Československa (1989 – 1993)
- vývoj v české republice po roce 1993
- charakteristice postupného rozkladu východního bloku

Cílové zaměření vzdělávací oblasti

Vzdělávání v oblasti směřuje k:
- rozvíjení zájmu o současnost a minulost vlastního národa i jiných kulturních společenství, utváření a upevňování vědomí přináležitosti k evropské kultuře
- odhalování kořenů společenských jevů, dějů a změn, promýšlení jejich souvislostí a vzájemné podmíněnosti v reálném a historickém čase
- hledání paralel mezi minulými a současnými událostmi a jejich porovnávání s obdobnými či odlišnými jevy a procesy v evropském a celosvětovém měřítku
- utváření pozitivního hodnotového systému opřeného o historickou zkušenost
- rozlišování mýtů a skutečnosti, rozpoznávání projevů a příčin subjektivního výběru a hodnocení faktů i ke snaze o objektivní posouzení společenských jevů současnosti i minulosti
- vytváření schopnosti využívat jako zdroj informací různorodé verbální i neverbální texty společenského a společenskovědního charakteru
- rozvíjení orientace v mnohotvárnosti historických, socio-kulturních, etických, politických, právních a ekonomických faktů tvořících rámec každodenního života; k poznávání a posuzování každodenních situací a událostí ve vzájemných vazbách a širších souvislostech včetně souvislostí mezinárodních a globálních
- úctě k vlastnímu národu i k jiným národům a etnikům; k rozvíjení respektu ke kulturním či jiným odlišnostem (zvláštnostem) lidí, skupin i různých společenství
- získávání orientace v aktuálním dění v České republice, EU a ve světě, k rozvíjení zájmu o veřejné záležitosti
- utváření vědomí vlastní identity a identity druhých lidí, k rozvíjení realistického sebepoznávání a sebehodnocení, k akceptování vlastní osobnosti i osobnosti druhých lidí
- utváření pozitivních vztahů k opačnému pohlaví v prostředí školy i mimo školu, k rozpoznávání stereotypního nahlížení na postavení muže a ženy v rodině, v zaměstnání i v politickém životě, k vnímání předsudků v nazírání na roli žen ve společnosti
- rozpoznávání názorů a postojů ohrožujících lidskou důstojnost nebo odporujících základním principům demokratického soužití; ke zvyšování odolnosti vůči myšlenkové manipulaci
- uplatňování vhodných prostředků komunikace k vyjadřování vlastních myšlenek, citů, názorů a postojů, k zaujímání a obhajování vlastních postojů a k přiměřenému obhajování svých práv

5.5 Vzdělávací oblast: Člověk a společnost
5.5.1 Vyučovací předmět: Dějepis
Ročník: 6.

Žák: Dílčí výstupy	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, projekty a kurzy
- se orientuje na časové přímce, vysvětlí, proč a kde uchováváme historické prameny - uvede příklady zdrojů informací o minulosti, pojmenuje instituce, kde jsou tyto zdroje shromažďovány - uvede konkrétní případy důležitosti a potřebnosti dějepisných poznatků	úvod do vyučování dějepisu (historie, časová přímka, historické prameny, muzea, archívy, galerie, báje a pověsti, archeologie)	
	PRAVĚK OBDOBÍ PŘISVOJOVACÍHO HOSPODÁŘSTVÍ STARŠÍ DOBA KAMENNÁ	
- se orientuje na časové ose a v historické mapě, řadí hlavní historické epochy v chronologickém sledu - charakterizuje život pravěkých sběračů a lovců, jejich materiální a duchovní kulturu	nejstarší druhy člověka – člověk zručný, vzpřímený, rozumný, současného typu	**VMEGS**, **OSV**
	VÝROBNÍ HOSPODÁŘSTVÍ MLADŠÍ A POZDNÍ DOBA KAMENNÁ.	
- objasní význam zemědělství, dobytkářství a zpracování kovů pro lidskou společnost	mladší doba kamenná vznik zemědělství a chovu dobytka rozvoj rodové společnosti pozdní doba kamenná	**VMEGS**
	DOBA BRONZOVÁ DOBA ŽELEZNÁ	
- objasní význam zemědělství, dobytkářství a zpracování kovů pro lidskou společnost	zpracování kovů, řemesla, dálkový obchod	
	PRAVĚK V ČESKÝCH ZEMÍCH	
- se orientuje na časové ose a v historické mapě, řadí hlavní historické epochy v chronologickém sledu - uvede příklady archeologických kultur na našem území	starší doba kamenná mladší a pozdní doba kamenná doba bronzová doba železná	**EV**

	doba římská Slované	
	ÚVOD DO STAROVĚKU	
- rozpozná souvislost mezi přírodními podmínkami a vznikem velkých zemědělských civilizací	předpoklady vzniku státu vznik písma	**EV**
	Staroorientální státy – Mezopotámie, Egypt, Indie, Čína	
- se orientuje na časové ose a v historické mapě, řadí hlavní historické epochy v chronologickém sledu - uvede nejznámější typy památek, které se staly součástí světového kulturního dědictví	zemědělství, řemeslo, obchod společnost, náboženství vzdělanost, písmo, literatura, architektura, věda dějiny staroorientálních států	**OSV**
	ANTIKA STAROVĚKÉ ŘECKO	
- se orientuje na časové ose a v historické mapě, řadí hlavní historické epochy v chronologickém sledu - porovná formy vlády a postavení společenských skupin v jednotlivých státech a vysvětlí podstatu antické demokracie - demonstruje na konkrétních příkladech přínos antické kultury a uvede osobnosti antiky důležité pro evropskou civilizaci, zrod křesťanství a souvislost s judaismem - uvede nejznámější typy památek, které se staly součástí světového kulturního dědictví	Kréta, Mykény, trojská válka období homérské velká řecká kolonizace formování městských států, Athény, Sparta, demokracie řecko-perské války peloponéská válka Makedonie a říše A. Velikého kultura a společnost v antickém Řecku	**VMEGS, VDO**
	STAROVĚKÝ ŘÍM	
- se orientuje na časové ose a v historické mapě, řadí hlavní historické epochy v chronologickém sledu - porovná formy vlády a postavení společenských skupin v jednotlivých státech - demonstruje na konkrétních příkladech přínos antické kultury a uvede osobnosti antiky důležité pro evropskou civilizaci, zrod křesťanství a souvislost s judaismem	přírodní podmínky Etruskové doba královská období republiky výboje ve Středomoří krize republiky Spartakovo povstání občanské války císařství krize římského císařství počátky křesťanství zánik Západořímské říše kultura a společnost v antickém Římě	**VMEGS**, **VDO**
	PROJEKT (DLE VÝBĚRU UČITELE)	

5.5 Vzdělávací oblast: Člověk a společnost
5.5.1 Vyučovací předmět: Dějepis
Ročník: 7.

Dílčí výstupy Žák:	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, projekty a kurzy
	ZÁNIK OTROKÁŘSKÉ SPOLEČNOSTI	
- popíše podstatnou změnu evropské situace, která nastala v důsledku příchodu nových etnik, christianizace a vzniku států	stěhování národů	**MV**
	SPOLEČNOST VE STŘEDOVĚKU	
- popíše podstatnou změnu evropské situace, která nastala v důsledku příchodu nových etnik, christianizace a vzniku států - vymezí úlohu křesťanství a víry v životě středověkého člověka, konflikty mezi světskou a církevní mocí, vztah křesťanství ke kacířství a jiným věroukám	křesťanství a základy společnosti v raném středověku	**VMEGS**
	RANÝ STŘEDOVĚK V ZÁPADNÍ EVROPĚ	
- popíše podstatnou změnu evropské situace, která nastala v důsledku příchodu nových etnik, christianizace a vzniku států - porovná základní rysy západoevropské, byzantsko-slovanské a islámské kulturní oblasti	Franská říše Svatá říše římská Anglie a Normané	**VMEGS**
	BYZANTSKÁ ŘÍŠE ARABSKÁ ŘÍŠE A POČÁTKY ISLÁMU KŘÍŽOVÉ VÝPRAVY	
- porovná základní rysy západoevropské, byzantsko-slovanské a islámské kulturní oblasti - vymezí úlohu křesťanství a víry v životě středověkého člověka, konflikty mezi světskou a církevní mocí, vztah křesťanství ke kacířství a jiným věroukám	Justinián I., úpadek Byzance počátky islámu, vzestup a pád Arabské říše příčiny, průběh a důsledky křížových výprav	**MV, VMEGS**

	SLOVANÉ SÁMOVA ŘÍŠE VELKOMORAVSKÁ ŘÍŠE	
- objasní situaci Velkomoravské říše a vnitřní vývoj českého státu a postavení těchto státních útvarů v evropských souvislostech	Slované Sámova říše Velkomoravská říše	**MV**, **VMEGS**
	ČECHY V DOBĚ KNÍŽECÍ HOSPODÁŘSTVÍ, SPOLEČNOST A KULTURA RANĚ STŘEDOVĚKÉHO ČESKÉHO STÁTU	
- objasní situaci Velkomoravské říše a vnitřní vývoj českého státu a postavení těchto státních útvarů v evropských souvislostech - ilustruje postavení jednotlivých vrstev středověké společnosti, uvede příklady románské a gotické kultury	pověsti sjednocovací proces vztahy se Svatou říší římskou první králové zemědělství, řemeslo a obchod proměny společnosti románský sloh	**MV, VMEGS**
	POSLEDNÍ PŘEMYSLOVCI HOSPODÁŘSTVÍ A SPOLEČNOST VRCHOLNĚ STŘEDOVĚKÉHO ČESKÉHO STÁTU	
- objasní situaci Velkomoravské říše a vnitřní vývoj českého státu a postavení těchto státních útvarů v evropských souvislostech - ilustruje postavení jednotlivých vrstev středověké společnosti, uvede příklady románské a gotické kultury	Zlatá bula sicilská Anežka Česká, Přemysl Otakar II. Braniboři v Čechách, Václav II. vymření Přemyslovců zemědělství, kolonizace, vesnice, vznik měst, městská práva, cechy, společnost Židé ve středověku	**VDO, EV, MV**
	DĚJINY VRCHOLNÉHO STŘEDOVĚKU V EVROPĚ	
- objasní postavení českého státu v podmínkách Evropy rozdělené do řady mocenských a náboženských center - vymezí úlohu křesťanství a víry v životě středověkého člověka, konflikty mezi světskou a církevní mocí, vztah křesťanství ke kacířství a jiným věroukám	Francie a Anglie ve 12. a 13. století počátky parlamentarismu papežské schizma stoletá válka válka růží Pyrenejský poloostrov Rusko, Polsko, Litva	**MV, VMEGS**, **VDO, OSV**

	LUCEMBURKOVÉ NA ČESKÉ TRŮNĚ SPOLEČNOST A KULTURA ČESKÉHO STÁTU VRCHOLNÉHO STŘEDOVĚKU	
- objasní situaci Velkomoravské říše a vnitřní vývoj českého stát u a postavení těchto státních útvarů v evropských souvislostech - ilustruje postavení jednotlivých vrstev středověké společnosti, uvede příklady románské a gotické kultury	Jan Lucemburský Karel IV. Václav IV. architektura výtvarné umění vzdělanost a literatura gotická móda	**VMEGS**
	DOBA HUSITSKÁ	
- vysvětlí znovuobjevení antického ideálu člověka, nové myšlenky žádající reformu církve včetně reakce církve na tyto požadavky - vymezí úlohu křesťanství a víry v životě středověkého člověka, konflikty mezi světskou a církevní mocí, vztah křesťanství ke kacířství a jiným věroukám - vymezí význam husitské tradice pro český politický a kulturní život	Jan Hus husitské války basilejská kompaktáta	**MV, EV, OSV**
	DOBA PODĚBRADSKÁ A JAGELLONCI	
- vymezí význam husitské tradice pro český politický a kulturní život - objasní postavení českého státu v podmínkách Evropy rozdělené do řady mocenských a náboženských center a jeho postavení uvnitř habsburské monarchie	Ladislav Pohrobek Jiří z Poděbrad Vladislav Jagellonský a Matyáš Korvín Ludvík Jagellonský pozdní gotika nástup Habsburků	**MV**
	OBJEVNÉ PLAVBY ITALSKÁ RENESANCE	
- popíše a demonstruje průběh zámořských objevů, jejich příčiny a důsledky - vysvětlí znovuobjevení antického ideálu člověka, nové myšlenky žádající reformu církve včetně reakce církve na tyto požadavky - rozpozná základní znaky jednotlivých kulturních stylů a uvede jejich představitele a příklady významných kulturních památek	objevné plavby a jejich důsledky nové vědecké objevy myšlenkové principy renesance architektura, výtvarné umění a sochařství vybrané osobnosti renesance	**MV, VMEGS**,
	ZMĚNY RANÉHO NOVOVĚKU	
- objasní postavení českého státu v podmínkách Evropy rozdělené do řady mocenských a náboženských center a jeho postavení uvnitř habsburské monarchie	hospodářství stavovský systém náboženství a reformace	**EV**, **VMEGS**

	ČESKÉ ZEMĚ V RANÉM NOVOVĚKU	
- objasní postavení českého státu v podmínkách Evropy rozdělené do řady mocenských a náboženských center a jeho postavení uvnitř habsburské monarchie - rozpozná základní znaky jednotlivých kulturních stylů a uvede jejich představitele a příklady významných kulturních památek	nástup Habsburků na český trůn od Ferdinanda I. po Rudolfa II. renesance v českých zemích	**MV**
	TŘICETILETÁ VÁLKA	
- objasní příčiny a důsledky vzniku třicetileté války a posoudí jejich důsledky - objasní postavení českého státu v podmínkách Evropy rozdělené do řady mocenských a náboženských center a jeho postavení uvnitř habsburské monarchie	příčiny české stavovské povstání průběh války a významné osobnosti důsledky války české země za třicetileté války	**MV, VMEGS**

5.5 Vzdělávací oblast: Člověk a společnost
5.5.1 Vyučovací předmět: Dějepis
Ročník: 8.

Žák: Dílčí výstupy	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, projekty a kurzy
	ČESKÉ ZEMĚ PO TŘICETILETÉ VÁLCE	
- objasní postavení českého státu v podmínkách Evropy rozdělené do řady mocenských a náboženských center a jeho postavení uvnitř habsburské monarchie - rozpozná základní znaky jednotlivých kulturních stylů a uvede jejich představitele a příklady významných kulturních památek	politická situace hospodářské poměry rekatolizace a emigrace baroko, klasicismus	**MV, VMEGS**
	VÝVOJ PO TŘICETILETÉ VÁLCE	
- na příkladech evropských dějin konkretizuje absolutismus, konstituční monarchie, parlamentarismus - vysvětlí podstatné ekonomické, sociální, politické a kulturní změny ve vybraných zemích a u nás, které charakterizují modernizaci společnosti	absolutismus v Anglii, Francii a Rusku, vzestup Pruska osmanská expanze osvícenství	
	HABSBURSKÁ MONARCHIE ZA MARIE TEREZIE A JOSEFA II.	
- objasní postavení českého státu v podmínkách Evropy rozdělené do řady mocenských a náboženských center a jeho postavení uvnitř habsburské monarchie - vysvětlí podstatné ekonomické, sociální, politické a kulturní změny ve vybraných zemích a u nás, které charakterizují modernizaci společnosti	zápas Marie Terezie o politické postavení povstání sedláků tereziánské a josefínské reformy	**VDO**
	VZNIK USA	
- vysvětlí podstatné ekonomické, sociální, politické a kulturní změny ve vybraných zemích a u nás, které charakterizují modernizaci společnosti	koloniální panství válka za nezávislost zásady demokratické společnosti	
	VELKÁ FRANCOUZSKÁ REVOLUCE A NAPOLEONSKÉ VÁLKY	
objasní souvislost mezi událostmi francouzské revoluce a napoleonských válek na jedné straně a rozbitím starých společenských struktur v Evropě na straně druhé	Ludvík XVI. a stupňující se krize velká francouzská revoluce napoleonská epopej vídeňský kongres	**VDO**

	Evropa po napoleonských válkách	
	Průmyslová revoluce	
- vysvětlí podstatné ekonomické, sociální, politické a kulturní změny ve vybraných zemích a u nás, které charakterizují modernizaci společnosti	příčiny, průběh, důsledky život dělníků a související sociální okolnosti	**MV**, **VMEGS**
	REVOLUCE V 19. STOLETÍ	
- rozpozná základní znaky jednotlivých kulturních stylů a uvede jejich představitele a příklady významných kulturních památek - porovná jednotlivé fáze utváření novodobého českého národa v souvislosti s národními hnutími vybraných evropských národů - charakterizuje emancipační úsilí významných sociálních skupin; uvede požadavky formulované ve vybraných evropských revolucích	romantismus emancipace národů revoluční vlna v evropských státech	**VDO**
	ČESKÉ ZEMĚ V DOBĚ NÁRODNÍHO OBROZENÍ	
- porovná jednotlivé fáze utváření novodobého českého národa v souvislosti s národními hnutími vybraných evropských národů	předpoklady a příčiny hlavní osobnosti a kulturní události	**VMEGS, MV**
	ČESKÉ ZEMĚ VE 2. POLOVINĚ 19. STOLETÍ	
- porovná jednotlivé fáze utváření novodobého českého národa v souvislosti s národními hnutími vybraných evropských národů - charakterizuje emancipační úsilí významných sociálních skupin; uvede požadavky formulované ve vybraných evropských revolucích - na vybraných příkladech demonstruje základní politické proudy - přiblíží počátky průmyslové revoluce v českých zemích	rok 1848 v habsburské monarchii léta přestavby bachovský absolutismus vznik Rakousko-Uherska průmyslová revoluce v českých zemích	**VDO**
	2. POLOVINA 19. STOLETÍ A CESTA K 1. SVĚTOVÉ VÁLCE	
- vysvětlí rozdílné tempo modernizace a prohloubení nerovnoměrnosti vývoje jednotlivých částí Evropy a světa včetně důsledků, ke kterým tato nerovnoměrnost vedla; charakterizuje soupeření mezi velmocemi a vymezí význam kolonií	občanská válka v USA sjednocování Německa a Itálie imperialismus a kolonialismus hospodářské a společenské změny emancipace žen technický pokrok	**VMEGS, VDO**
	SVĚT A ČESKÉ ZEMĚ V LETECH 1871 – 1918	
- vysvětlí rozdílné tempo modernizace a prohloubení nerovnoměrnosti vývoje jednotlivých částí Evropy a světa včetně důsledků, ke kterým tato nerovnoměrnost vedla; charakterizuje soupeření mezi velmocemi a vymezí význam kolonií	svět v poslední třetině 19. stol. politická situace, cesta k 1. světové válce kultura, umění a výchova	**VMEGS**
	1. světová válka	
- rozpozná klady a nedostatky demokratických systémů - na příkladech demonstruje zneužití techniky ve válkách a důsledky	příčiny, průběh, důsledky pařížská mírová konferenc	**VMEGS, VDO**

5.5 Vzdělávací oblast: Člověk a společnost
5.5.1 Vyučovací předmět: Dějepis
Ročník: 9.

Žák: Dílčí výstupy	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, projekty a kurzy
	SVĚT A ČESKÉ ZEMĚ PO 1. SVĚTOVÉ VÁLCE	
	České země v 1. Světové válce a vznik ČSR	
- zhodnotí postavení Československa v evropských souvislostech a jeho vnitřní sociální, politické, hospodářské a kulturní prostředí	zahraniční odboj vyhlášení Československa T. G. Masaryk a další osobnosti	**VMEGS, VDO**
	SVĚT VE 20. LETECH A HOSPODÁŘSKÁ KRIZE TOTALITNÍ REŽIMY	
- charakterizuje jednotlivé totalitní systémy, příčiny jejich nastolení v širších ekonomických a politických souvislostech a důsledky jejich existence pro svět; rozpozná destruktivní sílu totalitarismu a vypjatého nacionalismu	mezinárodní vztahy po 1. světové válce hospodářská krize socialismus, fašismus, nacismus revoluce v Rusku, vznik SSSR, vývoj ve 20. a 30. letech Mussoliniho Itálie Hitlerovo Německo pronásledování Židů a dalších osob	**VMEGS, VDO**
	ČESKOSLOVENSKO VE 20. A 30. LETECH	
- zhodnotí postavení Československa v evropských souvislostech a jeho vnitřní sociální, politické, hospodářské a kulturní prostředí	formování republiky hranice, menšiny, hospodářství zahraniční politika krize v Sudetech, mnichovská dohoda druhá republika	**VMEGS, VDO, OSV,**
	DRUHÁ SVĚTOVÁ VÁLKA	
- charakterizuje jednotlivé totalitní systémy, příčiny jejich nastolení v širších ekonomických a politických souvislostech a důsledky jejich existence pro svět; rozpozná destruktivní sílu totalitarismu a vypjatého nacionalismu - na příkladech demonstruje zneužití techniky ve válkách a důsledky	1939 – 1945 válka v Tichomoří atomová bomba	**VDO, OSV, EV**

	ZLOČINY PROTI LIDSKOSTI	
- na příkladech vyloží antisemitismus, rasismus a jejich nepřijatelnost z hlediska lidských práv - na příkladech demonstruje zneužití techniky ve světových válkách a jeho důsledky	Šoa Romové genocida v Pobaltí rasismus ve 21. století	**OSV, MV, EV, MDV**
	PROTEKTORÁT ČECHY A MORAVA	
- zhodnotí postavení Československa v evropských souvislostech a jeho vnitřní sociální, politické, hospodářské a kulturní prostředí	zřízení, správa, hospodářství domácí a zahraniční odboj atentát na Heydricha, heydrichiáda osvobozování, květnové povstání Židé v Protektorátu	**VDO**
	POVÁLEČNÉ USPOŘÁDÁNÍ	
- vysvětlí příčiny a důsledky vzniku bipolárního světa; uvede příklady střetávání obou bloků	postupimská konference mírové smlouvy soudy s válečnými zločinci vznik OSN	**VDO**
	STUDENÁ VÁLKA	
- vysvětlí příčiny a důsledky vzniku bipolárního světa; uvede příklady střetávání obou bloků - vysvětlí a na příkladech doloží mocenské a politické důvody euroatlantické hospodářské a vojenské spolupráce	1946 – 1953 – Marshallův plán, vznik NATO, válka v Koreji 1953 – 1960 – krize v Suezu aj. 60. léta – Berlín, karibská krize, válka ve Vietnamu aj. 70. a počátek 80. let – uvolňování napětí	**VMEGS, VDO, OSV, EV**
	VÝCHODNÍ BLOK	
- vysvětlí příčiny a důsledky vzniku bipolárního světa; uvede příklady střetávání obou bloků - vysvětlí a na příkladech doloží mocenské a politické důvody euroatlantické hospodářské a vojenské spolupráce	vývoj v SSSR a v zemích v jeho sféře vlivu v l. 1945 - 1989	**VMEGS, VDO, EV**
	ČESKOSLOVENSKO PO 2. SVĚTOVÉ VÁLCE	
- zhodnotí postavení Československa v evropských souvislostech a jeho vnitřní sociální, politické, hospodářské a kulturní prostředí	transfer něm. obyvatelstva politická situace, volby 1946 r. 1948 – komunistický převrat 50. léta – procesy, hospodářství, ekonomika 60. léta – uvolňování, r. 1968 70. a 80. léta – normalizace r. 1989 a sametová revoluce	**OSV**, **VDO**, **MV**

	EVROPSKÁ INTEGRACE, SVĚT NA KONCI 20. STOLETÍ	
RVP: - posoudí postavení rozvojových zemí - prokáže základní orientaci v problémech současného světa	sjednocování Evropy instituce Evropské unie třetí svět a rozvojové země vybrané otázky současného světa	**VDO, VMEGS, OSV**

5.5 Vzdělávací oblast: Člověk a společnost
5.5.2 Vyučovací předmět: Občanská výchova

2. stupeň

Charakteristika vyučovacího předmětu

Vzdělávací obor Výchova k občanství se zaměřuje na vytváření kvalit, které souvisejí s orientací žáků v sociální realitě a s jejich začleňováním do různých společenských vztahů a vazeb. Otevírá cestu k realistickému sebepoznání a poznávání osobnosti druhých lidí a k pochopení vlastního jednání i jednání druhých lidí v kontextu různých životních situací. Seznamuje žáky se vztahy v rodině a širších společenstvích, s hospodářským životem, činností důležitých politických institucí a orgánů a s možnými způsoby zapojení jednotlivců do občanského života. Učí žáky respektovat a uplatňovat mravní principy a pravidla společenského soužití a přebírat odpovědnost za vlastní názory, chování a jednání i jejich důsledky. Rozvíjí občanské a právní vědomí žáků, posiluje smysl jednotlivců pro osobní i občanskou odpovědnost a motivuje žáky k aktivní účasti na životě demokratické společnosti.

Hodinová dotace:
6. ročník: 1 hodina týdně
7. ročník: 1 hodina týdně
8. ročník: 1 hodina týdně
9. ročník: 1 hodina týdně

Očekávané výstupy

ČLOVĚK VE SPOLEČNOSTI
Žák:
- objasní účel důležitých symbolů našeho státu a způsoby jejich používání
- rozlišuje projevy vlastenectví od projevů nacionalismu
- kriticky přistupuje k mediálním informacím, vyjádří svůj postoj k působení propagandy a reklamy na veřejné mínění a chování lidí
- uplatňuje vhodné způsoby chování a komunikace v různých životních situacích,
- objasní potřebu tolerance ve společnosti, respektuje kulturní zvláštnosti i odlišné názory, zájmy, způsoby chování a myšlení lidí, zaujímá tolerantní postoje k menšinám
- rozpoznává netolerantní, rasistické, xenofobní a extremistické projevy v chování lidí a zaujímá aktivní postoj proti všem projevům lidské nesnášenlivosti

ČLOVĚK JAKO JEDINEC
Žák:
- objasní, jak může realističtější poznání a hodnocení vlastní osobnosti a potenciálu pozitivně ovlivnit jeho rozhodování, vztahy s druhými lidmi i kvalitu života
- posoudí vliv osobních vlastností na dosahování individuálních i společných cílů, objasní význam vůle při dosahování cílů a překonávání překážek
- kriticky hodnotí a vhodně koriguje své chování a jednání

- popíše, jak lze usměrňovat a kultivovat charakterové a volní vlastnosti, rozvíjet osobní přednosti, překonávat osobní nedostatky a pěstovat zdravou sebedůvěru

STÁT A HOSPODÁŘSTVÍ

Žák:

- rozlišuje a porovnává různé formy vlastnictví, včetně duševního vlastnictví, a způsoby jejich ochrany, uvede příklady
- sestaví jednoduchý rozpočet domácnosti, uvede hlavní příjmy a výdaje, rozliší pravidelné a jednorázové příjmy a výdaje, zváží nezbytnost jednotlivých výdajů v hospodaření domácnosti, objasní princip vyrovnaného, schodkového a přebytkového rozpočtu domácnosti
- na příkladech ukáže vhodné využití různých nástrojů hotovostního a bezhotovostního placení, uvede příklady použití debetní a kreditní platební karty, vysvětlí jejich omezení
- vysvětlí, jakou funkci plní banky a jaké služby nabízejí, vysvětlí význam úroku placeného a přijatého, uvede nejčastější druhy pojištění a navrhne, kdy je využít
- vede a porovná nejobvyklejší způsoby nakládání s volnými prostředky a způsoby krytí deficitu
  na příkladu chování kupujících a prodávajících vyloží podstatu fungování trhu, objasní vliv nabídky a poptávky na tvorbu ceny a její změny, na příkladu ukáže tvorbu ceny jako součet nákladů, zisku a DPH, popíše vliv inflace na hodnotu peněz
- rozlišuje, ze kterých zdrojů pocházejí příjmy státu a do kterých oblastí stát směruje své výdaje, uvede příklady dávek a příspěvků, které ze státního rozpočtu

STÁT A PRÁVO

Žák:

- rozlišuje nejčastější typy a formy států a na příkladech porovná jejich znaky
- rozlišuje a porovnává úkoly jednotlivých složek státní moci ČR i jejich orgánů a institucí, uvede příklady institucí a orgánů, které se podílejí na správě obcí, krajů a státu
- objasní výhody demokratického způsobu řízení státu pro každodenní život občanů
- vyloží smysl voleb do zastupitelstev v demokratických státech a uvede příklady, jak mohou výsledky voleb ovlivňovat každodenní život občanů
- přiměřeně uplatňuje svá práva včetně práv spotřebitele a respektuje práva a oprávněné zájmy druhých lidí, posoudí význam ochrany lidských práv a svobod,
- objasní význam právní úpravy důležitých vztahů – vlastnictví, pracovní poměr, manželství
- uvede příklady některých smluv upravujících občanskoprávní vztahy – osobní přeprava;
  koupě, oprava či pronájem věci
- dodržuje právní ustanovení, která se na něj vztahují, a uvědomuje si rizika jejich porušování
- rozlišuje a porovnává úkoly orgánů právní ochrany občanů, uvede příklady jejich činnosti a spolupráce při postihování trestných činů
- rozpozná protiprávní jednání, rozliší přestupek a trestný čin, uvede jejich příklady
- diskutuje o příčinách a důsledcích korupčního jednání

MEZINÁRODNÍ VZTAHY, GLOBÁLNÍ SVĚT

Žák:

-popíše vliv začlenění ČR do EU na každodenní život občanů, uvede příklady práv občanů ČR v rámci EU i možných způsobů jejich uplatňování
-uvede některé globální problémy současnosti, vyjádří na ně svůj osobní názor a popíše jejich hlavní příčiny i možné důsledky pro život lidstva
-objasní souvislosti globálních a lokálních problémů

Výchovné a vzdělávací strategie vyučovacího předmětu občanská výchova:

Strategie vedoucí k rozvoji kompetence k učení:
- žáci jsou vedeni k tomu sami vyhledat, logicky spojit a utřídit fakta podle svých schopností s využitím encyklopedií, internetu…
- žáci plní své role ve skupině, dokážou posoudit a zhodnotit práci svou i svých spolužáků
- na základě diskuze či řízeného rozhovoru se žáci zorientují v termínech souvisejících se současným děním ve společnosti

Strategie vedoucí k rozvoji kompetence k řešení problémů:
– žáci zpracovávají témata problémů ze současnosti z oblasti mezilidských vztahů, hospodářství, ekologie a dalších aktuálních otázek. Hlavním cílem je zaujmout postoj, vyslovit názor k uvedenému problému, případně nabídnout řešení.
– při hodinách formou diskuzí či polemik mohou žáci konfrontovat svůj názor, dokázat jej obhájit, případně přijmout názor ostatních
– samostatně či v kooperaci se skupinou spolužáků zpracují zadané téma, navrhnu řešení problému
– preferujeme předkládání problémových úkolů z praktického života

Strategie vedoucí k rozvoji kompetence komunikativní:
– žáci se učí formulovat myšlenky, názory a prezentovat je před kolektivem spolužáků
– učí se dodržovat pravidla diskuse, naslouchat argumentům ostatních a předkládat a správně formulovat vlastní
– formou hry (dramatizace) se učí prvky nonverbální komunikace, pozorováním se učí správným postojům při vyjadřování
– na základě prezentací jsou žáci schopni samostatného projevu, kdy pojmenují problém, analyzují jeho příčiny a navrhnou řešení

Strategie vedoucí k rozvoji kompetence sociální a personální:
– žáci by měli postupně pochopit svoje postavení v kolektivech různého typu (rodina, třída, škola…) a uvědomit si svůj přínos a možnosti, které existují. Na příkladech pak demonstrovat varianty soužití, hierarchii úloh v různých typech kolektivů
– učí se dodržovat pravidla soužití ve skupině, umět řídit a vést družstvo, rozhodovat soutěž, hru, dokázat nezištně pomoci
– žáci se učí spolupráci s důrazem na vzájemnou komunikaci (předávání informací, zpráv…)
– žáci dokážou pochopit význam kompromisu při prosazování svých požadavků a názorů, vytvářejí podmínky pro asertivní chování

Strategie vedoucí k rozvoji kompetence občanské:
- žáci se připravují na budoucí život ve společnosti, v občanském společenství, uvědomují si principy demokracie a soužití s ostatními lidmi
- na modelových situacích a příkladech je učíme reagovat na vzniklé situace každodenního života a umět je řešit v souladu se společenskými normami
- učí se vytvářet pravidla a zároveň si uvědomovat důsledek jejich neplnění

Strategie vedoucí k rozvoji kompetence pracovní:
– žáci se učí vytvářet si pracovní návyky, umět se učit, dokázat si naplánovat své cíle postupné, dílčí, konečné a dovést svůj úkol do konce
– žáci jsou vedeni k tomu, aby dokázali vypracovat projekt, prezentaci, výstup v souladu se svými schopnostmi a dovednostmi
– je kladen důraz na propojení s praktickým životem
– žáci jsou motivováni k aspiraci na zaměstnání dle jejich schopností a vědomostí

Strategie vedoucí k rozvoji kompetence digitální::

- Učitel vede žáky k zapojování se do společnosti a do občanského života prostřednictvím digitálních technologií
- Učitel vede žáky k rozvíjení a uplatňování odpovědného chování a jednání v digitálním světě
- Učitel podporuje utváření a rozvíjení etického a právního povědomí pro situace v digitálním prostředí

5.5 Vzdělávací oblast: Člověk a společnost
5.5.2 Vyučovací předmět: Občanská výchova
Ročník: 6.

Dílčí výstupy Žák:	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, projekty a kurzy
- dokáže popsat cyklus přírody - umí vysvětlit původ a způsoby dodržování svátků	ČLOVĚK V RYTMU ČASU cyklus přírody svátky	**Z - planeta Země**
- umí vysvětlit význam vzdělání pro život člověka - uplatňuje vhodné způsoby chování a komunikace v různých životních situacích - objasní potřebu tolerance ve společnosti, respektuje kulturní zvláštnosti i odlišné názory, zájmy, způsoby chování a myšlení lidí, zaujímá tolerantní postoje k menšinám	NAŠE ŠKOLA vklad vzdělání pro život prostředí školy pravidla a normy škole samospráva ve škole umění se učit vyrovnávání se s problémy - šikana	**VDO**
- vysvětlí význam rodiny a umí určit její základní funkce a formy - uplatňuje vhodné způsoby chování a komunikace v různých životních situacích - objasní význam právní úpravy důležitých vztahů - manželství	RODINNÝ ŽIVOT rodina funkce rodiny role členů rodiny úplná a neúplná rodina náhradní rodinná péče manželství a registrované partnerství	**M - deník hospodaření** **Projekt – rodokmen** **OSV-Sociální rozvoj**
- vysvětlí pojem domova z hlediska své přináležitosti k rodině, obci, regionu - rozlišuje pojem vlastenectví od projevů nacionalismu - uvede příklady zajímavých a památných míst obce a regionu	DOMOV, OBEC, REGION pojem domov bydliště a jeho okolí zajímavá a památná místa a jejich ochrana obecní samospráva krajská samospráva	**D - historické hledisko - domov**
- objasní účel důležitých symbolů našeho státu	NAŠE VLAST	

a způsoby jejich používání - rozlišuje pojem vlastenectví od projevů nacionalismu - popíše regionální zvyky a obyčeje - objasní potřebu tolerance ve společnosti, respektuje kulturní zvláštnosti i odlišné názory, zájmy, způsoby chování a myšlení lidí, zaujímá tolerantní postoje k menšinám	pojem vlast a vlastenectví národní a státní symboly co nás proslavilo státní svátky a významné dny hlavní město významní rodáci místní tradice	**Projekt - osobnost, dílo, místo, které nás proslavilo** **OSV - osobnostní rozvoj** **VMEGS** **MV**
- uplatňuje vhodné způsoby chování a komunikace v různých životních situacích - objasní potřebu tolerance ve společnosti, respektuje kulturní zvláštnosti i odlišné názory, zájmy, způsoby chování a myšlení lidí, zaujímá tolerantní postoje k menšinám - rozpoznává netolerantní, rasistické, xenofobní a extremistické projevy v chování lidí a zaujímá aktivní postoj proti všem projevům lidské nesnášenlivosti	ŽIVOT VE SPOLEČNOSTI pravidla chování komunikace konflikty a problémy lidské nesnášenlivosti práva dítěte a jejich ochrana	**D – historický vývoj lidské společnosti a práva**

5.5 Vzdělávací oblast: Člověk a společnost
5.5.2 Vyučovací předmět: Občanská výchova
Ročník: 7.

Dílčí výstupy Žák:	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, projekty a kurzy
- popíše vliv začlenění ČR do EU na každodenní život občanů, uvede příklady práv občanů ČR v rámci EU i možných způsobů jejich uplatňování	SPOLUPRÁCE EVROPY spolupráce mezi zeměmi Evropy podstata, význam a výhody integrace ČR do EU	**D - vznik a vývoj mezinárodní spolupráce a integrace** **Z - mapa ČR, mapa Evropy** **VMEGS**
- rozlišuje a porovnává různé formy vlastnictví, včetně duševního vlastnictví a způsoby jejich ochrany, uvede příklady - objasní, jaké místo má majetek mezi dalšími životními hodnotami	MAJETEK A BOHATSTVÍ ČLOVĚKA duchovní a věcné hodnoty žebříček hodnot formy vlastnictví a jejich ochrana	**OSV - žák se naučí chápat hodnoty v lidském životě**
- uplatňuje vhodné způsoby chování a komunikace v různých životních situacích - objasní potřebu tolerance ve společnosti, respektuje kulturní zvláštnosti i odlišné názory, zájmy, způsoby chování a myšlení lidí, zaujímá tolerantní postoje k menšinám - rozpoznává netolerantní, rasistické, xenofobní a extremistické projevy v chování lidí a zaujímá aktivní postoj proti všem projevům lidské nesnášenlivosti - přiměřeně uplatňuje svá práva, respektuje práva a oprávněné zájmy druhých lidí, posoudí význam ochrany lidských práv	ČLOVĚK A LIDSKÁ PRÁVA základní lidská práva ukotvení lidských práv v dokumentech rovnost a nerovnost přirozené a sociální rozdíly mezi lidmi rovné postavení mužů a žen; lidská solidarita, pomoc lidem v nouzi, potřební lidé ve společnosti	**VDO** **OSV - morální rozvoj** **D – vývoj nerovnosti ve společnosti** **MV** **Projekt - Rovnost a nerovnost ve společnosti**

- rozlišuje nejčastější typy a formy států a na příkladech porovná jejich znaky - rozlišuje a porovnává úkoly jednotlivých složek státní moci ČR i jejich orgánů a institucí, uvede příklady institucí a orgánů, které se podílejí na správě obcí, krajů a států - objasní výhody demokratického způsobu řízení států pro každodenní život občanů - vyloží smysl voleb do zastupitelstev v demokratických státech a uvede příklady, jak mohou výsledky voleb ovlivňovat každodenní život občanů	ŘÍZENÍ SPOLEČNOSTI znaky státu formy a typy státu principy demokracie význam a formy voleb do zastupitelstev začlenění do veřejného života politický pluralismus	**D - vývoj demokracie** **Projekt - volby** **VDO**
- dokáže vyjmenovat druhy a formy společenských a sociálních skupin - kriticky přistupuje k mediálním informacím, vyjádří svůj postoj k působení propagandy a reklamy na veřejné mínění a chování lidí - uplatňuje vhodné způsoby chování a komunikace v různých životních situacích	ŽIVOT MEZI LIDMI společenské a sociální skupiny osobní a neosobní vztahy mezilidská komunikace - konflikty v mezilidských vztazích média	**OSV - sociální rozvoj** **MEV**
- umí vyjmenovat znaky základních světových náboženství - chápe význam výry pro člověka v moderním světě - objasní potřebu tolerance ve společnosti, respektuje kulturní zvláštnosti i odlišné názory, zájmy, způsoby chování a myšlení lidí, zaujímá tolerantní postoje k menšinám - rozpoznává netolerantní, rasistické, xenofobní a extremistické projevy v chování lidí a zaujímá aktivní postoj proti všem projevům lidské nesnášenlivosti	NÁBOŽENSTVÍ náboženské směry znaky náboženství	**OSV** – morální rozvoj, sociální rozvoj

5.5 Vzdělávací oblast: Člověk a společnost
5.5.2 Vyučovací předmět: Občanská výchova
Ročník: 8.

Dílčí výstupy Žák:	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, projekty a kurzy
- objasní, jak může realističtější poznání a hodnocení vlastní osobnosti a potenciálu pozitivně ovlivnit jeho rozhodování, vztahy s druhými lidmi i kvalitu života - posoudí vliv osobních vlastností na dosahování individuálních i společných cílů, objasní význam vůle při dosahování cílů a překonávání překážek - kriticky hodnotí a vhodně koriguje své chování a jednání - popíše, jak lze usměrňovat a kultivovat charakterové a volní vlastnosti, rozvíjet osobní přednosti, překonávat osobní nedostatky a pěstovat zdravou sebedůvěru	ČLOVĚK JAKO OSOBNOST osobnost člověka osobní vlastnosti, dovednosti a schopnosti, charakter; vrozené předpoklady, osobní potenciál projevy chování, rozdíly v prožívání, myšlení a jednán sebehodnocení a sebepoznávání poznávání a vnímání myšlení učení a paměť city a jejich prožívání	**OSV** - osobnostní rozvoj
- přiměřeně uplatňuje svá práva, respektuje práva a oprávněné zájmy druhých lidí, posoudí význam ochrany lidských práv - objasní význam právní úpravy důležitých vztahů - rozlišuje a porovnává úkoly jednotlivých složek státní moci ČR i jejich orgánů a institucí, uvede příklady institucí a orgánů, které se podílejí na správě obcí, krajů a států - objasní výhody demokratického způsobu řízení států pro každodenní život občanů	ČLOVĚK A PRÁVO – PRÁVO A STÁT právo a stát právní vztahy zákony moc zákonodárná, výkonná a soudní státní samospráva Ústava ČR Listina základních práv a svobod politika – politický pluralismus	**VDO** **VMEGS**

- sestaví jednoduchý rozpočet domácnosti, uvede hlavní příjmy a výdaje, rozliší pravidelné a jednorázové příjmy a výdaje, zváží nezbytnost jednotlivých výdajů v hospodaření domácnosti, objasní princip vyrovnaného, schodkového a přebytkového rozpočtu domácnosti - na příkladech ukáže vhodné využití různých nástrojů hotovostního a bezhotovostního placení, uvede příklady použití debetní a kreditní platební karty, vysvětlí jejich omezení - vysvětlí, jakou funkci plní banky a jaké služby občanům nabízejí, vysvětlí význam úroku placeného a přijatého, uvede nejčastější druhy pojištění a navrhne, kdy je využít - uvede a porovná nejobvyklejší způsoby nakládání s volnými prostředky a způsoby krytí deficitu - na příkladu chování kupujících a prodávajících vyloží podstatu fungování trhu, objasní vliv nabídky a poptávky na tvorbu ceny a její změny, na příkladu ukáže tvorbu ceny jako součet nákladů, zisku a DPH, popíše vliv inflace na hodnotu peněz	HOSPODAŘENÍ formy vlastnictví formy placení trh a jeho funkce tržní hospodářství cena - inflace bankovní produkty úspory, investice, úvěry, splátkový prodej, leasing rozpočet domácnosti	**M** - kalkulace, pohyby peněz **D** - vývoj peněz
- objasní potřebu tolerance ve společnosti, respektuje kulturní zvláštnosti i odlišné názory, zájmy, způsoby chování a myšlení lidí, zaujímá tolerantní postoje k menšinám	KULTURA kulturní rozmanitosti a hodnoty umění kam za kulturou masová kultura	**OSV** – morální rozvoj, sociální rozvoj **VMEGS** **MV**

5.5 Vzdělávací oblast: Člověk a společnost
5.5.2 Vyučovací předmět: Občanská výchova
Ročník: 9.

Dílčí výstupy Žák:	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, projekty a kurzy
- přiměřeně uplatňuje svá práva včetně práv spotřebitele a respektuje práva a oprávněné zájmy druhých lidí, posoudí význam ochrany lidských práv a svobod - objasní význam právní úpravy důležitých vztahů – vlastnictví, pracovní poměr, manželství - uvede příklady některých smluv upravujících občanskoprávní vztahy – osobní přeprava, koupě, oprava či pronájem věci	OBČANSTVÍ, OBČAN A PRÁVO občan státu občan EU odvětví práva v ČR občanské právo právní jednání ochrana majetku uzavírání smluv práva spotřebitele náhrada škody	**VDO** **VMEGS**
- přiměřeně uplatňuje svá práva včetně práv spotřebitele a respektuje práva a oprávněné zájmy druhých lidí, posoudí význam ochrany lidských práv a svobod - dodržuje právní ustanovení, která se na něj vztahují, a uvědomuje si rizika jejich porušování - rozlišuje a porovnává úkoly orgánů právní ochrany občanů, uvede příklady jejich činnosti a spolupráce při postihování trestných činů - rozpozná protiprávní jednání, rozliší přestupek a trestný čin, uvede jejich příklady - diskutuje o příčinách a důsledcích korupčního jednání	PRÁVNÍ OCHRANA trestní právo přestupek a trestný čin orgány právní ochrany kriminalita	**VDO**

- uvede některé globální problémy současnosti, vyjádří na ně svůj osobní názor a popíše jejich hlavní příčiny i možné důsledky pro život lidstva - objasní souvislosti globálních a lokálních problémů	GLOBÁLNÍ PROBLÉMY LIDSTVA globalizace globální problémy	**VMEGS** **MV** **EV** **Př – globální problémy a živočichové** **Z – globální problematika, suroviny**
- vysvětlí podstatu národního hospodářství - rozlišuje, ze kterých zdrojů pocházejí příjmy státu a do kterých oblastí stát směruje své výdaje, uvede příklady dávek a příspěvků, které ze státního rozpočtu	HOSPODÁŘSTVÍ A STÁT stát a národní hospodářství státní rozpočet daně banky a jejich služby	**VDO** **M – výpočet daní**

5.6 Vzdělávací oblast: Člověk a příroda
5.6.1 Vyučovací předmět: Fyzika

2. stupeň

Charakteristika vyučovacího předmětu

Předmět fyzika patří společně s předměty chemie, přírodopis a zeměpis do vzdělávací oblasti Člověk a příroda. Je vyučován jako samostatný předmět.

Hodinová dotace:
6. ročník: 2 hodiny týdně
7. ročník: 2 hodiny týdně
8. ročník: 2 hodiny týdně
9. ročník: 2 hodiny týdně

Očekávané výstupy:
Žák:
- změří vhodně zvolenými měřidly některé důležité fyzikální veličiny charakterizující látky a tělesa uvede konkrétní příklady jevů dokazujících, že se částice látek neustále pohybují a vzájemně na sebe působí
- předpoví, jak se změní délka či objem tělesa při dané změně jeho teploty
- využívá s porozuměním vztah mezi hustotou, hmotností a objemem při řešení praktických problémů
- rozhodne, jaký druh pohybu těleso koná vzhledem k jinému tělesu
- využívá s porozuměním při řešení problémů a úloh vztah mezi rychlostí, dráhou a časem u rovnoměrného pohybu těles
- určí v konkrétní jednoduché situaci druhy sil působících na těleso, jejich velikosti, směry a výslednici
- využívá poznatky o zákonitostech tlaku v klidných tekutinách pro řešení konkrétních praktických problémů
- využívá s porozuměním vztah mezi výkonem, vykonanou prací a časem
- zhodnotí výhody a nevýhody využívání různých energetických zdrojů z hlediska vlivu na životní prostředí
- rozpozná ve svém okolí zdroje zvuku a kvalitativně analyzuje příhodnost daného prostředí pro šíření zvuku

- posoudí možnosti zmenšování vlivu nadměrného hluku na životní prostředí
- sestaví správně podle schématu elektrický obvod a analyzuje správně schéma reálného obvodu
- rozliší stejnosměrný proud od střídavého a změří elektrický proud a napětí
- rozliší vodič, izolant a polovodič na základě analýzy jejich vlastností
- využívá prakticky poznatky o působení magnetického pole na magnet a cívku s proudem a o vlivu změny magnetického pole v okolí cívky na vznik indukovaného napětí v ní
- využívá zákona o přímočarém šíření světla ve stejnorodém optickém prostředí a zákona odrazu světla při řešení problémů a úloh

- rozhodne ze znalosti rychlostí světla ve dvou různých prostředích, zda se světlo bude lámat ke kolmici či od kolmice, a využívá této skutečnosti při analýze průchodu světla čočkami
- objasní (kvalitativně) pomocí poznatků o gravitačních silách pohyb planet kolem Slunce a měsíců planet kolem planet

Klíčové kompetence

Kompetence k učení
Žák:
- vytváří si komplexní přehled v oblasti přírodních věd
- osvojí si užívání odborných termínů, symbolů, zkratek, značek a vzorců
- samostatně i v týmu experimentuje, pracuje s dosaženými výsledky

Kompetence k řešení problémů
Žák:
- při řešení problémů se nebojí hledat a použít vlastní postup
- automaticky provádí logickou kontrolu dosažených výsledků
- informace potřebné k dosažení cíle je schopen získat z více zdrojů, vzájemně je porovnávat a kriticky hodnotit
- pracuje i s úlohami, které mají více řešení nebo naopak nemají řešení žádné

Kompetence komunikativní
Žák:
- rozumí různým typům grafů, umí v nich „číst“ a umí je sestrojit
- při práci ve dvojicích či ve skupině komunikuje způsobem umožňující kvalitní spolupráci celé skupiny, stanovuje a dodržuje pravidla pro práci celé skupiny

Kompetence sociální a personální
Žák:
- pocit sebeúcty a sebeuspokojení posiluje úspěšným samostatným řešením přiměřeně náročných úkolů

Kompetence občanské
Žák:
- chová se zodpovědně v krizových situacích
- v případě potřeby umí poskytnout první pomoc
- uvědomuje si své školní povinnosti a zodpovědnost za vlastní domácí přípravu
- komplexně chápe globální problémy lidstva a základní ekologické souvislosti
- pochopí výhody dodržování zásad zdravého životního stylu

Kompetence pracovní
Žák:
- je schopen kritického sebehodnocení vlastní práce
- dodržuje základní pravidla hygieny a bezpečnosti práce
- bezpečně používá rýsovací potřeby i jiné pomůcky

Kompetence digitální
Žák
- je schopen využívat digitálních technologií při řešení fyzikálních jevů
- dodržuje bezpečné chování na internetu a respektuje autorská práva

Výchovné a vzdělávací strategie

Zásadní výchovné a vzdělávací postupy, které ve vyučovacím předmětu Fyzika směřují k utváření klíčových kompetencí

Kompetence k učení
- učitel vede žáky k vyhledávání, třídění a propojování informací
- učitel vede žáky k používání odborné terminologie
- učitel vede žáky k samostatnému měření, experimentování a porovnávání získaných informací
- učitel vede žáky k nalézání souvislostí mezi získanými daty
- učitel zařazuje práci s odbornou literaturou, tabulkami, encyklopediemi, s internetem aby žáci uměli vyhledat, filtrovat, upravovat nalezené informace, pak je prezentovat na odpovídající úrovni

Kompetence k řešení problémů
- učitel zadává takové úkoly, při kterých se žáci učí využívat základní postupy badatelské práce, tj. nalezení problému, formulace, hledání a zvolení postup u jeho řešení, vyhodnocení získaných dat
- učitel zařazuje praktická cvičení

Kompetence komunikativní
- učitel zařazuje práci ve skupinách, která je založena na komunikaci mezi žáky, respektování názorů druhých, na diskusi
- učitel vede žáky k formulování svých myšlenek v písemné i mluvené formě

Kompetence sociální a personální
- učitel vede žáky ke spolupráci při řešení problémů
- učitel navozuje situace vedoucí k posílení sebedůvěry žáků, pocitu zodpovědnosti
- učitel vede žáky k ochotě pomoci
- učitel vede žáky k zodpovědnému dokončování práce v dohodnuté kvalitě a termínech – referáty (důraz na citace, použitou literaturu), laboratorní práce, domácí úkoly střednědobé (např. měření, tabulka, graf, vyhodnocení)

Kompetence občanské
- učitel vede žáky k šetrnému využívání elektrické energie, k posuzování efektivity jednotlivých energetických zdrojů
- učitel podněcuje žáky k upřednostňování obnovitelných zdrojů ve svém budoucím životě
- učitel vede žáky k diskusi nad danou problematikou

Kompetence pracovní
- učitel vede žáky k dodržování a upevňování bezpečného chování při práci s fyzikálními přístroji a zařízeními

Kompetence digitální
- Učitel vede žáky k využívání digitálních technologií při pozorování fyzikálních jevů
- Učitel vede žáky k využívání digitálních záznamů experimentů a vizuálních simulací k popisu a vysvětlení fyzikálních jevů
- Učitel vede žáky k tomu, aby při týmové práci, při řešení problémů a při diskuzi o výsledcích úloh používali efektivně digitální komunikační prostředky, volili k tomu vhodné nástroje (zejména při distančním vzdělávání)
- Učitel vede žáky k tomu, aby své vytvořené nebo získané výukové materiály a záznamy o použitých zdrojích ukládali do svého elektronického portfolia k dalšímu využití při vzdělávání
- učitel seznamuje žáky s principy bezpečného chování na internetu a vedeme je k tomu, aby při práci s informacemi uplatňovali právní a etické normy spojené s využíváním převzatých zdrojů.

Předmětem prolínají průřezová témata:

Výchova demokratického občana (VDO), **Multikulturní výchova** (MV), **Mediální výchova** (MDV) - 0

Osobnostní a sociální výchova (OSV) - bezpečné zacházení s elektrickými spotřebiči; bezpečné chování při bouřce; rychlost - bezpečnost silničního provozu; ochrana zdraví před nadměrným hlukem; zásady první pomoci při úrazu elektrickým proudem

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech (VMEGS) - síla, tření, tlak - vliv těchto veličin na různé druhy sportů; důsledky globálních vlivů na životní prostředí v okolí žáků; nebezpečí jaderných havárií a využívání jaderné energie ve vojenství; globální vliv tepelných elektráren na životní prostředí (např. na území Polska, České republiky a bývalé NDR); lety do vesmíru, výzkum vesmíru

Environmentální výchova (EV) - teplo - tepelné zdroje, výhřevnost paliv, sluneční energie, solární panely; vliv činnosti lidské společnosti na změny klimatu (skleníkový jev, kyselé deště, apod.); výhody a nevýhody různých typů elektráren ve vztahu k životnímu prostředí (vyčerpatelnost neobnovitelných přírodních zdrojů, znečišťování atmosféry, změny krajiny, kyselé deště, apod.); jaderné elektrárny - jejich výhody a nevýhody, problematika uložení vyhořelého paliva; alternativní zdroje energie - jejich výhody a nevýhody, vliv na životní prostředí, možnosti využívání alternativních zdrojů energie; využití různých druhů elektromagnetického záření v praxi; ochrana před nebezpečným elektromagnetickým zářením; vliv činnosti lidské společnosti na snížení možnosti pozorování vesmíru (znečištění atmosféry, světelný šum); možnost vzniku života na jiných planetách

5.6 Vzdělávací oblast: Člověk a příroda
5.6.1 Vyučovací předmět: Fyzika
Ročník: 6.

Dílčí výstupy Žák:	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, projekty a kurzy
LÁTKY A TĚLESA		
- změří vhodně zvolenými měřidly některé důležité fyzikální veličiny charakterizující látky a tělesa	**měřené veličiny** – délka, objem, hmotnost, hustota, teplota a její změna, čas převody jednotek – délka, objem, hmotnost, hustota, teplota, čas	
- uvede konkrétní příklady jevů dokazujících, že se částice látek neustále pohybují a vzájemně na sebe působí	**skupenství látek** – souvislost skupenství látek s jejich částicovou stavbou, Brownův pohyb, difúze	
- předpoví, jak se změní délka či objem tělesa při dané změně jeho teploty	změna objemu těles v závislosti na teplotě	
- využívá s porozuměním vztah mezi hustotou, hmotností a objemem při řešení praktických problémů	hustota **–** vztah mezi hmotností, objemem a hustotou daného tělesa výpočet příkladů	
POHYB TĚLES SÍLY		
	fyzikální veličina síla – jednotky; použití siloměru **gravitační pole a gravitační síla** – přímá úměrnost mezi gravitační silou a hmotností tělesa	
ELEKTROMAGNETICKÉ A SVĚTELNÉ DĚJE		
- sestaví správně podle schématu elektrický obvod a analyzuje správně schéma reálného obvodu	**elektrický obvod** – zdroj napětí, spotřebič, spínač	
- rozliší stejnosměrný proud od střídavého a změří elektrický proud a napětí	elektrický proud a elektrické napětí – fyzikální veličiny, jednotky, zdroje napětí	**OSV** – bezpečné zacházení s elektrickými spotřebiči
- rozliší vodič, izolant a polovodič na základě analýzy jejich vlastností	elektrické vodiče a izolanty	**OSV** – bezpečné chování při bouřce

5.6 Vzdělávací oblast: Člověk a příroda
5.6.1 Vyučovací předmět: Fyzika
Ročník: 7.

Dílčí výstupy Žák:	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, projekty a kurzy
POHYB TĚLES SÍLY		
- rozhodne, jaký druh pohybu těleso koná vzhledem k jinému tělesu	**pohyby těles** – pohyb rovnoměrný a nerovnoměrný pohyb přímočarý a křivočarý; pohyb posuvný a otáčivý	
- využívá s porozuměním při řešení problémů a úloh vztah mezi rychlostí, dráhou a časem u rovnoměrného pohybu těles	rychlost rovnoměrně se pohybujícího tělesa **–** vztah mezi dráhou, časem a rychlostí převody jednotek rychlosti; výpočet příkladů	**OSV** – rychlost – bezpečnost silničního provozu
- určí v konkrétní jednoduché situaci druhy sil působících na těleso, jejich velikosti, směry a výslednici	**gravitační pole a gravitační síla** – tíhové zrychlení **výslednice dvou sil stejných a opačných směrů**, výslednice různoběžných sil **tlaková síla a tlak** – vztah mezi tlakovou silou, tlakem a obsahem plochy, na niž síla působí **třecí síla** – smykové tření, ovlivňování velikosti třecí síly v praxi	**VMEGS** – síla, tření, tlak – vliv těchto veličin na různé druhy sportů
MECHANICKÉ VLASTNOSTI TEKUTIN		
- využívá poznatky o zákonitostech tlaku v klidných tekutinách pro řešení konkrétních praktických problémů	**Pascalův zákon** – hydraulická zařízení **hydrostatický a atmosférický tlak** – souvislost mezi hydrostatickým tlakem, hloubkou a hustotou kapaliny; souvislost atmosférického tlaku s některými procesy v atmosféře **Archimédův zákon** – vztlaková síla; potápění, vznášení se a plování těles v klidných tekutinách	

ELEKTROMAGNETICKÉ A SVĚTELNÉ DĚJE		
- využívá zákona o přímočarém šíření světla ve stejnorodém optickém prostředí a zákona odrazu světla při řešení problémů a úloh	**vlastnosti světla** – zdroje světla; rychlost světla ve vakuu a v různých prostředích; stín, zatmění Slunce a Měsíce; zobrazení odrazem na rovinném, dutém a vypuklém zrcadle	

5.6 Vzdělávací oblast: Člověk a příroda
5.6.1 Vyučovací předmět: Fyzika
Ročník: 8.

Dílčí výstupy Žák:	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, projekty a kurzy
ENERGIE		
- využívá s porozuměním vztah mezi výkonem, vykonanou prací a časem	práce – výpočet práce výkon – výpočet výkonu; příkon, účinnost	
	formy energie – pohybová a polohová energie; vnitřní energie; elektrická energie a výkon teplo – měrná tepelná kapacita, výpočet tepla **přeměny skupenství** – tání a tuhnutí; vypařování a kapalnění; hlavní faktory ovlivňující vypařování a teplotu varu kapaliny	**EV** – teplo – tepelné zdroje, výhřevnost paliv; vliv činnosti lidské společnosti na změnu klimatu; výhody a nevýhody různých typů elektráren ve vztahu k životnímu prostředí
- zhodnotí výhody a nevýhody využívání různých energetických zdrojů z hlediska vlivu na životní prostředí	**obnovitelné a neobnovitelné zdroje energie**	**EV** – sluneční energie, solární panely; možnost využívání alternativních zdrojů energie
ELEKTROMAGNETICKÉ A SVĚTELNÉ DĚJE		
- sestaví správně podle schématu elektrický obvod a analyzuje správně schéma reálného obvodu	**elektrický obvod** – zdroj napětí, spotřebič, spínač	
- rozliší stejnosměrný proud od střídavého a změří elektrický proud a napětí	elektrický proud a elektrické napětí – jednotky, měřidla, zásady správného měření elektrického proudu a napětí	**OSV** – zásady první pomoci při úrazu elektrickým proudem
- rozliší vodič, izolant a polovodič na základě analýzy jejich vlastností	elektrické vodiče a izolanty	
	elektrické a magnetické pole – elektrická a magnetická síla; elektrický náboj; tepelné účinky elektrického proudu; elektrický odpor; bezpečné chování při práci s elektrickými přístroji a zařízeními	

	Ohmův zákon	
ZVUKOVÉ DĚJE		
- rozpozná ve svém okolí zdroje zvuku a kvalitativně analyzuje příhodnost daného prostředí pro šíření zvuku	**vlastnosti zvuku** – látkové prostředí jako podmínka vzniku šíření zvuku, rychlost šíření zvuku v různých prostředích, odraz zvuku na překážce, ozvěna, pohlcování zvuku	
- posoudí možnosti zmenšování vlivu nadměrného hluku na životní prostředí	vlastnosti zvuku – hladina zvuku, ochrana před nadměrným hlukem	**OSV** – ochrana zdraví před nadměrným hlukem

5.6 Vzdělávací oblast: Člověk a příroda
5.6.1 Vyučovací předmět: Fyzika
Ročník: 9.

Dílčí výstupy Žák:	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, projekty a kurzy
ENERGIE		
- zhodnotí výhody a nevýhody využívání různých energetických zdrojů z hlediska vlivu na životní prostředí	**formy energie** – výroba a přenos elektrické energie; jaderná energie, štěpná reakce, jaderný reaktor, jaderná elektrárna; ochrana lidí před radioaktivním zářením	**EV** – výhody a nevýhody různých typů elektráren ve vztahu k životnímu prostředí (vyčerpatelnost neobnovitelných přírodních zdrojů, znečišťování atmosféry, změny krajiny, kyselé deště, apod.) **EV** – jaderné elektrárny – jejich výhody a nevýhody, problematika uložení vyhořelého paliva **VMEGS** – nebezpečí jaderných havárií a využívání jaderné energie ve vojenství
- zhodnotí výhody a nevýhody využívání různých energetických zdrojů z hlediska vlivu na životní prostředí	**obnovitelné a neobnovitelné zdroje energie**	**VMEGS** – důsledky globálních vlivů na životní prostředí v okolí žáků **VMEGS** – globální vliv tepelných elektráren na životní prostředí (např. na území Polska, České republiky a bývalé NDR) **EV** – alternativní zdroje energie – jejich výhody a nevýhody, vliv na životní prostředí, možnosti využívání alternativních zdrojů

		energie
ELEKTROMAGNETICKÉ A SVĚTELNÉ DĚJE		
- rozliší stejnosměrný proud od střídavého a změří elektrický proud a napětí	stejnosměrný a střídavý proud; perioda a frekvence střídavého proudu; zásady správného měření elektrického proudu a napětí	**OSV** – zásady první pomoci při úrazu elektrickým proudem
- rozliší vodič, izolant a polovodič na základě analýzy jejich vlastností	vedení elektrického proudu v polovodičích	
- využívá prakticky poznatky o působení magnetického pole na magnet a cívku s proudem a o vlivu změny magnetického pole v okolí cívky na vznik indukovaného napětí v ní	**elektrické a magnetické pole** – elektrická a magnetická síla; stejnosměrný elektromotor; elektromagnetická indukce; transformátor; bezpečné chování při práci s elektrickými přístroji a zařízeními	
- využívá zákona o přímočarém šíření světla ve stejnorodém optickém prostředí a zákona odrazu světla při řešení problémů a úloh	elektromagnetické vlny a záření **vlastnosti světla** – zobrazení odrazem na rovinném, dutém a vypuklém zrcadle	**EV** – využití různých druhů elektromagnetického záření v praxi ochrana před nebezpečným elektromagnetickým zářením
- rozhodne ze znalosti rychlostí světla ve dvou různých prostředích, zda se světlo bude lámat ke kolmici či od kolmice, a využívá této skutečnosti při analýze průchodu světla čočkami	**vlastnosti světla** – rychlost světla ve vakuu a v různých prostředích; lom světla; zobrazení lomem tenkou spojkou a rozptylkou; rozklad bílého světla hranolem	
VESMÍR		
- objasní pomocí poznatků o gravitačních silách pohyb planet kolem Slunce a měsíců planet kolem planet	**sluneční soustava** – vznik sluneční soustavy (vznik vesmíru), Slunce, planety sluneční soustavy a jejich měsíce, pohyb planet a měsíců; měsíční fáze; historie kosmonautiky	**EV** – vliv činnosti lidské společnosti na snížení možnosti pozorování vesmíru (znečištění atmosféry, světelný šum) **EV** – možnost vzniku života na jiných planetách **VMEGS** – lety do vesmíru, výzkum vesmíru

5.6 Vzdělávací oblast: Člověk a příroda
5.6.2 Vyučovací předmět: Chemie

2. stupeň

Charakteristika vzdělávacího předmětu

Vzdělávací oblast **Člověk a příroda** zahrnuje okruh problémů spojených se zkoumáním přírody. Poskytuje žákům prostředky a metody pro hlubší porozumění přírodním faktům a jejich zákonitostem. Dává jim tím i potřebný základ pro lepší pochopení a využívání současných technologií a pomáhá jim lépe se orientovat v běžném životě.
V této vzdělávací oblasti dostávají žáci příležitost poznávat přírodu jako systém, jehož součásti jsou vzájemně propojeny, působí na sebe a ovlivňují se. Na takovém poznání je založeno i pochopení důležitosti udržování přírodní rovnováhy pro existenci živých soustav, včetně člověka. Vzdělávací oblast také významně podporuje vytváření otevřeného myšlení (přístupného alternativním názorům), kritického myšlení a logického uvažování.
Vzdělávací obory vzdělávací oblasti Člověk a příroda, jimiž jsou **Fyzika, Chemie, Přírodopis a Zeměpis,** svým činnostním a badatelským charakterem výuky umožňují žákům hlouběji porozumět zákonitostem přírodních procesů, a tím si uvědomovat i užitečnost přírodovědných poznatků a jejich aplikací v praktickém životě. Zvláště významné je, že při studiu přírody specifickými poznávacími metodami si žáci osvojují i důležité dovednosti. Jedná se především o rozvíjení dovednosti soustavně, objektivně a spolehlivě pozorovat, experimentovat a měřit, vytvářet a ověřovat hypotézy o podstatě pozorovaných přírodních jevů, analyzovat výsledky tohoto ověřování a vyvozovat z nich závěry. Žáci se tak učí zkoumat příčiny přírodních procesů, souvislosti či vztahy mezi nimi, klást si otázky (Jak? Proč? Co se stane, jestliže?) a hledat na ně odpovědi, vysvětlovat pozorované jevy, hledat a řešit poznávací nebo praktické problémy, využívat poznání zákonitostí přírodních procesů pro jejich předvídání či ovlivňování.
Ve výše zmíněných vzdělávacích oborech žáci postupně poznávají složitost a mnohotvárnost skutečnosti, podstatné souvislosti mezi stavem přírody a lidskou činností, především pak závislost člověka na přírodních zdrojích a vlivy lidské činnosti na stav životního prostředí a na lidské zdraví. Učí se zkoumat změny probíhající v přírodě, odhalovat příčiny a následky ovlivňování důležitých místních i globálních ekosystémů a uvědoměle využívat své přírodovědné poznání ve prospěch ochrany životního prostředí a principů udržitelného rozvoje. Komplexní pohled na vztah mezi člověkem a přírodou, jehož významnou součástí je i uvědomování si pozitivního vlivu přírody na citový život člověka, utváří - spolu s fyzikálním, chemickým a přírodopisným vzděláváním - také vzdělávání zeměpisné, které navíc umožňuje žákům postupně odhalovat souvislosti přírodních podmínek a života lidí i jejich společenství v blízkém okolí, v regionech, na celém území ČR, v Evropě i ve světě.

Hodinová dotace:
8. ročník: 2 hodiny týdně
9. ročník: 2 hodiny týdně

Očekávané výstupy

POZOROVÁNÍ, POKUS A BEZPEČNOST PRÁCE
Žák:
- určí společné a rozdílné vlastnosti látek
- pracuje bezpečně s vybranými dostupnými a běžně používanými látkami a hodnotí jejich rizikovost; posoudí nebezpečnost vybraných dostupných látek, se kterými zatím pracovat nesmí

SMĚSI
Žák:
- rozlišuje směsi a chemické látky
- vypočítá složení roztoků, připraví prakticky roztok daného složení
- navrhne postupy a prakticky provede oddělování složek směsí o známém složení; uvede příklady oddělování složek v praxi
- rozliší různé druhy vody a uvede příklady jejich výskytu a použití, uvede příklady znečišťování vody a vzduchu

ČÁSTICOVÉ SLOŽENÍ LÁTEK A CHEMICKÉ PRVKY
Žák:
- používá pojmy atom a molekula, prvek a sloučenina ve správných souvislostech
- orientuje se v periodické soustavě chemických prvků, rozpozná vybrané kovy, polokovy a nekovy a usuzuje na jejich možné vlastnosti

CHEMICKÉ REAKCE
Žák:
- rozliší a zapíše rovnicí výchozí látky a produkty chemických reakcí, uvede příklady prakticky důležitých chemických reakcí a zhodnotí jejich využívání
- aplikuje poznatky o faktorech ovlivňujících průběh chemických reakcí v praxi a při předcházení jejich nebezpečnému průběhu

ANORGANICKÉ SLOUČENINY
Žák:
- porovná vlastnosti a použití vybraných prakticky významných dvouprvkových sloučenin, kyselin, hydroxidů a solí a posoudí vliv významných zástupců těchto látek na životní prostředí
- orientuje se na stupnici pH, změří reakci roztoku univerzálním indikátorovým papírkem a uvede příklady uplatňování neutralizace v praxi

ORGANICKÉ SLOUČENINY
Žák:
- rozliší nejjednodušší uhlovodíky, uvede jejich zdroje, vlastnosti a použití
- zhodnotí užívání fosilních paliv a vyráběných paliv jako zdrojů energie a uvede příklady produktů průmyslového zpracování ropy
- rozliší vybrané deriváty uhlovodíků, uvede jejich zdroje, vlastnosti a použití
- uvede příklady zdrojů bílkovin, tuků, sacharidů a vitaminů

CHEMIE A SPOLEČNOST
Žák:
- zhodnotí využívání prvotních a druhotných surovin z hlediska trvale udržitelného rozvoje na Zemi
- aplikuje znalosti o principech hašení požárů na řešení modelových situací z praxe
- orientuje se v přípravě a využívání různých látek v praxi a jejich vlivech na životní prostředí a zdraví člověka

Výchovné a vzdělávací strategie

Zásadní výchovné a vzdělávací postupy, které ve vyučovacím předmětu Chemie směřují k utváření klíčových kompetencí

Kompetence k učení
- učitel vede výběrem vhodných výukových témat a metod žáky k rozvíjení logického myšlení a nalézání souvislosti mezi poznatky
- učitel vede žáky k přímému pozorování látek, rozpoznávání a popisování vlastností látek a k správnému užití přístrojů, techniky a vybavení
- učitel vede žáky k samostatnému zkoumání a pozorování přírodních jevů a látek a vede je k samostatnosti při vytváření hypotéz o podstatě zkoumaných jevů a analýze výsledků
- učitel podporuje žáky v účasti na různých soutěžích a olympiádách v oblasti přírodních věd (chemická olympiáda)

Kompetence k řešení problému
- učitel vede žáky pomocí modelových úloh k hledání zákonitostí přírodních procesů v reálném životě
- učitel nabízí žákům možnost využití různých zdrojů informací (práce s literaturou, internet, vědecké časopisy či vlastní badatelská činnost) a pomoc při posuzování důležitosti, spolehlivosti a správnosti získaných poznatků
- učitel vede žáky k využívání poznatků z matematiky, fyziky a přírodopisu (v rámci mezipředmětových vazeb)
- učitel podporuje žáky v nalézání souvislostí mezi jištěnými skutečnostmi a využití těchto poznatků v běžném životě
- učitel zadáváním problémových úloh žáky vede k formulaci hypotéz a k následnému ověřování těchto hypotéz pozorováním či pomocí pokusů

Kompetence komunikativní
- učitel vybízí žáky, aby si kladli otázky, které jim pomohou při plánování postupů a při řešení úloh, ukazuje jim, jak formulovat a prezentovat své myšlenky a to jak mluvenou, tak i písemnou formou
- učitel vede pomocí skupinové výuky žáky ke spolupráci v kolektivu, k respektování názoru druhých, obhajobě vlastního názoru a tím i k diskusi
- učitel nabízí možnost pracovat s různými učebními pomůckami, které modelují situace v běžném životě
- zadáváním referátů učitel vede žáky k vyhledávání aktuálních problémů, ke komunikaci a zamýšlení se nad daným tématem – důraz na úroveň prezentace

Kompetence sociální a personální
- během výuky učitel žáky motivuje ke spolupráci se spolužáky i s vyučujícím pomocí úloh vyžadujících práci ve skupině
- učitel podporuje žákovu sebedůvěru při využívání vlastních vědomostí a dovedností ve škole i v každodenním životě (poznatky související s využíváním různých látek v praxi a to vzhledem k životnímu prostředí i k člověku, související s péčí o tělo – kosmetika, zdravá výživa, prací a čistící prostředky aj.)
- učitel podporuje u žáků nutnost diskuse a možnost různých úhlů pohledu

Kompetence občanské

- učitel vede žáky k uvědomování si vlastní sounáležitosti s přírodou a vedeme je k citlivému přístupu k životnímu prostředí
- učitel během výuky žáky upozorňuje na jejich práva a povinnosti
- učitel vede žáky k zodpovědnému chování ve výuce (především pak při laborování) i mimo školu, učíme je zásadám v poskytování první pomoci a chování v krizových situacích
- učitel uvádí žáky do problematiky práce s běžně používanými nebezpečnými látkami a s tím související problematikou znečišťování životního prostředí (ekologické havárie, ale také problematika kyselých dešťů a sprejerství – např. v souvislosti s ochranou památek apod.)
- učitel posiluje u žáků potřebu ochrany životního prostředí a odpovědnosti za budoucnost planety z hlediska ekologie (znečišťování vody, ovzduší a půdy), objasňuje žákům nutnost čerpání obnovitelných zdrojů energie v souvislosti s negativy užívání fosilních paliv (úbytek ozónu, skleníkový efekt)

Kompetence pracovní

- učitel během výuky žákům vštěpuje zásady bezpečné práce s chemikáliemi, a to nejen ve školní laboratoři, ale také v běžném životě (prací a čistící prostředky, alkoholy aj.)
- učitel vede žáky k ohleduplnosti k práci druhých, včetně jejich pracovního tempa
- učitel žákům ukazuje, jak lze získané poznatky využívat v dalším vzdělávání, přípravě na budoucí povolání, praxi a v běžném životě

Kompetence digitální

- Učitel vede žáky ke kritické práci s informacemi, efektivní komunikaci a vzájemné spolupráci v digitálním prostředí;
- při spolupráci, komunikaci a sdílení informací v digitálním prostředí učitel klade důraz na etické jednání, ohleduplnost a respekt k ostatním;
- učitel seznamuje žáky s principy bezpečného chování na internetu a vedeme je k tomu, aby při práci s informacemi uplatňovali právní a etické normy spojené s využíváním převzatých zdrojů.

5.6 Vzdělávací oblast: Člověk a příroda
5.6.2 Vyučovací předmět: Chemie
Ročník: 8.

Dílčí výstupy Žák:	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, projekty a kurzy
- je seznámen s mnohostranným využitím chemie	**Pozorování pokus a bezpečnost práce** chemie jako jedna z přírodních věd (charakteristika, význam pro společnost)	
- určí společné a rozdílné vlastnosti látek	skupenství, barva, vzhled, rozpustnost, bod varu, hustota, změny látek při jejich zahřívání	
- zná základní pravidla bezpečnosti práce s chemickými látkami - pracuje bezpečně s vybranými dostupnými a běžně používanými látkami a hodnotí jejich rizikovost - posoudí nebezpečnost vybraných dostupných látek, se kterými zatím pracovat nesmí	pokus jako důležitý postup v chemii pravidla bezpečné práce při školních pokusech	
- rozlišuje směsi a chemické látky, v souvislostech správně používat termíny koncentrovanější, zředěnější, nasycený a nenasycený roztok	**Směsi** směsi a jejich složky různorodé směsi, stejnorodé směsi – roztoky koncentrovanější a zředěnější roztok, nasycený roztok (způsoby urychlení vzniku roztoků) hustota látek, rozpustnost, hořlavost, toxicita první pomoc	
- vypočítá složení roztoků - připraví prakticky roztok daného složení	hmotnostní zlomek, výpočet procent	
- vysvětlí princip, navrhne postupy a prakticky provede oddělování složek směsí o známém složení - uvede příklady oddělování složek v praxi - rozpozná u běžně známých dějů, kde dochází k látkové přeměně	přebírání, filtrace, sedimentace, extrakce, destilace, krystalizace, odpařování, sublimace, chromatografie	
- rozliší různé druhy vody a uvede příklady	voda v přírodě – čistota vody	

jejich výskytu a použití	destilovaná, pitná a užitková voda (jejich charakteristika) výroba pitné vody, odpadní vody	
- uvede příklady znečišťování vody a vzduchu	chemické a biologické znečištění vody složení vzduchu čistota ovzduší - inverze, smog, ozónová vrstva	**EV**
- používá pojmy atom a molekula ve správných souvislostech	**Částicové složení látek a chemické prvky** dělitelnost látek, atomy jako částice látek protony, neutrony, elektrony jádro atomu elektronový obal, valenční elektrony	
- orientuje se v periodické soustavě chemických prvků	periodická soustava chemických prvků, periody, skupiny periodický zákon protonové číslo, chemická vazba molekuly, kationty, anionty	
- rozpozná vybrané nekovy, polokovy a kovy, usuzuje na jejich možné vlastnosti a využití	chemické prvky (názvy a značky)	
- rozliší a zapíše rovnicí výchozí látky a produkty chemických reakcí, uvede příklady prakticky důležitých chemických reakcí - aplikuje poznatky o faktorech ovlivňujících průběh chemických reakcí v praxi a při předcházení jejich nebezpečnému průběhu	**Chemické reakce** chemické reakce (faktory ovlivňující jejich rychlost) reaktanty, produkty chemické rovnice látkové množství, molární hmotnost, látková koncentrace	
- porovnává vlastnosti a použití vybraných prakticky významných dvouprvkových sloučenin, kyselin, hydroxidů a solí - posoudí jejich vliv na životní prostředí	**Anorganické sloučeniny** Názvosloví a vlastnosti chemických sloučenin	
- chápe kyselost a zásaditost vodných roztoků - orientuje se na stupnici pH, změří reakci roztoku univerzálním indikátorovým papírkem a uvede příklady uplatňování neutralizace v praxi	pH, indikátory pH štěpení kyselin a hydroxidů ve vodných roztocích neutralizace, vznik solí	
- umí poskytnout první pomoc při zasažení pokožky roztokem silné kyseliny nebo hydroxidu (s využitím poznatků o jejich vlastnostech)	základy bezpečnosti práce	

5.6 Vzdělávací oblast: Člověk a příroda
5.6.2 Vyučovací předmět: Chemie
Ročník: 9.

Dílčí výstupy Žák:	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, projekty a kurzy
- opakování anorganické chemie	chemické prvky protonové číslo, oxidační čísla chemické sloučeniny chemické látky názvosloví anorganických sloučenin	
- rozliší a zapíše rovnicí výchozí látky a produkty chemických reakcí, uvede příklady prakticky důležitých chemických reakcí - rozumí redoxním reakcím	**Chemické rovnice** chemické rovnice oxidace a redukce elektrochemická řada napětí kovů	
- orientuje se v redoxních reakcích kovů a jejich využití k získávání kovů z rud - uvede příklady využívání prvotních i druhotných surovin	získávání kovů z rud - výroba železa, oceli elektrolýza - průmyslové využití galvanický článek koroze	
- rozlišuje zdroje energie na obnovitelné a neobnovitelné (fosilní paliva) a jejich využití - uvede příklady produktů průmyslového zpracování ropy	**Organické sloučeniny** uhlí, ropa, zemní plyn frakční destilace ropy uran průmyslově vyráběná paliva vítr, voda, slunce, biomasa, termální energie	**EV**
- chápe rozdíl mezi anorganickou a organickou chemii - zná obecné vlastnosti a složení organických látek, jejich zdroje a stavbu molekul	rozdělení organických sloučenin	

- rozliší nasycené a nenasycené uhlovodíky, uvede jejich zdroje, vlastnosti a použití	nasycené, nenasycené a aromatické uhlovodíky	
- rozliší vybrané deriváty uhlovodíků, uvede jejich zdroje, vlastnosti a použití	významné deriváty uhlovodíků	
- orientuje se v chemickém složení organismu	rozlišení organické a anorganické látky biogenní prvky	
- rozlišuje různé druhy sacharidů, tuků, bílkovin a vitamínů, jejich původ (zdroje), vlastnosti, složení a využití	sacharidy tuky bílkoviny vitamíny nukleové kyseliny	
- orientuje se ve složení potravy, výživových hodnotách potravin, konzervace	**Chemie a společnost** původ potravin složení potravin energetická hodnota	
- uvede různé způsoby využití chemie v zemědělství - zná alternativní metody v zemědělství	hnojiva, pesticidy	
- uvede další způsoby využití chemie v domácnosti a pro osobní hygienu - rozumí využití chemie k výrobě léčiv - rozumí nebezpečí v podobě drog	léčiva a návykové látky chemické přípravky pro domácnost	
- uvede příklady využití chemie v průmyslu	polymery syntetická vlákna kaučuky	
- aplikuje znalosti o principech hašení požárů, řeší modelové situace z praxe, orientuje se v přípravě a využívání různých látek, jejich vlivech na životní prostředí a zdraví člověka	znečištění vody, ovzduší, půdy Hasicí přístroje první pomoc řešení krizových situací	

5.6 Vzdělávací oblast: Člověk a příroda
5.6.3 Vyučovací předmět: Přírodopis

2. stupeň

Charakteristika vyučovacího předmětu

Vzdělávací oblast Člověk a příroda zahrnuje okruh problémů spojených se zkoumáním přírody. Poskytuje žákům prostředky a metody pro hlubší porozumění přírodním faktům a jejich zákonitostem. Dává jim tím i potřebný základ pro lepší pochopení a využívání současných technologií a pomáhá jim lépe se orientovat v běžném životě.
V této vzdělávací oblasti dostávají žáci příležitost poznávat přírodu jako systém, jehož součásti jsou vzájemně propojeny, působí na sebe a ovlivňují se. Na takovém poznání je založeno i pochopení důležitosti udržování přírodní rovnováhy pro existenci živých soustav, včetně člověka. Vzdělávací oblast také významně podporuje vytváření otevřeného myšlení (přístupného alternativním názorům), kritického myšlení a logického uvažování
Předmět přírodopis patří společně s předměty chemie, fyzika a zeměpis do vzdělávací oblasti Člověk a příroda. Je vyučován jako samostatný předmět v 6., 7., 8. a 9. ročníku

Hodinová dotace:
6. ročník: 2 hodiny týdně
7. ročník: 2 hodiny týdně
8. ročník: 2 hodiny týdně
9. ročník: 2 hodiny týdně

Očekávané výstupy

Žák:
- rozliší základní projevy a podmínky života, orientuje se v daném přehledu vývoje organismů
- vysvětlí podstatu pohlavního a nepohlavního rozmnožování a jeho význam z hlediska dědičnosti
- uvede příklady dědičnosti v praktickém životě
- uvede na příkladech z běžného života význam virů a bakterií v přírodě i pro člověka
- rozpozná naše nejznámější jedlé a jedovaté houby s plodnicemi a porovná je podle charakteristických znaků
- odvodí na základě pozorování uspořádání rostlinného těla od buňky přes pletiva až k jednotlivým orgánům
- vysvětlí princip základních rostlinných fyziologických procesů a jejich využití při pěstování rostlin
- rozlišuje základní systematické skupiny rostlin a určuje jejich význačné zástupce pomocí klíčů a atlasů
- porovná základní vnější a vnitřní stavbu vybraných živočichů a vysvětlí funkci jednotlivých orgánů
- rozlišuje a porovná jednotlivé skupiny živočichů, určuje vybrané živočichy, zařazuje je do hlavních taxonomických skupin
- odvodí na základě pozorování základní projevy chování živočichů v přírodě, na příkladech objasní jejich způsob života a přizpůsobení danému prostředí

- zhodnotí význam živočichů v přírodě i pro člověka uplatňuje zásady bezpečného chování ve styku se živočichy
- určí polohu a objasní stavbu a funkci orgánů a orgánových soustav lidského těla, vysvětlí jejich vztahy
- orientuje se v základních vývojových stupních fylogeneze člověka
- objasní vznik a vývin nového jedince od početí až do stáří
- rozlišuje příčiny, případně příznaky běžných nemocí a uplatňuje zásady jejich prevence a léčby
- rozpozná podle charakteristických vlastností vybrané nerosty a horniny s použitím určovacích pomůcek
- rozlišuje důsledky vnitřních a vnějších geologických dějů, včetně geologického oběhu hornin i oběhu vody
- uvede na základě pozorování význam vlivu podnebí a počasí na rozvoj a udržení života na Zemi
- uvede příklady výskytu organismů v určitém prostředí a vztahy mezi nimi
- objasní na základě příkladu základní princip existence živých a neživých složek ekosystému
- vysvětlí podstatu jednoduchých potravních řetězců v různých ekosystémech a zhodnotí jejich význam
- uvede příklady kladných i záporných vlivů člověka na životní prostředí
- aplikuje praktické metody poznávání přírody

Klíčové kompetence

Kompetence k učení
Žák:
- vytváří si komplexní přehled v oblasti přírodních věd
- osvojí si užívání odborných termínů
- samostatně i v týmu experimentuje, pracuje s dosaženými výsledky

Kompetence k řešení problémů
Žák:
- při řešení problémů se nebojí hledat a použít vlastní postup
- automaticky provádí logickou kontrolu dosažených výsledků
- informace potřebné k dosažení cíle je schopen získat z více zdrojů, vzájemně je porovnávat a kriticky hodnotit

Kompetence komunikativní
Žák:
- při práci ve dvojicích či ve skupině komunikuje způsobem umožňující kvalitní spolupráci celé skupiny, stanovuje a dodržuje pravidla pro práci celé skupiny

Kompetence sociální a personální
Žák:
- pocit sebeúcty a sebeuspokojení posiluje úspěšným samostatným řešením přiměřeně náročných úkolů

Kompetence občanské
Žák:
- pochopí výhody dodržování pravidel zdravého životního stylu
- chová se zodpovědně v krizových situacích
- v případě potřeby umí poskytnout první pomoc
- uvědomuje si své školní povinnosti a zodpovědnost za vlastní domácí přípravu
- komplexně chápe globální problémy lidstva a základní ekologické souvislosti

Kompetence pracovní
Žák:
- je schopen kritického sebehodnocení vlastní práce
- dodržuje základní pravidla hygieny a bezpečnosti práce

Kompetence digitální
Žák
- je schopen využívat digitálních technologií při vyhledávání a zpracování informací
- dodržuje bezpečné chování na internetu a respektuje autorská práva

Výchovné a vzdělávací strategie

Zásadní výchovné a vzdělávací postupy, které ve vyučovacím předmětu Přírodopis směřují k utváření klíčových kompetencí

Kompetence k učení
- učitel vede žáky k rozvoji logického myšlení – žáci sami hledají a objevují informace o dané problematice, zařazuje vhodná diskusní témata, logické úlohy, pozorování přírodnin
- učitel vytváří u žáků schopnost využívat přírodovědných poznatků a dovedností v praktických činnostech, laboratorních úlohách
- učitel vede žáky k samostatnému pozorování, experimentování a porovnávání získaných informací, k nalézání souvislostí mezi získanými daty
- učitel zapojuje žáky do různých přírodovědných soutěží a olympiád

Kompetence k řešení problémů
- učitel zařazuje žákům dostatek úloh a příkladů vycházejících z reálného života a vedoucích k samostatnému uvažování a řešení problémů
- učitel motivuje žáky k vyslovování svého úsudku na základě svých zkušeností a jeho ověření při badatelských pracích
- učitel zařazuje úkoly a problémy, u kterých žáci mohou aplikovat známé a osvědčené postupy
- učitel vede žáky k nalézání řešení úloh pomocí všech možných zdrojů včetně internetu, práce s literaturou, srovnávání a posuzování věrohodnosti zdrojů

Kompetence komunikativní
- učitel žáky vede ke správnému přečtení a porozumění zadání úkolů
- učitel využívá práce ve skupinách, která je založena na komunikaci mezi žáky, respektování názorů druhých, na diskuzi
- učitel vede žáky k formulování svých myšlenek v písemné i mluvené formě
- učitel nabízí žákům využívat informační a komunikační prostředky pro řešení úkolu i pro komunikaci a spolupráci s ostatními
- učitel vede žáky k využívání grafů a diagramů, přehledů, encyklopedie, určovací klíče
- učitel vede žáky při řešení problémů k využívání znalostí a postupů i z jiných přírodovědných předmětů

Kompetence sociální a personální
- učitel během vyučování používá skupinovou práci k řešení náročnějších problémových úloh, vyžadujících práci s literaturou, porovnávání údajů, přesné pozorování – mikroskop, laboratorní práce, nákresy
- učitel posiluje sebedůvěru žáků při využívání jejich vlastních poznatků z každodenního života (např. poznatky o počasí, změnách skupenství vody, poskytování první pomoci, stravovací návyky, péče o domácí zvíře atd.)

Kompetence občanská
- učitel vede žáky k přijetí zodpovědnosti za budoucnost svého okolí a stavu planety z ekologického hlediska
- učitel vede žáky k citlivému přístupu k živým bytostem, k pochopení souvislostí potravních řetězců, k pochopení spjatosti člověka s přírodou
- učitel podněcuje žáky k upřednostňování obnovitelných zdrojů energie ve svém budoucím životě
- učitel vede žáky k pochopení důležitosti zachovat současné ekosystémy planety

Kompetence pracovní
- učitel vede žáky k dodržování a upevňování bezpečného chování při práci s přístroji, zařízeními a pomůckami, k respektování pracovního tempa ostatních spolužáků, k ohleduplnosti, šetrnosti a etickému přístupu při práci s živým materiálem
- učitel zařazuje krátkodobé, tematicky zaměřené exkurze – hydrobiologická, entomologická
- učitel vede žáky k bezpečnému chování při exkurzích

Kompetence digitální
- Učitel vede žáky ke kritické práci s informacemi, efektivní komunikaci a vzájemné spolupráci v digitálním prostředí;
- při spolupráci, komunikaci a sdílení informací v digitálním prostředí učitel klade důraz na etické jednání, ohleduplnost a respekt k ostatním;
- učitel seznamuje žáky s principy bezpečného chování na internetu a vedeme je k tomu, aby při práci s informacemi uplatňovali právní a etické normy spojené s využíváním převzatých zdrojů.

Předmětem prolínají průřezová témata:

Výchova demokratického občana (VDO) - tolerance k odlišnostem - národnostní menšiny, rasy

Osobnostní a sociální výchova (OSV) - základní hygienické návyky, domácí chov drobných savců

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech (VMEGS) - pandemie nemocí, význam očkování, revoluční objev antibiotik, problém rezistence bakterií vůči antibiotikům, hospodářsky významné rostliny, potravinové zdroje, import, export, ryby - mezinárodní smlouvy o rybolovu, savci - ohrožené druhy savců, nezákonný lov, trávicí soustava - problémy zemí třetího světa, hladomory, přístup k pitné vodě, pohlavní soustava - plánované rodičovství, pohlavně přenosné choroby, pandemie AIDS, pohlavní život v období dospívání, spolupráce v otázkách týkajících se životního prostředí a trvale udržitelného rozvoje, ochrana přírodního a kulturního bohatství, organizace UNESCO

Multikulturní výchova (MV) - rasy, národnostní menšiny

Environmentální výchova (EV) - geneticky upravené potraviny, úpravy geonomu, vrozené vady, neléčit virová onemocnění antibiotiky, symbioza, lišejníky jako indikátory čistoty ovzduší, význam rostlin jako producentů, léčivé rostliny, bio-produkty, význam lesa, ubývání lesních porostů, emise, imise, roztoči - onemocnění nervové soustavy, hmyz - přemnožení některých druhů hmyzu, narušení přírodní rovnováhy, insekticidy, možnosti biologické ochrany hospodářských rostlin, ryby, obojživelníci - znečištěné vodní plochy, ekologické havárie, ptáci - ptačí krmítka, domácí chov drobných savců, dýchací soustava - znečištěné ovzduší, exhalace, vylučovací soustava - pitný režim, ochrana vodních zdrojů, otázka trvale udržitelného rozvoje, aktivní přístup k ochraně ŽP, princip trvale udržitelného rozvoje

Mediální výchova (MDV) - dýchací soustava - využití médií, informace o stavu ovzduší, varování - špatné rozptylové podmínky, pylové zpravodajství

5.6 vzdělávací oblast. Člověk a příroda
5.6.3 Vyučovací předmět: Přírodopis
Ročník: 6.

Dílčí výstupy Žák:	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, projekty a kurzy
OBECNÁ BIOLOGIE A GENETIKA		
- rozliší základní projevy a podmínky života - orientuje se v daném přehledu vývoje organismů	**vznik, vývoj, rozmanitost, projevy života a jeho význam** - výživa, dýchání, růst, rozmnožování, vývin, reakce na podněty; názory na vznik života buňka prokaryotická x eukaryotická buňka rostlinná x živočišná – základní organely rostlinné a živočišné buňky, jejich funkce	Podmínky života – environmentální výchova 6. ročník
- vysvětlí podstatu pohlavního a nepohlavního rozmnožování a jeho význam z hlediska dědičnosti	**rozmnožování pohlavní x nepohlavní -** jeho význam z hlediska dědičnosti a proměnlivosti organismů	
- uvede na příkladech z běžného života význam virů a bakterií v přírodě i pro člověka	**viry a bakterie** - výskyt, význam a praktické využití	**VMEGS** - pandemie nemocí, význam očkování **EV** - neléčit virová onemocnění antibiotiky
BIOLOGIE HUB		
- rozpozná naše nejznámější jedlé a jedovaté houby s plodnicemi a porovná je podle charakteristických znaků	**houby s plodnicemi** - stavba, výskyt, význam, zásady sběru, konzumace a první pomoc při otravě houbami	
	houby bez plodnic - základní charakteristika, pozitivní a negativní vliv na člověka a živé organismy	**VMEGS** - revoluční objev antibiotik, problém rezistence bakterií vůči antibiotikům
	lišejníky – výskyt, význam, zástupci	**EV** - symbioza, lišejníky jako indikátory čistoty ovzduší

BIOLOGIE ROSTLIN		
- vysvětlí princip základních rostlinných fyziologických procesů a jejich využití při pěstování rostlin	**fyziologie rostlin** - základní principy fotosyntézy, dýchání, růstu, rozmnožování	CH - fotosyntéza **EV** - význam rostlin jako producentů
- rozlišuje základní systematické skupiny rostlin a určuje jejich význačné zástupce pomocí klíčů a atlasů	**systém rostlin** - poznávání a zařazování daných zástupců běžných druhů řas	**VMEGS** - hospodářsky významné rostliny, potravinové zdroje, import, export
BIOLOGIE ŽIVOČICHŮ		
- porovná základní vnější a vnitřní stavbu vybraných živočichů a vysvětlí funkci jednotlivých orgánů	**stavba těla, stavba a funkce jednotlivých částí těla** - živočišná buňka, tkáně, orgány, orgánové soustavy, organismy jednobuněčné a mnohobuněčné, rozmnožování	
- rozlišuje a porovná jednotlivé skupiny živočichů, určuje vybrané živočichy, zařazuje je do hlavních taxonomických skupin	**vývoj, vývin a systém živočichů** - významní zástupci jednotlivých skupin živočichů - prvoci, bezobratlí (žahavci, ploštěnci, hlísti, měkkýši, kroužkovci, členovci)	**OSV** - základní hygienické návyky **EV** - roztoči -onemocnění nervové soustavy **EV**, CH - hmyz - přemnožení některých druhů hmyzu, narušení přírodní rovnováhy, insekticidy, možnosti biologické ochrany hospodářských rostlin Z - rozšíření organismů na Zemi, migrace
- odvodí na základě pozorování základní projevy chování živočichů v přírodě, na příkladech objasní jejich způsob života a přizpůsobení danému prostředí	**projevy chování živočichů**	
- zhodnotí význam živočichů v přírodě i pro člověka, uplatňuje zásady bezpečného chování ve styku se živočichy	**rozšíření, význam a ochrana živočichů** - hospodářsky a epidemiologicky významné druhy, péče o vybrané domácí živočichy, chov domestikovaných živočichů, živočišná společenstva	**EV, OSV** - domácí chov drobných živočichů
NEŽIVÁ PŘÍRODA		
	Země – vznik, vývoj a stavba Země **vývoj zemské kůry a organismů na Zemi** - geologické změny, vznik života, výskyt typických organismů a jejich přizpůsobování prostředí	Z - planeta Země FY - vznik planet sluneční soustavy
- uvede na základě pozorování význam vlivu podnebí a počasí na rozvoj a udržení života na Zemi	**podnebí a počasí** ve vztahu k životu – význam vody a teploty prostředí pro život, ochrana a využití přírodních zdrojů, význam jednotlivých vrstev ovzduší pro život, vlivy znečištěného ovzduší a klimatických změn na živé organismy a na člověka	

ZÁKLADY EKOLOGIE		
- uvede příklady výskytu organismů v určitém prostředí a vztahy mezi nimi	**vývoj, vývin a systém živočichů** - významní zástupci jednotlivých skupin živočichů - prvoci, bezobratlí (žahavci, ploštěnci, hlísti, měkkýši, kroužkovci, členovci)	
- vysvětlí podstatu jednoduchých potravních řetězců v různých ekosystémech a zhodnotí jejich význam	**organismy a prostředí** - vzájemné vztahy mezi organismy, mezi organismy a prostředím, přirozené a umělé ekosystémy, potravní řetězce, rovnováha v ekosystému	
- uvede příklady kladných i záporných vlivů člověka na životní prostředí	**ochrana přírody a životního prostředí** - globální problémy a jejich řešení, ochrana přírody, chráněná území	Globální problémy lidstva, ochrana přírody, chráněná území – environmentální výchova 6. ročník **EV** - aktivní přístup k ochraně ŽP **EV** - princip trvale udržitelného rozvoje **VMEGS** - spolupráce v otázkách týkajících se životního prostředí a trvale udržitelného rozvoje, ochrana přírodního a kulturního bohatství, organizace UNESCO
PRAKTICKÉ POZNÁVÁNÍ PŘÍRODY		
- aplikuje praktické metody poznávání přírody	**praktické metody poznávání přírody** - pozorování lupou a mikroskopem (případně dalekohledem), zjednodušené určovací klíče a atlasy, založení herbáře a sbírek	

5.6 Vzdělávací oblast: Člověk a příroda
5.6.3 Vyučovací předmět: Přírodopis
Ročník: 7.

Dílčí výstupy Žák:	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, projekty a kurzy
OBECNÁ BIOLOGIE A GENETIKA		
- rozliší základní projevy a podmínky života, orientuje se v daném přehledu vývoje organismů	**vznik, vývoj, rozmanitost, projevy života a jeho význam** - výživa, dýchání, růst, rozmnožování, vývin, reakce na podněty	
BIOLOGIE ROSTLIN		
- odvodí na základě pozorování uspořádání rostlinného těla od buňky přes pletiva až k jednotlivým orgánům	**anatomie a morfologie rostlin** - stavba a význam jednotlivých částí těla vyšších rostlin (kořen, stonek, list, květ, semeno, plod)	
- vysvětlí princip základních rostlinných fyziologických procesů a jejich využití při pěstování rostlin	**fyziologie rostlin** - základní principy fotosyntézy, dýchání, růstu, rozmnožování	CH - fotosyntéza **EV -** význam rostlin jako producentů
- rozlišuje základní systematické skupiny rostlin a určuje jejich význačné zástupce pomocí klíčů a atlasů	**systém rostlin** - poznávání a zařazování daných zástupců běžných druhů mechorostů, kapraďorostů (plavuně, přesličky, kapradiny), nahosemenných a krytosemenných rostlin (jednoděložných a dvouděložných); jejich vývoj a využití hospodářsky významných zástupců **význam rostlin a jejich ochrana**	**VMEGS** - hospodářsky významné rostliny, potravinové zdroje, import, export **EV** - léčivé rostliny, bio-produkty **EV** - význam lesa, ubývání lesních porostů, emise, imise
BIOLOGIE ŽIVOČICHŮ		
- porovná základní vnější a vnitřní stavbu vybraných živočichů a vysvětlí funkci jednotlivých orgánů	**stavba těla, stavba a funkce jednotlivých částí těla** - živočišná buňka, tkáně, orgány, orgánové soustavy, rozmnožování	
- rozlišuje a porovná jednotlivé skupiny živočichů, určuje vybrané živočichy, zařazuje je do hlavních taxonomických skupin	**vývoj, vývin a systém živočichů** - významní zástupci jednotlivých skupin živočichů – členovci s proměnou nedokonalou a dokonalou (dokončení z 6. ročníku), strunatci (paryby, ryby, obojživelníci, plazi, ptáci)	Z - rozšíření organismů na Zemi, migrace **VMEGS** - ryby - mezinárodní smlouvy o rybolovu D - ryby - historie rybníkářství v Čechách

		EV, Bis - ryby, obojživelníci - znečištěné vodní plochy, ekologické havárie **EV** - ptáci - ptačí krmítka Z - ptáci- migrace ptáků
- zhodnotí význam živočichů v přírodě i pro člověka, uplatňuje zásady bezpečného chování ve styku se živočichy	**rozšíření, význam a ochrana živočichů** - hospodářsky a epidemiologicky významné druhy, péče o vybrané domácí živočichy, chov domestikovaných živočichů, živočišná společenstva	**EV, OSV** - domácí chov drobných živočichů
- odvodí na základě pozorování základní projevy chování živočichů v přírodě, na příkladech objasní jejich způsob života a přizpůsobení danému prostředí	**projevy chování živočichů**	
ZÁKLADY EKOLOGIE		
- uvede příklady výskytu organismů v určitém prostředí a vztahy mezi nimi	**vývoj, vývin a systém živočichů** - významní zástupci jednotlivých skupin živočichů – členovci s proměnou nedokonalou a dokonalou (dokončení z 6. ročníku), strunatci (paryby, ryby, obojživelníci, plazi, ptáci) **systém rostlin** - poznávání a zařazování daných zástupců běžných druhů mechorostů, kapraďorostů (plavuně, přesličky, kapradiny), nahosemenných a krytosemenných rostlin (jednoděložných a dvouděložných)	
- uvede příklady kladných i záporných vlivů člověka na životní prostředí	**ochrana přírody a životního prostředí -** globální problémy a jejich řešení, ochrana přírody	**EV** - aktivní přístup k ochraně ŽP **EV** - princip trvale udržitelného rozvoje **VMEGS** - spolupráce v otázkách týkajících se životního prostředí a trvale udržitelného rozvoje, ochrana přírodního a kulturního bohatství, organizace UNESCO
PRAKTICKÉ POZNÁVÁNÍ PŘÍRODY		
- aplikuje praktické metody poznávání přírody	**praktické metody poznávání přírody -** pozorování lupou a mikroskopem (případně dalekohledem), zjednodušené určovací klíče a atlasy, založení herbáře a sbírek	

5.6 Vzdělávací oblast: Člověk a příroda
5.6.3 Vyučovací předmět: Přírodopis
Ročník: 8.

Dílčí výstupy Žák:	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, projekty a kurzy
OBECNÁ BIOLOGIE A GENETIKA		
- uvede příklady dědičnosti v praktickém životě	**dědičnost a proměnlivost organismů -** podstata dědičnosti a přenos dědičných informací, gen, křížení	**EV** - geneticky upravené potraviny, úpravy geonomu, vrozené vady CH - nukleové kyselin
BIOLOGIE ŽIVOČICHŮ		
- rozlišuje a porovná jednotlivé skupiny živočichů, určuje vybrané živočichy, zařazuje je do hlavních taxonomických skupin	**vývoj, vývin a systém živočichů** - významní zástupci jednotlivých skupin živočichů - strunatci (savci)	Z - rozšíření organismů na Zemi, migrace **VMEGS** - savci - ohrožené druhy savců, nezákonný lov
- odvodí na základě pozorování základní projevy chování živočichů v přírodě, na příkladech objasní jejich způsob života a přizpůsobení danému prostředí	**projevy chování živočichů**	
- zhodnotí význam živočichů v přírodě i pro člověka, uplatňuje zásady bezpečného chování ve styku se živočichy	**rozšíření, význam a ochrana živočichů** – hospodářsky a epidemiologicky významné druhy, péče o vybrané domácí živočichy, chov domestikovaných živočichů, živočišná společenstva	**EV, OSV** - domácí chov drobných savců
BIOLOGIE ČLOVĚKA		
- určí polohu a objasní stavbu a funkci orgánů a orgánových soustav lidského těla, vysvětlí jejich vztahy	**anatomie a fyziologie** - stavba a funkce jednotlivých částí lidského těla, orgány, orgánové soustavy (opěrná, pohybová, oběhová, dýchací, trávicí, vylučovací a rozmnožovací, řídící), vyšší nervová činnost	TV - opěrná a pohybová soustava - význam posilování a udržování kondice CH - aerobní procesy, oxidace F - trávicí soustava - přeměna energie **VMEGS** - trávicí soustava - problémy zemí třetího světa, hladomory, přístup k pitné vodě CH - trávicí soustava - cukry, tuky, bílkoviny **EV** - dýchací soustava - znečištěné

		ovzduší, exhalace **MDV** - dýchací soustava - využití médií, informace o stavu ovzduší, varování - špatné rozptylové podmínky, pylové zpravodajství **EV** - vylučovací soustava - pitný režim, ochrana vodních zdrojů, otázka trvale udržitelného rozvoje VKZ, RV, **VMEGS** - pohlavní soustava - plánované rodičovství, pohlavně přenosné choroby, pandemie AIDS, pohlavní život v období dospívání
- objasní vznik a vývin nového jedince od početí až do stáří	**ontogeneze člověka** - rozmnožování člověka, plánované rodičovství	
- rozlišuje příčiny, případně příznaky běžných nemocí a uplatňuje zásady jejich prevence a léčby	**nemoci, úrazy a prevence** -příčiny, příznaky, praktické zásady a postupy při léčení běžných nemocí; závažná poranění a život ohrožující stavy, epidemie	VKZ - prevence zneužívání návykových látek
ZÁKLADY EKOLOGIE		
- uvede příklady výskytu organismů v určitém prostředí a vztahy mezi nimi	**vývoj, vývin a systém živočichů** - významní zástupci jednotlivých skupin živočichů - strunatci (savci)	
- uvede příklady kladných i záporných vlivů člověka na životní prostředí	**ochrana přírody a životního prostředí -** globální problémy a jejich řešení, ochrana přírody, chráněná území	**EV** - aktivní přístup k ochraně ŽP **EV** - princip trvale udržitelného rozvoje **VMEGS** - spolupráce v otázkách týkajících se životního prostředí a trvale udržitelného rozvoje, ochrana přírodního a kulturního bohatství, organizace UNESCO

5.6 Vzdělávací oblast: Člověk a příroda
5.6.3 Vyučovací předmět: Přírodopis
Ročník: 9.

Dílčí výstupy Žák:	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, projekty a kurzy
OBECNÁ BIOLOGIE A GENETIKA		
- uvede příklady dědičnosti v praktickém životě a příklady vlivu prostředí na utváření organismů	**dědičnost a proměnlivost organismů-** podstata dědičnosti a přenos dědičných informací, gen, křížení, Charles Darwin - teorie přírodního výběru	**EV** - geneticky upravené potraviny, úpravy geonomu, vrozené vady CH - nukleové kyseliny
BIOLOGIE ČLOVĚKA		
- orientuje se v základních vývojových stupních fylogeneze člověka	**fylogeneze člověka**	**MV** - rasy, národnostní menšiny **VDO** - tolerance k odlišnostem D - vývoj člověka
NEŽIVÁ PŘÍRODA		
	Země - vznik a stavba Země **vývoj zemské kůry a organismů na Zemi -** geologické změny, vznik a vývoj života, výskyt typických organismů a jejich přizpůsobování prostředí **geologická období -** charakteristické znaky	Z - planeta Země FY - sluneční soustava
- rozpozná podle charakteristických vlastností vybrané nerosty a horniny s použitím určovacích pomůcek	**nerosty a horniny -** vznik, vlastnosti, kvalitativní třídění, praktický význam a využití zástupců, určování jejich vzorků	F, CH - odborná terminologie CH - chemické vzorce, značky prvků
- rozlišuje důsledky vnitřních a vnějších geologických dějů, včetně geologického oběhu hornin i oběhu vody	**vnější a vnitřní geologické procesy -** litosférické desky, tektonika, sopečná činnost, zemětřesení, eroze, zvětrávání - příčiny a důsledky	Z - vznik pohoří v ČR a ve světě **MV** - přírodní katastrofy CH - působení vody ve vápenci, krasové jevy
- uvede význam vlivu podnebí a počasí na rozvoj různých ekosystémů a charakterizuje mimořádné události způsobené výkyvy počasí a dalšími přírodními jevy, jejich doprovodné jevy a možné dopady i ochranu před nimi	**půdy -** složení, vlastnosti a význam půdy pro výživu rostlin podnebí a počasí ve vztahu k životu **mimořádné události způsobené přírodními vlivy** – příčiny vzniku mimořádných událostí, přírodní světové katastrofy, nejčastější mimořádné přírodní události v ČR (povodně, větrné bouře, sněhové	VKZ - Mimořádné události způsobené přírodními vlivy, integrovaný záchranný systém ČR

	kalamity, laviny, náledí) a ochrana před nimi	
ZÁKLADY EKOLOGIE		
- uvede příklady kladných i záporných vlivů člověka na životní prostředí	**ochrana přírody a životního prostředí -** globální problémy a jejich řešení, ochrana přírody, chráněná území	**EV** - aktivní přístup k ochraně ŽP **EV** - princip trvale udržitelného rozvoje **VMEGS**- spolupráce v otázkách týkajících se životního prostředí a trvale udržitelného rozvoje, ochrana přírodního a kulturního bohatství, organizace UNESCO

5.6 Vzdělávací oblast: Člověk a příroda
5.6.4 Vyučovací předmět: Zeměpis

2. stupeň

Charakteristika vyučovacího předmětu

Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru Zeměpis, který má přírodovědný i společenskovědní charakter, je v zájmu zachování celistvosti oboru, umístěn celý v této vzdělávací oblasti.
Vzdělávací oblast **Člověk a příroda** zahrnuje okruh problémů spojených se zkoumáním přírody. Poskytuje žákům prostředky a metody pro hlubší porozumění přírodním faktům a jejich zákonitostem. Dává jim tím i potřebný základ pro lepší pochopení a využívání současných technologií a pomáhá jim lépe se orientovat v běžném životě.
V této vzdělávací oblasti dostávají žáci příležitost poznávat přírodu jako systém, jehož součásti jsou vzájemně propojeny, působí na sebe a ovlivňují se. Na takovém poznání je založeno i pochopení důležitosti udržování přírodní rovnováhy pro existenci živých soustav, včetně člověka. Vzdělávací oblast také významně podporuje vytváření otevřeného myšlení (přístupného alternativním názorům), kritického myšlení a logického uvažování.

Hodinová dotace:
6. ročník: 2 hodiny týdně
7. ročník: 2 hodiny týdně
8. ročník: 2 hodiny týdně
9. ročník: 2 hodiny týdně

Očekávané výstupy

GEOGRAFICKÉ INFORMACE, ZDROJE DAT, KARTOGRAFIE A TOPOGRAFIE
Žák:
- organizuje a přiměřeně hodnotí geografické informace a zdroje dat z dostupných kartografických produktů a elaborátů, z grafů, diagramů, statistických a dalších informačních zdrojů
- používá s porozuměním základní geografickou, topografickou a kartografickou terminologii

PŘÍRODNÍ OBRAZ ZEMĚ
Žák:
- prokáže na konkrétních příkladech tvar planety Země, zhodnotí důsledky pohybů Země na život lidí a organismů
- rozlišuje a porovnává složky a prvky přírodní sféry, jejich vzájemnou souvislost a podmíněnost, rozeznává, pojmenuje a klasifikuje tvary zemského povrchu
- porovná působení vnitřních a vnějších procesů v přírodní sféře a jejich vliv na přírodu a na lidskou společnost

REGIONY SVĚTA
Žák:
- lokalizuje na mapách světadíly, oceány a makroregiony světa podle zvolených kritérií, srovnává jejich postavení, rozvojová jádra a periferní zóny
- porovnává a přiměřeně hodnotí polohu, rozlohu, přírodní, kulturní, společenské, politické a hospodářské poměry, zvláštnosti a podobnosti, potenciál a bariéry jednotlivých světadílů, oceánů, vybraných makroregionů světa a vybraných (modelových) států
- zvažuje, jaké změny ve vybraných regionech světa nastaly, nastávají, mohou nastat a co je příčinou zásadních změn v nich

SPOLEČENSKÉ A HOSPODÁŘSKÉ PROSTŘEDÍ
Žák:
- posoudí na přiměřené úrovni prostorovou organizaci světové populace
- posoudí, jak přírodní podmínky souvisí s funkcí lidského sídla, pojmenuje obecné základní geografické znaky sídel
- zhodnotí přiměřeně strukturu, složky a funkce světového hospodářství, lokalizuje na mapách hlavní světové surovinové a energetické zdroje
- porovnává státy světa a zájmové integrace států světa na základě podobných a odlišných znaků
- lokalizuje na mapách jednotlivých světadílů hlavní aktuální geopolitické změny a politické problémy v konkrétních světových regionech

ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ
Žák:
- porovnává různé krajiny jako součást pevninské části krajinné sféry, rozlišuje na konkrétních příkladech specifické znaky a funkce krajin
- uvádí konkrétní příklady přírodních a kulturních krajinných složek a prvků, prostorové rozmístění hlavních ekosystémů (biomů)
- uvádí na vybraných příkladech závažné důsledky a rizika přírodních a společenských vlivů na životní prostředí

ČESKÁ REPUBLIKA
Žák:
- vymezí a lokalizuje místní oblast (region) podle bydliště nebo školy
- hodnotí na přiměřené úrovni přírodní, hospodářské a kulturní poměry místního regionu
- hodnotí a porovnává na přiměřené úrovni polohu, přírodní poměry, přírodní zdroje, lidský a hospodářský potenciál České republiky v evropském a světovém kontextu
- lokalizuje na mapách jednotlivé kraje České republiky a hlavní jádrové a periferní oblasti z hlediska osídlení a hospodářských aktivit
- uvádí příklady účasti a působnosti České republiky ve světových mezinárodních a nadnárodních institucích, organizacích a integracích států

TERÉNNÍ GEOGRAFICKÁ VÝUKA, PRAXE A APLIKACE
Žák:
- ovládá základy praktické topografie a orientace v terénu
- aplikuje v terénu praktické postupy při pozorování, zobrazování a hodnocení krajiny
- uplatňuje v praxi zásady bezpečného pohybu a pobytu v krajině, uplatňuje v modelových situacích zásady bezpečného chování a jednání při mimořádných událostech

Klíčové kompetence

Kompetence k učení

- žák vybírá a využívá pro efektivní učení vhodné způsoby, metody a strategie
- žák vyhledává a třídí informace a efektivně je využívá v praktickém životě
- žák používá známé termíny, znaky a symboly, uvažuje komplexně a vytváří si širší pohled na společenské a kulturní jevy
- žák experimentuje a získané výsledky porovnává a vyvozuje z nich závěry pro praktické využití
- žák poznává smysl a cíl učení, má pozitivní vztah k učení

Kompetence k řešení problémů

- žák vnímá nejrůznější problémové situace ve škole i mimo ni, rozpozná a pochopí problém, přemýšlí o něm, promyslí a naplánuje způsob řešení problémů a využívá k tomu vlastního úsudku, zkušeností nebo vyhledá vhodné informace
- žák se učí kriticky myslet, činit rozhodnutí, je schopen je obhájit, uvědomuje si zodpovědnost za svá rozhodnutí

Kompetence komunikativní

- žák formuluje a vyjadřuje své myšlenky a názory v logickém sledu, vyjadřuje se výstižně, souvisle a kultivovaně v písemném i ústním projevu
- žák se aktivně zapojuje do diskuse, obhajuje svůj názor a vhodně argumentuje, naslouchá druhým

Kompetence sociální a personální

- žák účinně spolupracuje ve skupině, podílí se společně s pedagogy na vytváření pravidel práce v týmu
- žák se podílí na upevňování dobrých mezilidských vztahů, přispívá k diskusi v malé skupině i k debatě celé třídy, chápe potřebu spolupracovat, v případě potřeby poskytne pomoc nebo o ni požádá
- žák vytváří pozitivní představu o sobě samém

Kompetence občanské

- žák respektuje názory druhých
- žák chápe základní principy morálky, je si vědom svých práv a povinností ve škole i mimo školu
- žák se rozhoduje zodpovědně podle dané situace, poskytne dle svých možností účinnou pomoc
- žák chápe základní ekologické souvislosti, respektuje požadavky na kvalitní životní prostředí, rozhoduje se v zájmu podpory a ochrany zdraví

Kompetence pracovní

- žák je seznámen s pravidly bezpečného chování v terénu
- žák je veden k efektivní práci

Kompetence digitální

- žák je schopen využívat digitálních technologií při vyhledávání a zpracování informací
- žák dodržuje bezpečné chování na internetu a respektuje autorská práva

Výchovné a vzdělávací strategie

Zásadní výchovné a vzdělávací postupy, které ve vyučovacím předmětu Zeměpis směřují k utváření klíčových kompetencí

Kompetence k učení
- učitel vede k vyhledávání, shromažďování, třídění, porovnávání informací
- učitel vede k nalézání souvislostí mezi získanými poznatky a využití v praxi
- učitel vede k využívání vlastních zkušeností a poznatků z jiných předmětů

Kompetence komunikativní
- učitel vede k dodržování předem stanovených pravidel vzájemné komunikace
- učitel vede k naslouchání a respektování názorů druhých
- učitel vede k prezentaci různých textů, obrazových materiálů, grafů a jiných forem záznamů v písemné i mluvené podobě – dbá na úroveň prezentace

Kompetence k řešení problémů
- učitel vede k vyhledávání informací z různých informačních zdrojů
- učitel vede k využívání metod, při kterých docházejí k objevům, řešením a závěrům sami žáci
- učitel vede k diskusi na dané téma
- učitel vede k práci s chybou

Kompetence sociální a personální
- učitel vede k utváření pocitu zodpovědnosti za svá jednání
- učitel vede k ochotě pomoci a o pomoc požádat
- učitel k spoluúčasti na vytváření kritérií hodnocení a k následnému hodnocení svých výsledků

Kompetence občanské
- učitel vede k dodržování pravidel slušného chování
- učitel vede k tomu, aby brali ohled na druhé
- učitel vede k vytváření osobních představ o geografickém a životním prostředí

Kompetence pracovní
- učitel vede k dodržování pravidel bezpečného chování v terénu
- učitel vede k vyhledávání a využívání různých zdrojů informací

Kompetence digitální
- učitel vede žáky k volbě a účelnému využívání vhodných digitálních technologií při činnostech s digitalizovanými geoinformačními zdroji, prameny a programy;
- učitel seznamuje žáky s různými možnostmi, jak komunikovat činnosti a výsledky práce s digitalizovanými geografickými reáliemi;
- učitel klade důraz na bezpečnou a efektivní komunikaci žáků a na jejich odpovědné chování a jednání v digitálním světě

5.6 Vzdělávací oblast: Člověk a příroda
5.6.4 Vyučovací předmět: Zeměpis
Ročník: 6.

Dílčí výstupy Žák:	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, projekty a kurzy
- chápe vznik vesmíru a jeho vývoj - rozlišuje různé kosmické objekty - zná historii dobývání vesmíru - prokáže na konkrétních příkladech tvar planety Země, zhodnotí důsledky pohybů Země (střídání ročních období, světový čas, časová pásma, pásmový čas, datová hranice, smluvený čas) na život lidí a organismů	**PLANETA ZEMĚ** **vesmír** – vznik, kosmické objekty, sluneční soustava a její vznik, planety, umělé družice **Měsíc** – pohyby, příliv a odliv, zatmění **Země** – pohyby, tvar, roční období, čas (kalendář)	PŘ, FY
- rozlišuje poledníky a rovnoběžky, dokáže najít určitý bod pomocí zeměpisných souřadnic - rozumí měřítkům map - dokáže zorientovat mapu a dojít k zadanému cíli (za použití kompasu, mapy a dalších orientačních bodů) - chápe vrstevnice a další značky na mapě - používá s porozuměním základní geografickou, topografickou a kartografickou terminologii	**GEOGRAFICKÉ INFORMACE, ZDROJE DAT, KARTOGRAFIE A TOPOGRAFIE** **geografická kartografie a topografie** – glóbus, měřítko glóbusu, zeměpisná síť, poledníky a rovnoběžky, zeměpisné souřadnice, určování zeměpisné polohy v zeměpisné síti; měřítko a obsah plánů a map, orientace plánů a map vzhledem ke světovým stranám; praktická cvičení a aplikace s dostupnými kartografickými produkty v tištěné i elektronické podobě **komunikační geografický a kartografický jazyk -** základní topografické útvary: důležité body, výrazné liniové (čárové) útvary, plošné útvary a jejich kombinace, hlavní kartografické produkty: plán, mapa; jazyk mapy: symboly, smluvené značky, vysvětlivky	MA, INF **MDV** MA (převody jednotek) PŘ, FY **EV**
- rozlišuje a porovnává složky a prvky přírodní sféry, jejich vzájemnou souvislost a podmíněnost, rozeznává, pojmenuje a klasifikuje tvary zemského povrchu - chápe stavbu zemského tělesa, pohyby litosférických desek, činitele působící na utváření zemského povrchu	**PŘÍRODNÍ OBRAZ ZEMĚ** **krajinná sféra** – přírodní sféra, společenská a hospodářská sféra, složky a prvky přírodní sféry - litosféra - stavba Země, litosférické desky, utváření zemského povrchu, činitelé - hydrosféra - vodstvo na planetě, znečištění vod, pohyby vody v oceánu - atmosféra - složení, vrstvy, počasí, podnebí,	PŘ, FY **EV**

- umí složení vzduchu a chápe rozdíl mezi počasím a podnebím - rozlišuje mořskou a sladkou vodu, chápe koloběh vody na planetě rozlišuje druhy půd podle jejich složení, chápe erozi, a význam půdy	- pedosféra - druhy půd	
- rozumí, co vše zahrnuje biosféra - chápe a umí určit geografické pásy - umí typy přírodních krajin - umí určit životní podmínky pro život v oceánech - umí určit jednotlivé oceány a kontinenty rozlišuje světadíl a kontinent -umí určit polohu všech oceánů na planetě -chápe rozdíly a charakteristiky jednotlivých oceánů	**Biosféra - přírodní krajiny** - geografické pásy, geografická (šířková) pásma, výškové stupně, ekologie - typy přírodních krajin - život v oceánech **Rozdělení Země** - kontinenty, světadíly, oceány **Světový oceán** - vznik a vývoj, rozloha, život v oceánu, nerostná bohatství - znečištění oceánů - charakteristiky jednotlivých oceánů	PR
- rozlišuje krajinné sféry, člověkem vytvořené složky krajiny	**ČLOVĚK NA ZEMI** - krajinné sféry, přírodní krajiny, společenské krajiny - obyvatelstvo, národnosti, národ, jazyk, náboženství - stát, státní zřízení, druhy států podle různých kritérií - sídla, vesnice x město - hospodářská činnost člověka, zemědělství (druhy plodin), živočišná výroba, nerostné suroviny, průmysl, služby, doprava - modelové regiony světa – vybrané modelové přírodní, společenské, politické, hospodářské a environmentální problémy, možnosti jejich řešení	**MV** D OV **EV**

5.6 Vzdělávací oblast: Člověk a příroda
5.6.4 Vyučovací předmět: Zeměpis
Ročník: 7.

Dílčí výstupy Žák:	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, projekty a kurzy
- přírodní poměry, přírodní zdroje, lidský a hospodářský potenciál České republiky v evropském a světovém kontextu	**ČESKÁ REPUBLIKA** - zeměpisná poloha, rozloha, členitost, vodstvo, podnebí, přírodní poměry a zdroje nerostných surovin - obyvatelstvo: základní geografické, demografické a hospodářské charakteristiky - sídelní poměry; rozmístění hospodářských aktivit - sektorová a odvětvová struktura hospodářství	D, PŘ **EV** OV **VDO**
- vymezí a lokalizuje místní oblast (region) - hodnotí přírodní, hospodářské a kulturní poměry místního regionu - lokalizuje na mapách jednotlivé kraje České republiky z hlediska osídlení, přírodních poměrů a hospodářských aktivit - uvádí příklady účasti a působnosti České republiky ve světových mezinárodních a nadnárodních institucích a organizacích	**ČESKÁ REPUBLIKA** - kritéria pro vymezení místního regionu, vztahy k okolním regionům, základní přírodní a socioekonomické charakteristiky - regiony České republiky – přírodní poměry, osídlení, hospodářství, památky, územní jednotky státní správy a samosprávy - hospodářské a politické postavení České republiky v Evropě a ve světě, zapojení do mezinárodních organizací	OV **VMEGS**
- umí určit polohu Evropy v celosvětovém měřítku - orientuje se na mapě Evropy, určuje povrch vodstvo, podnebí, přírodní krajiny -chápe rozdíly náboženské, společenské, hospodářské a politické mezi státy a jejich obyvateli -orientuje se ve sjednocení evropských států a jejich začlenění do mezinárodních organizací	**REGIONY SVĚTA - Evropa** - povrch, vodstvo, členitost pobřeží - přírodní, podnebné, sídelní, jazykové, náboženské a kulturní oblasti - hospodářství - zemědělství, nerostné bohatství, průmysl - mezinárodní organizace: EU, NATO, OSN	D **VMEGS** OV **MV**

5.6 Vzdělávací oblast: Člověk a příroda
5.6.4 Vyučovací předmět: Zeměpis
Ročník: 8.

Dílčí výstupy Žák:	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, projekty a kurzy
- rozlišuje jednotlivé regiony Evropy podle jejich společných charakteristik - porovnává a přiměřeně hodnotí polohu, rozlohu, přírodní, kulturní, společenské, politické a hospodářské poměry států Evropy	**REGIONY SVĚTA - Evropa** - povrch, vodstvo, členitost pobřeží - rozlišuje jednotlivé státy Evropy – přírodní poměry, osídlení, hospodářství, památky	D, PR
- orientuje se na mapě Afriky - určuje její polohu dle světového měřítka, povrch, vodstvo, podnebí, přírodní krajiny - zná historii – kolonizace a osvobozenecké hnutí - chápe náboženské, společenské a politické rozdíly mezi jednotlivými státy a jejich obyvateli - zná hospodářství Afriky a jeho zaměření - rozlišuje jednotlivé regiony Afriky podle jejich společných charakteristik - porovnává a přiměřeně hodnotí polohu, rozlohu, přírodní, kulturní, společenské, politické a hospodářské poměry vybraných (modelových) států	**REGIONY SVĚTA - Afrika** - povrch, vodstvo, členitost pobřeží - přírodní, podnebné, sídelní, jazykové, náboženské a kulturní oblasti - hospodářství - zemědělství, nerostné bohatství, průmysl - jednotlivé státy Afriky podle různých regionů	D, PR
- orientuje se na mapě Ameriky - určuje její polohu dle světového měřítka, povrch, vodstvo, podnebí, přírodní krajiny - zná historii Ameriky – objevení, kolonizace a osvobozenecké hnutí - chápe náboženské, společenské a politické rozdíly mezi jednotlivými státy a jejich	**REGIONY SVĚTA - Amerika** - povrch, vodstvo, členitost pobřeží - přírodní, podnebné, sídelní, jazykové, náboženské a kulturní oblasti - hospodářství - zemědělství, nerostné bohatství, průmysl - jednotlivé státy Ameriky podle různých regionů	D, PR, OV

obyvateli - zná hospodářství Ameriky a jeho zaměření - rozlišuje jednotlivé regiony podle jejich společných charakteristik - porovnává a přiměřeně hodnotí polohu, rozlohu, přírodní, kulturní, společenské, politické a hospodářské poměry vybraných (modelových) států		
- orientuje se na mapě Austrálie a v Oceánii - určuje její polohu dle světového měřítka, povrch, vodstvo, podnebí, přírodní krajiny - zná historii – objevení a kolonizace - zná hospodářství Austrálie a jeho zaměření - rozlišuje jednotlivé regiony Oceánie, chápe náboženské, společenské a politické rozdíly mezi jednotlivými státy a jejich obyvateli	**REGIONY SVĚTA - Austrálie a Oceánie** - povrch, vodstvo, členitost pobřeží - přírodní, podnebné, sídelní, jazykové, náboženské a kulturní oblasti - hospodářství - zemědělství, nerostné bohatství, průmysl - jednotlivé státy Austrálie a Oceánie	D, PR
- dokáže rozlišit rozdíl mezi Antarktidou a Arktidou a jejich rozložení na mapě světa	**REGIONY SVĚTA - polární oblasti, Antarktida**	D, PR

5.6 Vzdělávací oblast: Člověk a příroda
5.6.4 Vyučovací předmět: Zeměpis
Ročník: 9.

Dílčí výstupy Žák:	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, projekty a kurzy
- orientuje se na mapě Asie - určuje její polohu dle světového měřítka, povrch, vodstvo, podnebí, přírodní krajiny - zná historii Asie – kolonizace a osvobozenecké hnutí - chápe náboženské, společenské a politické rozdíly mezi jednotlivými státy a jejich obyvateli - zná hospodářství Asie a jeho zaměření - rozlišuje jednotlivé regiony Asie podle jejich společných charakteristik - porovnává a přiměřeně hodnotí polohu, rozlohu, přírodní, kulturní, společenské, politické a hospodářské poměry vybraných (modelových) států	**REGIONY SVĚTA - Asie** - kontinenty, světadíly, oceány - povrch, vodstvo, členitost pobřeží - přírodní, podnebné, sídelní, jazykové, náboženské a kulturní oblasti - hospodářství - zemědělství, nerostné bohatství, průmysl - jednotlivé státy Asie podle různých regionů	D, PR
- zvažuje, jaké změny ve vybraných regionech světa nastaly, nastávají, mohou nastat a co je příčinou zásadních změn v nich - posoudí na přiměřené úrovni prostorovou organizaci světové populace - posoudí, jak přírodní podmínky souvisí s funkcí lidského sídla, pojmenuje obecné základní geografické znaky sídel - zhodnotí přiměřeně strukturu, složky a funkce světového hospodářství, lokalizuje na mapách hlavní světové surovinové a energetické zdroje - porovnává předpoklady a hlavní faktory pro územní rozmístění hospodářských aktivit	**LIDÉ A HOSPODÁŘSTVÍ** **obyvatelstvo a sídla** - přirozený pohyb obyvatelstva (migrace), - národnostní a náboženská struktura - rozmístění, město a venkov (kontrasty) **stát**	D, OV **VMEGS** **MV, EV** **EV,** OV OV, D

- porovnává státy světa a zájmové integrace států světa na základě podobných a odlišných znaků - lokalizuje na mapách jednotlivých světadílů hlavní aktuální geopolitické změny a politické problémy v konkrétních světových regionech - určuje místa ozbrojených konfliktů a zóny napětí - orientuje se v politických, vojenských a nevládních organizacích světa	- typy států, způsoby vlády, národní a multikulturní stát **politický vývoj světa** - kolonialismus, ozbrojené konflikty a zóny napětí - politické a vojenské organizace - nevládní organizace **světové hospodářství** - sektorová a odvětvová struktura, územní dělba práce - národní bohatství (HDP) - zemědělství, průmysl, doprava a spoje, služby a cestovní ruch - mezinárodní obchod, hospodářská integrace, globalizace	OV **VMEGS**
- porovnává různé krajiny jako součást pevninské části krajinné sféry, rozlišuje na konkrétních příkladech specifické znaky a funkce krajin - uvádí konkrétní příklady přírodních a kulturních krajinných složek a prvků, prostorové rozmístění hlavních ekosystémů (biomů) - uvádí na vybraných příkladech závažné důsledky a rizika přírodních a společenských vlivů na životní prostředí	**ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ - krajina** - přírodní a společenské prostředí, typy krajin - ochrana životního prostředí, chráněná území - globální změny klimatu - přírodní katastrofy - opatření, chování a jednání při nebezpečí živelních pohrom v modelových situacích	PŘ **EV**
- ovládá základy praktické topografie a orientace v terénu - aplikuje v terénu praktické postupy při pozorování, zobrazování a hodnocení krajiny - uplatňuje v praxi zásady bezpečného pohybu a pobytu ve volné přírodě	**TERÉNNÍ GEOGRAFICKÁ VÝUKA, PRAXE A APLIKACE** **cvičení a pozorování v terénu místní krajiny** - orientační body, jevy, pomůcky a přístroje; stanoviště, určování hlavních a vedlejších světových stran, pohyb podle mapy a azimutu, odhad vzdáleností a výšek objektů v terénu, GPS	**EV** VKZ

5. 6. Vzdělávací oblast: Člověk a příroda
5. 6. 5 Vyučovací předmět: Přírodověda

1. stupeň

Charakteristika vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět je určen pro 4. a 5. ročník 1. stupně. Organicky navazuje svým obsahem na učivo prvouky v 1.,2.a 3.ročníku, opírá se především o vybrané poznatky z různých přírodovědných oborů. Je zaměřena na to, aby v procesu výuky žáci získávali takové vědomosti a dovednosti a rozvíjely se ty jejich schopnosti, které jim umožní aktivně poznávat přírodu, člověka a jím vytvořený svět i prostředí, ve kterém člověk pracuje a žije.
Ve vyučovacím předmětu se uplatňují převážně dva tematické okruhy - Rozmanitost přírody a Člověk a jeho zdraví.

V tematickém okruhu **Rozmanitost přírody** žáci poznávají Zemi jako planetu sluneční soustavy, kde vznikl a rozvíjí se život. Poznávají velkou rozmanitost i proměnlivost živé a neživé přírody naší vlasti. Jsou vedeni k tomu, aby si uvědomili, že Země a život na ní tvoří jeden nedílný celek, ve kterém jsou všechny hlavní děje ve vzájemném souladu a rovnováze, kterou může člověk snadno narušit a velmi obtížně obnovovat. Na základě praktického poznávání okolní krajiny a dalších informací se žáci učí hledat důkazy o proměnách přírody, učí se využívat a hodnotit svá pozorování a záznamy, sledovat vliv lidské činnosti na přírodu, hledat možnosti, jak ve svém věku přispět k ochraně přírody, zlepšení životního prostředí a k trvale udržitelnému rozvoji.

V tematickém okruhu **Člověk a jeho zdraví** žáci poznávají především sebe na základě poznávání člověka jako živé bytosti, která má své biologické a fyziologické funkce a potřeby. Poznávají zdraví jako stav bio-psycho-sociální rovnováhy života. Žáci se seznamují s tím, jak se člověk vyvíjí a mění od narození do dospělosti, co je pro člověka vhodné a nevhodné z hlediska denního režimu, hygieny, výživy, mezilidských vztahů atd. Získávají základní poučení o zdraví a nemocech, o zdravotní prevenci i o poskytování první pomoci. Osvojují si bezpečné chování a vzájemnou pomoc v různých životních situacích, včetně mimořádných událostí, které ohrožují zdraví jedinců i celých skupin obyvatel. Žáci si postupně uvědomují, jakou odpovědnost má každý člověk za své zdraví a bezpečnost i za zdraví jiných lidí. Žáci docházejí k poznání, že zdraví je nejcennější hodnota v životě člověka. Potřebné vědomosti a dovednosti získávají tím, že pozorují názorné pomůcky, sledují konkrétní situace, hrají určené role a řeší modelové situace, seznamují se s důležitými hodnotami v životě člověka.

Osvojování učiva je založeno převážně na pozorování, srovnávání a dalších aktivních činnostech. Uplatňují se též ekologické hry, modelové situace (scénky) i vlastní zkušenosti žáků. Je důležité umožnit žákům i co nejvíce činností s přírodninami i práci přímo v terénu (školní zahrada, blízké okolí školy, školy v přírodě).

Hodinová dotace:
2. období
4. ročník: 1 hodina týdně
5. ročník: 2 hodiny týdně

Očekávané výstupy

ROZMANITOST PŘÍRODY
Žák:
- objevuje a zjišťuje propojenost prvků živé a neživé přírody, princip rovnováhy přírody a nachází souvislosti mezi konečným vzhledem přírody a činností člověka
- vysvětlí na základě elementárních poznatků o Zemi jako součásti vesmíru souvislost s rozdělením času a střídáním ročních období
- zkoumá základní společenstva ve vybraných lokalitách regionů, zdůvodní podstatné vzájemné vztahy mezi organismy a nachází shody a rozdíly
- porovnává na základě pozorování základní projevy života na konkrétních organismech, prakticky třídí organismy do známých skupin, využívá k tomu i jednoduché klíče a atlasy
- zhodnotí některé konkrétní činnosti člověka v přírodě a rozlišuje aktivity, které mohou prostředí i zdraví člověka podporovat nebo poškozovat
- založí jednoduchý pokus, naplánuje a zdůvodní postup, vyhodnotí a vysvětlí výsledky pokusu

ČLOVĚK A JEHO ZDRAVÍ
Žák:
- využívá poznatků o lidském těle k podpoře vlastního zdravého způsobu života
- rozlišuje jednotlivé etapy lidského života a orientuje se ve vývoji dítěte před a po jeho narození
- účelně plánuje svůj čas pro učení, práci, zábavu a odpočinek podle vlastních potřeb s ohledem na oprávněné nároky jiných osob
- uplatňuje účelné způsoby chování v situacích ohrožujících zdraví a v modelových situacích simulujících mimořádné události; vnímá dopravní situaci, správně ji vyhodnotí a vyvodí odpovídající závěry pro své chování jako chodec a cyklista
- předvede v modelových situacích osvojené jednoduché způsoby odmítání návykových látek
- uplatňuje základní dovednosti a návyky související s podporou zdraví a jeho preventivní ochranou
- rozpozná život ohrožující zranění; ošetří drobná poranění a zajistí lékařskou pomoc

Předmětem prolínají průřezová témata

Z průřezového tématu **Osobnostní a sociální výchova**, tematického okruhu Osobnostní rozvoj jsou to části „Sebepoznání a sebepojetí“, „Seberegulace a sebeorganizace“, „Psychohygiena“, z tematického okruhu Sociální rozvoj jsou to části „Poznávání lidí“, „Mezilidské vztahy“.
Z průřezového tématu **Environmentální výchova** okruhy „Ekosystémy“, „Základní podmínky života“.

Cílové zaměření vzdělávací oblasti

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:
- utváření pracovních návyků v jednoduché samostatné i týmové činnosti
- rozšiřování slovní zásoby v osvojovaných tématech, k pojmenovávání pozorovaných skutečností a k jejich zachycení ve vlastních projevech, názorech a výtvorech
- samostatnému a sebevědomému vystupování a jednání, k efektivní, bezproblémové a bezkonfliktní komunikaci i v méně běžných situacích, k poznávání
  a ovlivňování své jedinečnosti (možností a limitů)
- utváření ohleduplného vztahu k přírodě i kulturním výtvorům a k hledání možností aktivního uplatnění při jejich ochraně
- přirozenému vyjadřování pozitivních citů ve vztahu k sobě i okolnímu prostředí
- objevování a poznávání všeho, co jej zajímá, co se mu líbí a v čem by v budoucnu mohl uspět
- poznávání podstaty zdraví i příčin nemocí, k upevňování preventivního chování, účelného rozhodování a jednání v různých situacích ohrožení vlastního zdraví a bezpečnosti i zdraví a bezpečnosti druhých

Výchovné a vzdělávací strategie

Zásadní výchovné a vzdělávací postupy, které ve vyučovacím předmětu Přírodověda směřují k utváření klíčových kompetencí

Kompetence k učení
- učitel nabízí žákům různé způsoby, metody a strategie učení, které jim umožní samostatně organizovat a řídit vlastní učení
- učitel vede žáky k aktivnímu vyhledávání a třídění informací, jejich propojování a systematizaci
- učitel vede žáky k samostatnému pozorování a porovnávání získaných výsledků
- učitel umožňuje žákům poznávat smysl a cíl učení a umět posuzovat vlastní pokrok
- učitel vede na základě prožitku úspěchu žáky k potřebě dalšího studia a celoživotního vzdělávání

Kompetence k řešení problémů
- učitel vede žáky k tomu, aby vnímali problémové situace ve škole i mimo ni, učit je rozpoznávat a chápat problémy a nesrovnalosti
- učitel ukazuje žákům různé zdroje informací, které mohou vést k řešení problému a vede je k jejich ověřování a srovnávání
- učitel vede žáky k ověřování správnosti řešení problému

Kompetence komunikativní
- učitel rozvíjí u dětí dovednost správně, výstižně a logicky formulovat své myšlenky a názory na lidskou společnost, přírodní jevy a historické události
- učitel seznamuje žáky s různými typy textů a obrazových materiálů o probíraných tématech (kroniky, encyklopedie, internet, učebnice, návody)
- učitel vede žáky k využívání širokých možností informačních a komunikačních prostředků

Kompetence sociální a personální
- učitel vede žáky ke schopnosti pracovat ve dvojici a v menší pracovní skupině při vyhledávání informací i zpracovávání výstupů v oblasti výstupů vlastivědného a přírodovědného charakteru

- učitel předkládá žákům možnosti stanovení pravidel pro činnost skupiny a vede je k jejich dodržování
- učitel individuálním přístupem buduje sebedůvěru žáka a jeho samostatný rozvoj

Kompetence občanské
- učitel na základě příkladů z historie vede žáky k respektování přesvědčení druhých lidí
- učitel vede žáky k chápání základních vztahů v různých ekosystémech a souvisejících environmentálních problémů
- učitel ukazuje žákům význam jednotlivých složek životního prostředí i prostředí jako celku

Kompetence pracovní
- učitel seznamuje žáky s vlastnostmi některých materiálů
- učitel poukazuje na možná zdravotní a hygienická rizika při práci a vede žáky k jejich eliminaci
- učitel vede žáky k práci podle návodu, předem stanoveného postupu a umožní jim hledat vlastní postup

Kompetence digitální
- Učitel klade důraz na vytváření společných pravidel chování ve třídě včetně pravidel při práci s technologiemi a na jejich dodržování
- Učitel vede žáky k dodržování pravidel chování při interakci v digitálním prostředí, k ochraně osobních údajů a k uvědomění si, které údaje je vhodné, a naopak nevhodné o sobě zveřejňovat a proč
- Učitel vede žáky k respektování autorských práv při využívání obrázků, videí a informací
- Učitel vede žáky ke zdravému používání online technologií, k uvědomění si zdravotních rizik, která mohou nastat při jejich dlouhodobém používání, a k jejich předcházení, např. zařazováním relaxačních chvilek
- Učitel motivuje žáky ke zkoumání přírody s využitím online aplikací a ke vhodnému využívání digitálních map a navigací
- Učitel dává žákům prostor k plánování a realizaci pozorování a pokusů s účelným využitím digitálních technologií

5. 6. Vzdělávací oblast: Člověk a příroda
5.6.5 Vyučovací předmět: Přírodověda
Ročník: 4.

Dílčí výstupy Žák:	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, projekty a kurzy
- objevuje a zjišťuje propojenost prvků živé a neživé přírody, princip rovnováhy přírody a nachází souvislosti mezi konečným vzhledem přírody a činností člověka	živá a neživá příroda, vztahy, rozmanitost přírody rizika v přírodě – rizika spojená s ročními obdobími a sezónními činnostmi; mimořádné události způsobené přírodními vlivy a ochrana před nimi	**EV** - vztah člověka k prostředí
- vysvětlí na základě elementárních poznatků o Zemi jako součásti vesmíru souvislost s rozdělením času a střídáním ročních období	Země, vesmír	
- zkoumá základní společenstva ve vybraných lokalitách regionů	fauna a flora ve vybraných lokalitách regionů	**EV** - ekosystémy
- porovnává na základě pozorování základní projevy života na konkrétních organismech	základní společné znaky živých organismů	**EV** - základní podmínky života
- založí jednoduchý pokus, naplánuje a zdůvodní postup, vyhodnotí a vysvětlí výsledky pokusu	pokusy- postup práce, výstupy vlastnosti látek	
- rozlišuje jednotlivé etapy lidského života a orientuje se ve vývoji dítěte před a po jeho narození	vývoj člověka - etapy vývoje	
- účelně plánuje svůj čas pro učení, práci, zábavu a odpočinek podle vlastních potřeb s ohledem na oprávněné nároky jiných osob	denní režim - plánování, uspořádání času	**OSV** - seberegulace a sebeorganizace, psychohygiena,
- vnímá dopravní situaci, správně ji vyhodnotí a vyvodí odpovídající závěry pro své chování jako chodec a cyklista	Dopravní výchova	
- uplatňuje základní dovednosti a návyky související s podporou zdraví a jeho preventivní ochranou	zdravotní osvěta	
- ošetří drobná poranění a zajistí lékařskou pomoc	poskytnutí první pomoci, prevence úrazů	

5. 6. Vzdělávací oblast: Člověk a příroda
5.6.5. Vyučovací předmět: Přírodověda
Ročník: 5.

Dílčí výstupy Žák:	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, projekty a kurzy
- objevuje a zjišťuje propojenost prvků živé a neživé přírody, princip rovnováhy přírody a nachází souvislosti mezi konečným vzhledem přírody a činností člověka	živá a neživá příroda, vztahy rozmanitost přírody	**EV -** vztah člověka k prostředí
- vysvětlí na základě elementárních poznatků o Zemi jako součásti vesmíru souvislost s rozdělením času a střídáním ročních období	Země, vesmír	
- zkoumá základní společenstva ve vybraných lokalitách regionů, zdůvodní podstatné vzájemné vztahy mezi organismy	fauna a flora v jednotlivých podnebných pásech	**EV** - ekosystémy
- porovnává na základě pozorování základní projevy života na konkrétních organismech, prakticky třídí organismy do známých skupin, využívá k tomu i jednoduché klíče a atlasy	dělení organismů, práce s atlasy a klíči	**EV -** základní podmínky života
- zhodnotí některé konkrétní činnosti člověka v přírodě a rozlišuje aktivity, které mohou prostředí i zdraví člověka podporovat nebo poškozovat	člověk a příroda - ekologie	
- využívá poznatků o lidském těle k vysvětlení základních funkcí jednotlivých orgánových soustav a podpoře vlastního zdravého způsobu života	péče o zdraví, lidské tělo – orgány zdravý životní styl, výběr a způsoby uchovávání potravin, vhodná skladba stravy, pitný režim	**OSV -** osobnostní rozvoj – sebepoznání a sebepojetí
- uplatňuje účelné způsoby chování v situacích ohrožujících zdraví a v modelových situacích simulujících mimořádné události	chování v krizových situacích mimořádné události a rizika ohrožení s nimi spojená – postup v případě ohrožení (varovný signál, evakuace, zkouška sirén); požáry (příčiny a prevence vzniku požárů, ochrana a evakuace při požáru); integrovaný záchranný systém	**OSV** - osobnostní rozvoj - psychohygiena

- předvede v modelových situacích osvojené jednoduché způsoby odmítání návykových látek	drogy - prevence, návykové látky, ostatní závislosti přenosné a nepřenosné nemoc i(ochrana před infekcemi přenosnými krví)	**OSV -** osobnostní rozvoj - seberegulace a sebeorganizace **EV** **OSV** - sociální rozvoj - poznávání lidí, mezilidské vztahy
- ošetří drobná poranění a zajistí lékařskou pomoc	poskytnutí první pomoci, prevence úrazů	

5.7 Vzdělávací oblast: Umění a kultura
5.7.1 Vyučovací předmět: Hudební výchova

1. stupeň

Charakteristika vyučovacího předmětu

Na I. stupni ZŠ se žáci seznamují prostřednictvím činností s výrazovými prostředky a s jazykem hudebního umění. Učí se s nimi tvořivě pracovat a užívat je jako prostředků k sebevyjádření. Poznávají zákonitosti tvorby, seznamují se s vybranými uměleckými díly a učí se je vzhledem ke svým zkušenostem chápat.
Hudební výchova vede žáka prostřednictvím vokálních, instrumentálních, hudebně pohybových a poslechových činností k porozumění hudebnímu umění, k aktivnímu vnímání hudby a zpěvu a jejich využívání jako svébytného prostředku komunikace.

Hodinová dotace:
1. období
1. ročník: 1 hodina týdně
2. ročník: 1 hodina týdně
3. ročník: 1 hodina týdně
2. období
4. ročník: 1 hodina týdně
5. ročník: 1 hodina týdně

Očekávané výstupy

1. období

Žák:
- zpívá v jednohlase
- rytmizuje a melodizuje jednoduché texty
- využívá jednoduché hudební nástroje k doprovodné hře
- reaguje pohybem na znějící hudbu, pohybem vyjadřuje metrum, tempo, dynamiku, směr melodie
- rozlišuje jednotlivé kvality tónů, rozpozná výrazné tempové a dynamické změny v proudu znějící hudby
- rozpozná v proudu znějící hudby některé hudební nástroje, odliší hudbu vokální, instrumentální a vokálně instrumentální.

2. období

Žák:
- zpívá v jednohlase či dvojhlase v durových i mollových tóninách a při zpěvu využívá získané pěvecké dovednosti
- realizuje podle svých individuálních schopností a dovedností (zpěvem, hrou, tancem, doprovodnou hrou) jednoduchou melodii či píseň zapsanou pomocí not
- využívá jednoduché hudební nástroje k doprovodné hře i k reprodukci jednoduchých motivů skladeb a písní
- rozpozná hudební formu jednoduché písně či skladby
- vytváří jednoduché předehry, mezihry a dohry a provádí elementární hudební improvizace
- rozpozná v proudu znějící hudby některé z užitých hudebních výrazových prostředků

- ztvárňuje hudbu pohybem s využitím tanečních kroků, na základě individuálních schopností a dovedností vytváří pohybové improvizace

Výchovné a vzdělávací strategie

Zásadní výchovné a vzdělávací postupy, které ve vyučovacím předmětu Hudební výchova směřují k utváření klíčových kompetencí

Kompetence k učení
- učitel vede žáky k lásce k hudbě a lidové písni
- učitel vede žáky k naslouchání, k ochotné spolupráci při všech činnostech v Hv
- učitel vede žáky k intonačně a rytmicky přesnému zpěvu dle individuálních dispozic
- učitel učí žáky správné terminologii
- učitel zařazuje různé druhy činností tak, aby žák mohl tyto samostatně provádět
- učitel se snaží probudit v dětech radost ze zpěvu a hudby

Kompetence k řešení problémů
- učitel vede žáky ke kreativitě při hudebních činnostech, k tomu, že umí volit vhodný Orffův nástroj k doprovodu, umí jej pojmenovat…
- učitel učí žáky rozpoznat změny tempa, dynamiky…
- učitel poradí žákům, kde najít vhodnou literaturu ke zjištění potřebných informací k řešení problémů
- učitel vede žáky k rozpoznávání základních hudebních výrazových prostředků
- učitel vede žáky k pohybové výchově – spojení pohybu a hudby (kreativita)

Kompetence komunikativní

- učitel vede žáky k porozumění notovému zápisu, k orientaci v něm
- učitel vede žáky k improvizaci, rytmizaci, melodizaci jednoduchých textů
- učitel učí žáky samostatnému kultivovanému projevu při zpěvu písně, vnímání hudby
- učitel vede žáky k vyjadřování hudby pohybem, hrou na tělo…
- učitel vede žáky k porozumění písní a hudby jiných národů

Kompetence sociální a personální

- učitel vede žáky k vzájemnému naslouchání, hodnocení sebe i ostatních
- učitel vede žáky ke vzájemné spolupráci při různých činnostech
- učitel vede žáky k tomu, aby si navzájem pomáhali
- učitel vede žáky k toleranci k hudebním hodnotám a hudbě jiných národů

Kompetence občanské

- učitel vede žáky k procítěné interpretaci písní našich i jiných národů s důrazem na porozumění textu, toleranci k hudbě jiných národů, žánrů
- učitel vede žáky ke správnému chování při poslechu skladeb
- učitel vede žáky k uvědomění si našeho kulturně-historického dědictví při zpěvu písní a poslech skladeb
- učitel dodržuje základní hygienické návyky (větraná místnost, správné držení těla…)

Kompetence pracovní

- učitel vede žáky k samostatné činnosti (práce s učebnicí, hra na Orffovy nástroje…)
- učitel vede žáky k osvojování správných pěveckých návyků, hlasové hygieny
- učitel vede žáky ke kooperativním činnostem v rámci hudebně-pohybové výchovy

Kompetence digitální

- učitel motivuje žáky k zaznamenávání, snímání a přenosu i prezentaci hudby a hudebních i zvukových projektů prostřednictvím digitálních technologií, případně k uplatnění digitálních technologií jako nástroje sebeprezentace v rámci vlastních audiovizuálních projektů a k využívání elektronických hudebních nástrojů
- učitel vede žáky k vyhledávání a sdílení inspiračních zdrojů, uměleckých děl i běžné produkce s respektem k autorství a autorským právům

5.7 Vzdělávací oblast: Umění a kultura
5.7.1 Vyučovací předmět: Hudební výchova
Ročník: 1.

Dílčí výstupy Žák:	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, projekty a kurzy
- zpívá v jednohlase -rozpozná výrazné tempové adynamické změny v proudu znějící hudby - využívá jednoduché nástroje k doprovodné hře na základě svých hudebních schopností a dovedností - rozpozná některé hudební nástroje - ztvárňuje hudbu pohybem vytváří pohybové improvizace dle svých schopností a dovedností	**Vokální činnost** • pěvecký a mluvní projev - pěvecké dovednosti - dýchání, výslovnost - rozšiřování hlasového rozsahu - hlasová hygiena - nácvik písní • hudební rytmus - rytmizace textu- říkadla , písničky, hrátky s rytmem melodizované říkanky **Instrumentální činnosti** • hra na hudební nástroje - doprovod jednoduchých skladeb a písní s využitím Orffova instrumentáře • Klavír, housle, trubka, kytara **Hudebně pohybová činnost** - správné držení těla - jednoduché hudebně - pohybové hry - chůze pochod - lidové písně	- **OSV** - seberegulace - sebeorganizace - kreativita - Účast na celoškolních vystoupeních (Vánoce akademie aj.)

- rozpozná v proudu hudby některé hudební nástroje, odliší hudbu vokální, instrumentální a vokálně instrumentální	**Poslechové činnosti** • zvuk, tón, hlas mluvený zpívaný • sluchem rozlišit - tón - vysoký, nízký, dlouhý, krátký - silný, slabý	**OSV -** komunikace (řeč těla, zvuků) **OSV** - kulturní diference **OSV** - lidové tradice a zvyky

5.7 Vzdělávací oblast: Umění a kultura
5.7.1 Vyučovací předmět: Hudební výchova
Ročník: 2.

Dílčí výstupy Žák:	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, projekty a kurzy
- zpívá v jednohlase - rozpozná výrazné tempové a dynamické změny v proudu znějící hudby - využívá jednoduché nástroje k doprovodné hře na základě svých hudebních schopností a dovedností - rozpozná některé hudební nástroje	**Vokální činnost** • pěvecký a mluvní projev - pěvecké dovednosti - dýchání, výslovnost - upevňování rozšiřování hlasového rozsahu - hlasová hygiena - nácvik písní - jednotný začátek, podřízení se určitému tempu - notová osnova, houslový klíč, noty - vzestupná a sestupná melodie - tempo - rychlé, pomalé • hudební rytmus - rytmizace textu - říkadla , písničky, hrátky s rytmem, melodizované říkanky - propojování s písněmi **Instrumentální činnosti** • hra na hudební nástroje - doprovod jednoduchých skladeb a písní s využitím Orffova instrumentáře - klavír, housle, trubka, kytara	**OSV** - seberegulace - sebeorganizace - kreativita - Účast na celoškolních vystoupeních (Vánoce akademie aj.)

- ztvárňuje hudbu pohybem vytváří pohybové improvizace dle svých schopností a dovedností - rozpozná v proudu hudby některé hudební nástroje, odliší hudbu vokální, instrumentální a vokálně instrumentální	**Hudebně pohybová činnost** - správné držení těla - jednoduché hudebně - pohybové hry - chůze pochod - lidové písně - jednoduché taneční hry - poskok **Poslechové činnosti** • zvuk, tón, hlas mluvený zpívaný • sluchem rozlišit - tón - vysoký, nízký, dlouhý, krátký - silný slabý	**OSV -** komunikace (řeč těla, zvuků) **OSV** - kulturní diference **OSV** - lidové tradice a zvyky

5.7 Vzdělávací oblast: Umění a kultura
5.7.1 Vyučovací předmět: Hudební výchova
Ročník: 3.

Dílčí výstupy **Žák**:	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy projekty a kurzy
- zpívá v jednohlase - při zpěvu využívá získané pěvecké dovednosti - umí vytleskat jednoduchý rytmus a podle svých schopností rozvíjí rytmické - improvizace v rámci nejjednodušších forem - orientuje se v zápisu jednoduché písně a podle svých individuálních schopností ji realizuje - využívá jednoduché hudební nástroje k doprovodné hře i k reprodukci jednoduchých skladeb a písní (dle individuálních schopností) - rozpozná výraznou změnu v dynamice - ztvárňuje hudbu pohybem s využitím	**Vokální činnost** • pěvecký a mluvní projev - dynamicky odlišný zpěv - rozšiřování hlasového rozsahu (hlasové rozcvičky) - výslovnost, uvolněný dech, práce s dechem (dechová cvičení, dýchání v pauze) - nácvik písní - jednohlas a vícehlas - kánon • hudební rytmus - realizace písně ve 2/4 a 3/4 taktu - rytmizace textu - říkadla, písničky, hrátky s rytmem - opakování poznatků o notové osnově - rytmus, takt, tónina, akord, délka not, stupnice C-dur • intonace, vokální improvizace - hudební hry • grafický záznam vokální hudby - čtení a zápis rytmického schématu písně, orientace v notovém záznamu jednoduché melodie	Rozvoj schopností poznávání Psychohygiena

tanečních kroků na základě individuálních schopností - pohybem vyjadřuje dynamiku - rozpozná v proudu hudby některé hudební nástroje, odliší hudbu vokální, instrumentální a vokálně instrumentální	**Instrumentální činnost** • hra na hudební nástroje- reprodukce jednoduchých skladbiček pomocí jednoduchých nástrojů z Orffova instrumentáře • rytmizace, melodizace, hudební improvizace - hudební doprovod (těžká doba v rytmickém doprovodu), hudební hry (otázka, ozvěna odpověď) **Hudebně pohybová činnost** • pohybový doprovod hudby - dvoudobý třídobý a čtyřdobý - taneční hry se zpěvem, jednoduché lidové tance • pohybové vyjádření hudby a reakce na změny v proudu znějící hudby - pantomima, pohybová improvizace, pohybový doprovod, hra na tělo **Poslechové činnosti** • kvalita tónů - délka, síla, barva, výška • hudebně výrazové prostředky - rytmus, melodie, harmonie, barva, pohyb (vzestupná sestupná) • hudba vokální, instrumentální, vokálně instrumentální, lidský hlas a hudební nástroj • hudební styly a žánry - hudba taneční, pochodová, ukolébavka apod. • malá písňová forma (a-b) • interpretace hudby - slovní vyjádření (jak na mě působí)	Lidové tradice a zvyky Barva hudby

5.7 Vzdělávací oblast: Umění a kultura
5.7.1 Vyučovací předmět: Hudební výchova
Ročník: 4.

Dílčí výstupy	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, projekty a kurzy
- zpívá v jednohlase i dvojhlase, v durových i mollových tóninách - při zpěvu využívá získané pěvecké dovednosti - orientuje se v zápisu jednoduchém písně či skladby a podle svých individuálních schopností a dovedností ji realizuje - využívá jednoduché hudební nástroje k doprovodné hře i reprodukci jednoduchých motivů skladeb a písní	**Vokální činnost** • pěvecký a mluvní projev - pěvecké dovednosti - dýchání, výslovnost - nasazení a tvorba tónu - dynamicky odlišený zpěv - rozšiřování hlasového rozsahu - hlasová hygiena - dvojhlas a vícehlas, prodleva kánon, lidový dvojhlas • hudební rytmus - realizace písní ve 2/4, 3/4 a 4/4 taktu • intonace a vokální improvizace - diatonické postupy v durových a mollových tóninách (5., 3. a 1. stupeň, volné nástupy 8. a spodního 5. stupně apod.) - hudební hry otázka - odpověď, ozvěna) • grafický záznam vokální hudby - čtení a zápis rytmického schématu písně - orientace v notovém záznamu jednoduché melodie, její reprodukce	- **OSV** - seberegulace - sebeorganizace - kreativita - Účast na celoškolních vystoupeních (Vánoce akademie aj.)

- rozpozná hudební formu jednoduché písně či skladby - vytváří jednoduché předehry, mezihry a dohry - ztvárňuje hudbu pohybem s využitím tanečních kroků, vytváří pohybové improvizace dle svých schopností a dovedností - rozpozná v proudu znějící hudby některé z užitých hudebních výrazových prostředků	**Instrumentální činnosti** • hra na hudební nástroje - reprodukce motivů, témat jednoduchých skladbiček pomocí jednoduchých nástrojů Orffova instrumentáře, zobcových fléten apod. • rytmizace, melodizace a stylizace, hudební improvizace - tvorba předeher, meziher, doher s využitím tónového materiálu písně - hudební doprovod - akcentace těžké doby, ostinato, prodleva - hudební hry - jednodílná písňová forma a - b) • grafický záznam melodie - rytmické schéma jednoduché skladby (motivu, tématu – části) - záznam melodie, reprodukce, využití notačních programů **Hudebně pohybová činnost** • taktování, pohybový doprovod znějící hudby - dvoudobý, třídobý, čtyřdobý takt - taneční hry se zpěvem - jednoduché lidové tance (mazurka, polka, valčík) • pohybové vyjádření hudby a reakce na změny v proudu znějící hudby - pantomima, pohybová improvizace s využitím tanečních kroků **Poslechové činnosti** • kvalita tónů - délka, síla, barva, výška • vztahy mezi tóny - souzvuk, akord • hudební výrazové prostředky - rytmus, melodie, harmonie, barva, kontrast a gradace,	**OSV** - komunikace (řeč těla, zvuků) **OSV** - kulturní diference - lidové tradice a zvyky

	- pohyb melodie (vzestupná, sestupná) • hudba vokální, instrumentální, vokálně instrumentální, lidský hlas a hudební nástroj • hudební styly a žánry - taneční, pochodová, ukolébavka aj. • hudební formy - malá písňová forma, rondo, variace	**OSV**- kulturní diference

5.7 Vzdělávací oblast: Člověk a umění
5.7.1 Vyučovací předmět: Hudební výchova
Ročník: 5.

Dílčí výstupy	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, projekty a kurzy
- zpívá na základě svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase i dvojhlase, v durových i mollových tóninách - při zpěvu využívá získané pěvecké dovednosti - orientuje se v zápisu jednoduchém písně či skladby a podle svých individuálních schopností a dovedností ji realizuje - využívá na základě svých hudebních schopností a dovedností jednoduché popřípadě složitější hudební nástroje k doprovodné hře i reprodukci jednoduchých	**Vokální činnost** • pěvecký a mluvní projev - pěvecké dovednosti - dýchání, výslovnost - nasazení a tvorba tónu - dynamicky odlišený zpěv - rozšiřování hlasového rozsahu - hlasová hygiena - dvojhlas a vícehlas, prodleva kánon, lidový dvojhlas • hudební rytmus -realizace písní ve 2/4, 3/4 a 4/4 taktu • intonace a vokální improvizace - diatonické postupy v durových a mollových tóninách (5., 3. a 1. stupeň, volné nástupy 8. a spodního 5. stupně apod) - hudební hry (otázka - odpověď, ozvěna) • grafický záznam vokální hudby - čtení a zápis rytmického schématu písně - orientace v notovém záznamu jednoduché melodie, její reprodukce **Instrumentální činnosti** • hra na hudební nástroje -reprodukce motivů, témat jednoduchých skladbiček pomocí jednoduchých hudebních nástrojů Orfeova	- **OSV** – seberegulace - sebeorganizace - kreativita - Účast na celoškolních vystoupeních (Vánoce akademie aj.)

motivů skladeb a písní - rozpozná hudební formu jednoduché písně či skladby - vytváří v rámci svých individuálních dispozic jednoduché předehry, mezihry a dohry	instrumentáře, zobcových fléten apod. • rytmizace, melodizace a stylizace, hudební improvizace - tvorba předeher, meziher, doher s využitím tónového materiálu písně - hudební doprovod - akcentace těžké doby, ostinato, prodleva - hudební hry - jednodílná písňová forma (a- b) • grafický záznam melodie - rytmické schéma jednoduché skladby (motivu, tématu - části) - záznam melodie, reprodukce, využití notačních programů	**OSV -** komunikace (řeč těla, zvuk)
- ztvárňuje hudbu pohybem s využitím tanečních kroků, vytváří pohybové improvizace dle svých schopností a dovedností	**Hudebně pohybová činnost** • taktování, pohybový doprovod znějící hudby - dvoudobý, třídobý, čtyřdobý takt - taneční hry se zpěvem - jednoduché lidové tance (valčík) • pohybové vyjádření hudby a reakce na změny v proudu znějící hudby - pantomima, pohybová improvizace s využitím tanečních kroků	**OSV** - kulturní diference - lidové tradice a zvyky
- rozpozná v proudu hudby některé hudební nástroje, odliší hudbu vokální, instrumentální a vokálně instrumentální	**Poslechové činnosti** • kvalita tónů - délka, síla, barva, výška • vztahy mezi tóny - souzvuk, akord • hudební výrazové prostředky - rytmus, melodie, harmonie, barva, kontrast a gradace, - pohyb melodie (vzestupná, sestupná) • hudba vokální, instrumentální, vokálně instrumentální, lidský hlas a hudební nástroj • hudební styly a žánry - taneční, pochodová, ukolébavka aj.	**OSV**- kulturní diference

	• hudební formy - malá, velká písňová forma, rondo, variace • interpretace hudby - slovní vyjádření (jaká je to hudba a proč je taková)	

5.7 Vzdělávací oblast: Umění a kultura
5.7.1 Vyučovací předmět: Hudební výchova

2. stupeň

Charakteristika vyučovacího předmětu

Hudební výchova má být pro žáka především příležitostí setkávat se s hudbou prostřednictvím vokálních, instrumentálních, hudebně pohybových, poslechových i jiných aktivit. Těmito činnostmi si žáci rozšiřují oblast estetického vnímání a prožívání světa, hudba se pro stává další formou mezilidské komunikace.
Žák rozvíjí svůj hudební sluch, zpěv, smysl pro rytmus, hudební paměť a fantazii, cit pro melodii a harmonii. Hudbu poslouchá, reprodukuje a podle svých možností i tvoří. Tím lépe porozumí různým hudebním výrazovým prostředkům.
Během tohoto rozvoje celkové hudebnosti se žák seznamuje se širokým spektrem hudebních stylů a žánrů současnosti i minulosti. Součástí této orientace v základním slohovém rozvrstvení je pochopení společenské funkce hudby, porozumění hudební kultuře české i jiných národů.
Tyto činnosti by měly žákovi pomoci ke schopnosti formulovat hodnotící soudy o hudbě. Ve spojení s ostatními vyučovacími předměty pak i k utvoření správné hierarchie životních hodnot.

Hodinová dotace:
6. ročník: 1 hodina týdně
7. ročník: 1 hodina týdně
8. ročník: 1 hodina týdně
9. ročník: 1 hodina týdně

Očekávané výstupy

Žák:
- využívá své individuální hudební schopnosti a dovednosti při hudebních aktivitách
- uplatňuje získané pěvecké dovednosti a návyky při zpěvu i při mluvním projevu v běžném životě; zpívá v jednohlase i vícehlase
- reprodukuje na základě svých individuálních hudebních schopností a dovedností různé motivy, témata i části skladeb, vytváří a volí jednoduché doprovody, provádí jednoduché hudební improvizace
- rozpozná některé z tanců různých stylových období, zvolí vhodný typ hudebně pohybových prvků k poslouchané hudbě
- orientuje se v proudu znějící hudby a přistupuje k hudebnímu dílu jako k logicky utvářenému celku
- zařadí na základě individuálních schopností a získaných vědomostí slyšenou hudbu do stylového období
- vyhledává souvislosti mezi hudbou a jinými druhy umění

Výchovné a vzdělávací strategie

Zásadní výchovné a vzdělávací postupy, které ve vyučovacím předmětu Hudební výchova směřují k utváření klíčových kompetencí

Kompetence k učení

- učitel vede žáky k naslouchání, k ochotné spolupráci při všech činnostech v Hv
- učitel vede žáky k intonačně a rytmicky přesnému zpěvu dle individuálních dispozic
- učitel učí žáky správné terminologii
- učitel zařazuje různé druhy činností tak, aby žák mohl tyto samostatně provádět

Kompetence k řešení problémů

- učitel vede žáky ke kreativitě při hudebních činnostech, k tomu, že umí volit vhodný Orffův nástroj k doprovodu, umí jej pojmenovat…
- učitel učí žáky rozpoznat změny tempa, dynamiky…
- učitel poradí žákům, kde najít vhodnou literaturu ke zjištění potřebných informací k řešení problémů
- učitel vede žáky k rozpoznávání základních hudebních výrazových prostředků
- učitel vede žáky k pohybové výchově – spojení pohybu a hudby (kreativita)

Kompetence komunikativní

- učitel vede žáky k porozumění notovému zápisu, k orientaci v něm
- učitel vede žáky k improvizaci, rytmizaci, melodizaci jednoduchých textů
- učitel učí žáky samostatnému kultivovanému projevu při zpěvu písně, vnímání hudby
- učitel vede žáky k vyjadřování hudby pohybem, hrou
- učitel vede žáky k porozumění písní a hudby jiných národů

Kompetence sociální a personální

- učitel vede žáky k vzájemnému naslouchání, hodnocení sebe i ostatních
- učitel vede žáky ke vzájemné spolupráci při různých činnostech
- učitel vede žáky k tomu, aby si navzájem pomáhali
- učitel vede žáky k toleranci k hudebním hodnotám a hudbě jiných národů

Kompetence občanské

- učitel vede žáky k procítěné interpretaci písní našich i jiných národů s důrazem na porozumění textu, toleranci k hudbě jiných národů, žánrů
- učitel vede žáky ke správnému chování při poslechu skladeb
- učitel vede žáky k uvědomění si našeho kulturně-historického dědictví při zpěvu písní a poslech skladeb
- učitel dodržuje základní hygienické návyky (větraná místnost, správné držení těla…)

Kompetence pracovní

- učitel vede žáky k samostatné činnosti (práce s učebnicí, hra na Orffovy nástroje…)
- učitel vede žáky k osvojování správných pěveckých návyků, hlasové hygieny
- učitel vede žáky ke kooperativním činnostem v rámci hudebně-pohybové výchovy

Kompetence digitální

- učitel umožňuje žákovi aktivně a smysluplně využívat elektronické hudební nástroje, digitální aplikace i dostupné programy jako nástroje pro reprodukční, produkční i vlastní tvůrčí počiny
- učitel dává příležitost žákům zaznamenávat, snímat a přenášet i prezentovat hudbu a hudební zvukové projekty prostřednictvím digitálních technologií, případně uplatnit digitální technologie jako nástroj sebeprezentace v rámci vlastních audiovizuálních projektů
- žáci mají možnost vyhledávat a sdílet inspirační zdroje uměleckých děl i běžné produkce s respektem k autorství a autorským právům

Předmětem prolínají průřezová témata:

OSV – Osobnostní a sociální výchova
MV – Multikulturní výchova
EV – Environmentální výchova
MDV – Mediální výchova
VMEGS – Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

5.7 Vzdělávací oblast: Umění a kultura
5.7.1 Vyučovací předmět: Hudební výchova
Ročník: 6.

Dílčí výstupy Žák:	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, projekty a kurzy
- využívá své individuální hudební schopnosti a dovednosti při hudebních aktivitách	vokálně instrumentální aktivity individuální a společné hlasová hygiena, intonační cvičení	**OSV** - umění jako prostředek komunikace
- využívá správné pěvecké návyky, podle svých dispozic zpívá čistě a rytmicky přesně (jednohlas, kánon)	tóniny, hudební improvizace, dynamika a její proměny reprodukce písní v jednohlase i dvojhlase písně různých období píseň lidová, umělá	**MV** - písně jiných národů poznávání kulturních tradic
- doprovází zpěv rytmicky (hra na tělo, Orffovy nástroje), má rytmickou paměť a cítění	rytmické a melodické zákonitosti rytmická a melodická cvičení a hry jednoduché partitury pro Orffovy nástroje hra na Orffovy nástroje notový záznam reprodukce částí známých skladeb (vokální, případně instrumentální)	**OSV** - vlastní kreativita, nápad a originalita
- pohybem vyjadřuje pochodový, polkový a valčíkový rytmus, umí taktovat dvoučtvrťový a tříčtvrťový takt, dokáže pohybem vyjádřit obsah písně	pochod, polka, valčík taneční kroky	TV - krok pochodový, polkový, valčíkový **EV** – vnímání krásy
- sluchem rozliší zvuk vybraných nástrojů a dovede je pojmenovat, rozliší skladbu vokální a instrumentální, vnímá užité výrazové prostředky	poznávání hudebních nástrojů vokální a instrumentální skladba hudební výrazové prostředky	**MDV** **OSV** – rozvoj smyslového vnímání
- vyhledává souvislosti mezi hudbou a jinými druhy umění	hudba kolem nás módnost a modernost	VV **MDV** **VMEGS**

5.7 Vzdělávací oblast: Umění a kultura
5.7.1 Vyučovací předmět: Hudební výchova
Ročník: 7.

Dílčí výstupy Žák:	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, projekty a kurzy
- využívá své individuální hudební schopnosti a dovednosti při hudebních aktivitách	vokálně instrumentální aktivity individuální a společné hlasová hygiena, intonační cvičení	**OSV** - umění jako prostředek komunikace
- při zpěvu využívá správné pěvecké návyky, zpívá v jednohlase a vícehlase	tóniny, hudební improvizace, dynamika a její proměny reprodukce písní v jednohlase, v lidovém dvojhlase písně různých období písně lidové i umělé	**MV** - písně jiných národů poznávání kulturních tradic
- vytváří a volí jednoduché doprovody, provádí jednoduché hudební improvizace	rytmické a melodické zákonitosti rytmická a melodická cvičení a hry jednoduché partitury pro Orffovy nástroje hra na Orffovy nástroje	**OSV** - vlastní kreativita, nápad a originalita
- vytváří a volí jednoduché doprovody, provádí jednoduché hudební improvizace	notový záznam reprodukce částí známých skladeb (vokální, případně instrumentální)	
- rozpozná některé z tanců různých stylových období, pohybem reaguje na znějící hudbu s využitím jednoduchých gest a tanečních kroků	pochod, polka, valčík taneční kroky	TV - krok pochodový, polkový, valčíkový **EV** – vnímání krásy
- rozpozná hudební nástroje, jejich výrazové možnosti, rozpozná rozdíly komorní a symfonické hudby - umí pojmenovat vybrané hudební formy	poznávání hudebních nástrojů vokální a instrumentální skladba hudební výrazové prostředky poslechové skladby různých období hudební formy	**MDV** **OSV** - rozvoj smyslového vnímání
- vyhledává souvislosti mezi hudbou a jinými druhy umění	hudba kolem nás módnost a modernost	VV **MDV** **VMEGS**

5.7 Vzdělávací oblast: Umění a kultura
5.7.1 Vyučovací předmět: Hudební výchova
Ročník: 8.

Dílčí výstupy Žák:	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, projekty a kurzy
- využívá své individuální hudební schopnosti a dovednosti při hudebních aktivitách	vokálně instrumentální aktivity individuální a společné hlasová hygiena hlasová, intonační a rytmická cvičení	**OSV** – nápad a originalita
- uplatňuje získané pěvecké dovednosti a návyky při zpěvu i při mluvním projevu v běžném životě; zpívá v jednohlase i vícehlase	tóniny, hudební improvizace, dynamika a její proměny zpěv lidových i umělých písní s důrazem na dynamiku a rytmus zpěv v lidovém dvojhlase	ČJ – lidová slovesnost
- respektuje dynamiku písně, vytváří a volí jednoduché doprovody	rytmický výcvik s oporou o hudební nástroje jednoduchý doprovod na Orffovy nástroje	
- vnímá rozdíly mezi hudebními žánry, chápe úlohu hudebního žánru ve společnosti	poslech různých hudebních žánrů analýza významných prvků skladby autor, interpret, posluchač	**MDV**
- zařadí na základě individuálních schopností a získaných vědomostí slyšenou hudbu do stylového období	hudební dílo a její autor, doba vzniku, život autora jednotlivá hudební období a historické události	**VMEGS** – Jsme Evropané Dějepis **MV** – původ různých stylů
- vyhledává souvislosti mezi hudbou a jinými druhy umění	módnost a modernost proměnlivost estetických norem v umění	VV – dějiny umění ČJ – divadlo **MDV** **OSV**

5.7 Vzdělávací oblast: Umění a kultura
5.7.1 Vyučovací předmět: Hudební výchova
Ročník: 9.

Dílčí výstupy Žák:	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, projekty a kurzy
- dodržuje správné pěvecké návyky a hlasovou hygienu	vokálně instrumentální aktivity individuální a společné hlasová hygiena hlasová, intonační a rytmická cvičení	**OSV** – nápad a originalita
- podle svých individuálních hudebních dispozic zpívá kultivovaně a pěvecky správně písně různých žánrů	tóniny, hudební improvizace, dynamika a její proměny zpěv lidových i umělých písní s důrazem na dynamiku a rytmus zpěv v lidovém dvojhlase	ČJ – lidová slovesnost
- vytváří a volí jednoduché doprovody, provádí jednoduché hudební improvizace	rytmický výcvik s oporou o hudební nástroje jednoduchý doprovod na Orffovy nástroje	
- orientuje se v proudu znějící hudby	poslech různých hudebních žánrů analýza významných prvků skladby autor, interpret, posluchač	**MDV** projekt Populární hudba 2. pol. 20. stol.
- orientuje se v hudebních slozích - orientuje se v dějinách hudby	hudební dílo a její autor, doba vzniku, život autora jednotlivá hudební období a historické události	**VMEGS** – Jsme Evropané Dějepis **MV** – původ různých stylů
- vyhledává souvislosti mezi hudbou a jinými druhy umění, chápe úlohu hudby ve společnosti	módnost a modernost proměnlivost estetických norem v umění	VV – dějiny umění **MDV** **OSV**

5.7 Vzdělávací oblast: Umění a kultura

5.7.2 Vyučovací předmět: Výtvarná výchova

1. stupeň

Charakteristika vyučovacího předmětu

Výtvarná výchova pracuje s vizuálně obraznými znakovými systémy, které jsou nezastupitelným nástrojem poznávání a prožívání lidské existence. Tvořivý přístup k práci s nimi při tvorbě, vnímání a interpretaci vychází zejména z porovnávání dosavadní a aktuální zkušenosti žáka a umožňuje mu uplatňovat osobně jedinečné pocity a prožitky.
Výtvarná výchova přistupuje k vizuálně obraznému vyjádření (a to jak samostatně vytvořenému, tak přejatému) nikoliv jako k pouhému přenosu reality, ale jako k prostředku, který se podílí na způsobu jejího přijímání a zapojování do procesu komunikace.
V etapě základního vzdělávání je výtvarná výchova postavena na tvůrčích činnostech - tvorbě, vnímání a interpretaci. Tyto činnosti umožňují rozvíjet a uplatnit vlastní vnímání, cítění, myšlení, prožívání, představivost, fantazii, intuici a invenci. K jejich realizaci nabízí výtvarná výchova vizuálně obrazné prostředky (dále jen prostředky) nejen tradiční a ověřené, ale i nově vznikající v současném výtvarném umění a v obrazových médiích. Tvůrčími činnostmi (rozvíjením smyslové citlivosti, uplatňováním subjektivity a ověřováním komunikačních účinků) založenými na experimentování je žák veden k odvaze a chuti uplatnit osobně jedinečné pocity a prožitky a zapojit se na své odpovídající úrovni do procesu tvorby a komunikace.
Obsahem Rozvíjení smyslové citlivosti jsou činnosti, které umožňují žákovi rozvíjet schopnost rozeznávat podíl jednotlivých smyslů na vnímání reality a uvědomovat si vliv této zkušenosti na výběr a uplatnění vhodných prostředků pro její vyjádření.
Obsahem Uplatňování subjektivity jsou činnosti, které vedou žáka k uvědomování si a uplatňování vlastních zkušeností při tvorbě, vnímání a interpretaci vizuálně obrazných vyjádření.
Obsahem Ověřování komunikačních účinků jsou činnosti, které umožňují žákovi utváření obsahu vizuálně obrazných vyjádření v procesu komunikace a hledání nových i neobvyklých možností pro uplatnění výsledků vlastní tvorby, děl výtvarného umění i děl dalších obrazových médií.

Hodinová dotace:
1. období
1. ročník: 2 hodiny týdně (z toho 1. hodina disponibilní)
2. ročník: 2 hodiny týdně (z toho 1 hodina disponibilní)
3. ročník: 1 hodina týdně
2. období
4. ročník: 2 hodiny týdně
5. ročník: 2 hodiny týdně

Očekávané výstupy

1. období

Žák:
- rozpoznává (linie, tvary, objemy, barvy, objekty)
- porovnává prvky vizuálně obrazného vyjádření na základě zkušeností, vjemů, zážitků a představ
- v tvorbě projevuje své vlastní životní zkušenosti
- uplatňuje při tom v plošném i prostorovém uspořádání linie, tvary, objemy, barvy, objekty a další prvky a jejich kombinace
- vnímá událostí různými smysly a vizuálně je vyjadřuje
- interpretuje podle svých schopností různá vizuálně obrazná vyjádření
- porovnává odlišné interpretace se svojí dosavadní zkušeností
- na základě vlastní zkušenosti nalézá a do komunikace zapojuje obsah vizuálně obrazných vyjádření, která samostatně vytvořil, vybral či upravil

2. období

Žák:
- při vlastních tvůrčích činnostech prvky vizuálně obrazného vyjádření porovnává na základě vztahů (světlostní poměry, barevné kontrasty, proporční vztahy a jiné)
- při tvorbě vizuálně obrazných vyjádření se zaměřuje na projevení vlastních zkušeností
- nalézá vhodné prostředky pro vizuálně obrazná vyjádření vzniklá na základě vztahu zrakového vnímání k vnímání dalšími smysly; uplatňuje je v plošné, objemové i prostorové tvorbě
- osobitost svého vnímání uplatňuje v přístupu k realitě, k tvorbě a interpretaci vizuálně obrazného vyjádření; pro vyjádření nových i neobvyklých pocitů a prožitků svobodně volí a kombinuje prostředky
- porovnává různé interpretace vizuálně obrazného vyjádření a přistupuje k nim jako ke zdroji inspirace
- nalézá a do komunikace zapojuje obsah vizuálně obrazných vyjádření, která samostatně vytvořil, vybral či upravil

Výchovné a vzdělávací strategie

Zásadní výchovné a vzdělávací postupy, které ve vyučovacím předmětu Výtvarná výchova směřují k utváření klíčových kompetencí

Kompetence k učení
- učitel vede žáky k tomu, aby se naučili rozumět obecně používaným termínům výtvarné oblasti a aby s nimi dovedli zacházet
- učitel ukazuje žákům, že přehled v oblasti umění a kultury jim umožní prožitky z těchto oborů lidské činnosti intenzivněji prožívat

Kompetence k řešení problémů
- učitel vede žáky k tomu, aby při svém hodnocení umění postupovali uvážlivě, tak aby svůj názor byli schopni obhájit
- učitel předkládá žákům dostatečné množství estetických prožitků a poskytnout dostatek prostoru k tomu, aby si uvědomili, že různí lidé vnímají stejnou věc různě

Kompetence komunikativní
- učitel vede žáky k tomu, aby vnímali i mimojazykové vyjadřování a aby sami tuto komunikaci využívali
- učitel ukazuje žákům, že vyslechnout názor druhých lidí na společně prožitý estetický prožitek a vhodně na něho reagovat může být přínosem
- učitel poskytuje dětem dostatečný prostor k jejich vlastnímu kulturnímu, uměleckému projevu

Kompetence sociální a personální
- učitel vysvětluje a buduje zásady chování na kulturních akcích
- učitel ukazuje dětem potřebu spolupráce, důležitost úkolů (rolí), které ve skupině plní
- učitel předvádí dětem na příkladech z výtvarné výchovy nezbytnost přebírání zkušeností druhých lidí pro vlastní zdokonalování, besedy s umělci, návštěva dílen
-učitel na základě respektování názorů každého žáka buduje v dětech sebedůvěru

Kompetence občanské
- učitel vysvětluje žákům potřebu respektovat, chránit a oceňovat naše tradice a kulturní a historické dědictví na konkrétních dílech
- učitel buduje v dětech pozitivní postoj k uměleckým dílům, smysl pro kulturu a tvořivost
- učitel vede žáky k tomu, aby se aktivně zapojovali do kulturního dění, celostátní, místní soutěže

Kompetence pracovní
- učitel vysvětluje žákům, jak správně používat výtvarné potřeby a jak o ně pečovat
- učitel vede žáky, aby při práci dodržovali hygienu, čistotu pracoviště, pořádek na pracovním místě a úklid

Kompetence digitální
- Učitel motivuje žáky k užívání různorodých vizuálně obrazných prostředků včetně digitálních technologií při vlastní tvorbě, k nalézání neobvyklých postupů a různých variant řešení
- Učitel poskytuje žákům prostor ke sdílení a prezentaci tvůrčího záměru, témat a výsledků tvůrčí práce v rovině tvorby, vnímání a interpretace
- Učitel vede žáky k vyhledávání a sdílení inspiračních zdrojů, uměleckých děl i běžné produkce s respektem k autorství a autorským právům

5.7 Vzdělávací oblast: Umění a kultura
5.7.2 Vyučovací předmět: Výtvarná výchova
Ročník: 1.

Dílčí výstupy Žák:	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, projekty a kurzy
▪ umí zahájit a ukončit svoji práci přípravou a úklidem svého pracovního místa ▪ organizuje vlastní výtvarnou práci a udržuje pořádek na pracovišti ▪ kreslí správně měkkým materiálem - dřívkem /špejlí/, měkkou tužkou ▪ maluje správně vodovými a temperovými barvami ▪ míchá barvy ▪ rozpoznává linie, tvary, objemy, barvy a objekty ▪ modeluje z modelovací hmoty ▪ výtvarně zpracuje přírodní materiál - nalepuje, dotváří, otiskuje přírodní i jiné materiály ▪ pozná ilustrace známých českých ilustrátorů ▪ vysvětluje výsledky a záměr tvorby ▪ posuzuje a hodnotí práci spolužáka i celé skupiny	Vybarvování Kresba - rozvíjení smyslové citlivosti, výrazové vlastnosti linie tvaru a jejich kombinace v ploše Malba - barvy základní a jejich mísení, rozvíjení smyslové citlivost, zapíjení barev do mokrého podkladu Dekorativní práce Tematické práce Ilustrátoři dětských knih Osobní postoj ke své práci i k práci spolužáků	**OSV** - napomáhá k zvládání vlastního chování, utváří a rozvíjí základní dovednosti pro spolupráci, podporuje dovednosti a přináší vědomosti **MKV** – učí komunikovat a žít ve skupině, uplatňovat svá práva a respektovat práva druhých **EV** – podněcuje aktivitu, tvořivost, toleranci, vstřícnost a ohleduplnost ve vztahu k prostředí

5.7 Vzdělávací oblast: Umění a kultura
5.7.2 Vyučovací předmět: Výtvarná výchova
Ročník: 2.

Dílčí výstupy Žák:	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, projekty a kurzy
▪ kreslí správně měkkým materiálem - dřívkem /špejlí/, měkkou tužkou, voskovými pastely ▪ maluje správně vodovými a temperovými barvami ▪ použije různé druhy štětců dle potřeby ▪ rozliší studené a teplé barvy ▪ rozfoukává barvy ▪ rozpoznává linie, tvary, objemy, barvy a objekty ▪ modeluje z modelovací hmoty, pracuje s keramickou hlínou ▪ tvaruje papír ▪ výtvarně zpracuje přírodní materiál - nalepuje, dotváří, otiskuje přírodní i jiné materiály ▪ pozná ilustrace známých českých ilustrátorů ▪ vnímá okolní svět pomocí vjemů sluchových, hmatových a zrakových	Kresba - rozvíjení smyslové citlivosti, výrazové vlastnosti linie a tvaru, jejich kombinace v ploše, uspořádání objektů do celků Malba - rozvíjení smyslové citlivosti - barvy základní a jejich mísení, kombinace barev Techniky plastického vyjádření - vztah zrakového vnímání k vnímání ostatními smysly - hmatové, pohybové podněty Tematické práce Dekorativní práce Ilustrátoři dětských knih Osobní postoj ke své práci i k práci spolužáků	**OSV** - utváří a rozvíjí základní dovednosti pro spolupráci, přispívá k utváření dobrých mezilidských vztahů ve třídě, podporuje dovednosti a přináší vědomosti, vede k uvědomování si hodnoty spolupráce a pomoci **MKV** – učí komunikovat a žít ve skupině, uplatňovat svá práva a respektovat práva druhých, učí přijmout druhého jako jedince se stejnými právy **EV** – podněcuje aktivitu, tvořivost, toleranci, vstřícnost a ohleduplnost ve vztahu k prostředí

5.7 Vzdělávací oblast: Umění a kultura
5.7.2 Vyučovací předmět: Výtvarná výchova
Ročník: 3.

Dílčí výstupy Žák:	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, projekty a kurzy
▪ kreslí správně měkkým materiálem - dřívkem /špejlí/, měkkou tužkou, voskovými pastely, suchým pastelem, uhlem ▪ maluje správně vodovými a temperovými barvami ▪ použije různé druhy štětců dle potřeby ▪ rozliší studené a teplé barvy ▪ rozfoukává barvy ▪ rozpoznává linie, tvary, objemy, barvy a objekty ▪ modeluje z modelovací hmoty, pracuje s keramickou hlínou ▪ tvaruje papír, vytváří modely ▪ výtvarně zpracuje přírodní materiál - nalepuje, dotváří, otiskuje přírodní i jiné materiály ▪ pozná ilustrace známých českých ilustrátorů ▪ vnímá okolní svět pomocí vjemů sluchových, hmatových a zrakových ▪ komunikuje o svých výtvorech	Kresba - rozvíjení smyslové citlivosti, výrazové vlastnosti linie a tvaru, jejich kombinace v ploše, uspořádání objektů do celků, vnímání velikosti Malba - rozvíjení smyslové citlivosti - barvy základní a jejich mísení, kombinace barev, barvy doplňkové Techniky plastického vyjádření - vztah zrakového vnímání k vnímání ostatními smysly - hmatové, pohybové podněty Tematické práce Dekorativní práce Ilustrátoři dětských knih Osobní postoj ke své práci, vysvětlování výsledků a záměrů tvorby	**OSV** - přispívá k utváření dobrých mezilidských vztahů ve třídě, vede k uvědomování si hodnoty spolupráce a pomoci, vede k utváření pozitivního (nezraňujícího) postoje k sobě samému a k druhým **MKV** – učí komunikovat a žít ve skupině, uplatňovat svá práva a respektovat práva druhých, rozvíjí schopnost poznávat a tolerovat odlišnost **EV** – podněcuje aktivitu, tvořivost, toleranci, vstřícnost a ohleduplnost ve vztahu k prostředí

5.7 Vzdělávací oblast: Umění a kultura
5.7.2 Vyučovací předmět: Výtvarná výchova
Ročník: 4.

Dílčí výstupy Žák:	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, projekty a kurzy
▪ kombinuje různé techniky ▪ barvou vyjádří své pocity a nálady, barevné kontrasty a proporční vztahy ▪ kresbou vystihne tvar a strukturu materiálu, pracuje s linií, využívá plochy a prostoru k obraznému vyjádření, ztvárňuje vlastní zkušenost ▪ tiskne z koláže a ze šablon, otiskuje ▪ modeluje z papíru, hlíny (drátu) ▪ ztvárňuje prostorové modely ▪ vytváří koláž ▪ zpracuje přírodní materiál - sestavuje, nalepuje a dotváří ▪ pozná ilustrace známých českých ilustrátorů ▪ komunikuje o obsahu svých děl ▪ vysvětlí záměry své tvorby	Kresba - výrazové vlastnosti linie a tvaru, jejich kompozice v ploše, uspořádání objektů do celků, vnímání velikosti, kresba různým materiálem Malba – hra s barvou, míchání barev, emocionální barva, rozvíjení smyslové citlivosti - barvy základní a doplňkové Techniky plastického vyjádření Výtvarné techniky – koláž, frotáž Tematické práce Dekorativní práce Ilustrátoři dětských knih Osobní postoj ke své práci a k práci spolužáků	**OSV** - vede k utváření pozitivního (nezraňujícího) postoje k sobě samému a k druhým, vede k uvědomování si hodnoty různosti lidí, názorů, přístupů k řešení problémů **MKV** – pomáhá vytvářet postoje tolerance a respektu, učí je vnímat odlišnost jako příležitost k obohacení **EV** – podněcuje aktivitu, tvořivost, toleranci, vstřícnost a ohleduplnost ve vztahu k prostředí, přispívá k utváření zdravého životního stylu a k vnímání estetických hodnot prostředí

5.7 Vzdělávací oblast: Umění a kultura
5.7.2 Vyučovací předmět: Výtvarná výchova
Ročník: 5.

Dílčí výstupy Žák:	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, projekty a kurzy
▪ kresbou vystihne tvar a strukturu materiálu, pracuje s linií, využívá plochy a prostoru k obraznému vyjádření, ztvárňuje vlastní zkušenost ▪ barvou vyjádří své pocity a nálady, barevné kontrasty a proporční vztahy ▪ kombinuje a používá různé techniky ▪ modeluje z papíru, hlíny (drátu) ▪ ztvárňuje prostorové modely ▪ vytváří koláž ▪ zpracuje přírodní materiál - sestavuje, nalepuje a dotváří ▪ pozná ilustrace známých českých ilustrátorů ▪ komunikuje o obsahu svých děl ▪ vysvětlí záměry své tvorby	Kresba - výrazové vlastnosti linie a tvaru, jejich kompozice v ploše, kresba v exteriéru Malba – hra s barvou, míchání barev, emocionální barva, rozvíjení smyslové citlivosti - barvy základní a doplňkové Techniky plastického vyjádření Výtvarné techniky – koláž, frotáž, tupování,… Tematické práce Dekorativní práce Ilustrátoři dětských knih Osobní postoj ke své práci a k práci spolužáků	**OSV** - vede k utváření pozitivního (nezraňujícího) postoje k sobě samému a k druhým, vede k uvědomování si hodnoty různosti lidí, názorů, přístupů k řešení problémů **MKV** – pomáhá vytvářet postoje tolerance a respektu, učí je vnímat odlišnost jako příležitost k obohacení, napomáhá uvědomit si vlastní identitu **EV** – podněcuje aktivitu, tvořivost, toleranci, vstřícnost a ohleduplnost ve vztahu k prostředí, přispívá k utváření zdravého životního stylu a k vnímání estetických hodnot prostředí

5.7 Vzdělávací oblast: Umění a kultura
5.7.2 Vyučovací předmět: Výtvarná výchova

2. stupeň

Charakteristika vyučovacího předmětu

Výtvarná výchova pracuje s vizuálně obraznými znakovými systémy, které jsou nezastupitelným nástrojem poznávání a prožívání lidské existence. Tvořivý přístup k práci s nimi při tvorbě, vnímání a interpretaci vychází zejména z porovnávání dosavadní a aktuální zkušenosti žáka a umožňuje mu uplatňovat osobně jedinečné pocity a prožitky.
Výtvarná výchova přistupuje k vizuálně obraznému vyjádření (a to jak samostatně vytvořenému, tak přejatému) nikoliv jako k pouhému přenosu reality, ale jako k prostředku, který se podílí na způsobu jejího přijímání a zapojování do procesu komunikace.
V etapě základního vzdělávání je výtvarná výchova postavena na tvůrčích činnostech - tvorbě, vnímání a interpretaci. Tyto činnosti umožňují rozvíjet a uplatnit vlastní vnímání, cítění, myšlení, prožívání, představivost, fantazii, intuici a invenci. K jejich realizaci nabízí výtvarná výchova vizuálně obrazné prostředky (dále jen prostředky) nejen tradiční a ověřené, ale i nově vznikající v současném výtvarném umění a v obrazových médiích. Tvůrčími činnostmi (rozvíjením smyslové citlivosti, uplatňováním subjektivity a ověřováním komunikačních účinků) založenými na experimentování je žák veden k odvaze a chuti uplatnit osobně jedinečné pocity a prožitky a zapojit se na své odpovídající úrovni do procesu tvorby a komunikace.

Hodinová dotace:
6. ročník: 2 hodiny týdně
7. ročník: 1 hodina týdně
8. ročník: 1 hodina týdně
9. ročník: 1 hodina týdně

Očekávané výstupy

Žák:
- vybírá, vytváří a pojmenovává prvky vizuálně obrazných vyjádření a jejich vztahů; uplatňuje je pro vyjádření vlastních zkušeností, vjemů, představ a poznatků; variuje různé vlastnosti prvků a jejich vztahů pro získání osobitých výsledků
- zaznamenává vizuální zkušenosti, zkušenosti získané ostatními smysly a zaznamenává podněty z představ a fantazie
- zachycuje jevy a procesy v proměnách a vztazích; k tvorbě užívá některé metody uplatňované v současném výtvarném umění a digitálních médiích - počítačová grafika, fotografie, video, animace
- vybírá, kombinuje a vytváří prostředky pro vlastní osobité vyjádření;
- rozliší působení vizuálně obrazného vyjádření v rovině smyslového účinku
- interpretuje umělecká vizuálně obrazná vyjádření současnosti i minulosti; vychází při tom ze svých znalostí historických souvislostí i z osobních zkušeností a prožitků
- ověřuje komunikační účinky vybraných, upravených či samostatně vytvořených vizuálně obrazných vyjádření v sociálních vztazích;

Předmětem prolínají průřezová témata:

globální výchova
environmentální výchova
multikulturní výchova
výchova demokratického občana
dramatická výchova

Výchovné a vzdělávací strategie

Zásadní výchovné a vzdělávací postupy, které ve vyučovacím předmětu výtvarná výchova směřují k utváření klíčových kompetencí

Kompetence k učení
- učitel vede žáky k učení prostřednictvím vlastní tvorby
- učitel vzbuzuje zájem o umění a kulturu jako způsob poznávání světa
- učitel rozvíjí kreativitu osvojováním výtvarných technik a jejich kombinací
- učitel seznamuje žáky s uměleckými slohy a díly v jejich historickém kontextu

Kompetence k řešení problémů
- učitel umožňuje možnosti volby vhodných vyjadřovacích prostředků
- učitel prosazuje kritické myšlení při posuzování uměleckého díla i vlastní tvorbě

Kompetence komunikativní
- učitel využívá různé typy obrazových materiálů, mediálních typů výtvarného umění
- učitel vzbuzuje o tyto typy zájem k tvořivému využívání a zapojování se do společenského dění

Kompetence sociální a personální
- učitel řídí spolupráci ve skupině, iniciuje utváření příjemné atmosféry v týmu
- učitel přispívá k úrovni diskuse
- učitel zařazuje skupinovou práci při společných projektech

Kompetence pracovní
- učitel vyžaduje bezpečné používání materiálů (šetření materiálem) a nástrojů při grafických i jiných technikách,
- učitel rozvíjí pracovní zručnost

Kompetence občanská
- učitel klade důraz na ohleduplnost ke kulturním památkám a uměleckým dílům
- učitel podněcuje žáky, aby získané vědomosti a dovednosti v oblasti umění a kultury využívali ve svém životě
- učitel umožňuje žákům účastnit se soutěží, projektů využívajících lidových tradic a zvyků

Kompetence digitální
- učitel vede žáky k užívání různorodých vizuálně obrazných prostředků včetně digitálních technologií při vlastní tvorbě, k nalézání neobvyklých postupů a různých variant řešení
- učitel vede žáky k sdílení a prezentaci tvůrčího záměru, témat a výsledků tvůrčí práce v rovině tvorby, vnímání a interpretace
- učitel vede žáky k vyhledávání a sdílení inspiračních zdrojů, uměleckých děl i běžné produkce s respektem k autorství a autorským právům

5.7 Vzdělávací oblast: Umění a kultura
5.7.2 Vyučovací předmět: Výtvarná výchova
Ročník: 6.

Dílčí výstupy Žák:	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy
• zaznamenává vizuální zkušenost, i zkušeností získané ostatními smysly, zaznamenává podněty z představ a fantazie • vybírá, vytváří a pojmenovává prvky vizuálně obrazných vyjádření a jejich vztahů; uplatňuje je pro vyjádření vlastních zkušeností, vjemů, představ a poznatků; variuje různé prvky a jejich vztahy pro získání osobitých výsledků	**Zastřešující téma: Člověk a příroda** příroda jako zdroj poznání a inspirace pro vlastní tvorbu **Tematické okruhy:** **1. Vesmír a vznik života** možnosti vizuálně obrazných vyjádření, teorie barev **2. Svět rostlin** bod, linie, tvar, kompozice **3. Svět zvířat** tvar, symetrie, kompozice, barva, znak, symbol, prostor, objem **4. Lidské tělo** lidské proporce – vnímání a zobrazení lidského těla **Výtvarné techniky:** kresba, malba frotáž, aranžování, koláž, otisk, prostorová tvorba	**OSV** - vede k uvědomování si hodnoty spolupráce a pomoci - vede k uvědomování si hodnoty různosti lidí, názorů, přístupů k řešení problémů **MV** - stimuluje, ovlivňuje a koriguje jednání a hodnotový systém žáků, učí je vnímat odlišnost jako příležitost k obohacení, nikoliv jako zdroj konfliktu **EV** - podněcuje aktivitu, tvořivost, toleranci, vstřícnost a ohleduplnost ve vztahu k prostředí - přispívá k vnímání estetických hodnot a podněcuje k ochraně životního prostředí

5.7 Vzdělávací oblast: Umění a kultura
5.7.2 Vyučovací předmět: Výtvarná výchova
Ročník: 7.

Dílčí výstupy Žák:	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy
• vybírá, kombinuje a vytváří prostředky pro vlastní osobité vyjádření • zaznamenává vizuální zkušenost, i zkušeností získané ostatními smysly, zaznamenává podněty z představ a fantazie	**Zastřešující téma: Člověk a svět kolem nás** životní prostředí jako předmět zájmu a prostor pro tvorbu **tematické okruhy:** **1. Svět věcí** bod, linie, tvar, objem, textura, kompozice, zátiší, design **2. Móda** barva, rytmus, znak, vzor, dekor, otisk **3. Město** tvar, symetrie, kompozice, perspektiva, prostor, architektura **4. Prostředí, ve kterém žijeme** prostor, prostředí, pohyb, čas, materiál, stopa, recyklace **Výtvarné techniky:** kresba, malba montáž, frotáž, asambláž, koláž grafické techniky, textilní tvorba, prostorová tvorba	**VDO** - učí se angažovanému přístupu k druhým, k okolnímu prostředí, k problémům světa, ve kterém žijeme - vede k respektování kulturních, etnických a jiných odlišností **EV** - vede k porozumění souvislostem v biosféře, vztahům člověka k prostředí a důsledkům lidských činností na ŽP - vede k angažovanosti v řešení problémů ochrany životního prostředí - vede k uvědomování si podmínek života a možností jejich ohrožování

5.7 Vzdělávací oblast: Umění a kultura
5.7.2 Vyučovací předmět: Výtvarná výchova
Ročník: 8.

Dílčí výstupy Žák:	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy
• zaznamenává vizuální zkušenost, i zkušeností získané ostatními smysly, zaznamenává podněty z představ a fantazie • vybírá, vytváří a pojmenovává prvky vizuálně obrazných vyjádření a jejich vztahů; uplatňuje je pro vyjádření vlastních zkušeností, vjemů, představ a poznatků; variuje různé prvky a jejich vztahy pro získání osobitých výsledků • rozliší působení vizuálně obrazného vyjádření v rovině smyslového účinku, v rovině subjektivního účinku • ověřuje komunikační účinky vybraných, upravených či samostatně vytvořených vizuálně obrazných vyjádření	**Zastřešující téma: člověk a jeho svět** Umění jako zdroj sebepoznání a způsob sebevyjádření **tematické okruhy:** **1. Smysly** vnímání, poznávání, zkušenost výtvarný proces, reflexe a obhajoba výtvarné tvorby **2. Duše člověka** motivace, prožitek, sebreflexe, subjektivita, exprese, výraz kompozice, psychologie barev, abstrakce **3. Svět snů** fantazie, podvědomí, pocity, symbol, interpretace, experiment, tvořivost **4. Komunikace** znak, symbol, písmo, logo, piktogram vizuální styl a vizuální komunikace **Výtvarné techniky:** malba, kresba muchláž, frotáž, koláž, prostorová tvorba grafické techniky, fotografie, digitální technologie	**OSV** - vede k chápání umění jako prostředku komunikace vnímání mimouměleckého estetična (estetiky mezilidských vztahů) - učí pravidlům vzájemné komunikace, komunikace v různých situacích, utváření dobrých mezilidských vztahů ve třídě, analýze vlastních i cizích postojů a hodnot **VDO** - rozvíjí a podporuje komunikativní, formulační, argumentační, dialogické a prezentační schopnosti a dovednosti - prohlubuje empatii, schopnost aktivního naslouchání a spravedlivého posuzování **MV** - rozvíjí dovednost orientovat se v pluralitní společnosti a využívat interkulturní kontakty k obohacení sebe i druhých **MDV** - tvorba mediálního sdělení, Interpretace vztahu reality a mediálního sdělení

5.7 Vzdělávací oblast: Umění a kultura
5.7.2 Vyučovací předmět: Výtvarná výchova
Ročník: 9.

Dílčí výstupy Žák:	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy
• interpretuje umělecká vizuálně obrazná vyjádření současnosti i minulosti; vychází při tom ze svých znalostí historických souvislostí i z osobních zkušeností a prožitků • zachycuje jevy a procesy v proměnách a vztazích; k tvorbě užívá některé metody uplatňované v současném výtvarném umění a digitálních médiích – počítačová grafika, fotografie, video, animace	**Zastřešující téma: Umění jako zrcadlo společnosti** výtvarné umění jako kulturní hodnota a součást každodenního života **tematický okruhy:** **1. Umění jako svědectví doby** proměny výtvarného umění od historie po současnost prostor, čas, vývoj, umělecké slohy, směry a hnutí **2. Umění jako součást kulturního dědictví** galerie, muzea, památky kultura, tradice, zvyk, lidová tvorba, folklór, symbolika **3. Užité umění** umění v každodenním životě umělecká řemesla, design, ilustrace, užitá grafika, architektura **4. „Nová“ média** využití moderních technologií a jejich vliv na výtvarné umění digitální zpracování obrazu a digitální tvorba **Výtvarné techniky:** kombinované techniky fotografie, počítačová grafika, animace, video	**VMEGS** - rozvíjí schopnost srovnávat projevy kultury v evropském a globálním kontextu, nacházet společné znaky a odlišnosti a hodnotit je v širších souvislostech, utváří pozitivní postoje k jinakosti a kulturní rozmanitosti **MDV** - přispívá ke schopnosti vnímat, interpretovat a kriticky hodnotit artefakty umělecké i běžné mediální produkce

5.8 Vzdělávací oblast: Člověk a zdraví
5.8.1 Vyučovací předmět: Výchova ke zdraví

2. stupeň

Charakteristika vyučovacího předmětu:

Předmět výchova ke zdraví patří společně s předmětem tělesná výchova do vzdělávací oblasti Člověk a zdraví. Je vyučován jako samostatný předmět v 7. a 8. ročníku.

Hodinová dotace:
7. ročník: 1 hodina týdně
8. ročník: 1 hodina týdně

Očekávané výstupy

Žák:
- respektuje přijatá pravidla soužití mezi vrstevníky a partnery a pozitivní komunikací a kooperací přispívá k utváření dobrých mezilidských vztahů v širším společenství (v rodině, komunitě)
- vysvětlí role členů komunity (rodiny, třídy, spolku) a uvede příklady pozitivního a negativního vlivu na kvalitu sociálního klimatu (vrstevnická komunita, rodinné prostředí) z hlediska prospěšnosti zdraví
- vysvětlí na příkladech přímé souvislosti mezi tělesným, duševním, sociálním zdravím a vztah mezi uspokojováním základních lidských potřeb a hodnotou zdraví
- dovede posoudit různé způsoby chování lidí z hlediska odpovědnosti za vlastní zdraví i zdraví druhých a vyvozuje z nich osobní odpovědnost ve prospěch aktivní podpory zdraví
- usiluje v rámci svých možností a zkušeností o aktivní podporu zdraví
- vyjádří vlastní názor k problematice zdraví a diskutuje o něm v kruhu vrstevníků, rodiny i v nejbližším okolí
- dává do souvislostí složení stravy a způsob stravování s rozvojem civilizačních nemocí a v rámci svých možností uplatňuje zdravé stravovací návyky
- uplatňuje osvojené preventivní způsoby rozhodování, chování a jednání v souvislosti s běžnými, přenosnými, civilizačními a jinými chorobami
- svěří se se zdravotním problémem a v případě potřeby vyhledá odbornou pomoc
- projevuje odpovědný vztah k sobě samému, k vlastnímu dospívání a pravidlům zdravého životního stylu
- dobrovolně se podílí na programech podpory zdraví v rámci školy a obce
- samostatně využívá osvojené kompenzační a relaxační techniky a sociální dovednosti k regeneraci organismu, překonávání únavy a předcházení stresovým situacím
- optimálně reaguje na fyziologické změny v období dospívání a kultivovaně se chová k opačnému pohlaví

- v souvislosti se zdravím, etikou, morálkou a životními cíli mladých lidí přijímá odpovědnost za bezpečné sexuální chování
- dává do souvislostí zdravotní a psychosociální rizika, spojená se zneužíváním návykových látek, a životní perspektivu mladého člověka
- uplatňuje osvojené sociální dovednosti a modely chování při kontaktu se sociálně patologickými jevy ve škole i mimo ni
- v případě potřeby vyhledá odbornou pomoc sobě nebo druhým
- vyhodnotí na základě svých znalostí a zkušeností možný manipulativní vliv vrstevníků, médií, sekt
- uplatňuje osvojené dovednosti komunikační obrany proti manipulaci a agresi
- projevuje odpovědné chování v situacích ohrožení zdraví, osobního bezpečí, při mimořádných událostech
- v případě potřeby poskytne adekvátní první pomoc

Předmětem prolínají průřezová témata:

Výchova demokratického občana (VDO)
pomoc v situaci ohrožení - linky bezpečí, poskytnutí první pomoci, chování v různých situacích a při různých činnostech s ohledem na zdraví člověka, pravidla silničního provozu

Osobnostní a sociální výchova (OSV)
mezilidské vztahy, poznávání lidí, rozhodování - sociální dovednost, řešení problémů, psychohygiena, hodnoty a postoje mladého člověka, epidemie, infekční onemocnění, obrana před různými formami násilí, zanedbávání a zneužívání, sebepoznání, sebepojetí, seberegulace, sebeorganizace

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech (VMEGS)

Multikulturní výchova (MV)
mezilidské vztahy, etnický původ, kulturní diferenciace, multikulturalita

Environmentální výchova (EV)
vztah člověka a životního prostředí, zdravé bydlení

Mediální výchova (MDV)
vliv médií a reklamy na stravovací návyky mladých lidí, kritické čtení a vnímání, interpretace sdělení a vnímání

Výchovné a vzdělávací strategie

Zásadní výchovné a vzdělávací postupy, které ve vyučovacím předmětu Výchova ke zdraví směřují k utváření klíčových kompetencí

Kompetence k učení
- Učitel užívá různých aktivizujících metod k získávání co nejširších poznatků v daném oboru.
- Učitel nabízí dostatek informačních zdrojů, vede žáky k samostatnému vyhledávání a třídění poznatků

Kompetence k řešení problémů
- Učitel motivuje žáky k samostatnému řešení daného problému, zadává úkoly k posílení schopností žáka využívat vlastní zkušenosti.
- Učitel zařazuje samostatné tvůrčí úkoly podporující kreativitu i správné formulování a samostatné řešení problémů

Kompetence komunikativní
- učitel učí žáky využívat všech dostupných médií – informační i komunikační
- učitel vede žáky k tomu, aby dokázali stručně a přehledně sdělovat výsledky svých pozorování a v souvislosti s tím, aby si osvojili kultivovaný a souvislý projev
- učitel vede žáky k tomu, aby si uměli vyhledat, filtrovat, upravovat nalezené informace, poté je i na odpovídající úrovni prezentovat s důrazem na správné citace

Kompetence občanské
- učitel vede žáky k respektování vlastních názorů, vede žáka k pochopení práv a povinností, zdůrazňuje význam podpory ochrany zdraví – snaha, aby zaznělo co nejvíce názorů k dané problematice (ne černobílé vidění světa, ale barevné)

Kompetence sociální a personální
- učitel umožňuje žákům podílet se na pracovní atmosféře ve třídě, užívá týmovou a skupinovou práci k utváření dovednosti pracovat ve skupině
- učitel vytváří podmínky pro přijetí rolí ve scénkách, dává volnost při výběru role, žáci jsou vedeni k samostatnosti a asertivitě
- učitel posiluje sebedůvěru žáků, jejich samostatný rozvoj a vzájemný respekt

Kompetence pracovní
- učitel vede žáky k využití ICT pro hledání informací, umožňuje žákům, aby při hodině pracovali s odbornou literaturou, encyklopedií, vytváří žákům možnost aplikovat své poznatky v modelových situacích

Kompetence digitální
- Učitel vede žáky ke kritické práci s informacemi, efektivní komunikaci a vzájemné spolupráci v digitálním prostředí;
- při spolupráci, komunikaci a sdílení informací v digitálním prostředí učitel klade důraz na etické jednání, ohleduplnost a respekt k ostatním

5.8 Vzdělávací oblast: Člověk a zdraví
5.8.1 Vyučovací předmět: Výchova ke zdraví
Ročník: 7.

Dílčí výstupy Žák:	Učivo	Průřezová témata, zipředmětové vztahy, projekty a kurzy
- respektuje přijatá pravidla soužití mezi vrstevníky a partnery a pozitivní komunikací a kooperací přispívá k utváření dobrých mezilidských vztahů v širším společenství (v rodině, komunitě)	**vztahy ve dvojici** kamarádství, přátelství, láska, partnerské vztahy, manželství a rodičovství **bezpečné chování** komunikace s vrstevníky a neznámými lidmi, pohyb v rizikovém prostředí, přítomnost v konfliktních a krizových situacích **mezilidské vztahy, komunikace a kooperace** respektování sebe sama i druhých, přijímání názoru druhého, empatie chování podporující dobré vztahy, aktivní naslouchání, dialog, efektivní a asertivní komunikace a kooperace v různých situacích	**OSV** – mezilidské vztahy, poznávání lidí **VDO** – pomoc v situaci ohrožení – linky bezpečí **MKV** – mezilidské vztahy, etnický původ, kulturní diferenciace, multikulturalita
- vysvětlí role členů komunity (rodiny, třídy, spolku) a uvede příklady pozitivního a negativního vlivu na kvalitu sociálního klimatu (vrstevnická komunita, rodinné prostředí) z hlediska prospěšnosti zdraví	**vztahy a pravidla soužití v prostředí komunity** rodina, škola, vrstevnická skupina, obec, spolek **morální rozvoj** cvičení zaujímání hodnotových postojů a rozhodovacích dovedností dovednosti pro řešení problémů v mezilidských vztazích pomáhající a prosociální chování	**OSV** – rozhodování – sociální dovednost
- vysvětlí na příkladech přímé souvislosti mezi tělesným, duševním, sociálním zdravím a vztah mezi uspokojováním základních lidských potřeb a hodnotou zdraví - dovede posoudit různé způsoby chování lidí z hlediska odpovědnosti za vlastní zdraví i zdraví druhých a vyvozuje z nich osobní odpovědnost ve prospěch aktivní podpory zdraví	**tělesná a duševní hygiena** zásady osobní, intimní a duševní hygieny, otužování, význam pohybu pro zdraví **celostní pojetí člověka ve zdraví a nemoci** složky zdraví a jejich interakce, základní lidské potřeby a jejich hierarchie (Maslowova teorie) **podpora zdraví a její formy** prevence a intervence, působení na změnu kvality prostředí a chování jedince, odpovědnost jedince za zdraví	**EV** – vztah člověka a životního prostředí

- vyjádří vlastní názor k problematice zdraví a diskutuje o něm v kruhu vrstevníků, rodiny i v nejbližším okolí	**zdraví tělesné, psychické a sociální** odpovědnost člověka za zdraví své i za zdraví druhých lidí	
- dává do souvislostí složení stravy a způsob stravování s rozvojem civilizačních nemocí a v rámci svých možností uplatňuje zdravé stravovací návyky	**výživa a zdraví** zásady zdravého stravování, vliv životních podmínek a způsobu stravování na zdraví poruchy příjmu potravy alternativní způsoby výživy výživa vybraných skupin obyvatelstva prevence onemocnění z potravin	D – historické proměny stravovacích návyků člověka **MDV** – vliv médií a reklamy na stravovací návyky mladých lidí PŘV – trávicí soustava člověka – zpracování potravy a vstřebávání živin, význam základních živin pro lidský organismus, onemocnění TS
- optimálně reaguje na fyziologické změny v období dospívání a kultivovaně se chová k opačnému pohlaví	**dětství, puberta, dospívání** tělesné, duševní a společenské změny	PŘV – biologické změny v období dospívání

5.8 Vzdělávací oblast: Člověk a zdraví
5.8.1 Vyučovací předmět: Výchova ke zdraví
Ročník: 8.

Dílčí výstupy Žák:	Učivo	Průřezová témata, zipředmětové vztahy, projekty a kurzy
- uplatňuje osvojené preventivní způsoby rozhodování, chování a jednání v souvislosti s běžnými, přenosnými, civilizačními a jinými chorobami - svěří se se zdravotním problémem a v případě potřeby vyhledá odbornou pomoc	**ochrana před přenosnými i nepřenosnými chorobami, chronickým onemocněním a úrazy** bezpečné způsoby chování (nemoci přenosné pohlavním stykem, HIV/AIDS, hepatitidy) preventivní a lékařská péče odpovědné chování v situacích úrazu a život ohrožujících stavů (úrazy v domácnosti, při sportu, na pracovišti, v dopravě) **civilizační choroby** zdravotní rizika, preventivní a lékařská péče	**OSV** - hodnoty a postoje mladého člověka PŘV - nemoci člověka, význam prevence **VDO**, PŘV- poskytnutí první pomoci **OSV** - epidemie, infekční onemocnění
- v souvislosti se zdravím, etikou, morálkou a životními cíli mladých lidí přijímá odpovědnost za bezpečné sexuální chování	**sexuální dospívání a reprodukční zdraví** předčasná sexuální zkušenost těhotenství a rodičovství mladistvých poruchy pohlavní identity plánované rodičovství, antikoncepce pohlavní choroby	PŘV - pohlavní soustava - anatomie, fyziologie, otěhotnění, těhotenství
- dává do souvislostí zdravotní a psychosociální rizika, spojená se zneužíváním návykových látek, a životní perspektivu mladého člověka - uplatňuje osvojené sociální dovednosti a modely chování při kontaktu se sociálně patologickými jevy ve škole i mimo ni - v případě potřeby vyhledá odbornou pomoc sobě nebo druhým	**auto-destruktivní závislosti** zdravotní a sociální rizika zneužívání návykových látek, patologického hráčství, práce s počítačem návykové látky (bezpečnost v dopravě, trestná činnost, dopink ve sportu) **skryté formy a stupně individuálního násilí a zneužívání, sexuální kriminalita** šikana a jiné projevy násilí formy sexuálního zneužívání dětí komunikace se službami odborné pomoci	**OSV** - hodnoty a postoje mladého člověka - řešení problémů **OSV** - rozhodování -sociální dovednost PŘV - fyziologie dýchací, oběhové a nervové soustavy **MV** - mezilidské vztahy, etnický původ, kulturní diferenciace, multikulturalita **OSV** - obrana před různými formami násilí, zanedbávání a zneužívání **VDO** - pomoc v situaci ohrožení - linky bezpečí

5.8 Vzdělávací oblast: Člověk a zdraví
5.8.1 Vyučovací předmět: Výchova ke zdraví
Ročník: 8.

Dílčí výstupy Žák:	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, projekty a kurzy
- usiluje v rámci svých možností a zkušeností o aktivní podporu zdraví	**dodržování pravidel bezpečnosti a ochrany zdraví** bezpečné prostředí ve škole i v domácnosti ochrana zdraví při různých činnostech bezpečnost v dopravě, znalost pravidel silničního provozu	**VDO** – chování v různých situacích a při různých činnostech s ohledem na zdraví člověka **EV** – zdravé bydlení **VDO** – pravidla silničního provozu
- projevuje odpovědný vztah k sobě samému, k vlastnímu dospívání a pravidlům zdravého životního stylu - dobrovolně se podílí na programech podpory zdraví v rámci školy a obce	**režim dne** **podpora zdraví v komunitě** programy podpory zdraví **sebepoznání a sebepojetí** vztah k sobě samému, vztah k druhým lidem zdravé a vyrovnané sebepojetí **seberegulace a sebeorganizace činností a chování** cvičení sebereflexe, sebekontroly, sebeovládání a zvládání problémových situací stanovení osobních cílů a postupných kroků k jejich dosažení	PŘV - biorytmy **Zdravá Šestka - komunitní program protidrogové prevence na území Městské části Praha 6** **OSV** – sebepoznání, sebepojetí, seberegulace, sebeorganizace
- samostatně využívá osvojené kompenzační a relaxační techniky a sociální dovednosti k regeneraci organismu, překonávání únavy a předcházení stresovým situacím	**stres a jeho vztah ke zdraví** kompenzační, relaxační a regenerační techniky k překonávání únavy, stresových reakcí a k posilování duševní odolnosti **psychohygiena** v sociální dovednosti pro předcházení a zvládání stresu, hledání pomoci při problémech	PŘV – fyziologie stresu **OSV** - psychohygiena
- vyhodnotí na základě svých znalostí a zkušeností možný manipulativní vliv vrstevníků, médií, sekt - uplatňuje osvojené dovednosti komunikační obrany proti manipulaci a agresi	**manipulativní reklama a informace** reklamní vlivy, působení sekt	**MDV** – kritické čtení a vnímání, interpretace sdělení a vnímání
- projevuje odpovědné chování v situacích	**ochrana člověka za mimořádných událostí**	

ohrožení zdraví, osobního bezpečí, při mimořádných událostech - v případě potřeby poskytne adekvátní první pomoc	živelní pohromy, terorismus, integrovaný záchranný systém, varovné signály, evakuace, anonymní oznámení, havárie, požáry, biologické zbraně situace ohrožení ve volné přírodě domácí násilí domácí lékárnička	

5.8 Vzdělávací oblast: Člověk a zdraví
5.8.2 Vyučovací předmět: Tělesná výchova

1. stupeň

Charakteristika vyučovacího předmětu:

Vyučovací předmět Tělesná výchova je vyučován ve všech ročnících 1. stupně základní školy. Předpokladem pro kvalitní osvojení si pohybových dovedností získávaných v rámci tohoto předmětu, poznání jejich účinků na organismus a pochopení významu jejich zařazení do každodenního života je pozitivní prožívání pohybu a v souvislosti s tím jeho dobré provedení a zvládnutí. Proto je smysluplné postupovat od jednoduchých spontánních pohybových činností k činnostem výběrovým a složitějším, při pohybu uspokojovat vlastní pohybové zájmy, potřeby a nadání, umět zhodnotit úroveň své fyzické zdatnosti, znát způsoby jak tuto úroveň zvyšovat, jak regenerovat síly, korigovat a kompenzovat možná zdravotní oslabení.
Nedílnou součástí předmětu je žákům přinést a upevnit v nich základní hygienické, pracovní, zdravotně preventivní a bezpečnostní návyky a dovednosti vedoucí k ochraně a rozvoji zdraví.
Tímto vyučovacím předmětem prostupují některé obory průřezového tématu Osobnostní a sociální rozvoj. Z tematického okruhu Osobnostní rozvoj jsou to obory Sebepoznání a sebepojetí, Psychohygiena, Seberegulace a sebeorganizace, Kreativita. Z tematického okruhu Sociální rozvoj je to obor Kooperace a kompetice a Komunikace. Další zařazené průřezové téma je Environmentální výchova, tematické okruh Vztah člověka k prostředí, část Prostředí a zdraví.
Při realizaci tohoto předmětu budou uplatňovány projekty, olympiády, soutěže, turnaje, výlety, lyžařské zájezdy (dle podmínek školy).

Charakteristika vzdělávací oblasti:

Zdraví člověka je základním předpokladem ke spokojenému životu. Je však ovlivňováno mnoha činiteli, jako je styl života, mezilidské vztahy, kvalita životního prostředí, bezpečnost člověka, zdravotní prevence.
Ve vzdělávací oblasti Člověk a zdraví se žáci seznamují, učí se využívat a aplikovat základní zásady a poznatky ovlivňující a posilující zdraví člověka v praktickém životě, ale také se seznamují s nebezpečími zdraví ohrožujícími a osvojují si návyky jak jim předcházet.
Pro naplnění postojů a kompetencí v souvislosti s touto vzdělávací oblastí je důležitá příznivá atmosféra školy, všestranná pomoc žákům a osobní pozitivní přístup učitele. V neposlední řadě je důležité vést žáky k samostatnosti a zodpovědnosti při činnostech, které souvisejí se zdravím a jeho ochranou.
Tato vzdělávací oblast je rozdělena do oborů Výchova ke zdraví a Tělesná výchova.

Hodinová dotace:
1. období
1. ročník: 2 hodiny týdně
2. ročník: 2 hodiny týdně
3. ročník: 2 hodiny týdně
2. období
4. ročník: 2 hodiny týdně
5. ročník: 2 hodiny týdně

Očekávané výstupy

1. období

Žák:
- spojuje pravidelnou každodenní pohybovou činnost se zdravím a využívá nabízené příležitosti
- zvládá v souladu s individuálními předpoklady jednoduché pohybové činnosti jednotlivce nebo činnosti prováděné ve skupině; usiluje o jejich zlepšení
- spolupracuje při jednoduchých týmových pohybových činnostech a soutěžích
- uplatňuje hlavní zásady hygieny a bezpečnosti při pohybových činnostech ve známých prostorech školy
- reaguje na základní pokyny a povely k osvojované činnosti a její organizaci

2. období

Žák:
- podílí se na realizaci pravidelného pohybového režimu; uplatňuje kondičně zaměřené činnosti; projevuje přiměřenou samostatnost a vůli po zlepšení úrovně své zdatnosti
- zařazuje do pohybového režimu korektivní cvičení, především v souvislosti s jednostrannou zátěží nebo vlastním svalovým oslabením
- zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti; vytváří varianty osvojených pohybových her
- uplatňuje pravidla hygieny a bezpečného chování v běžném sportovním prostředí; adekvátně reaguje v situaci úrazu spolužáka
- jednoduše zhodnotí kvalitu pohybové činnosti spolužáka a reaguje na pokyny k vlastnímu provedení pohybové činnosti
- jedná v duchu fair play: dodržuje pravidla her a soutěží, pozná a označí zjevné přestupky proti pravidlům a adekvátně na ně reaguje; respektuje při pohybových činnostech opačné pohlaví
- užívá při pohybové činnosti základní osvojované tělocvičné názvosloví; cvičí podle jednoduchého nákresu, popisu cvičení
- zorganizuje nenáročné pohybové činnosti a soutěže na úrovni třídy
- změří základní pohybové výkony a porovná je s předchozími výsledky
- orientuje se v informačních zdrojích o pohybových aktivitách a sportovních akcích ve škole i v místě bydliště; samostatně získá potřebné informace
- adaptuje se na vodní prostředí, dodržuje hygienu plavání, zvládá v souladu s individuálními předpoklady základní plavecké dovednosti
- zvládá v souladu s individuálními předpoklady vybranou plaveckou techniku, prvky sebezáchrany a bezpečnosti

Výchovné a vzdělávací strategie

Zásadní výchovné a vzdělávací postupy, které ve vyučovacím předmětu Tělesná výchova směřují k utváření klíčových kompetencí

Kompetence k učení
- učitel zapojuje žáka do nových sportovních her a sportovních odvětví, motivuje ho k zájmu o pohyb
- učitel vede žáka k osvojování pravidel jednotlivých sportů, aktivně ho zapojuje do rozhodování sportovních utkání
- učitel seznamuje žáka s fyziologickými a fyzickými odlišnostmi chlapců a dívek v souvislosti s jejich výkony a seznamuje ho s odbornými termíny užívanými ve sportovních odvětvích

- učitel vede žáka k rozvoji tělesné zdatnosti, obratnosti, vytrvalosti a k jejímu využívání v občanském životě – správné sezení
- učitel umožňuje žákovi posoudit vlastní pokrok ve sportovních disciplínách a vede ho ke zdokonalování svých dovedností
- učitel vede žáka k tomu, aby byl schopen sám vytvářet pohybové hry, hledat varianty známých her, vést samostatně rozcvičky

Kompetence komunikativní

- učitel rozvíjí u žáka schopnost domluvit se na taktice a postupu při sportovních hrách, zorganizovat hru
- učitel vede žáka k respektování názoru jiných a podřízení se většině
- učitel vede žáka k používání gest při rozhodování sportovních utkání
- učitel vede žáka k využívání informačních a komunikačních prostředků k prohloubení znalostí o jednotlivých druzích sportu a jejich pravidel

Kompetence sociální a personální

- učitel aktivně vede žáka k týmové práci při kolektivních sportech
- učitel rozvíjí u žáka potřebu pomáhat slabším a handicapovaným, vede ho k ohleduplnosti a sociálnímu cítění
- učitel zapojuje žáka do taktické přípravy hry, učí ho vnímat a respektovat jednotlivé pozice v týmu
- učitel žáka chválí i za menší úspěchy a oceňuje jeho snahu

Kompetence občanské

- učitel vede žáka ke sledování sportovních soutěží a k poznávání správnosti olympijské myšlenky, kterou se snaží uplatnit nejen při sportu
- na základě zkušeností a poznání uplatňuje pravidla sportovních her a zásady fair play
- učitel vede žáka k pravidelnému cvičení a péči o své zdraví, nepřeceňování svých schopností, síly, dovedností a seznamuje ho se způsobem ošetření drobných úrazů
- učitel seznamuje žáka s tradicemi a historií jednotlivých sportovních odvětví
- učitel vede žáka k poznání, že drogy a jiné škodlivé látky ničí lidské zdraví a jsou neslučitelné se sportovní etikou a olympijskou myšlenkou

Kompetence pracovní

- učitel vede žáka ke správnému používání sportovního náčiní, k dovednosti nářadí připravit a vede ho k dodržování pravidel
- učitel vede žáka k dodržování bezpečnosti a tím k ochraně nejen svého zdraví
- učitel vede žáka k využívání svých znalostí a dovedností v každodenním životě

Kompetence digitální

- Učitel motivuje žáky k aktivnímu rozvoji a zlepšování zdravotně orientované zdatnosti pomocí dlouhodobého sledování a zaznamenávání různými digitálními přístroji, k měření základních pohybových výkonů a porovnávání s předchozími výsledky
- Učitel motivuje žáky k získávání informací v digitálním prostředí o pohybových aktivitách ve škole i v místě bydliště
- Učitel klade důraz na provádění kompenzačních cvičení, která snižují zdravotní rizika spojená s používáním digitálních technologií

5.8 Vzdělávací oblast: Člověk a zdraví
5.8.2 Vyučovací předmět: Tělesná výchova
Ročník: 1.

Dílčí výstupy Žák:	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, projekty a kurzy
- žák se snaží o správné provádění všech cvičení a usiluje o jejich zlepšení - snaží se předvést základní pohybové úkony v souladu s individuálními předpoklady	gymnastika - kotoul vpřed - stoj na lopatkách - chůze s dopomocí i bez dopomoci na kladince, lavičce, obměny chůze - cvičení na žebřinách - cvičení s náčiním (švihadla, krátké tyče, míče) - nácvik odrazu na můstku atletika - nácvik běžeckých dovedností - vytrvalostní běh (3 - 5 min) - rychlý běh 30 - 50 m - skok daleký odrazem z místa - hod míčkem z místa	**OSV** - osobnostní rozvoj, sebepoznání, sebepojetí
- žák se učí spolupráci s ostatními v týmu	pohybové hry - hry různého zaměření s pomůckami i bez pomůcek	**OSV** - sociální rozvoj, kooperace a kompetice
- žák se učí pravidlům her a spolupracuje s ostatními hráči	sportovní hry - průpravná cvičení ke sportovním hrám	**OSV** - sociální rozvoj, kooperace a kompetice, seberegulace a sebeorganizace
- žák se učí jednoduché povely a signály, při činnostech se na ně snaží reagovat	Smluvená gesta a signály při pohybových činnostech	
- snaží se o správné provedení cviků pod vedením učitele	kompenzační, vyrovnávací, rytmická, relaxační cvičení	
- žák se učí důležitosti ochrany životního prostředí, usiluje o její dodržování, snaží se překonávat přírodní překážky	turistika	**EV** - vztah člověka k prostředí, prostředí a zdraví

- žák se učí chápat prospěšnost pohybových činnosti, vhodnost prostředí pro jejich provádění	základní zdraví prospěšná cvičení a seznámení s vhodným prostředím pro pohybové činnosti	**OSV** - osobnostní rozvoj, psychohygiena
- žák používá vhodné oblečení a obuv na TV - učí se uplatňovat zásady hygieny a bezpečnosti	základní hygiena po TV a při jiných pohybových aktivitách, bezpečnost při TV	

5.8 Vzdělávací oblast: Člověk a zdraví
5.8.2 Vyučovací předmět: Tělesná výchova
Ročník: 2.

Dílčí výstupy Žák:	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, projekty a kurzy
- žák se snaží o správné provádění všech cvičení, usiluje o jejich zlepšení, o dodržování bezpečnosti při cvičení, snaží se předvést základní pohybové úkony v souladu s individuálními předpoklady	gymnastika - kotoul vpřed, nácvik kotoulu vzad - stoj na lopatkách - chůze s dopomocí i bez dopomocí na kladince, lavičce, obměny chůze - cvičení na žebřinách - nácvik šplhu o tyči s přírazem - cvičení s náčiním (švihadla, krátké tyče, míče) - nácvik odrazu na můstku na nízkou švédskou bednu atletika - nácvik běžeckých dovedností - vytrvalostní běh (5-7 min) - rychlý běh 50 m - skok daleký s odrazem z rozběhu - hod míčkem z místa	**OSV** - osobnostní rozvoj, sebepoznání, sebepojetí
- žák se snaží o spolupráci s ostatními v týmu	pohybové hry - hry různého zaměření s pomůckami i bez pomůcek	**OSV** - sociální rozvoj, kooperace a kompetice
- žák se snaží o dodržování pravidel her a spolupracuje s ostatními hráči	sportovní hry - průpravná cvičení ke sportovním hrám - minikopaná, vybíjená - driblink	**OSV** - sociální rozvoj, kooperace a kompetice, seberegulace a sebeorganizace
- žák vnímá povely a signály a reaguje na ně	Smluvená gesta a signály při pohybových činnostech	
- snaží se o správné provedení cviků pod vedením učitele	kompenzační, vyrovnávací, rytmická, relaxační cvičení	
- žák usiluje o dodržování ochrany životního prostředí, snaží se překonávat přírodní překážky	turistika	

- žák se učí chápat prospěšnost pohybových činnosti, vhodnost prostředí pro jejich provádění	základní zdraví prospěšná cvičení a seznámení s vhodným prostředím pro pohybové činnosti	**OSV** - osobnostní rozvoj, psychohygiena
- používá vhodné oblečení a obuv na TV - uplatňuje zásady hygieny a bezpečnosti	základní hygiena po TV a při jiných pohybových aktivitách, bezpečnost při TV	
-žák se adaptuje na vodní prostředí, dodržuje hygienu plavání, zvládá v souladu s individuálními předpoklady základní plavecké dovednosti - žák zvládá v souladu s individuálními předpoklady vybranou plaveckou techniku a prvky sebezáchrany a bezpečnosti	hygiena plavání, adaptace na vodní prostředí, základní plavecké dovednosti, jeden plavecký způsob (plavecká technika), prvky sebezáchrany a bezpečnosti	**OSV** – osobnostní rozvoj, sebepoznání, sebepojetí

5.8 Vzdělávací oblast: Člověk a zdraví
5.8.2 Vyučovací předmět: Tělesná výchova
Ročník: 3.

Dílčí výstupy Žák:	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, projekty a kurzy
- žák zvládá a předvede základní pohybové úkony, dodržuje bezpečnost při činnostech, usiluje o zlepšení všech činností	gymnastika - kotoul vpřed, vzad - stoj na lopatkách - chůze s dopomocí i bez dopomoci na kladince, lavičce, obměny chůze - odraz na můstku na nízkou švédskou bednu - cvičení na žebřinách - šplh o tyči s přírazem - cvičení s náčiním (švihadla, krátké tyče, míče) atletika - vytrvalostní běh (5-10 min) - skok daleký s odrazem z rozběhu - hod míčkem z místa - rychlý běh 50 m - nácvik běžecké abecedy	**OSV** - osobnostní rozvoj, sebepoznání, sebepojetí
- žák spolupracuje s ostatními, usiluje správné provádění činností	pohybové hry - hry různého zaměření s pomůckami i bez pomůcek	**OSV** - sociální rozvoj, kooperace a kompetice
- žák spolupracuje s ostatními, usiluje správné provádění činností a dodržuje pravidla	sportovní hry - průpravná cvičení ke sportovním hrám - minikopaná, vybíjená - nácvik florbalu - driblink	**OSV** - sociální rozvoj, kooperace a kompetice, seberegulace a sebeorganizace
- žák ovládá povely a signály a reaguje na ně	znalost smluvených gest a signálů při pohybových činnostech	
- žák správně provede jednotlivá cvičení pod vedením učitele, z tanečních kroků ovládá krok přísunný a kvapík (cval)	kompenzační, vyrovnávací, rytmická, relaxační cvičení	
- žák překonává přírodní překážky a usiluje o ochranu životního prostředí	turistika	**EV** - vztah člověka k prostředí, prostředí a zdraví

- žák chápe prospěšnost pohybu pro zdraví a účastní se nabízených pohybových možností	znalost základních zdraví prospěšných cvičení a vhodného prostředí pro pohybové činnosti	**OSV** - osobnostní rozvoj, psychohygiena
- žák zná základní zásady hygieny a bezpečnosti, nosí vhodnou obuv a oblečení na pohybové činnosti, připravuje se na cvičení pod vedením učitele -žák se adaptuje na vodní prostředí, dodržuje hygienu plavání, zvládá v souladu s individuálními předpoklady základní plavecké dovednosti - žák zvládá v souladu s individuálními předpoklady vybranou plaveckou techniku a prvky sebezáchrany a bezpečnosti	základní hygiena po TV a při jiných pohybových aktivitách, bezpečnost při TV hygiena plavání, adaptace na vodní prostředí, základní plavecké dovednosti, jeden plavecký způsob (plavecká technika), prvky sebezáchrany a bezpečnosti	**OSV** – osobnostní rozvoj, sebepoznání, sebepojetí

5.8 Vzdělávací oblast: Člověk a zdraví
5.8.2 Vyučovací předmět: Tělesná výchova
Ročník: 4.

Dílčí výstupy Žák:	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, projekty a kurzy
- žák zvládá dle svých osobních předpokladů pohybové aktivity a snaží se o jejich vylepšení, řídí se bezpečnostními pravidly	gymnastika - kotoul vpřed a vzad s obměnami - přeskok přes kozu odrazem z můstku - akrobacie - cvičení na nářadí (hrazda) - cvičení s náčiním - šplh o tyči s přírazem atletika - skok daleký odrazem z rozběhu - běh vytrvalostní - běh na rychlost 50 m - hod míčkem z místa a z rozběhu - nácvik běžecké abecedy	**OSV** - osobnostní rozvoj, sebepoznání, sebepojetí
- žák rozumí pravidlům her a řídí se jimi, spolupracuje s ostatními žáky a respektuje je - zorganizuje jednoduchou hru	pohybové hry sportovní hry - kopaná, florbal, vybíjená, přehazovaná - nácvik minikošíkové pravidla zjednodušených osvojovaných pohybových her a soutěží zásady jednání a chování (fair play, olympijské příklady)	**OSV** - osobnostní rozvoj, seberegulace a sebeorganizace, kreativita, sociální rozvoj, kooperace a kompetice
- žák správně provede jednotlivá cvičení pod vedením učitele a rozumí jejich významu pro organismus	kompenzační, relaxační, vyrovnávací, kondiční cvičení příprava organismu před činností, zklidnění organismu po zátěži - napínací a protahovací cvičení	
- žák se dle svých předpokladů snaží o jednoduchou taneční sestavu	rytmická cvičení	
- žák se pohybuje v přírodě přirozeně a chápe význam ochrany životního prostředí	turistika	**EV** - vztah člověka k prostředí, člověk a zdraví
- žák pod vedením učitele získává základní lyžařské dovednosti	lyžování (dle podmínek školy)	

- žák se řídí povely a signály k jednotlivým činnostem	organizace a komunikace při TV	**OSV** - sociální rozvoj, komunikace
- žák se snaží o změření a posouzení základních osvojovaných činností	měření a posuzování pohybových dovedností	
- žák nosí vhodnou obuv a oblečení na sport, dodržuje hygienické návyky, pozná činnosti rozporné s jeho handicapem	hygiena a bezpečnost při TV, bezpečnost cvičebního prostoru, bezpečné ukládání nářadí a cvičebních pomůcek, první pomoc při TV	**EV** - vztah člověka k prostředí, prostředí a zdraví
- žák ví o pohybových aktivitách v okolí a škole, dokáže je samostatně získat a orientovat se v nich	informace o pohybových činnostech	**MDV** - kritické čtení a vnímání mediálních sdělení
- žák usiluje o pravidelné a samostatné zlepšování své fyzické kondice	význam TV pro zdraví	**OSV** - osobnostní rozvoj, psychohygiena

5.8 Vzdělávací oblast: Člověk a zdraví
5.8.2 Vyučovací předmět: Tělesná výchova
Ročník: 5.

Dílčí výstupy Žák:	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, projekty a kurzy
- žák zvládá a předvede dle svých osobních předpokladů pohybové aktivity a snaží se o jejich vylepšení, řídí se bezpečnostními pravidly	gymnastika - kotoul vpřed, vzad a jeho obměny - přeskok přes kozu odrazem z můstku - akrobacie (stoj na rukou) - cvičení na nářadí (hrazda) - cvičení s náčiním - šplh o tyči s přírazem atletika - skok daleký s odrazem z rozběhu - běh vytrvalostní - běh na rychlost 50 – 60 m - hod z místa i z rozběhu - běžecká abeceda	**OSV** - osobnostní rozvoj, sebepoznání, sebepojetí
- žák rozumí pravidlům her a řídí se jimi - uvědomuje si přestupky proti pravidlům a dokáže na ně přiměřeně reagovat - spolupracuje s ostatními žáky a respektuje je - zorganizuje jednoduchou hru	pohybové hry sportovní hry - kopaná, florbal, vybíjená, přehazovaná, minikošíková pravidla zjednodušených osvojovaných pohybových her a soutěží zásady jednání a chování (fair play, olympijské příklady)	**OSV** - osobnostní rozvoj, seberegulace a sebeorganizace, kreativita, sociální rozvoj, kooperace a kompetice
- žák správně provede jednotlivá cvičení pod vedením učitele a rozumí jejich významu pro organismus, některá cvičení dokáže předvést	kompenzační, relaxační, vyrovnávací, kondiční cvičení příprava organismu před činností, zklidnění organismu po zátěži - napínací a protahovací cvičení	
- žák dle svých předpokladů předvede jednoduchou taneční sestavu	rytmická cvičení	
- žák se pohybuje v přírodě přirozeně a chápe význam ochrany životního prostředí	turistika	**EV** - vztah člověka k prostředí, člověk a zdraví
- žák pod vedením učitele získává základní lyžařské dovednosti	lyžování (dle podmínek školy)	

- žák se řídí povely a signály k jednotlivým činnostem, provede cvičení podle nákresu či popisu	organizace a komunikace při TV	**OSV** - sociální rozvoj, komunikace
- žák změří a posoudí a zhodnotí základní osvojované činnosti své i spolužáků	měření a posuzování pohybových dovedností	
- žák nosí vhodnou obuv a oblečení na sport, dodržuje hygienické návyky a pravidla bezpečnosti při sportu, pozná činnosti rozporné s jeho možným handicapem - dokáže poskytnout základní jednoduchou pomoc poraněnému spolužákovi	hygiena a bezpečnost při TV, bezpečnost cvičebního prostoru, bezpečné ukládání nářadí a cvičebních pomůcek, první pomoc při TV	**EV** -vztah člověka k prostředí, prostředí a zdraví
- žák ví o pohybových aktivitách v okolí a škole, dokáže je samostatně získat a orientovat se v nich	informace o pohybových činnostech	**MDV** -kritické čtení a vnímání mediálních sdělení
- žák usiluje o pravidelné a samostatné zlepšování své fyzické kondice, chápe potřebu zvyšování fyzické zdatnosti	význam TV pro zdraví	**OSV** - osobnostní rozvoj, psychohygiena

5.8 Vzdělávací oblast: Člověk a zdraví
5.8.2 Vyučovací předmět: Tělesná výchova

2. stupeň

Charakteristika vyučovacího předmětu:

Obsahové, časové a organizační vymezení

Předmět tělesná výchova se vyučuje jako samostatný předmět ve všech ročnících s dotací 2 hodiny týdně. V 7. a 9.třídě je možnost volitelného předmětu sportovní hry.

Vyučovací předmět tělesná výchova vychází z obsahu vzdělávacího předmětu Tělesná výchova a integruje některé tematické okruhy vzdělávacího oboru Výchova ke zdraví. Je zaměřen na optimální rozvoj tělesné, duševní a sociální zdatnosti žáků. Žáci mají možnost rozvíjet si své pohybové schopnosti a dovednosti, korigovat jednostranné zatížení organismu, eventuálně i zdravotní oslabení. Žáci si jasně utváří vztah ke zdraví a umí si preventivně zdraví chránit.
Ze vzdělávacího oboru Výchova ke zdraví zařazujeme do tělesné výchovy téma péče o zdraví a zdravá výživa tématického okruhu „Zdravý způsob života a péče o zdraví“.

Hodinová dotace:
6. ročník: 2 hodiny týdně
7. ročník: 2 hodiny týdně
8. ročník: 2 hodiny týdně
9. ročník: 2 hodiny týdně

Očekávané výstupy

ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ZDRAVÍ

Žák:
- aktivně vstupuje do organizace svého pohybového režimu, některé pohybové činnosti zařazuje pravidelně a s konkrétním účelem
- usiluje o zlepšení své tělesné zdatnosti; z nabídky zvolí vhodný rozvojový program
- samostatně se připraví před pohybovou činností a ukončí ji ve shodě s hlavní činností -zatěžovanými svaly
- odmítá drogy a jiné škodliviny jako neslučitelné se sportovní etikou a zdravím; upraví pohybovou aktivitu vzhledem k údajům o znečištění ovzduší
- uplatňuje vhodné a bezpečné chování i v méně známém prostředí sportovišť, přírody, silničního provozu; předvídá možná nebezpečí úrazu a přizpůsobí jim svou činnost

ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ÚROVEŇ POHYBOVÝCH DOVEDNOSTÍ

Žák:
- zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti a tvořivě je aplikuje ve hře, soutěži, při rekreačních činnostech
- posoudí provedení osvojované pohybové činnosti, označí zjevné nedostatky a jejich možné příčiny

ČINNOSTI PODPORUJÍCÍ POHYBOVÉ UČENÍ

Žák:
- užívá osvojované názvosloví na úrovni cvičence, rozhodčího, diváka, čtenáře novin a časopisů, uživatele internetu
- naplňuje ve školních podmínkách základní olympijské myšlenky - čestné soupeření, pomoc handicapovaným, respekt k opačnému pohlaví, ochranu přírody při sportu
- dohodne se na spolupráci i jednoduché taktice vedoucí k úspěchu družstva a dodržuje ji
- rozlišuje a uplatňuje práva a povinnosti vyplývající z role hráče, rozhodčího, diváka, organizátora
- sleduje určené prvky pohybové činnosti a výkony, eviduje je a vyhodnotí
- zorganizuje samostatně i v týmu jednoduché turnaje, závody, turistické akce na úrovni školy
- spolurozhoduje osvojované hry a soutěže
- zpracuje naměřená data a informace o pohybových aktivitách a podílí se na jejich prezentaci

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení
Žáci:
- poznávají smysl a cíl svých aktivit
- plánují, organizují a řídí vlastní činnost
- užívají osvojené názvosloví na úrovni cvičence, rozhodčího, diváka, čtenáře, uživatele internetu
- různým způsobem zpracují informace o pohybových aktivitách ve škole

Učitel:
- hodnotí žáky způsobem, který jim umožňuje vnímat vlastní pokrok
- stanovuje dílčí vzdělávací cíle v souladu s cíli vzdělávacího programu
- dodává žákům sebedůvěru
- sleduje pokrok všech žáků

Kompetence k řešení problémů
Žáci:
- vnímají nejrůznější problémové situace a plánují způsob řešení problémů
- vyhledávají informace vhodné k řešení problémů
- kriticky myslí, činí uvážlivá rozhodnutí, jsou schopni je obhájit
- uvědomují si zodpovědnost svých rozhodnutí a výsledky svých činů zhodnotí
- jsou schopni obhájit svá rozhodnutí

Učitel:
- s chybou žáka pracuje jako s příležitostí, jak ukázat cestu ke správnému řešení
- vede žáky ke správným způsobům řešení problémů

Kompetence komunikativní
Žáci:
- komunikují na odpovídající úrovni
- si osvojí kultivovaný ústní projev
- účinně se zapojují do diskuze

Učitel:
- vyžaduje dodržování pravidel slušného chování
- podle potřeby žákům v činnostech pomáhá
- zadává úkoly, při kterých mohou žáci spolupracovat

Kompetence sociální a personální
Žáci:
- spolupracují ve skupině
- podílejí se na vytváření pravidel práce v týmu
- v případě potřeby poskytnou pomoc nebo o ni požádají
- si vytváří pozitivní představu o sobě samém, která podporuje sebedůvěru a samostatný rozvoj

Učitel:
- umožňuje každému žákovi zažít úspěch
- zadává úkoly, při kterých mohou žáci spolupracovat
- podle potřeby žákům v činnostech pomáhá
- požaduje dodržování dohodnuté kvality a postupy

Kompetence občanské
Žáci:
- respektují názory ostatních
- si formují volní a charakterové rysy
- se zodpovědně rozhodují podle dané situace
- aktivně se zapojují do sportovních aktivit
- rozhodují se v zájmu podpory a ochrany zdraví
- rozlišují a uplatňují práva a povinnosti vyplývající z různých rolí (hráč, rozhodčí, divák,…)

Učitel:
- vede žáky k tomu, aby brali ohled na druhé
- vyžaduje dodržování pravidel slušného chování
- umožňuje žákům, aby na základě jasných kritérií hodnotili své činnosti nebo výsledky

Kompetence pracovní
Žáci:
- jsou vedeni k efektivitě při organizování vlastní práce
- spoluorganizují svůj pohybový režim
- využívají znalostí a dovednosti v běžné praxi
- ovládají základní postupy první pomoci

Učitel:
- vyžaduje dodržování pravidel slušného chování
- vede žáky k dodržování obecných pravidel bezpečnosti

Kompetence digitální
- Učitel motivuje žáky k aktivnímu rozvoji a zlepšování zdravotně orientované zdatnosti pomocí dlouhodobého sledování a zaznamenávání různými digitálními přístroji, k měření základních pohybových výkonů a porovnávání s předchozími výsledky
- Učitel motivuje žáky k získávání informací v digitálním prostředí o pohybových aktivitách ve škole i v místě bydliště
- Učitel klade důraz na provádění kompenzačních cvičení, která snižují zdravotní rizika spojená s používáním digitálních technologií

Vybavení školy

Škola je vybavena velkou tělocvičnou o rozměrech cca 40*20 metrů. Vybavení pro míčové hry je standardní. Rovněž vybavení na gymnastiku: hrazda, kruhy, přeskok, prostná. Počítá se s atletickým doplněním především: kriketové míčky, startovní bloky.
Venkovní areál disponuje multifunkčním hřištěm, betonovým hřištěm na pozemní hokej a atletickou dráhou 60m s doskočištěm do dálky.

Předmětem prolínají průřezová témata

Výchova demokratického občana
Vede k pochopení významu řádu, pravidel a zákonů. Umožňuje participovat na rozhodnutí celku s vědomím vlastní odpovědnosti za toto rozhodnutí a s vědomím jejich důsledků.

Osobnostní a sociální výchova
Reflektuje fyzickou stránku člověka, sociální vztahy, komunikaci a rozhodování v běžných i vypjatých situací. Napomáhá k získání dovedností vztahujících se k zdravému duševnímu a sociálním životu. Přispívá k zdokonalování dovedností týkajících se spolupráce a komunikace v týmu a v různých sportovních situací.

Rozvoj schopnosti poznávání
Seberegulace a sebeorganizace
Psychohygiena
Kreativita
Poznávání lidí
Mezilidské vztahy
Komunikace
Kooperace
Řešení problémů a rozhodovací dovednosti
Hodnoty, postoje, praktická etika

Multikulturní výchova
Zprostředkovává setkávání různých ras a národností na sportovním poli. Bourají se přežité hráze mezi různými etniky,rasami a národnostmi

Environmentální výchova
Dotýká se problematiky vlivu prostředí na vlastní zdraví na zdraví ostatních lidí. Vede k poznání důležitosti péče o přírodu při organizaci masových sportovních akcí.

Mediální výchova
Správně pochopený vztah k mediím vede k uvědomování si hodnoty vlastního života, zvláště volného času, a odpovědnosti za jeho zdravé naplnění.

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech
Využívat zájmů žáků o sport k hlubšímu pochopení souvislostí evropských kořenů olympijských idejí a významu sportu pro vzájemné porozumění a přátelství mezi lidmi různých národů a národností.

Předmětem prolínají průřezová témata:

VDO	- angažovaný přístup k druhým, zásady slušnosti, tolerance, odpovědné chování
OSV	- obecné modely řešení problémů, zvládání rozhodovacích situací, schopnosti poznávání, sebepoznávání, poznávání lidí a jednání ve specifických rolích a situacích
MV	- schopnost zapojovat se do diskuze, lidské vztahy
EV	- vysoké oceňování zdraví a chápání vlivu prostředí na vlastní zdraví i zdraví ostatních lidí
MDV	- interpretace vztahu mediálních sdělení a reality, práce v realizačním týmu
VMEGS	- využití zájmu žáků o sport k pochopení hlubší spolupráce evropských národů

5.8 Vzdělávací oblast: Člověk a zdraví
5.8.2 Vyučovací předmět: Tělesná výchova
Ročník: 6.

Dílčí výstupy Žák:	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, projekty a kurzy
	Lehká atletika	
- zvládá základní přípravu organismu před pohybovou činností i uklidnění organismu po ukončení činnosti - ovládá základní pojmy, atletické náčiní a základní pravidla - samostatně zorganizuje jednoduchou turistickou akci - zvládá techniku nové atletické disciplíny - rozvoj silových, koordinačních, vytrvalostních a rychlostních schopností	základní atletická abeceda, specifické rozcvičení před atletickým výkonem, krátké běhy do 60m startovní povely, soutěživé hry rychlostního charakteru doplňkově míčové hry – fotbal, házená pobyt a pohyb v přírodě, orientace v mapě a v turistických značeních	zážitkový kurz pro žáky 6. tříd začlenění do kolektivu, pobyt v přírodě, kooperační, soutěživé hry **OSV** PŘV
	Lehká atletika (dle počasí), míčové hry	
- zvládá nízký start, chápe a reaguje na jednotlivé startovní povely - chápe základy Fair play, zná základní princip kolektivních her, orientuje se v jednotlivých míčových hrách, ovládá základní pravidla - uvědomuje si význam dobré fyzické kondice ve srovnání s vrstevníky. - osvojil si základní herní činnosti jednotlivce - uplatňuje zkušenosti z míčových her v dalších sportech - chápe základy Fair play	nízké starty, letmé úseky nácvik předávky štafetového kolíku základní herní činnosti jednotlivce, florbal, fotbal, basketbal průpravné cvičení a hry uvedených míčových her, zjednodušená pravidla doplňkově – netradiční pohybové hry, využití hudby, zařazení základních vyrovnávacích a relaxačních cviků míčové hry + netradiční hry	**EV**
- využívá základní pojmy z míčových her - chápe jednotlivé role vyplývající ze hry (obránce, útočník)	pohybové hry rozvíjející základní schopnosti pohybové hry rozvíjející manipulaci s určitým náčiním pohybové hry pro rozvoj pohybové představivosti a tvořivosti	**VDO**

- chápe význam pohybových her pro navazování mezilidských kontaktů - jedná fair play, má radost ze hry	ringo, fresbee, korfball, in-line bruslení, skateboard rozvíjení herních činností jednotlivce z předchozích florbal, basketbal	
	Gymnastika, míčové hry	
- uvědomí si význam dobré fyzické kondice a koordinace pohybů, rovnováhy - uvědomuje si zdravotní aspekty gymnastického cvičení - je schopen kreativně využívat gymnastické náčiní při rozcvičení a cíleně se tak připravit na pohybovou činnost - chápe a orientuje své tělo v prostoru při pohybové činnosti cyklického i acyklického charakteru - umí samostatně připravit gymnastické náčiní a plně jej obsluhovat (kruhy, hrazda, můstky) - umí poskytnout první pomoc při možných úrazech	gymnastika – zpevňovací cvičení, základní akrobatické prvky: kotoul vpřed, vzad; rovnovážné polohy, zpevňování. cvičení se švihadly, tyčemi, medicinbaly, rozcvičení hrazda po čelo – náskok do vzporu, sešin kruhy – komíhání přeskoky – jednoduché poskoky z můstku, roznožka šplh na tyči základy pořadových cvičení doplňkově – košíková, přehazovaná (základy odbíjené)	**OSV**
	Gymnastika, rytmická gymnastika, netradiční hry	
- prevence jednostranného zatížení a svalových dysbalancí - zvládá rozběh, odraz z odrazového můstku - zvládá základy aerobního cvičení s hudbou, umí rozlišit estetický pohyb - ovládá cvičení do rytmu - dokáže upravit pravidla dle změny podmínek (počet hráčů, vnější prostředí)	přeskok – roznožka (nácvik, hodnocení) lavička – skoky, obraty, přechody rytmická a kondiční gymnastika, základní tvorba jednoduchých pohybových skladeb (převážně D) pohybové hry pro rozvoj pohybové představivosti a tvořivosti ringo, fresbee, štafetové a soutěživé hry	**OSV**
	Míčové hry, gymnastika	
- zná základní pravidla - orientuje se v základních herních variantách - udržuje hygienu a bezpečnost při pohybových činnostech - umí samostatně připravit gymnastické náčiní a plně jej obsluhovat (kruhy, hrazda, můstky)	přehazovaná, základní rozestavení, základní herní činnosti jednotlivce, basketbal, průpravné hry stoj na rukou a lopatkách, rovnovážné postoje akrobatické dráhy, soutěživého charakteru	**OSV**
	Základy úpolů, míčové hry, lyžování	
- chápe význam úpolových her pro	střehové postoje, pády stranou, vzad	

sebeobranu - používá správnou techniku - užívá základní pojmy a rozeznává dva druhy úpolových sportů - uvědomuje si následky zneužití bojových sportů - zlepšení základních lokomočních pohybů, zdokonalení orientace v prostoru, předcházení zraněním - zvládá základy lyžování - umí se pohybovat bezpečně v zimní krajině - ovládá základní pravidla zimních sportů	úpolové hry, přetahy, přetlaky, odpory základní pálkovací hry (softbal), odpal a nadhoz, pravidla seznámení s vybavením, výstrojí základy carvingového oblouku brzdění smykem, přejíždění terénních nerovností. dlouhý, střední a krátký oblouk základy snowboardingu	**OSV**
	Průpravná, koordinační, kompenzační, kondiční a tvořivá cvičení, míčové hry	
- chápe, že různá cvičení mají různé účinky - ví o svých pohybových přednostech a nedostatcích a s pomocí učitele je ovlivňuje - dovede prožívat cvičení a soustředit se na správné a přesné provedení pohybu - chápe význam přehazované pro pozdější výuku odbíjené	koordinační a kompenzační cvičení, dechové relaxace s hudbou basketbal: základní herní činnosti jednotlivce (uvolňování hráče bez míče a s míčem, přihrávka jednoruč a obouruč, střelba) florbal: základní herní činnosti jednotlivce (přihrávka, střelba přehazovaná	**OSV**
	Atletika, fotbal, turistika a pobyt v přírodě	
- uplatňuje vhodné a bezpečné chování i v méně známém prostředí sportovišť, přírody, silničního provozu; předvídá možná nebezpečí úrazu a přizpůsobí jim svou činnost - ovládá základy a bezpečnost silničního provozu - zná pravidla orientačního běhu - zvládne rozvržení sil při vytrvalostním běhu	přesun a chůze v terénu, základní turistická značení a jejich význam orientace v přírodě, základy chování v přírodě a základy táboření vytrvalostní běh v terénu, orientace v mapě fotbal – základní herní činnost jednotlivce, přihrávky, střelba, zjednodušené utkání	**OSV**
	Atletika, hry v přírodě	
- ovládá základní pojmy, atletické náčiní a základní pravidla - chápe a reaguje na jednotlivé startovní povely	nácvik skoku dalekého, skoková cvičení, 60 m měření, skok daleký; nácvik hodu kriketovým míčkem základní technika vrhu koulí nácvik skoku dalekého, základní měření rozběhu	**OSV**

- zvládá nízký start, vyměření rozběhu na skok daleký	krátké běhy rychlostně vytrvalostního charakteru (400m, 800m). vytrvalostní přerušovaný běh v terénu	

5.8 Vzdělávací oblast: Člověk a zdraví
5.8.2 Vyučovací předmět: Tělesná výchova
Ročník: 7.

Dílčí výstupy Žák:	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, projekty a kurzy
	Lehká atletika	
- zvládá základní přípravu organismu před pohybovou činností i uklidnění organismu po ukončení činnosti - ovládá základní pojmy, atletické náčiní A základní pravidla - samostatně zorganizuje jednoduchou turistickou akci - zvládá techniku nové atletické disciplíny - rozvoj silových, koordinačních, vytrvalostních a rychlostních schopností - upraví doskočiště, připraví start běhu - vyjmenuje základní pravidla atletických soutěží	základní atletická abeceda, specifické rozcvičení před atletickým výkonem, krátké běhy do 60m startovní povely, soutěživé hry rychlostního charakteru nácvik skoku dalekého, základní měření rozběhu krátké běhy rychlostně vytrvalostního charakteru (400m, 800m). vytrvalostní přerušovaný běh v terénu základní nácvik hodu kriketovým míčkem, vrhu koulí nácvik předávky štafetového kolíku prokládané rovinky, stupňované, letmé starty vytrvalý běh do 3000m doplňkově míčové hry – fotbal, házená	**OSV** PŘV Informatika
	Lehká atletika (dle počasí), míčové hry	
- zvládá nízký start, chápe a reaguje na jednotlivé startovní povely - chápe základy Fair play, zná základní princip kolektivních her, orientuje se v jednotlivých míčových hrách, ovládá základní pravidla, je schopen řídit utkání vrstevníků - používá základní pojmy označující používané náčiní, části hřiště a nejznámější sportovní hry - uvědomuje si význam dobré fyzické kondice ve srovnání s vrstevníky - osvojil si základní herní činnosti	nízké starty, letmé úseky nácvik předávky štafetového kolíku základní herní činnosti jednotlivce, florbal, fotbal, basketbal výběr místa, vhazování míče, střelba z místa, střelba po vedení míče, uvolňování hráče, obcházení hráče, zpracování míče, přihrávka, odebírání míče) průpravné cvičení a hry uvedených míčových her, zjednodušená pravidla doplňkově – netradiční pohybové hry, využití hudby, zařazení základních vyrovnávacích a relaxačních cviků	**EV**

jednotlivce - uplatňuje zkušenosti z míčových her v dalších sportech - chápe základy Fair play		
	Míčové hry, netradiční hry	
- využívá základní pojmy z míčových her - chápe jednotlivé role vyplývající ze hry (obránce, útočník) - vyjmenuje základní zásady bezpečnosti při pohybových hrách, snaží se o fair play jednání při pohybových hrách, vysvětlí význam pohybových her pro navazování a upevňování mezilidských kontaktů - chápe význam pohybových her pro navazování mezilidských kontaktů - jedná fair play, má radost ze hry	pohybové hry rozvíjející základní schopnosti pohybové hry rozvíjející manipulaci s určitým náčiním pohybové hry pro rozvoj pohybové představivosti a tvořivosti ringo, fresbee, korfball, in-line bruslení, skateboard rozvíjení herních činností jednotlivce z předchozích florbal, basketbal	**VDO**
	Gymnastika, míčové hry	
- uvědomí si význam dobré fyzické kondice a koordinace pohybů, rovnováhy - uvědomuje si zdravotní aspekty gymnastického cvičení - je schopen kreativně využívat gymnastické náčiní při rozcvičení a cíleně se tak připravit na pohybovou činnost - chápe a orientuje své tělo v prostoru při pohybové činnosti cyklického i acyklického charakteru - zvládá bezpečně záchranu a dopomoc při osvojovaných cvicích (s dopomocí učitele) - umí samostatně připravit gymnastické náčiní a plně jej obsluhovat (kruhy, hrazda, můstky) - umí poskytnout první pomoc při možných úrazech	gymnastika – zpevňovací cvičení, základní akrobatické prvky: kotoul vpřed, vzad; rovnovážné polohy, zpevňování akrobacie – stoj na rukou s dopomocí, vytvoření krátkých sestav, modifikace kotoulů cvičení se švihadly, tyčemi, medicinbaly, rozcvičení hrazda po čelo – náskok do vzporu, sešin, výmyk, podmet kruhy – komíhání, obraty, svis, seskok přeskoky – poskoky z můstku, roznožka, skrčka šplh na tyči, na laně - technika pořadová cvičení doplňkově – košíková, základy odbíjené	**OSV**
	Gymnastika, rytmická gymnastika, netradiční hry	
- prevence jednostranného zatížení a svalových dysbalancí - zvládá rozběh, odraz z odrazového můstku - zvládá základy aerobního cvičení s hudbou - umí rozlišit estetický pohyb. Ovládá cvičení	přeskok – roznožka (nácvik, hodnocení) nářadí nadél a napříč lavička – skoky, obraty, přechody, rovnovážné polohy rytmická a kondiční gymnastika, základní tvorba jednoduchých pohybových skladeb (převážně D) v délce 2min pohybové hry pro rozvoj pohybové představivosti a tvořivosti	**OSV**

do rytmu - vyjmenuje základní druhy cvičení a pohybu s hudbou - zvládá základní aerobní cvičení s hudbou (D) - zatančí lidový tanec, polkový krok - dokáže upravit pravidla dle změny - podmínek(počet hráčů, vnější prostředí)	ringo, fresbee, štafetové a soutěživé hry	
	Míčové hry, gymnastika	
- zná základní pravidla - orientuje se v základních herních variantách - udržuje hygienu a bezpečnost při pohybových činnostech - umí samostatně připravit gymnastické náčiní a plně jej obsluhovat (kruhy, hrazda, můstky) - vytváří vlastní pohybové představy	odbíjená - základní rozestavení, základní herní činnosti jednotlivce, basketbal, průpravné hry stoj na rukou a lopatkách, rovnovážné postoje, jednoduché sestavy akrobatické dráhy, soutěživého charakteru s využitím gymnastického náčiní	**OSV**
	Základy úpolů, míčové hry, lyžování	
- chápe význam úpolových her pro sebeobranu - používá správnou techniku - užívá základní pojmy a rozeznává dva druhy úpolových sportů - uvědomuje si následky zneužití bojových sportů - vyjmenuje zásady bezpečnosti při úpolových cvičeních - zlepšení základních lokomočních pohybů, zdokonalení orientace v prostoru, předcházení zraněním - zvládá základy lyžování - umí se pohybovat bezpečně v zimní krajině - ovládá základní pravidla zimních sportů	střehové postoje, pády stranou, vzad úpolové hry, přetahy, přetlaky, odpory základní pálkovací hry (softbal), odpal a nadhoz hra v poli, pravidla seznámení s vybavením, výstrojí základy carvingového oblouku brzdění smykem, přejíždění terénních nerovností dlouhý, střední a krátký oblouk základy snowboardingu	**OSV**
	Průpravná, koordinační, kompenzační, kondiční a tvořivá cvičení, míčové hry	
- chápe, že různá cvičení mají různé účinky - ví o svých pohybových přednostech a nedostatcích a s pomocí učitele je ovlivňuje - zvolí taktiku hry a dodržuje ji (za pomoci spoluhráčů, učitele) - dovede zaznamenat výsledek utkání a pomáhat při rozhodování	koordinační a kompenzační cvičení, dechové relaxace s hudbou. basketbal: základní herní činnosti jednotlivce (uvolňování hráče bez míče a s míčem, přihrávka jednoruč a obouruč, střelba) florbal: základní herní činnosti jednotlivce (přihrávka, střelba odbíjená - utkání na zmenšeném hřišti - 2 proti 2, 3 proti 3 průpravné hry	**OSV**

- dokáže vysvětlit účinky nejčastěji používaných cvičení - dovede prožívat cvičení a soustředit se na správné a přesné provedení pohybu		
	Atletika, fotbal, turistika a pobyt v přírodě	
- uplatňuje vhodné a bezpečné chování i v méně známém prostředí sportovišť, přírody, silničního provozu - předvídá možná nebezpečí úrazu a přizpůsobí jim svou činnost - ovládá základy a bezpečnost silničního provozu - zná pravidla orientačního běhu - zvládne rozvržení sil při vytrvalostním běhu - předvede základní činnosti brankáře	přesun a chůze v terénu, základní turistická značení a jejich význam orientace v přírodě, základy chování v přírodě a základy táboření. vytrvalostní běh v terénu, orientace v mapě fotbal – základní herní činnost jednotlivce výběr místa, vhazování míče, střelba z místa, střelba po vedení míče, uvolňování hráče, obcházení hráče, zpracování míče, přihrávka, odebírání míče předvede základní činnosti brankáře chytání, vyrážení, výkop, přihrávka nohou, přihrávky, střelba, zjednodušené utkání	**OSV**
	Atletika, hry v přírodě	
- ovládá pojmy, atletické náčiní a pravidla - chápe a reaguje na jednotlivé startovní povely - zvládá nízký start, vyměření rozběhu na skok daleký - vyjmenuje základní pravidla atletických soutěží	nácvik skoku dalekého, skoková cvičení, 60 m měření, skok daleký; nácvik hodu kriketovým míčkem základní technika vrhu koulí pobyt a pohyb v přírodě, orientace v mapě a v turistických značeních	**OSV**

5.8 Vzdělávací oblast: Člověk a zdraví
5.8.2 Vyučovací předmět: Tělesná výchova
Ročník: 8.

Dílčí výstupy Žák:	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, projekty a kurzy
	Lehká atletika	
- zvládá základní přípravu organismu před pohybovou činností i uklidnění organismu po ukončení činnosti - ovládá základní pojmy, atletické náčiní a základní pravidla - zvládá techniku nové atletické disciplíny - rozvoj silových, koordinačních, vytrvalostních a rychlostních schopností - upraví doskočiště, připraví start běhu - vyjmenuje základní pravidla atletických soutěží	základní atletická abeceda, specifické rozcvičení před atletickým výkonem, krátké běhy 60m – 100m startovní povely, soutěživé hry rychlostního charakteru nácvik skoku dalekého, měření rozběhu, skrčný a skočný krátké běhy rychlostně vytrvalostního charakteru (400m, 800m), zlepšené časy, vytrvalostní běh 1500m vytrvalostní přerušovaný běh v terénu nácvik hodu kriketovým míčkem zlepšený výkon, vrh koulí štafetový běh prokládané rovinky, stupňované, letmé starty, skoková cvičení, odhodové průpravy vytrvalý běh do 3000m doplňkově míčové hry – fotbal, házená	**OSV** PŘV Informatika
	Lehká atletika (dle počasí), míčové hry	
- zvládá nízký start, chápe a reaguje na jednotlivé startovní povely - chápe základy Fair play, zná základní princip kolektivních her, orientuje se v jednotlivých míčových hrách, ovládá pravidla, je schopen řídit utkání vrstevníků - používá základní pojmy označující používané náčiní, části hřiště a sportovní hry - uvědomuje si význam dobré fyzické kondice ve srovnání s vrstevníky - osvojil si základní herní činnosti jednotlivce - dokáže si sám změřit TF	nízké starty, letmé úseky nácvik předávky štafetového kolíku základní herní činnosti jednotlivce, florbal, fotbal, basketbal výběr místa, vhazování míče, střelba z místa, střelba po vedení míče, uvolňování hráče, obcházení hráče, zpracování míče, přihrávka, odebírání míče) základní herní systémy, typy obrany, dvojtakt, střelba zápěstím průpravné cvičení a hry uvedených míčových her, zjednodušená pravidla doplňkově – netradiční pohybové hry, využití hudby, zařazení základních vyrovnávacích a relaxačních cviků	**EV**

- uplatňuje zkušenosti z míčových her v dalších sportech - chápe základy Fair play		
	Míčové hry, netradiční hry	
- využívá základní pojmy z míčových her - chápe jednotlivé role vyplývající ze hry (obránce, útočník) - uvědomuje si, že ne každá hra je vhodná pro určitý věk, počet hráčů - vysvětlí význam pohybových her pro navazování a upevňování mezilidských kontaktů - připraví a zorganizuje pro spolužáky jednu hru - vyjmenuje základní zásady bezpečnosti při pohybových hrách - snaží se o fair play jednání při pohybových hrách - vysvětlí význam pohybových her pro navazování a upevňování mezilidských kontaktů - chápe význam pohybových her pro navazování mezilidských kontaktů - jedná fair play, má radost ze hry	pohybové hry rozvíjející základní schopnosti pohybové hry rozvíjející manipulaci s určitým náčiním pohybové hry pro rozvoj pohybové představivosti a tvořivosti ringo, fresbee, korfball, in-line bruslení, skateboard rozvíjení herních činností jednotlivce z předchozích florbal, basketbal	**VDO**
	Gymnastika, míčové hry	
- uvědomí si význam dobré fyzické kondice A koordinace pohybů, rovnováhy - uvědomuje si zdravotní aspekty gymnastického cvičení - je schopen kreativně využívat gymnastické náčiní při rozcvičení a cíleně se tak připravit na pohybovou činnost - chápe a orientuje své tělo v prostoru při pohybové činnosti cyklického i acyklického charakteru - zvládá bezpečně záchranu a dopomoc při osvojovaných cvicích (s dopomocí učitele) - umí samostatně připravit gymnastické náčiní a plně jej obsluhovat (kruhy, hrazda, můstky)	gymnastika – zpevňovací cvičení, základní akrobatické prvky: kotoul vpřed, vzad; rovnovážné polohy, zpevňování akrobacie – stoj na rukou, vytvoření krátkých sestav, modifikace kotoulů, přemet stranou, chůze po rukou, kotoul letmo cvičení se švihadly, tyčemi, medicinbaly, rozcvičení hrazda po čelo – náskok do vzporu sešin, výmyk, podmet, přešvih do vzporu jízdmo kruhy – komíhání, obraty, svis, seskok přeskoky – poskoky z můstku, roznožka, skrčka šplh na tyči, na laně - technika pořadová cvičení doplňkově – košíková, základy odbíjené OOV, OOS	**OSV**

- umí poskytnout první pomoc při možných úrazech		
	Gymnastika, rytmická gymnastika, netradiční hry	
- prevence jednostranného zatížení a svalových dysbalancí - zvládá rozběh, odraz z odrazového můstku - zvládá základy aerobního cvičení s hudbou, umí rozlišit estetický pohyb - ovládá cvičení do rytmu - zvládá základní aerobní cvičení s hudbou (D) - vyjmenuje 6 pojmů z názvosloví aerobiku - vyjmenuje základní druhy cvičení a pohybu s hudbou - zvládá základní aerobní cvičení s hudbou (D) - zatančí lidový tanec, polkový krok - dokáže upravit pravidla dle změny podmínek (počet hráčů, vnější prostředí)	přeskok – roznožka (nácvik, hodnocení) nářadí nadél a napříč, skrčka lavička – skoky, obraty, přechody, rovnovážné polohy rytmická a kondiční gymnastika, základní tvorba jednoduchých pohybových skladeb (převážně D) v délce 3min. na samostatně zvolenou hudbu pohybové hry pro rozvoj pohybové představivosti a tvořivosti akrobatické víceboje ringo, fresbee, štafetové a soutěživé hry	**OSV**
	Míčové hry, gymnastika	
- zná základní pravidla - orientuje se v základních herních variantách - udržuje hygienu a bezpečnost při pohybových činnostech - umí samostatně připravit gymnastické náčiní a plně jej obsluhovat (kruhy, hrazda, můstky) - vytváří vlastní pohybové představy a sestavy - je schopen aktivně vysvětlit příčiny chyb	odbíjená - základní rozestavení, základní herní činnosti jednotlivce, basketbal, průpravné hry stoj na rukou a lopatkách, rovnovážné postoje, jednoduché sestavy akrobatické dráhy, soutěživého charakteru s využitím gymnastického náčiní kondiční šplh na laně	**OSV**
	Základy úpolů, míčové hry, lyžování	
- chápe význam úpolových her pro sebeobranu - používá správnou techniku - užívá základní pojmy a rozeznává dva druhy úpolových sportů - uvědomuje si následky zneužití bojových sportů. - vysvětlí pravidla 2 úpolových her - vyjmenuje zásady bezpečnosti při úpolových cvičeních - zlepšení základních lokomočních pohybů, zdokonalení orientace v prostoru, předcházení zraněním	střehové postoje, pády stranou, vzad úpolové hry, přetahy, přetlaky, odpory pravidla úpolových her, uvolnění ze sevření základní pálkovací hry (softbal), odpal a nadhoz hra v poli, pravidla, přizpůsobení rozměrům tělocvičny seznámení s vybavením, výstrojí základy carvingového oblouku brzdění smykem, přejíždění terénních nerovností dlouhý, střední a krátký oblouk základy snowboardingu	**OSV**

- zvládá základy lyžování - umí se pohybovat bezpečně v zimní krajině - ovládá základní pravidla zimních sportů		
	Průpravná, koordinační, kompenzační, kondiční a tvořivá cvičení, míčové hry	
- chápe, že různá cvičení mají různé účinky - ví o svých pohybových přednostech a nedostatcích a s pomocí učitele je ovlivňuje - pomůže spolužákovi při kompenzačních cvičeních - zvolí taktiku hry a dodržuje ji (za pomoci spoluhráčů, učitele) - dovede zaznamenat výsledek utkání a pomáhat při rozhodování - dokáže vysvětlit účinky nejčastěji používaných cvičení - dovede prožívat cvičení a soustředit se na správné a přesné provedení pohybu	koordinační a kompenzační cvičení, dechové relaxace s hudbou basketbal: základní herní činnosti jednotlivce (uvolňování hráče bez míče a s míčem, přihrávka jednoruč a obouruč, střelba) florbal: základní herní činnosti jednotlivce (přihrávka, střelba odbíjená - OOV, OOS, přihrávka pod úhlem, nahrávka, útočný úder, vrchní podání, utkání na zmenšeném hřišti - 2 proti 2, 3 proti 3 průpravné hry	**OSV**
	Atletika, fotbal, turistika a pobyt v přírodě	
- uplatňuje vhodné a bezpečné chování i v méně známém prostředí sportovišť, přírody, silničního provozu - předvídá možná nebezpečí úrazu a přizpůsobí jim svou činnost - ovládá základy a bezpečnost silničního provozu - zná pravidla orientačního běhu - zvládne rozvržení sil při vytrvalostním běhu - předvede základní činnosti brankáře	přesun a chůze v terénu, základní turistická značení a jejich význam orientace v přírodě, základy chování v přírodě a základy táboření vytrvalostní běh v terénu, orientace v mapě fotbal – základní herní činnost jednotlivce výběr místa, vhazování míče, střelba z místa, střelba po vedení míče, uvolňování hráče, obcházení hráče, zpracování míče, přihrávka, odebírání míče předvede základní činnosti brankáře chytání, vyrážení, výkop, přihrávka nohou, přihrávky, střelba, zjednodušené utkání základní herní kombinace a herní situace	**OSV**
	Atletika, hry v přírodě	
- ovládá pojmy, atletické náčiní a pravidla - chápe a reaguje na jednotlivé startovní povely - zvládá nízký start, vyměření rozběhu na skok daleký - vyjmenuje základní pravidla atletických soutěží - uvědomuje si celoroční možnost provozování turistiky a cykloturistiky - ovládá základy a bezpečnost silničního	nácvik skoku dalekého, skoková cvičení, 60 m měření, skok daleký nácvik hodu kriketovým míčkem základní technika vrhu koulí odhodové průpravy pobyt a pohyb v přírodě, orientace v mapě a v turistických značeních orientace v přírodě, základy chování v přírodě a základy táboření jízda ve středně náročném terénu základy vodáckých sportů, pohyb a bezpečnost na tekoucí vodě nalézaní, vysedání, sezení v lodi	Cyklistický a vodácký kurz (7dní) **OSV**

provozu - uvědomuje si nebezpečí při vodáckých sportech		

5.8 Vzdělávací oblast: Člověk a zdraví
5.8.2 Vyučovací předmět: Tělesná výchova
Ročník: 9.

Dílčí výstupy Žák:	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, projekty a kurzy
	Lehká atletika	
- zvládá základní přípravu organismu před pohybovou činností i uklidnění organismu po ukončení činnosti - ovládá základní pojmy, atletické náčiní a základní pravidla - zvládá techniku nové atletické disciplíny - rozvoj silových, koordinačních, vytrvalostních a rychlostních schopností - upraví doskočiště, připraví start běhu - vyjmenuje základní pravidla atletických soutěží	základní atletická abeceda, specifické rozcvičení před atletickým výkonem krátké běhy 60m – 100m startovní povely. Soutěživé hry rychlostního charakteru nácvik skoku dalekého, měření rozběhu skrčný a skočný krátké běhy rychlostně vytrvalostního charakteru (400m, 800m), zlepšené časy vytrvalostní běh 1500m vytrvalostní přerušovaný běh v terénu nácvik hodu kriketovým míčkem zlepšený výkon, vrh koulí štafetový běh prokládané rovinky, stupňované, letmé starty, skoková cvičení, odhodové průpravy vytrvalý běh do 3000m doplňkově míčové hry – fotbal, házená	**OSV** PŘV Informatika
	Lehká atletika (dle počasí), míčové hry	
- zvládá nízký start - chápe a reaguje na jednotlivé startovní povely - chápe základy Fair play - zná základní princip kolektivních her - orientuje se v jednotlivých míčových hrách, ovládá pravidla, je schopen řídit utkání vrstevníků - používá základní pojmy označující používané náčiní, části hřiště a sportovní hry	nízké starty, letmé úseky atletický čtyřboj štafetový běh základní herní činnosti jednotlivce, florbal, fotbal, basketbal výběr místa, vhazování míče, střelba z místa, střelba po vedení míče uvolňování hráče, obcházení hráče, zpracování míče, přihrávka, odebírání míče, základní herní systémy, typy obrany dvojtakt, střelba zápěstím průpravné cvičení a hry uvedených míčových her, dle pravidel	Uvědomění si pohybové aktivity, jako přínos k zdravému životnímu stylu a vytvoření rodinného pohybového programu na víkend. **EV**

- uvědomuje si význam dobré fyzické kondice ve srovnání s vrstevníky - osvojil si základní herní činnosti jednotlivce - dokáže si sám změřit TF - uplatňuje zkušenosti z míčových her v dalších sportech - chápe základy Fair play	doplňkově – netradiční pohybové hry, využití hudby, zařazení základních vyrovnávacích a relaxačních cviků. Sestavení rodinného pohybového programu	
	Míčové hry, netradiční hry	
- využívá základní pojmy z míčových her - chápe jednotlivé role vyplývající ze hry (obránce, útočník) - uvědomuje si, že ne každá hra je vhodná pro určitý věk, počet hráčů - vysvětlí význam pohybových her pro navazování a upevňování mezilidských kontaktů - připraví a zorganizuje pro spolužáky jednu hru - vyjmenuje základní zásady bezpečnosti při pohybových hrách - snaží se o fair play jednání při pohybových hrách - vysvětlí význam pohybových her pro navazování a upevňování mezilidských kontaktů - chápe význam pohybových her pro navazování mezilidských kontaktů - jedná fair play, má radost ze hry	pohybové hry rozvíjející základní schopnosti pohybové hry rozvíjející manipulaci s určitým náčiním pohybové hry pro rozvoj pohybové představivosti a tvořivosti ringo, fresbee, korfball, in-line bruslení, skateboard rozvíjení herních činností jednotlivce z předchozích florbal, basketbal	**VDO**
	Gymnastika, míčové hry	
- uvědomí si význam dobré fyzické kondice a koordinace pohybů, rovnováhy - uvědomuje si zdravotní aspekty gymnastického cvičení - je schopen kreativně využívat gymnastické náčiní při rozcvičení a cíleně se tak připravit na pohybovou činnost - chápe a orientuje své tělo v prostoru při pohybové činnosti cyklického i acyklického charakteru	gymnastika – zpevňovací cvičení, základní akrobatické prvky: kotoul vpřed, vzad rovnovážné polohy, zpevňování akrobacie – stoj na rukou, vytvoření krátkých sestav, modifikace kotoulů, přemet stranou, chůze po rukou, kotoul letmo, přemet vpřed, rondat, kola únožmo cvičení se švihadly, tyčemi, medicinbaly, rozcvičení hrazda doskočná – výmyk tahem sešin, podmet, přešvih do vzporu jízdmo, toč jízdmo kruhy – komíhání, obraty, svis střemhlav, seskok	**OSV**

- zvládá bezpečně záchranu a dopomoc při osvojovaných cvicích (s dopomocí učitele) - umí samostatně připravit gymnastické náčiní a plně jej obsluhovat (kruhy, hrazda, můstky) - umí poskytnout první pomoc při možných úrazech	přeskoky – poskoky z můstku, roznožka, skrčka šplh na tyči, na laně - čas pořadová cvičení doplňkově – košíková, základy odbíjené OOV, OOS	
	Gymnastika, rytmická gymnastika, netradiční hry	
- prevence jednostranného zatížení a svalových dysbalancí - zvládá rozběh, odraz z odrazového můstku - zvládá základy aerobního cvičení s hudbou, umí rozlišit estetický pohyb - ovládá cvičení do rytmu - zvládá základní aerobní cvičení s hudbou (D) - vyjmenuje 6 pojmů z názvosloví aerobiku - vyjmenuje základní druhy cvičení a pohybu s hudbou - zvládá základní aerobní cvičení s hudbou (D) - zatančí lidový tanec, polkový krok - dokáže upravit pravidla dle změny podmínek (počet hráčů, vnější prostředí)	přeskok – roznožka (nácvik, hodnocení) nářadí nadél a napříč, skrčka, přeskok bedny nadél - roznožka, skrčka rytmická a kondiční gymnastika, základní tvorba jednoduchých pohybových skladeb (převážně D) v délce 4min. na samostatně zvolenou hudbu pohybové hry pro rozvoj pohybové představivosti a tvořivosti gymnastické víceboje ringo, fresbee, štafetové a soutěživé hry	**OSV**
	Míčové hry, gymnastika	
- zná základní pravidla - orientuje se v základních herních variantách - udržuje hygienu a bezpečnost při pohybových činnostech - umí samostatně připravit gymnastické náčiní a plně jej obsluhovat (kruhy, hrazda, můstky) - vytváří vlastní pohybové představy a sestavy - je schopen aktivně vysvětlit příčiny chyb	odbíjená - základní rozestavení, základní herní činnosti jednotlivce, basketbal, průpravné hry stoj na rukou a lopatkách, rovnovážné postoje, sestavy akrobatické dráhy, soutěživého charakteru s využitím gymnastického náčiní kondiční šplh na laně	**OSV**
	Základy úpolů, míčové hry, lyžování	
- chápe význam úpolových her pro sebeobranu - používá správnou techniku - užívá základní pojmy a rozeznává dva druhy úpolových sportů - uvědomuje si následky zneužití bojových sportů - vysvětlí pravidla 2 úpolových her	střehové postoje, pády stranou, vzad úpolové hry, přetahy, přetlaky, odpory pravidla úpolových her uvolnění ze sevření základní pálkovací hry (softbal), odpal a nadhoz hra v poli, pravidla, přizpůsobení rozměrům tělocvičny seznámení s vybavením, výstrojí	**OSV**

- vyjmenuje zásady bezpečnosti při úpolových cvičeních - zlepšení základních lokomočních pohybů, zdokonalení orientace v prostoru, předcházení zraněním - zvládá základy lyžování - umí se pohybovat bezpečně v zimní krajině - ovládá základní pravidla zimních sportů	základy carvingového oblouku brzdění smykem, přejíždění terénních nerovností dlouhý, střední a krátký oblouk základy snowboardingu	
	Průpravná, koordinační, kompenzační, kondiční a tvořivá cvičení, míčové hry	
- chápe, že různá cvičení mají různé účinky - ví o svých pohybových přednostech a nedostatcích a s pomocí učitele je ovlivňuje - pomůže spolužákovi při kompenzačních cvičeních - zvolí taktiku hry a dodržuje ji (za pomoci spoluhráčů, učitele) - dovede zaznamenat výsledek utkání a pomáhat při rozhodování. - dokáže vysvětlit účinky nejčastěji používaných cvičení - dovede prožívat cvičení a soustředit se na správné a přesné provedení pohybu	koordinační a kompenzační cvičení, dechové relaxace s hudbou basketbal: základní herní činnosti jednotlivce (uvolňování hráče bez míče a s míčem, přihrávka jednoruč a obouruč, střelba) florbal: základní herní činnosti jednotlivce (přihrávka, střelba odbíjená - OOV, OOS, přihrávka pod úhlem, nahrávka, útočný úder, vrchní podání, utkání průpravné hry	**OSV**
	Atletika, fotbal, turistika a pobyt v přírodě	
- uplatňuje vhodné a bezpečné chování i v méně známém prostředí sportovišť, přírody, silničního provozu; předvídá možná nebezpečí úrazu a přizpůsobí jim svou činnost - ovládá základy a bezpečnost silničního provozu - zná pravidla orientačního běhu - zvládne rozvržení sil při vytrvalostním běhu - předvede základní činnosti brankáře	přesun a chůze v terénu, základní turistická značení a jejich význam orientace v přírodě, základy chování v přírodě a základy táboření vytrvalostní běh v terénu, orientace v mapě fotbal – základní herní činnost jednotlivce výběr místa, vhazování míče, střelba z místa, střelba po vedení míče, uvolňování hráče, obcházení hráče, zpracování míče, přihrávka, odebírání míče předvede základní činnosti brankáře chytání, vyrážení, výkop, přihrávka nohou, přihrávky, střelba, zjednodušené utkání základní herní kombinace a herní situace	**OSV**
	Atletika, hry v přírodě	
- ovládá pojmy, atletické náčiní a pravidla - chápe a reaguje na jednotlivé startovní povely - zvládá nízký start, vyměření rozběhu na skok daleký - vyjmenuje základní pravidla atletických	nácvik skoku dalekého, skoková cvičení, 60 m měření, skok daleký nácvik hodu kriketovým míčkem vrh koulí sunem základní technika vrhu koulí odhodové průpravy	**OSV**

soutěží - uvědomuje si celoroční možnost provozování turistiky a cykloturistiky	pobyt a pohyb v přírodě, orientace v mapě a v turistických značeních orientace v přírodě, základy chování v přírodě a základy táboření	

5. 8 Vzdělávací oblast: Člověk a zdraví
8.8.3 Vyučovací předmět: Environmentální výchova

2. stupeň

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení:

Hodinová dotace:
6. ročník: 1 hodina týdně

Vzdělávání v předmětu environmentální výchova:
- směřuje k rozvíjení vědomostí v globálním rozsahu
- vede jedince k pochopení komplexnosti a složitosti vztahů člověka a životního prostředí
- seznamuje žáky se strukturou ekosystémů
- umožňuje poznat přírodu jako systém
- vede k aplikování vědomostí v praktickém životě
- motivuje jedince k aktivní účasti na ochraně životního prostředí
- utváří lidský civilizační životní styl a hodnotovou orientaci žáků

Formy a metody práce se užívají podle charakteru učiva a cílů vzdělávání:
- frontální výuka
- skupinová práce
- krátkodobé projekty
- ekologické vycházky s pozorováním
- laboratorní práce

Mezipředmětové vztahy předmětu environmentální výchova s ostatními předměty
- přírodopis: krytosemenné a nahosemenné rostliny, ochrana životního zdraví a prostředí, fotosyntéza, viry a bakterie
- zeměpis: šířková a výšková pásma, biomy, průmyslové oblasti, urbanizace, těžba ropy, uhlí, plynu
- chemie: chemické látky, toxické látky, plasty, insekticidy, herbicidy, pesticidy, barviva, voda, vzduch
- fyzika: teplota, tlak, energie, elektrický proud, tepelné jevy, jaderná energie
- dějepis: vznik a vývoj člověka na Zemi

Výchovné a vzdělávací strategie

Zásadní výchovné a vzdělávací postupy, které ve vyučovacím předmětu Environmentální výchova směřují k utváření klíčových kompetencí

Kompetence k učení
Učitel vede žáky
- k práci s encyklopediemi, klíči, atlasy a vyhledáváme informace na internetu
- k pozorování přírodu, k práci s lupou, dalekohledem a mikroskopem, pH metry, teploměry

Kompetence k řešení problémů
Učitel vede žáky
- k řešení problematiky z oblasti ochrany přírody, k diskuzi nad modelovými situacemi či příklady z praxe a vede žáky k nalezení řešení problému
- k práci s denním tiskem, časopisy, informacemi v médiích, s internetem, vede ke kritickému myšlení
- ke zpracování prezentace samostatně i ve skupinách, pracovat s moderními zdroji i s literaturou, ověřovat věrohodnost získaných poznatků a prezentovat výstupy

Kompetence komunikativní
Učitel vede žáky
- k formulování svých názorů, srozumitelně odpovídali na otázky a tvořili souvislé úvahy týkající se přírody a trvale udržitelného života
- k používání správné terminologie

Kompetence sociální a personální
Učitel vede žáky
- k týmové spolupráci
- k prezentaci získaných poznatků - řešené problémy a projekty před třídním kolektivem,
- k diskuzi na dané téma

Kompetence občanské
Učitel vede žáky
- k řešení modelové situací
- k myšlení v souvislostech - uvědomit si vlivy globalizace na životní prostředí a nutnost lidské spolupráce

Kompetence pracovní
Učitel vede žáky
- k diskuzi nad vlivy různých pracovních činností na přírodu a krajinu
- k hledání možností aktivního uplatnění ochrany přírody

Kompetence digitální

- Učitel motivuje žáky k využívání digitálních technologií a digitálních zdrojů k učení, osobnostnímu rozvoji, spolupráci a komunikaci v týmu
- Učitel podporuje utváření a rozvíjení etického a právního povědomí pro situace v digitálním prostředí

Předmětem prolínají témata v souladu s průřezovými tématy:

- zodpovědnost za své zdraví, angažovaný přístup k prostředí
- umožňuje posuzovat a hodnotit globální dimenze
- utváří a rozvíjí základní dovednosti pro spolupráci
- globální dimenze v základech ochrany životního prostředí
- utváří pozitivní postoje k přírodě
- komunikace
- porozumění vztahům člověk a prostředí
- tolerance

5. 8 Vzdělávací oblast: Člověk a zdraví
8.8.3 Vyučovací předmět: Environmentální výchova
Ročník: 6.

Dílčí výstupy Žák:	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, projekty a kurzy
- je schopen definovat základní podmínky života a možnosti jejich ohrožení - zná rozložení biosféry a její funkci	základní podmínky života voda ovzduší půda	VL
- používá pojem biodivesita ve správných souvislostech - je schopen uvést příklady organismů s rozdílnými nároky na prostředí a živiny a tyto nároky zdůvodnit	Biodiversita	PŘ
- chápe význam přírodních zdrojů - zná praktické využití přírodních zdrojů - uvědomuje si vyčerpatelnost přírodních zdrojů	přírodní zdroje energie	Přírodověda
- používá pojem ekosystém ve správných souvislostech - je schopen vysvětlit základní rozdíly mezi ekosystémy - uvědomuje si jejich význam a funkci	ekosystémy – přirozené les pole vodní zdroje, moře tropický deštný prales	
- je schopen kriticky zhodnotit zásah člověka do přirozeného ekosystému a aplikovat získané znalosti v angažovaném řešení problémů týkajících se životního prostředí	ekosystémy – umělé lidské sídlo – město – vesnice kulturní krajina	
- orientuje se v lidských aktivitách zasahujících do životního prostředí, vysvětlí základní dopady těchto činností	lidské aktivity a problémy životního prostředí zemědělství průmysl	VL
- zná typy odpadů vzniklých činností člověka, způsoby jejich likvidace, možnosti přirozeného rozkladu	odpady a hospodaření s odpady	
- má základní přehled o možných ekologických	ochrana přírody a kulturních památek	VL

problémech současnosti i budoucnosti - zná principy udržitelnosti rozvoje - je schopen vyhledat informace o dané problematice - je seznámen s úrovněmi péče o životní prostředí (uvede příklady) - uvědomuje si nutnost citlivého přístupu k životnímu prostředí a kulturnímu dědictví - chápe vlastní odpovědnost k dané problematice	změny v krajině dlouhodobé programy zaměřené k růstu ekologického vědomí veřejnosti a akce	
- vnímá estetické hodnoty prostředí - zná souvislost mezi zdravím a prostředím	vztah člověka k prostředí místo kde žiji prostředí a zdraví	VL
- projevuje zodpovědný vztah k sobě samému a pravidlům zdravého životního stylu	životní styl	
- uvědomuje si nerovnoměrnost života na zemi (uvede příklady) - správně používá pojem globalizace	nerovnoměrnost života na zemi globalizace	
- aplikací získaných poznatků je schopen charakterizovat prostředí, ve kterém žije - je schopen formulace vlastního názoru na ekologický problém, je schopen problém diskutovat a zaujmout stanovisko	aktuální ekologický problém	

5.9 Vzdělávací oblast: Člověk a svět práce
5.9.1 Vyučovací předmět: Praktické činnosti

1. stupeň

Charakteristika vyučovacího předmětu

Oblast Člověk a svět práce postihuje široké spektrum pracovních činností a technologií, vede žáky k získání základních uživatelských dovedností v různých oborech lidské činnosti a přispívá k vytváření životní a profesní orientace žáků.
Koncepce vzdělávací oblasti Člověk a svět práce vychází z konkrétních životních situací, v nichž žáci přicházejí do přímého kontaktu s lidskou činností a technikou v jejich rozmanitých podobách a širších souvislostech.

Vzdělávací oblast Člověk a svět práce se cíleně zaměřuje na praktické pracovní dovednosti a návyky a doplňuje celé základní vzdělání o důležitou složku nezbytnou pro uplatnění člověka v dalším životě a ve společnosti. Tím se odlišuje od ostatních vzdělávacích oblastí a je jejich určitou protiváhou. Je založena na tvůrčí myšlenkové spoluúčasti žáků.

Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru Člověk a svět práce je rozdělen na 1. stupni na čtyři tematické okruhy Práce s drobným materiálem, Konstrukční činnosti, Pěstitelské práce, Příprava pokrmů

Vzdělávací obsah je realizován v průběhu celého základního vzdělávání a je určen všem žákům (tedy chlapcům i dívkám bez rozdílu). Žáci se učí pracovat s různými materiály a osvojují si základní pracovní dovednosti a návyky. Učí se plánovat, organizovat a hodnotit pracovní činnost samostatně i v týmu. Ve všech tematických okruzích jsou žáci soustavně vedeni k dodržování zásad bezpečnosti a hygieny při práci. V závislosti na věku žáků se postupně buduje systém, který žákům poskytuje důležité informace ze sféry výkonu práce a pomáhá jim při odpovědném rozhodování o dalším profesním zaměření. Proto je vhodné zařazovat do vzdělávání žáků co největší počet tematických okruhů.

Hodinová dotace:
1. období
1. ročník: 1 hodina týdně
2. ročník: 1 hodina týdně
3. ročník: 1 hodina týdně
2. období
4. ročník: 1 hodina týdně
5. ročník: 1 hodina týdně

Očekávané výstupy

PRÁCE S DROBNÝM MATERIÁLEM

1. období

Žák:
- vytváří jednoduchými postupy různé předměty z tradičních i netradičních materiálů
- pracuje podle slovního návodu a předlohy

2. období

Žák:
- vytváří přiměřenými pracovními operacemi a postupy na základě své představivosti různé výrobky z daného materiálu
- využívá při tvořivých činnostech s různým materiálem prvky lidových tradic
- volí vhodné pracovní pomůcky, nástroje a náčiní, vzhledem k použitému materiálu
- udržuje pořádek na pracovním místě a dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úraze

KONSTRUKČNÍ ČINNOST

1. období

Žák:
-zvládá elementární dovednosti a činnosti při práci se stavebnicemi

2. období

Žák:
- provádí při práci se stavebnicemi jednoduchou montáž a demontáž
- pracuje podle slovního návodu, předlohy, jednoduchého náčrtu
- dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu

PĚSTITELSKÉ PRÁCE

1. období

Žák:
- provádí pozorování přírody, zaznamenává a zhodnotí výsledky pozorování
- pečuje o nenáročné rostliny

2. období
Žák:
- provádí jednoduché pěstitelské činnosti, samostatně vede pěstitelské pokusy a pozorování
- ošetřuje a pěstuje podle daných zásad pokojové a jiné rostliny
- volí správné pomůcky, nástroje a náčiní
- dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytuje první pomoc při úrazu

PŘÍPRAVA POKRMŮ

1. období

Žák:
- připraví tabuli pro jednoduché stolování
- chová se vhodně při stolování

2. období

Žák:
- orientuje se v základním vybavení kuchyně
- připraví samostatně jednoduchý pokrm
- dodržuje pravidla správného stolování a společenského chování
- dodržuje pořádek a čistotu pracovních ploch, dodržuje základy hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu v kuchyni

Výchovně vzdělávací strategie:

V předmětu Člověk a svět práce jsme zaměření hlavně na kompetence k učení, kompetence komunikativní, kompetence sociální a personální a zejména na kompetence pracovní a digitální

Vzdělávání v této vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí žáků tím, že vede žáky k:
- získat pracovní dovednosti a návyky z různých oblastí zejména při ručním opracovávání materiálů, pěstitelských činnostech, základních činnostech v domácnosti
- poznat vybrané materiály a jejich vlastnosti, suroviny, plodiny, naučit se volit vhodné nástroje, nářadí, pomůcky, pracovat s dostupnou technikou, osvojit si pracovní postupy potřebné pro běžný život
- osvojit si zásady bezpečnosti a ochrany zbraní při práci, hygieny práce
- vytvářet vztah k ochraně a tvorbě životního prostředí, řešení ekologických problémů
- vytvářet vztah k práci
- profesní orientace

Předmětem prolínají průřezová témata:

OSV - Osobnostní a sociální výchova
VDO - Výchova demokratického občana
VMEGS - Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech
EV - Environmentální výchova
MDV - Mediální výchova
MV - Multikulturní výchova

Výchovné a vzdělávací strategie

Zásadní výchovné a vzdělávací postupy, které ve vyučovacím předmětu praktické činnosti směřují k utváření klíčových kompetencí

Kompetence k učení

- Učitel vede žáka k osvojování a využívání základních praktických poznatků a dovedností při práci s různými druhy materiálů a surovin, pracovními pomůckami, nástroji a náčiním
- Učitel zadává žáku úkoly způsobem, který umožňuje na základě jeho představivosti volbu různých přiměřených postupů při vytváření rozličných výrobků z daného materiálu, při práci se stavebnicemi, pěstitelských činnostech, přípravě jednoduchého pokrmu – zkušenosti dětí z přípravy pokrmů
- Učitel předkládá žáku práci podle slovního návodu, předlohy, jednoduchého náčrtu a vede ho k jejich využití při řešení podobných úloh
- Učitel zadává žáku úlohy rozvíjející tvořivou činnost s různým materiálem, při níž využívá prvky lidových tradic
- Učitel dává žáku příležitost poučit se ze svých chyb a najít správné řešení např. při pěstitelských činnostech, přípravě pokrmů
- Učitel umožňuje žáku hodnotit a prezentovat výsledky své práce při výzdobě školy, výstavkách apod.

Kompetence k řešení problémů

- Učitel vede žáka k využívání osvědčených postupů při řešení obdobných nebo nových problémových situací a praktickému ověřování správnosti řešení problémů např. při montáži a demontáži stavebnice, pěstování rostlin ze semen
- Učitel vede žáky k samostatnému plánování a řešení úkolů a postupů např. při pěstitelských pokusech a pozorováních, přípravě pokrmů
- Učitel vede žáka k vytrvalosti a vyžaduje dokončování práce např. při pěstitelských pokusech a pozorováních, ošetřování a pěstování pokojových rostlin

Kompetence komunikativní

- Učitel vede žáka k přesnému vyjadřování při praktických činnostech, k účinné komunikaci s ostatními např. při práci v kuchyni, pěstitelských pokusech, poskytování první pomoci
- Učitel umožňuje žáku sdělovat své pocity a názory spolužákům – diskuse, rozhovor

Kompetence sociální a personální

- Učitel zadává úkoly, při kterých žáci spolupracují a získávají zkušenosti druhých lidí např. při práci na zahradě, v kuchyni, při výběru a nákupu potravin
- Učitel vede žáka k uvědomování si potřeby ohleduplnosti na pracovišti – dodržování zásad bezpečnosti práce, chování jeden k druhému, ocenění práce druhého
- Učitel vůči každému žákovi projevuje očekávání úspěchu, oceňuje jeho pokrok – povzbuzováním, prezentací výsledků jeho práce

Kompetence občanské

- Učitel vede žáka k respektování a ocenění našich tradic a kulturního dědictví např. využíváním prvků lidových tradic při tvořivých činnostech s různými materiály, při přípravě tradičních jídel, úpravě stolu a stolování.
- učitel vede žáka k pochopení základních ekologických souvislostí, k respektování požadavků na kvalitní životní prostředí a ochranu zdraví např. při dodržování zásad hygieny při pěstitelských činnostech, práci v kuchyni, výběru zdravých potravin, práci s různými materiály
- Učitel vede žáka k zodpovědnému chování v krizových situacích např. při poskytování první pomoci

Kompetence pracovní

- Učitel vede žáky ke správným způsobům užití materiálů, nástrojů, techniky, vybavení při práci s drobným materiálem, konstrukčních činnostech, pěstitelských pracích a přípravě pokrmů.
- Učitel důsledně vyžaduje udržování pořádku a čistoty pracovních ploch, dodržování zásad hygieny a bezpečnosti práce např. při práci v kuchyni

Kompetence digitální

- Učitel seznamuje žáky s výhodami využívání videonávodů při tvorbě vlastních výrobků
- Učitel podporuje žáky při vytvoření videonávodu vlastního výrobku
- Učitel vede žáky k tomu, aby vyhledávali pracovní postupy a návody (příprava pokrmů, péče o rostliny, práce s drobným materiálem, konstrukční činnosti) v doporučených online zdrojích
- Učitel motivuje žáky k zaznamenávání výsledků pozorování přírody a pěstitelských pokusů s využitím digitálních technologií

5.9 Vzdělávací oblast: Člověk a svět práce
5.9.1 Vyučovací předmět: Praktické činnosti
Ročník: 1.

Dílčí výstupy Žák:	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, projekty a kurzy
- vytváří přiměřenými pracovními operacemi a postupy na základě své představivosti různé výrobky z daného materiálu	**Práce s drobným materiálem** <u>práce s papírem</u> - skládání, ohýbání, lepení, stříhání, trhání - obkreslování šablony - práce s kartonem	**OSV** - týmová spolupráce
- zvládá jednoduché organizace práce - udržuje pořádek na pracovišti - volí vhodné pracovní pomůcky nástroje a náčiní, vzhledem k použitému materiálu - dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti při práci, poskytne první pomoc při úrazu	<u>práce s modelovací hmotou</u> - seznámení s modelovací hmotou - různé techniky zpracování – válení, hnětení <u>práce kombinované</u> - koláže - práce s přírodninami <u>práce s textilem</u> - pomůcky při práci s textilem - stříhání a lepení - sestavování tvarů	

- kombinuje různé techniky zpracování - sám vybírá vhodné přírodní materiály - dbá na estetickou hodnotu výrobku - se stavebnicemi provádí jednoduchou montáž a demontáž. - pracuje podle slovního návodu, předlohy	**Konstrukční činnosti** - konstruktivní práce se stavebnicí, sestavování modelů - práce s jednoduchými modely- montáž, demontáž - práce s odpadovým materiálem	**EV** - recyklace odpadu-globální souvislosti **EV** - životní podmínky jejich ohrožování - ochrana životního prostředí
- provádí jednoduché pěstitelské činnosti, samostatné pokusy - podílí se na úpravě a ochraně životního prostředí	**Pěstitelské činnosti** - vhodné podmínky pro růst - pěstitelská činnost - ošetřování pokojových rostlin	**OSV** - Osobnostní rozvoj. - Rozvoj schopností poznání
- zná zásady správného stolování. - chová se přátelsky při kolektivních akcích	**Příprava pokrmů** - jednoduchá úprava stolu - pravidla správného stolování	PRV - živá příroda, podmínky života **OSV** - Sociální rozvoj. - Morální rozvoj PRV - zdravá výživa

5.9 Vzdělávací oblast: Člověk a svět práce
5.9.1 Vyučovací předmět: Praktické činnosti
Ročník: 2.

Dílčí výstupy Žák:	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, projekty a kurzy
- vytváří přiměřenými pracovními operacemi a postupy na základě své představivosti různé výrobky z daného materiálu	**Práce s drobným materiálem** <u>práce s papírem</u> - skládání, ohýbání, lepení, stříhání, vytrhávání - obkreslování šablony - práce s kartonem	**OSV** - týmová spolupráce
- zvládá jednoduché organizace práce. - udržuje pořádek na pracovišti - volí vhodné pracovní pomůcky nástroje a náčiní, vzhledem k použitému materiálu - dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti při práci, poskytne první pomoc při úrazu - kombinuje různé techniky zpracování	<u>práce s modelovací hmotou</u> - vlastnosti hmoty - různé techniky zpracování – válení, vtlačování, hnětení, obtiskování, kombinování technik <u>práce kombinované</u> - koláže - práce s přírodninami – jednoduché aranžování <u>práce s textilem</u> - pomůcky při práci s textilem - přišívání knoflíků - sestavení dílů, jednoduchá koláž	**EV** - recyklace odpadu-globální souvislosti

- sám vybírá vhodné přírodní materiály - dbá na estetickou hodnotu výrobku - se stavebnicemi provádí jednoduchou montáž a demontáž - pracuje podle slovního návodu, předlohy	**Konstrukční činnosti** - konstruktivní práce se stavebnicí, sestavování modelů podle předlohy a představy - práce s jednoduchými modely - montáž, demontáž - práce s odpadovými materiály - prostorové modely	**EV** - životní podmínky jejich ohrožování ochrana životního prostředí
- provádí jednoduché pěstitelské činnosti, samostatné pokusy - umí ošetřovat rostliny během růstu - podílí se na úpravě a ochraně životního prostředí	**Pěstitelské činnosti** - vhodné podmínky pro růst - pěstitelská činnost - ošetřování pokojových rostlin- kypření, rosení, přesazování - exkurze - zahradnictví, botanická zahrada	**OSV** - Osobnostní rozvoj. - Rozvoj schopností poznání PRV- živá příroda, podmínky života
- zná zásady správného stolování - umí vytvořit jednoduché pohoštění - chová se přátelsky při kolektivních akcích	**Příprava pokrmů** - příprava jednoduché svačiny - jednoduchá úprava stolu - pravidla správného stolování	**OSV** - Sociální rozvoj. - Kooperace - Morální rozvoj - Řešení problémů, rozhodovací dovednosti PRV - zdravá výživa

5. 9. Vzdělávací oblast: Člověk a svět práce
5.9.1 Vyučovací předmět: Praktické činnosti
Ročník: 3.

Dílčí výstupy Žák:	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, projekty a kurzy
- vytváří přiměřenými pracovními operacemi a postupy na základě své představivosti, různé výrobky z tradičního i netradičního materiálu - pracuje podle slovního návodu a předlohy	**Práce s drobným materiálem** <u>práce s papírem</u> - skládání, ohýbání, lepení, stříhání, řezání, ohýbání, Překládání, vystřihování - obkreslování šablony - práce s kartonem <u>práce s modelovací hmotou</u> - vlastnosti hmoty - různé techniky zpracování – válení, vtlačování, hnětení, ohýbání stáčení rytí, nastřihování, vtlačování tvořítek	**OSV**- týmová spolupráce ČJ - popis pracovního postupu
- zvládá jednoduché organizace práce - udržuje pořádek na pracovišti nástroje ukládá na své místo - volí vhodné pracovní pomůcky nástroje a náčiní, vzhledem k použitému materiálu. - dodržuje zásady hygieny - bezpečnosti při práci, poskytne první pomoc při úrazu - kombinuje různé techniky zpracování - dbá na estetickou hodnotu výrobku	<u>práce s přírodninami</u> - lisování, otisk, slepování, navlékání, propichování, dotváření - aranžování, koláže, jednoduchá aranžmá - Vánoce, Velikonoce <u>práce s textilem</u> - pomůcky při práci s textilem - druhy stehů - špendlení, stehování, vycpávání - sestavení dílů	PRV- pozorování přírody, změn během roku, první pomoc, péče o lidské tělo **MV -** Lidské vztahy

- učí se zhodnotit výsledky své činnosti - seznamuje se s lidovými zvyky a tradicemi a řemesly - se stavebnicemi provádí jednoduchou montáž a demontáž - pracuje podle slovního návodu, předlohy - popíše jednoduchý pracovní postup - vytváří si základní pracovní návyky - vytváří plošné i prostorové kompozice ze stavebních prvků	- šití knoflíků - textilní koláž v kombinaci s papírem **Konstrukční činnosti** - sestavování modelů podle předlohy a podle představy - práce s jednoduchými modely - montáž, demontáž - práce s odpadovými materiály - prostorové modely	**OSV** - Osobnostní rozvoj. Kreativita **EV**- Recyklace odpadu - globální souvislosti
- provádí jednoduché pěstitelské činnosti, pokusy - provádí pozorování přírody a změn v přírodě - hodnotí výsledky - podílí se na úpravě a ochraně životního prostředí - umí pojmenovat spotřebiče v kuchyni - sestaví jednoduchý jídelníček - zná způsoby uchovávání potravin - připraví tabuli pro jednoduché stolování	**Pěstitelské činnosti** - vhodné podmínky pro růst - pěstitelská činnost - ošetřování pokojových rostlin kypření, rosení, přesazování - klíčivost rostlin, přesazování rostlin, požadavky na životní prostředí - exkurze - zahradnictví, botanická zahrada **Příprava pokrmů** - pravidla správného stolování - jednoduchá úprava stolu - nákup potravin a příprava jednoduché svačiny	**EV** - životní podmínky jejich ohrožování - ochrana životního prostředí **OSV** - Osobnostní rozvoj. Rozvoj schopností poznávání **OSV**- Sociální rozvoj. Kooperace - Morální rozvoj. Řešení problémů rozhodovací dovednosti

5.9 Vzdělávací oblast: Člověk a svět Práce
5.9.1 Vyučovací předmět: Praktické činnosti
Ročník: 4.

Dílčí výstupy Žák:	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, projekty a kurzy
- vytváří přiměřenými pracovními operacemi a postupy na základě své představivosti různé výrobky z daného materiálu	**Práce s drobným materiálem** <u>práce s papírem</u> - druhy a kvality papíru podle tvrdosti - skládání, ohýbání, lepení, stříhání, řezání - obkreslování šablony - práce s kartonem	**OSV** - týmová spolupráce
- zvládá jednoduché organizace práce - udržuje pořádek na pracovišti - volí vhodné pracovní pomůcky nástroje a náčiní, vzhledem k použitému materiálu - dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti při práci, poskytne první pomoc při úrazu	<u>práce s modelovací hmotou</u> - vlastnosti hmoty - různé techniky zpracování - válení, vtlačování, hnětení <u>práce kombinované</u> - Aranžování, koláže <u>práce s textilem</u> - pomůcky při práci s textilem - druhy stehů - špendlení, stehování, vycpávání - sestavení dílů	**EV** - recyklace odpadu-globální souvislosti

- kombinuje různé techniky zpracování - sám vybírá vhodné přírodní materiály - dbá na estetickou hodnotu výrobku - se stavebnicemi provádí jednoduchou montáž a demontáž - pracuje podle slovního návodu, předlohy	**Konstrukční činnosti** - konstruktivní práce se stavebnicí, sestavování modelů podle předlohy a podle představy - práce s jednoduchými modely - montáž, demontáž práce s odpadovými materiály - prostorové modely	**EV** - životní podmínky jejich ohrožování - ochrana životního prostředí
- provádí jednoduché pěstitelské činnosti, samostatné pokusy - umí ošetřovat rostliny během růstu. osvojí si základní znalosti o léčivých bylinách - ví o nebezpečí předávkování drog - podílí se na ochraně životního prostředí - zná zásady správného stolování - umí vytvořit jednoduché pohoštění - chová se přátelsky při kolektivních akcích	**Pěstitelské činnosti** - druhy pokojových rostlin - vhodné podmínky pro růst - pěstitelská činnost - ošetřování pokojových rostlin – kypření, rosení, přesazování - klíčivost rostlin, přesazování rostlin, požadavky na životní podmínky - exkurze - zahradnictví, botanická zahrada - druhy léčivých rostlin a jejich využití **Příprava pokrmů** - příprava jednoduchých pokrmů - jednoduchá úprava stolu - pravidla správného stolování	**OSV** - Osobnostní rozvoj. - Rozvoj schopností poznání PŘ - živá příroda, podmínky života **OSV** - Sociální rozvoj - Kooperace - Morální rozvoj - Řešení problémů, rozhodovací dovednosti PŘ - potravinová pyramida - zdravá výživa

5.9 Vzdělávací oblast: Člověk a svět práce
5.9.1 Vyučovací předmět: Praktické činnosti
Ročník: 5.

Dílčí výstupy Žák:	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, projekty a kurzy
- vytváří přiměřenými pracovními operacemi a postupy na základě své představivosti různé výrobky z daného materiálu	**Práce s drobným materiálem** <u>práce s papírem</u> - druhy a kvality papíru podle tvrdosti - skládání, ohýbání, lepení, stříhání, řezání - obkreslování šablony - práce s kartonem	**OSV** - týmová spolupráce
- zvládá jednoduché organizace práce - udržuje pořádek na pracovišti, nástroje ukládá na své místo - volí vhodné pracovní pomůcky nástroje a náčiní, vzhledem k použitému materiálu - dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti při práci, poskytne první pomoc při úrazu - kombinuje různé techniky zpracování - sám vybírá vhodné přírodní materiály - dbá na estetickou hodnotu výrobku	<u>práce s modelovací hmotou</u> - vlastnosti hmoty - různé techniky zpracování - válení, vtlačování, hnětení <u>práce kombinované</u> - aranžování, koláže <u>práce s textilem</u> - pomůcky při práci s textilem - druhy stehů - špendlení, stehování, vycpávání - sestavení dílů	

- se stavebnicemi provádí jednoduchou montáž a demontáž. - pracuje podle slovního návodu, předlohy	**Konstrukční činnosti** - konstruktivní práce se stavebnicí, sestavování modelů podle předlohy a podle představy - práce s jednoduchými modely- montáž, demontáž práce s odpadovými materiály- prostorové modely	**EV** - recyklace odpadu-globální souvislosti
- provádí jednoduché pěstitelské činnosti, samostatné pokusy - umí ošetřovat rostliny během růstu - osvojí si základní znalosti o léčivých bylinách - ví o nebezpečí předávkování drog. - podílí se na úpravě a ochraně životního prostředí -zná zásady správného stolování. -umí vytvořit jednoduché pohoštění. -chová se přátelsky při kolektivních akcích.	**Pěstitelské činnosti** - druhy pokojových rostlin - vhodné podmínky pro růst - pěstitelská činnost - ošetřování pokojových rostlin - kypření, rosení, přesazování - klíčivost rostlin, přesazování rostlin, požadavky na životní podmínky - exkurze - zahradnictví, botanická zahrada - druhy léčivých rostlin a jejich využití **Příprava pokrmů** - příprava jednoduchých pokrmů - jednoduchá úprava stolu	**EV** - životní podmínky jejich ohrožování - ochrana životního prostředí

5.9 Vzdělávací oblast: Člověk a svět práce
5.9.1 Vyučovací předmět: Praktické činnosti

2. stupeň

Charakteristika vyučovacího předmětu

Oblast **Člověk a svět práce** postihuje široké spektrum pracovních činností a technologií, vede žáky k získání základních uživatelských dovedností v různých oborech lidské činnosti a přispívá k vytváření životní a profesní orientace žáků.
Koncepce vzdělávací oblasti Člověk a svět práce vychází z konkrétních životních situací, v nichž žáci přicházejí do přímého kontaktu s lidskou činností a technikou v jejich rozmanitých podobách a širších souvislostech.
Vzdělávací oblast Člověk a svět práce se cíleně zaměřuje na praktické pracovní dovednosti a návyky a doplňuje celé základní vzdělání o důležitou složku nezbytnou pro uplatnění člověka v dalším životě a ve společnosti. Tím se odlišuje od ostatních vzdělávacích oblastí a je jejich určitou protiváhou. Je založena na tvůrčí myšlenkové spoluúčasti žáků.

Vzdělávací obsah je realizován v průběhu celého základního vzdělávání a je určen všem žákům (tedy chlapcům i dívkám bez rozdílu). Žáci se učí pracovat s různými materiály a osvojují si základní pracovní dovednosti a návyky. Učí se plánovat, organizovat a hodnotit pracovní činnost samostatně i v týmu. Ve všech tematických okruzích jsou žáci soustavně vedeni k dodržování zásad bezpečnosti a hygieny při práci. V závislosti na věku žáků se postupně buduje systém, který žákům poskytuje důležité informace ze sféry výkonu práce a pomáhá jim při odpovědném rozhodování o dalším profesním zaměření. Proto je vhodné zařazovat do vzdělávání žáků co největší počet tematických okruhů.

Hodinová dotace:
6. ročník: 1 hodina týdně
8. ročník: 1 hodina týdně
9. ročník: 1 hodina týdně

Očekávané výstupy

PRÁCE S TECHNICKÝMI MATERIÁLY

Žák:
- provádí jednoduché práce s technickými materiály a dodržuje technologickou kázeň
- řeší jednoduché technické úkoly s vhodným výběrem materiálů, pracovních nástrojů a nářadí
- organizuje a plánuje svoji pracovní činnost
- užívá technickou dokumentaci, připraví si vlastní jednoduchý náčrt výrobku
- dodržuje obecné zásady bezpečnosti a hygieny při práci i zásady bezpečnosti a ochrany při práci s nástroji a nářadím; poskytne první pomoc při úrazu

PŘÍPRAVA POKRMŮ

Žák:
- používá základní kuchyňský inventář a bezpečně obsluhuje základní spotřebiče
- připraví jednoduché pokrmy v souladu se zásadami zdravé výživy
- dodržuje základní principy stolování, společenského chování a obsluhy u stolu ve společnosti
- dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazech v kuchyni

VYUŽITÍ DIGITÁLNÍCH TECHNOLOGIÍ

Žák:
- ovládá základní funkce digitální techniky; diagnostikuje a odstraňuje základní problémy při provozu digitální techniky
- propojuje vzájemně jednotlivá digitální zařízení
- pracuje uživatelským způsobem s mobilními technologiemi – cestování, obchod, vzdělávání, zábava
- ošetřuje digitální techniku a chrání ji před poškozením
- dodržuje základní hygienická a bezpečnostní pravidla a předpisy při práci s digitální technikou a poskytne první pomoc při úrazu

SVĚT PRÁCE (závazný pro 8. a 9. ročník)

Žák:
- orientuje se v pracovních činnostech vybraných profesí
- posoudí své možnosti při rozhodování o volbě vhodného povolání a profesní přípravy
- využije profesní informace a poradenské služby pro výběr vhodného vzdělávání
- prokáže v modelových situacích schopnost prezentace své osoby při vstupu na trh práce

VYUŽITÍ DIGITÁLNÍCH TECHNOLOGIÍ

Žák:
-ovládá základní funkce digitální techniky, diagnostikuje a odstraňuje základní problémy při provozu digitální techniky
-propojuje vzájemně jednotlivá digitální zařízení
-pracuje uživatelským způsobem s mobilními technologiemi – cestování, obchod, vzdělávání, zábava
-ošetřuje digitální techniku a chrání ji před poškozením
-dodržuje základní hygienická a bezpečnostní pravidla a předpisy při práci s digitální technikou a poskytne první pomoc při úrazu

Cílové zaměření vzdělávací oblasti

Vzdělávání v této vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí žáků tím, že vede žáky k:
- pozitivnímu vztahu k práci a k odpovědnosti za kvalitu svých i společných výsledků práce
- osvojení základních pracovních dovedností a návyků z různých pracovních oblastí, k organizaci a plánování práce a k používání vhodných nástrojů, nářadí a pomůcek při práci i v běžném životě
- vytrvalosti a soustavnosti při plnění zadaných úkolů, k uplatňování tvořivosti a vlastních nápadů při pracovní činnosti a k vynakládání úsilí na dosažení kvalitního výsledku
- poznání, že technika jako významná součást lidské kultury je vždy úzce spojena s pracovní činností člověka
- autentickému a objektivnímu poznávání okolního světa, k potřebné sebedůvěře, k novému postoji a hodnotám ve vztahu k práci člověka, technice a životním prostředí
- k samostatnému objevování možností využití digitálních technologií v praktickém životě
- chápání práce a pracovní činnosti jako příležitosti k seberealizaci, sebeaktualizaci a k rozvíjení podnikatelského myšlení
- orientaci v různých oborech lidské činnosti, formách fyzické a duševní práce a osvojení potřebných poznatků a dovedností významných pro možnost uplatnění, pro volbu vlastního profesního zaměření a pro další životní a profesní orientaci
- orientaci se na trhu práce – o která povolání v současné době je zájem, o která není
- rozlišuje státní a soukromou sféru, přemýšlí o kladech a záporech z pozice zaměstnance – zaměstnavatele, zkouší podnikat
- porovnává banky – výhody a nevýhody z pozice klienta, význam úroku
- přemýšlí o výhodách a rizicích půjček

Výchovné a vzdělávací strategie

Zásadní výchovné a vzdělávací postupy, které ve vyučovacím předmětu praktické činnosti směřují k utváření klíčových kompetencí

Kompetence k učení
- Učitel vede žáka k osvojování a využívání základních praktických poznatků a dovedností při práci s různými druhy materiálů a surovin, pracovními pomůckami,nástroji a náčiním
- Učitel zadává žáku úkoly způsobem, který umožňuje na základě jeho představivosti volbu různých přiměřených postupů při vytváření rozličných výrobků z daného materiálu, přípravě jednoduchého pokrmu
- Učitel předkládá žáku práci podle slovního návodu, předlohy, jednoduchého náčrtu a vede ho k jejich využití při řešení podobných úloh
- Učitel dává žáku příležitost poučit se ze svých chyb a najít správné řešení např. při technických činnostech, přípravě pokrmů
- Učitel umožňuje žáku hodnotit a prezentovat výsledky své práce při výzdobě školy, výstavkách apod.

Kompetence k řešení problémů
- Učitel vede žáka k využívání osvědčených postupů při řešení obdobných nebo nových problémových situací a praktickému ověřování správnosti řešení problémů
- Učitel vede žáky k samostatnému plánování a řešení úkolů a postupů např. při vytváření technické dokumentace, přípravě pokrmů
- Učitel vede žáky k tvořivým přístupům při řešení projektů a zadávaných úloh

- Učitel vede žáky k pochopení, že při práci s digitálními technologiemi se budou často setkávat s problémy, které nemají jen jedno správné řešení
- Učitel vede žáka k vytrvalosti a vyžaduje dokončování práce ve stanoveném termínu a kvalitě
- Učitel umožňuje vyhledat prostřednictvím jasných instrukcí další informace, nastoluje modelové situace

Kompetence komunikativní
- Učitel vede žáka k přesnému vyjadřování při praktických činnostech, k účinné komunikaci s ostatními např. při práci v kuchyni, v dílně, poskytování první pomoci
- Učitel umožňuje žáku sdělovat své pocity a názory spolužákům – diskuse, rozhovor
- Učitel vede žáky k vytváření prezentací
- Učitel vede žáky prostřednictvím řízené diskuze k posuzování dané problematiky
- Učitel vede žáky k využití DT pro větší názornost různých informací a jejich snadnější předávání ostatním

Kompetence sociální a personální
- Učitel zadává úkoly, při kterých žáci spolupracují a získávají zkušenosti druhých lidí např. při práci v dílně, v kuchyni, při výběru a nákupu potravin
- Učitel vede žáka k uvědomování si potřeby ohleduplnosti na pracovišti – dodržování zásad bezpečnosti práce, chování jeden k druhému, ocenění práce druhého
- Učitel vůči každému žákovi projevuje očekávání úspěchu, oceňuje jeho pokrok – povzbuzováním, prezentací výsledků jeho práce
- Učitel připravuje modelové situace práce jednotlivce a skupiny, učí chápat efektivnost týmové práce a zároveň tím respektovat společnou práci

Kompetence občanské
- Učitel vede žáka k respektování a ocenění našich tradic a kulturního dědictví např. využíváním prvků lidových tradic při tvořivých činnostech s různými materiály, při přípravě tradičních jídel, úpravě stolu a stolování.
- Učitel vede žáka k pochopení základních ekologických souvislostí, k respektování požadavků na kvalitní životní prostředí a ochranu zdraví např. při dodržování zásad hygieny při práci v kuchyni, výběru zdravých potravin, práci s různými materiály
- Učitel vede žáka k zodpovědnému chování v krizových situacích např. při poskytování první pomoci

Kompetence pracovní
- Učitel vede žáky ke správným způsobům užití materiálů, nástrojů, techniky, vybavení při práci s drobným materiálem, konstrukčních činnostech, přípravě pokrmů.
- Učitel důsledně vyžaduje udržování pořádku a čistoty pracovních ploch, dodržování zásad hygieny a bezpečnosti práce např. při práci v kuchyni, v dílně
- Učitel vede žáky k využívání získaných kompetencí v rozhodování se o svém dalším vzdělávání a profesním zaměření
- Učitel vede žáky k naučení využití DT pro hledání informací důležitých pro svůj další pracovní růst

Kompetence digitální
- Učitel vede žáky k efektivnímu využívání digitálních technologií v souvislosti se světem práce, pracovními činnostmi, výběrem budoucího povolání a vzdělávací dráhy
- Učitel motivuje žáky k využívání digitálních technologií a digitálních zdrojů k učení, osobnostnímu rozvoji, spolupráci a komunikaci v týmu
- Učitel prakticky seznamuje žáky s možnostmi tvorby vlastního digitálního obsahu při realizaci a prezentaci projektů a (týmových) úkolů

5.9 Vzdělávací oblast: Člověk a svět práce
5.9.1 Vyučovací předmět: Praktické činnosti
Ročník: 6.

Dílčí výstupy Žák:	Učivo	Průřezová témata, zipředmětové vztahy, projekty a kurzy
- provádí jednoduché práce s technickými materiály a dodržuje technologickou kázeň	vlastnosti materiálů, základní postupy opracování daných materiálů	**OSV** - sociální rozvoj - kooperace
- řeší jednoduché technické úkoly s vhodným výběrem materiálu, pracovních nástrojů a nářadí	znalost nářadí a nástrojů pro efektivní práci s daným materiálem	
- organizuje a plánuje svoji pracovní činnost	organizace práce, časové rozvržení a následnost pracovního postupu	**OSV** - osobnostní rozvoj – seberegulace
- dodržuje obecné zásady bezpečnosti a hygieny i zásady bezpečnosti a ochrany při práci s nástroji a nářadím, poskytne první pomoc při úrazu	řád školní dílny první pomoc při úrazech, bezpečnostní předpisy a postupy	**OSV** - osobnostní rozvoj – psychohygiena
- sestaví podle návodu, náčrtu, plánu, jednoduchého programu daný model	sestavování jednoduchých modelů podle návodu	
- užívá technickou dokumentaci, připraví si vlastní jednoduchý náčrt výrobku, umí číst jednoduchý technický výkres	technické výkresy, náčrty, informace, dokumentace	
- provádí montáž, demontáž a údržbu jednoduchých předmětů a zařízení	postupy pro montáž, demontáž a údržbu	

5.9 Vzdělávací oblast: Člověk a svět práce
5.9.1 Vyučovací předmět: Praktické činnosti
Ročník: 7.

Dílčí výstupy Žák:	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, projekty a kurzy
- používá základní kuchyňský inventář a bezpečně obsluhuje základní spotřebiče	- základní vybavení kuchyně - elektrické a plynové spotřebiče v kuchyni – bezpečné zacházení	OSV – osobnostní rozvoj, sociální rozvoj
- připraví se jednoduché pokrmy v souladu zásadami zdravé výživy, ovládá základní způsoby tepelné úpravy pokrmů, umí porozumět údajům na obalech potravin	- úprava pokrmů za studena, základní způsoby tepelné úpravy, základní postupy při přípravě pokrmů a nápojů -výběr, nákup, skladování, skupiny potravin, sestavování jídelníčku -zásady zdravé výživy -	
- dodržuje základní principy stolování, společenského chování a obsluhy u stolu ve společnosti, umí se kulturně a společensky chovat	- jednoduché prostírání, obsluha a chování u stolu, slavnostní stolování v rodině, zdobné prvky a květiny na stole	
- dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce, provádí základní úklid, bezpečně zachází se základními čisticími prostředky, poskytne první pomoc při úrazech v kuchyni	-udržování pořádku a čistoty, bezpečnost a hygiena provozu, poskytnutí první pomoci při úrazech v kuchyni	

5.9 Vzdělávací oblast: Člověk a svět práce
5.9.1 Vyučovací předmět: Praktické činnosti
Ročník: 8.

Dílčí výstupy Žák:	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, projekty a kurzy
- orientuje se v pracovních činnostech vybraných profesí, získá informace o volbě povolání	profese a jejich charakteristika, požadavky kvalifikační zdravotní a osobnostní	
- posoudí své možnosti při rozhodování o volbě vhodného povolání a profesní přípravy	sebepoznávání sebehodnocení, cíle a zájmy	**OSV** - osobnostní rozvoj - sebepoznání a sebepojetí
- seznámí se s možnostmi absolventa ZŠ, zná předpoklady pro studium na střední škole	informace o možnostech dalšího vzdělávání, o trhu práce, úřady práce, sociální zajištění, práva a povinnosti	
- pochopí určité základní druhy pracovišť, vlivy pracovního prostředí na práci a kontakt s lidmi,	povolání lidí, pracoviště a pracovní prostředky	**OSV** - sociální rozvoj - komunikace

5.9 Vzdělávací oblast: Člověk a svět práce
5.9.1 Vyučovací předmět: Praktické činnosti
Ročník: 9.

Dílčí výstupy Žák:	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, projekty a kurzy
- má konkrétní představu o základních pracovních činnostech	profese a jejich charakteristika, požadavky kvalifikační zdravotní a osobnostní	
- posoudí své možnosti při rozhodování o volbě vhodného povolání a profesní přípravy	stanovení realistického cíle, hledání strategií, způsob přípravy na změny po odchodu ze ZŠ	**OSV** - osobnostní rozvoj - sebepoznání a sebepojetí
- seznámí se s možnostmi absolventa ZŠ, zná předpoklady pro studium na střední škole, má základní představy o náplni učebních a studijních oborů, seznámí se s postupy při přijímání uchazečů na střední školy	informace o trhu práce, úřady práce, sociální zajištění, práva a povinnosti, poradenská služba, banky, pojištění	
- prokáže v modelových situacích schopnost prezentace své osoby při vstupu na trh práce.	průběh pohovoru, požadavky životopisu, úřady práce, problémy nezaměstnanosti, sebeprezentace, modelové situace	**OSV** - sociální rozvoj - komunikace

5.9 Vzdělávací oblast: Člověk a svět práce
5.9.1 Vyučovací předmět: Praktické činnosti
Ročník: 8., 9.

Dílčí výstupy Žák:	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, projekty a kurzy
- ovládá základní funkce digitální techniky; diagnostikuje a odstraňuje základní problémy při provozu digitální techniky	- se seznámí s návodem na obsluhu digitálního zařízení, z návodu vyvodí základní pravidla pro práci se zařízením - účelně a bezpečně ovládá vybrané digitální technologie (digitální fotoaparát, videokamera, mobilní telefon…) - připraví vybrané digitální technologie k použití, zjistí stav funkčnosti digitálních technologií, zjistí případné problémy ve funkčnosti zařízení a rozhodne, zda zařízení uvede do provozu, nebo zda je potřeba vyhledat expertní služby	OSV – kreativita, řešení problémů a rozhodovací dovednosti MDV – stavba mediálních sdělení, vliv médií, práce v realizačním týmu
- propojuje vzájemně jednotlivá digitální zařízení	- rozpozná konektory pro připojení digitálních zařízení, pro propojení digitálních zařízení s počítačem - propojí digitální zařízení s počítačem i mezi sebou - sestaví digitální zařízení, pokud se skládá z více částí	
- pracuje uživatelským způsobem s mobilními technologiemi – cestování, obchod, vzdělávání, zábava	- se orientuje v možnostech využití mobilních technologií - se orientuje ve vybraných konkrétních službách, aplikacích a možnostech souvisejících s mobilními technologiemi (zná jejich cenu, využití, strukturu) - pro svou potřebu a využití navrhne a předvede efektivní způsob práce s mobilními technologiemi	
- ošetřuje digitální techniku a chrání ji před poškozením -dodržuje základní hygienická a bezpečnostní pravidla a předpisy při práci s digitální	- popíše a dodrží pravidla pro ošetření digitálních technologií - použije nástroje pro čištění a ochranu digitálních technologií (pro čištění povrchu i vnitřních částí) - zdůvodní nutnost ochrany digitálních technologií (před vodou, sluncem, prachem…) - ochrání digitální technologie - při práci s digitálními technologiemi dodržuje stanovená pravidla , a zásady	

technikou a poskytne první pomoc při úrazu	- popíše a vysvětlí, jakým způsobem ochrání digitální technologie před poškozením - poskytne první pomoc (ošetří drobná zranění, přivolá pomoc při závažnějších poraněních) - dodržuje hygienu práce, udržuje digitální zařízení čisté a bezpečně uložené	

Učivo: druhy digitální techniky, fotoaparát, možnosti využití – grafické rozlišení fotografií, editace fotografií, vytvoření fotogalerie a její umístění na vlastní webové stránky, uložení a používání DT v praxi, upozornění na nebezpečí, mobilní operátoři, druhy služeb.

5.10 Volitelné předměty
5.10.1 Vyučovací předmět: Anglická konverzace

2. stupeň

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahem předmětu Anglická konverzace je naplňování očekávaných výstupů vzdělávacího oboru Cizí jazyk a souvisejících tematických okruhů průřezových témat Rámcového vzdělávacího programu. Předmět doplňuje vzdělávací předmět Anglický jazyk a rozvíjí jeho mluvenou podobu.

Zaměřuje se na:
- rozvíjení ústního projevu odpovídajícího aktuálním znalostem a schopnostem žáků
- odstranění zábran při mluvení v angličtině
- porozumění různý druhům mluveného projevu, poznání záměru mluvčího (rozkaz, prosba, konstatování), zachycení hlavní myšlenky
- využívání autentických materiálů (internet, slovník, brožury aj.)
- rozvoj schopnosti vyjádřit v angličtině svoje myšlenky, názory a pocity
- přípravu na reálné situace v cizojazyčném prostředí (rozhovory, scénky aj.)

Hodinová dotace:
8. ročník: 1 hodina týdně
9. ročník: 1 hodina týdně

Očekávané výstupy

Volitelný předmět přispívá k naplnění očekávaných výstupů předmětu Anglický jazyk zejména v oblasti řečových dovedností/ mluveného projevu.

Žák:
- umí se zeptat na základní informace a adekvátně reagovat v běžných formálních a neformálních situacích
- mluví o své rodině, kamarádech, škole, volném čase a dalších osvojovaných tématech
- vypráví jednoduchý příběh či událost; popíše osoby, místa a věci ze svého každodenního života
- umí promluvit o základních reáliích vybraných anglicky mluvících zemí

Výchovně vzdělávací strategie

Kompetence k učení:
- učitel vede žáky k využívání angličtiny v každodenním životě, při cestování, komunikaci pomocí internetu, sledování filmů v originálním znění
- učitel vede žáky k aktivnímu rozšiřování slovní zásoby, jejímu třídění podle tematických celků, hledání vazeb mezi slovy (idiomy, kolokace); práce se slovníkem
- učitel procvičuje s žáky správnou výslovnost, přízvuk slovní i větný, intonaci v monologu i dialogu
- učitel podněcuje žáky k využití gramatiky v návaznosti na probrané jevy v předmětu *Anglický jazyk*, ke správné formulaci a využití slovních obratů a ustálených frází podle tematických okruhů
- učitel využívá písničky, hry a konverzační aktivity pro aktivní zapojení žáků, individuálně povzbuzuje žáky k rozvíjení jazykových schopností

Kompetence k řešení problémů:
- učitel navozuje simulace situací z běžného života, s nimiž se žáci mohou setkat, a vede je k využití znalostí z cizího jazyka k řešení těchto situací
- učitel klade důraz na přípravu rozhovorů, scének, diskusí a jejich použití v praxi
- učitel žákům umožňuje zhodnotit úroveň srozumitelnosti jejich mluveného projevu, a schopnosti porozumět mluvenému projevu

Kompetence komunikativní:
- učitel vede žáky ke správné formulaci myšlenek při rozhovorech, diskusích, vyprávění, popisu, scénkách, hrách aj., nacvičuje s žáky správnou výslovnost, dává žákům dostatečný prostor pro vyjadřování
- učitel zadává i poslechová cvičení a vyžaduje od žáků porozumění základním tématům a další zpracování informací získaných poslechem
- učitel vede žáky k odvozování slovní zásoby z kontextu
- učitel od žáků vyžaduje využívání anglického jazyka v průběhu výuky, při komunikaci s žáky používá angl. jazyk v maximální míře adekvátní schopnostem a znalostem žáků, do výuky zařazuje práci s cizojazyčnými materiály
- učitel vede žáky k využití angl. jazyka při práci s internetem, komunikaci s vrstevníky z jiného jazykového prostředí (Facebook, Skype), při poslechu hudby a sledování filmů

Kompetence sociální a personální:
- učitel zadává úkoly, při kterých je nutná aktivita žáka
- učitel vytváří podmínky pro přijetí rolí žáky (scénky, diskuse), nechává žáky samostatně si vybrat roli ve scénce, rozhovoru, hře, vede žáky k vyjadřování souhlasu i nesouhlasu v diskusi, k obhájení vlastního názoru, povzbuzuje je ke kladení otázek
- učitel navozuje témata z běžného života, hovoří se o běžných situacích sociálního života (rodinný život, interakce s kamarády, školní prostředí, problémy dospívající mládeže)
- učitel umožňuje žákům hodnotit úspěšnost=srozumitelnost svého mluveného projevu, kontroluje a chválí i za dílčí úspěchy v používání angl. jazyka

Kompetence občanské
- učitel vede žáky k vzájemnému respektu, naslouchání a empatii; do výuky zařazuje řadu skupinových aktivit
- učitel vyžaduje dodržování základních pravidel společenského chování, pozdravení, rozloučení, představení se, omluvy a žádosti v cizím jazyce
- učitel vede žáky k zodpovědnosti
- učitel žákům předkládá cizojazyčné texty či poslechové aktivity týkající se aktuálních témat

Kompetence pracovní

- učitel důsledně vyžaduje dodržování stanovených pravidel organizace výuky, mění výukové metody, instruuje žáky pokud možno v angl. jazyce, učí žáky efektivně pracovat se slovníkem v podobě tištěné i na počítači
- učitel zdůrazňuje praktické využití učiva v každodenním životě a zdůrazňuje význam schopnosti se efektivně dorozumět v cizím jazyce
- učitel upozorňuje na význam cizích jazyků v dalším vzdělávání i v budoucím životě

Kompetence digitální

- učitel vede žáky k vyhledávání a zpracování informací, samostatnému vyhledávání a snaze posoudit důvěryhodnost cizojazyčného informačního zdroje
- učitel vede žáky k dalšímu digitálnímu zpracovávání, ukládání, zálohování a sdílení získaných informací a vytváření digitálního obsahu, případně bez opory o jiné zdroje (např. vlastní video nebo prezentace vlastních fotografií)
- učitel vede žáky k uvědomování si existence autorského zákona a k osvojování si zvyku uvádět bibliografické zdroje při šíření informací jiných autorů
- učitel vede žáky k práci s vybranými internetovými aplikacemi, které jsou určeny pro studium cizího jazyka, k jejich používání, např. využívání online slovníků
- učitel vede žáky k využívání odpovídajících čtenářských strategií vhodných pro digitální čtení a k práci (čtení) v prostředí elektronické obrazovky (posouvání řádků, stránek) a k další práci s textem a informacemi

Volitelným předmětem prolínají průřezová témata:

- **Osobnostní a sociální výchova** (OSV) Rozvoj schopností poznávání, cvičení pozornosti, koncentrace. Rozvoj dovednosti zapamatování důležitých informací. Rozvoj seberegulace, organizace vlastního času, plánování studia. Psychohygiena - dovednosti pro dobré naladění mysli, sociální dovednosti. Komunikace - dialog, pravidla dialogu, typy dialogů. Komunikace v různých situacích (odmítání, omluva, pozdrav, prosba, vysvětlování, přesvědčování, rada aj.).

- **Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech** (VMEGS) Evropa a svět nás zajímá. Jsme Evropané -zaměření na anglicky mluvící země, základní reálie angl. mluvících zemí, shodné věci i odlišnosti, styl života v těchto zemích, vzdělávání mládeže.

- **Multikulturní výchova** (MKV) Etnický původ, odlišné vnímání světa jako zdroj možných konfliktů, vzájemné obohacování kultur (USA a Velká Británie jako typické příklady multikulturní společnosti)

- **Mediální výchova** (MDV) Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality (reklama aj.), kritické čtení a vnímání mediálních sdělení, vliv médií na každodenní život, kulturu, na uspořádání dne, životní styl aj.

5.10 Volitelné předměty
5.10. 2 Vyučovací předmět: Matematický seminář

2. stupeň

Charakteristika vyučovacího předmětu

Matematický seminář je volitelný předmět, který doplňuje realizaci vzdělávací oblasti Matematika a její aplikace. Svým obsahem navazuje na výuku matematiky a je určen pro žáky, kteří mají zájem o hlubší poznání matematických objektů a myšlenkových postupů. Seminář prohlubuje základní výuku a rozšiřuje ji o další matematické pojmy, symboly, postupy a jejich užití. Vzdělávací obsah je rozdělen do stejných tematických okruhů jako vzdělávací obsah matematiky – číslo a proměnná, závislosti, vztahy a práce s daty, geometrie v rovině a v prostoru, nestandardní aplikační úlohy a problémy. Největší prostor je věnován aplikačním a nestandardním úlohám, které se prolínají všemi tematickými okruhy.

Hodinová dotace:
9. ročník: 1 hodina týdně

Očekávané výstupy

Volitelný předmět přispívá k naplnění očekávaných výstupů matematiky v RVP ZV

ČÍSLO A PROMĚNNÁ

Žák:
- provádí početní operace v oboru celých a racionálních čísel; užívá ve výpočtech druhou mocninu a odmocninu
- zaokrouhluje a provádí odhady s danou přesností, účelně využívá kalkulátor
- modeluje a řeší situace s využitím dělitelnosti v oboru přirozených čísel
- užívá různé způsoby kvantitativního vyjádření vztahu celek – část (přirozeným číslem, poměrem, zlomkem, desetinným číslem, procentem)
- řeší modelováním a výpočtem situace vyjádřené poměrem; pracuje s měřítky map a plánů
- řeší aplikační úlohy na procenta (i pro případ, že procentová část je větší než celek)
- matematizuje jednoduché reálné situace s využitím proměnných; určí hodnotu výrazu, sčítá a násobí mnohočleny, provádí rozklad
- mnohočlenu na součin pomocí vzorců a vytýkáním
- formuluje a řeší reálnou situaci pomocí rovnic a jejich soustav
- analyzuje a řeší jednoduché problémy, modeluje konkrétní situace, v nichž využívá matematický aparát v oboru celých a racionálních čísel

ZÁVISLOSTI, VZTAHY A PRÁCE S DATY

Žák:
- vyhledává, vyhodnocuje a zpracovává data
- porovnává soubory dat
- určuje vztah přímé anebo nepřímé úměrnosti
- vyjádří funkční vztah tabulkou, rovnicí, grafem
- matematizuje jednoduché reálné situace s využitím funkčních vztahů

GEOMETRIE V ROVINĚ A V PROSTORU

Žák:
- zdůvodňuje a využívá polohové a metrické vlastnosti základních rovinných útvarů při řešení úloh a jednoduchých praktických problémů;
- využívá potřebnou matematickou symboliku
- charakterizuje a třídí základní rovinné útvary
- určuje velikost úhlu měřením a výpočtem
- odhaduje a vypočítá obsah a obvod základních rovinných útvarů
- využívá pojem množina všech bodů dané vlastnosti k charakteristice útvaru a k řešení polohových a nepolohových konstrukčních úloh
- načrtne a sestrojí rovinné útvary
- užívá k argumentaci a při výpočtech věty o shodnosti a podobnosti trojúhelníků
- načrtne a sestrojí obraz rovinného útvaru ve středové a osové souměrnosti, určí osově a středově souměrný útvar
- určuje a charakterizuje základní prostorové útvary (tělesa), analyzuje jejich vlastnosti
- odhaduje a vypočítá objem a povrch těles
- načrtne a sestrojí sítě základních těles
- načrtne a sestrojí obraz jednoduchých těles v rovině
- analyzuje a řeší aplikační geometrické úlohy s využitím osvojeného matematického aparátu

NESTANDARDNÍ APLIKAČNÍ ÚLOHY A PROBLÉMY

Žák:
- užívá logickou úvahu a kombinační úsudek při řešení úloh a problémů a nalézá různá řešení předkládaných nebo zkoumaných situací
- řeší úlohy na prostorovou představivost, aplikuje a kombinuje poznatky a dovednosti z různých tematických a vzdělávacích oblastí

Volitelným předmětem prolínají průřezová témata:

Ve volitelném předmětu jsou průběžně naplňovány některé části průřezového tématu Osobnostní a sociální výchova – rozvoj schopností poznávání, kooperace, řešení problémů a rozhodovací dovednosti

Výchovné a vzdělávací strategie

Zásadní výchovné a vzdělávací postupy, které ve vyučovacím předmětu Matematický seminář směřují k utváření klíčových kompetencí

Kompetence k učení
- Učitel vede žáky k poznávání smyslu a cíle učení se matematice z hlediska celoživotního vzdělávání
- Učitel rozvíjí paměť žáků prostřednictvím numerických výpočtů a osvojováním si nezbytných vzorců, pojmů a vztahů
- Učitel podporuje rozvoj logického myšlení zařazováním problémových úloh a úloh aplikujících matematiku v praxi

Kompetence k řešení problémů
- Učitel vede žáky k objevování různých variant řešení, k tomu, aby se nenechali odradit případnými dílčími nezdary a vytrvale hledali konečné řešení problémů
- Učitel předkládá žákům úkoly vedoucí k samostatnému uvažování a řešení problémů, učí je rozpoznat problém, odhadnout výsledek, vyhodnotit správnost výsledku

Kompetence komunikativní

- Učitel vede žáky k výstižnému a souvislému vyjadřování myšlenek a vyjadřování v logickém sledu
- Učitel požaduje, aby žáci vytvářeli rozbory a zápis při řešení úloh, orientovali se v grafech a tabulkách

Kompetence sociální a personální
- Učitel vede žáky k účinné spolupráci ve skupině i v pracovním týmu a k upevňování dobrých mezilidských vztahů
- Učitel umožňuje žákům prezentovat výsledky jejich práce a vede žáky k sebehodnocení

Kompetence občanské
- Učitel vede žáky k respektování názorů druhých a schopnosti vcítit se do situací jiných lidí.

Kompetence pracovní
- Učitel žáky vede k využívání znalostí a zkušeností získané při výuce matematiky v zájmu vlastního rozvoje a své přípravy na budoucnost.
- Učitel vede žáky k objektivnímu hodnocení posouzení výsledků své práce

Kompetence digitální
- učitel vytváří situace, kdy žákům využití digitálních technologií napomůže k efektivnímu řešení matematického problému
- učitel vede žáky k využívání digitálních technologií pro správu a vyhodnocení dat, prezentaci a interpretaci výsledků
- učitel vede žáky k dodržování zásad bezpečnosti při práci s online aplikacemi a zásad ochrany osobních údajů

5.10 Volitelné předměty - vzdělávací oblast - Matematika a její aplikace
5.10.2 Vyučovací předmět: Matematický seminář
Ročník: 9.

Dílčí výstupy Žák:	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, projekty a kurzy
- provádí početní operace v oboru reálných čísel, využívá vlastnosti početních operací, řeší aplikační úlohy	číselný výraz	
- zaokrouhluje a provádí odhady s danou přesností, účelně využívá kalkulátor	výpočty elementárních příkladů použití kalkulátoru v praxi	
- užívá různé způsoby kvantitativního vyjádření vztahu celek - část (přirozeným číslem, poměrem, zlomkem, desetinným číslem, procentem)	vztah desetinného čísla, zlomku a procenta, aplikační úlohy poměr finanční matematika	
- matematizuje jednoduché reálné situace s využitím proměnných	výraz s proměnnou, vyjádření neznámé přepis slovních vyjádření do algebraických výrazů zápis slovních úloh s užitím jednoduchých lineárních rovnic	
- analyzuje a řeší jednoduché problémy, modeluje konkrétní situace, v nichž využívá matematický aparát v oboru reálných čísel	slovní úlohy aplikace v praxi	**OSV** – osobnostní rozvoj – rozvoj schopnosti poznávání
- vyhledává, vyhodnocuje a zpracovává data - vyjádří funkční vztah	zpracování dat do tabulek a grafů čtení z grafů pravděpodobnost statistika	
- zdůvodňuje a využívá polohové a metrické vlastnosti základních rovinných útvarů při řešení úloh a jednoduchých praktických problémů; využívá potřebnou matematickou symboliku	zavedení matematické symboliky	
- odhaduje a vypočítá obsah a obvod základních rovinných útvarů	aplikační úlohy	

- určuje a charakterizuje základní prostorové útvary (tělesa), analyzuje jejich vlastnosti	rozlišení prostorových útvarů	
- odhaduje a vypočítá objem a povrch těles	aplikační úlohy	
- analyzuje a řeší aplikační geometrické úlohy s využitím osvojeného matematického aparátu	úlohy konstrukční a početní geometrie	
- užívá logickou úvahu a kombinační úsudek při řešení úloh a problémů a nalézá různá řešení předkládaných nebo zkoumaných situací	řešení početních hlavolamů a hříček číselné a logické řady, obrázková analogie	**OSV** – osobnostní rozvoj - rozvoj schopnosti poznávání
- řeší úlohy na prostorovou představivost, aplikuje a kombinuje poznatky a dovednosti z různých tematických a vzdělávacích oblastí	vytváření modelů prostorových útvarů, náčrtky prostorových útvarů logické a netradiční úlohy v oblasti geometrie	**OSV** – osobnostní rozvoj – kreativita

5.10 Volitelné předměty
5.10.3 Vyučovací předmět: Sportovní hry

2. stupeň

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení:

Předmět Sportovní hry se vyučuje jako volitelný předmět s dotací 1 hodiny týdně v 7. až 9.ročníku

Vyučovací předmět sportovní hry vychází z obsahu vzdělávacího předmětu Tělesná výchova a integruje některé tematické okruhy vzdělávacího oboru Výchova ke zdraví. Je zaměřen na optimální rozvoj tělesné, duševní a sociální zdatnosti žáků. Žáci mají možnost rozvíjet si své pohybové schopnosti a dovednosti, korigovat jednostranné zatížení organismu, eventuálně i zdravotní oslabení. Žáci si jasně utváří vztah ke zdraví a umí si preventivně zdraví chránit.
Ze vzdělávacího oboru Výchova ke zdraví zařazujeme do tělesné výchovy téma péče o zdraví a zdravá výživa tematického okruhu „Zdravý způsob života a péče o zdraví“.

Hodinová dotace:
7. ročník: 1 hodina týdně
8. ročník: 1 hodina týdně
9. ročník: 1 hodina týdně

ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ZDRAVÍ

Žák:
- aktivně vstupuje do organizace svého pohybového režimu, některé pohybové činnosti zařazuje pravidelně a s konkrétním účelem
- usiluje o zlepšení své tělesné zdatnosti; z nabídky zvolí vhodný rozvojový program
- samostatně se připraví před pohybovou činností a ukončí ji ve shodě s hlavní činností -zatěžovanými svaly
- odmítá drogy a jiné škodliviny jako neslučitelné se sportovní etikou a zdravím; upraví pohybovou aktivitu vzhledem k údajům o znečištění ovzduší
- uplatňuje vhodné a bezpečné chování i v méně známém prostředí sportovišť, přírody, silničního provozu; předvídá možná nebezpečí úrazu a přizpůsobí jim svou činnost

ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ÚROVEŇ POHYBOVÝCH DOVEDNOSTÍ

Žák:
- zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti a tvořivě je aplikuje ve hře, soutěži, při rekreačních činnostech
- posoudí provedení osvojované pohybové činnosti, označí zjevné nedostatky a jejich možné příčiny

ČINNOSTI PODPORUJÍCÍ POHYBOVÉ UČENÍ

Žák:
- užívá osvojované názvosloví na úrovni cvičence, rozhodčího, diváka, čtenáře novin a časopisů, uživatele internetu
- naplňuje ve školních podmínkách základní olympijské myšlenky - čestné soupeření, pomoc handicapovaným, respekt k opačnému pohlaví, ochranu přírody při sportu
- dohodne se na spolupráci i jednoduché taktice vedoucí k úspěchu družstva a dodržuje ji
- rozlišuje a uplatňuje práva a povinnosti vyplývající z role hráče, rozhodčího, diváka, organizátora
- sleduje určené prvky pohybové činnosti a výkony, eviduje je a vyhodnotí
- zorganizuje samostatně i v týmu jednoduché turnaje, závody, turistické akce na úrovni školy
- spolurozhoduje osvojované hry a soutěže
- zpracuje naměřená data a informace o pohybových aktivitách a podílí se na jejich prezentaci

Vybavení školy:

Škola je vybavena velkou tělocvičnou o rozměrech cca 40*20 metrů. Vybavení pro míčové hry je standardní.
Venkovní areál disponuje multifunkčním hřištěm, betonovým hřištěm na pozemní hokej a atletickou dráhou 60m s doskočištěm do dálky.

Volitelným předmětem prolínají průřezová témata:

Výchova demokratického občana
Vede k pochopení významu řádu, pravidel a zákonů. Umožňuje participovat na rozhodnutí celku s vědomím vlastní odpovědnosti za toto rozhodnutí a s vědomím jejich důsledků.

Osobnostní a sociální výchova
Reflektuje fyzickou stránku člověka, sociální vztahy, komunikaci a rozhodování v běžných i vypjatých situací. Napomáhá k získání dovedností vztahujících se k zdravému duševnímu a sociálním životu. Přispívá k zdokonalování dovedností týkajících se spolupráce a komunikace v týmu a v různých sportovních situacích.
Rozvoj schopnosti poznávání
Seberegulace a sebeorganizace
Psychohygiena
Kreativita

Poznávání lidí
Mezilidské vztahy
Komunikace
Kooperace
Řešení problémů a rozhodovací dovednosti
Hodnoty, postoje, praktická etika

Environmentální výchova
Dotýká se problematiky vlivu prostředí na vlastní zdraví na zdraví ostatních lidí. Vede k poznání důležitosti péče o přírodu při organizaci masových sportovních akcí.

Předmětem prolínají průřezová témata:

VDO - angažovaný přístup k druhým, zásady slušnosti, tolerance, odpovědné chování
OSV - obecné modely řešení problémů, zvládání rozhodovacích situací, schopnosti poznávání, sebepoznávání, poznávání lidí a jednání ve specifických rolích a situacích
EV

Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence k učení
Žáci:
- poznávají smysl a cíl svých aktivit
- plánují, organizují a řídí vlastní činnost
- užívají osvojené názvosloví na úrovni cvičence, rozhodčího, diváka, čtenáře, uživatele internetu
- různým způsobem zpracují informace o pohybových aktivitách ve škole

Učitel:
- hodnotí žáky způsobem, který jim umožňuje vnímat vlastní pokrok
- stanovuje dílčí vzdělávací cíle v souladu s cíli vzdělávacího programu
- dodává žákům sebedůvěru
- sleduje pokrok všech žáků

Kompetence k řešení problémů
Žáci:
- vnímají nejrůznější problémové situace a plánují způsob řešení problémů
- vyhledávají informace vhodné k řešení problémů
- kriticky myslí, činí uvážlivá rozhodnutí, jsou schopni je obhájit

- uvědomují si zodpovědnost svých rozhodnutí a výsledky svých činů zhodnotí
- jsou schopni obhájit svá rozhodnutí

Učitel:
- s chybou žáka pracuje jako s příležitostí, jak ukázat cestu ke správnému řešení
- vede žáky ke správným způsobům řešení problémů

Kompetence komunikativní
Žáci:
- komunikují na odpovídající úrovni
- si osvojí kultivovaný ústní projev
- účinně se zapojují do diskuze

Učitel:
- vyžaduje dodržování pravidel slušného chování
- podle potřeby žákům v činnostech pomáhá
- zadává úkoly, při kterých mohou žáci spolupracovat

Kompetence sociální a personální
Žáci:
- spolupracují ve skupině
- podílejí se na vytváření pravidel práce v týmu
- v případě potřeby poskytnou pomoc nebo o ni požádají
- si vytváří pozitivní představu o sobě samém, která podporuje sebedůvěru a samostatný rozvoj

Učitel:
- umožňuje každému žákovi zažít úspěch
- zadává úkoly, při kterých mohou žáci spolupracovat
- podle potřeby žákům v činnostech pomáhá
- požaduje dodržování dohodnuté kvality a postupy

Kompetence občanské
Žáci:
- respektují názory ostatních
- formují volní a charakterové rysy
- zodpovědně rozhodují podle dané situace
- aktivně se zapojují do sportovních aktivit
- rozhodují se v zájmu podpory a ochrany zdraví
- rozlišují a uplatňují práva a povinnosti vyplývající z různých rolí (hráč, rozhodčí, divák,…)

Učitel:
- vede žáky k tomu, aby brali ohled na druhé
- vyžaduje dodržování pravidel slušného chování
- umožňuje žákům, aby na základě jasných kritérií hodnotili své činnosti nebo výsledky

Kompetence pracovní
Žáci:
- jsou vedeni k efektivitě při organizování vlastní práce
- spoluorganizují svůj pohybový režim
- využívají znalostí a dovednosti v běžné praxi
- ovládají základní postupy první pomoci

Učitel:
- vyžaduje dodržování pravidel slušného chování
- vede žáky k dodržování obecných pravidel bezpečnosti

Kompetence digitální
- Učitel motivuje žáky k aktivnímu rozvoji a zlepšování zdravotně orientované zdatnosti pomocí dlouhodobého sledování a zaznamenávání různými digitálními přístroji, k měření základních pohybových výkonů a porovnávání s předchozími výsledky
- Učitel motivuje žáky k získávání informací v digitálním prostředí o pohybových aktivitách ve škole i v místě bydliště
- Učitel klade důraz na provádění kompenzačních cvičení, která snižují zdravotní rizika spojená s používáním digitálních technologií

5.10 Volitelné předměty - vzdělávací oblast - Člověk a zdraví
5. 10. 3 Vyučovací předmět: Sportovní hry
Ročník: 7. – 9.

Dílčí výstupy Žák:	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, projekty a kurzy
- zná základní princip kolektivních her - orientuje se v jednotlivých míčových hrách, ovládá pravidla, je schopen řídit utkání vrstevníků - používá základní pojmy označující používané náčiní, části hřiště a sportovní hry - uvědomuje si význam dobré fyzické kondice ve srovnání s vrstevníky - osvojil si základní herní činnosti jednotlivce - dokáže si sám změřit TF - uplatňuje zkušenosti z míčových her v dalších sportech - chápe základy Fair play - chápe jednotlivé role vyplývající ze hry (obránce, útočník) - uvědomuje si, že ne každá hra je vhodná pro určitý věk, počet hráčů - vysvětlí význam pohybových her pro navazování a upevňování mezilidských kontaktů - připraví a zorganizuje pro spolužáky jednu hru - vyjmenuje základní zásady bezpečnosti při pohybových hrách	základní herní činnosti jednotlivce a kolektivu basketbal: výběr místa, vhazování míče, střelba z místa, střelba po vedení míče uvolňování hráče, obcházení hráče, zpracování míče, přihrávka, odebírání míče, základní herní systémy, typy obrany dvojtakt, střelba zápěstím průpravné cvičení a hry podle pravidel florbal: základní herní činnosti jednotlivce, přihrávka, střelba, útok, obrana, herní taktika, hry podle pravidel odbíjená: přihrávka pod úhlem, nahrávka, útočný úder, vrchní podání, utkání průpravné hry, pravidla fotbal: základní herní činnost jednotlivce výběr místa, vhazování míče, střelba z místa, střelba po vedení míče, uvolňování hráče, obcházení hráče, zpracování míče, přihrávka, odebírání míče předvede základní činnosti brankáře chytání, vyrážení, výkop, přihrávka nohou, přihrávky, střelba, zjednodušené utkání základní herní kombinace a herní situace doplňkově – netradiční pohybové hry pohybové hry rozvíjející základní schopnosti pohybové hry rozvíjející manipulaci s určitým náčiním pohybové hry pro rozvoj pohybové představivosti a tvořivosti ringo, fresbee, líný tenis	Uvědomění si pohybové aktivity, jako přínos k zdravému životnímu stylu OSV – komunikace, sebepoznání, Řešení problémů a rozhodovací dovednosti

5.10 Volitelné předměty
5.10. 4 Vyučovací předmět: Zeměpisný seminář

2. stupeň

Charakteristika vyučovacího předmětu

Volitelný předmět zeměpisný seminář je zařazen podle zájmu do 7. až 9. ročníku. Je zaměřen na komplexní rozšiřování a prohlubování učiva vzdělávacího oboru Člověk a příroda. Má vést žáky k rozšíření zájmu o tento obor, a to formou vyhledávání informací, a to jak v práci individuální, tak i týmové. V předmětu se žáci učí pracovat s mapou, vytvářet mapy, orientovat se v terénu, vyhledávat informace, aplikovat získané informace do běžného života.

Hodinová dotace:
7. ročník: 1 hodina týdně
8. ročník: 1 hodina týdně
9. ročník: 1 hodina týdně

Očekávané výstupy

Volitelný předmět přispívá k naplnění očekávaných výstupů zeměpisu v RVP ZV

GEOGRAFICKÉ INFORMACE, ZDROJE DAT, KARTOGRAFIE A TOPOGRAFIE

Žák:
- organizuje a přiměřeně hodnotí geografické informace a zdroje dat z dostupných kartografických produktů a elaborátů, z grafů, diagramů, statistických a dalších informačních zdrojů
- používá s porozuměním základní geografickou, topografickou a kartografickou terminologii
- přiměřeně hodnotí geografické objekty, jevy a procesy v krajinné sféře, jejich určité pravidelnosti, zákonitosti a odlišnosti, jejich vzájemnou souvislost a podmíněnost, rozeznává hranice (bariéry) mezi podstatnými prostorovými složkami v krajině
- vytváří a využívá osobní myšlenková (mentální) schémata a myšlenkové (mentální) mapy pro orientaci v konkrétních regionech, pro prostorové vnímání a hodnocení míst, objektů, jevů a procesů v nich, pro vytváření postojů k okolnímu světu

PŘÍRODNÍ OBRAZ ZEMĚ

Žák:
- zhodnotí postavení Země ve vesmíru a srovnává podstatné vlastnosti Země s ostatními tělesy sluneční soustavy
- prokáže na konkrétních příkladech tvar planety Země, zhodnotí důsledky pohybů Země na život lidí a organismů
- rozlišuje a porovnává složky a prvky přírodní sféry, jejich vzájemnou souvislost a podmíněnost, rozeznává, pojmenuje a klasifikuje tvary zemského povrchu

- porovná působení vnitřních a vnějších procesů v přírodní sféře a jejich vliv na přírodu a na lidskou společnost

REGIONY SVĚTA

Žák:
- rozlišuje zásadní přírodní a společenské atributy jako kritéria pro vymezení, ohraničení a lokalizaci regionů světa
- lokalizuje na mapách světadíly, oceány a makroregiony světa podle zvolených kritérií, srovnává jejich postavení, rozvojová jádra a periferní zóny
- porovnává a přiměřeně hodnotí polohu, rozlohu, přírodní, kulturní, společenské, politické a hospodářské poměry, zvláštnosti a podobnosti, potenciál a bariéry jednotlivých světadílů, oceánů, vybraných makroregionů světa a vybraných (modelových) států
- zvažuje, jaké změny ve vybraných regionech světa nastaly, nastávají, mohou nastat a co je příčinou zásadních změn v nich

SPOLEČENSKÉ A HOSPODÁŘSKÉ PROSTŘEDÍ

Žák:
- posoudí na přiměřené úrovni prostorovou organizaci světové populace, její rozložení, strukturu, růst, pohyby a dynamiku růstu a pohybů, zhodnotí na vybraných příkladech mozaiku multikulturního světa
- posoudí, jak přírodní podmínky souvisí s funkcí lidského sídla, pojmenuje obecné základní geografické znaky sídel
- zhodnotí přiměřeně strukturu, složky a funkce světového hospodářství, lokalizuje na mapách hlavní světové surovinové a energetické zdroje
- porovnává předpoklady a hlavní faktory pro územní rozmístění hospodářských aktivit
- porovnává státy světa a zájmové integrace států světa na základě podobných a odlišných znaků
- lokalizuje na mapách jednotlivých světadílů hlavní aktuální geopolitické změny a politické problémy v konkrétních světových regionech

ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ

Žák:
- porovnává různé krajiny jako součást pevninské části krajinné sféry, rozlišuje na konkrétních příkladech specifické znaky a funkce krajin
- uvádí konkrétní příklady přírodních a kulturních krajinných složek a prvků, prostorové rozmístění hlavních ekosystémů (biomů)
- uvádí na vybraných příkladech závažné důsledky a rizika přírodních a společenských vlivů na životní prostředí

ČESKÁ REPUBLIKA

Žák:
- vymezí a lokalizuje místní oblast (region) podle bydliště nebo školy
- hodnotí na přiměřené úrovni přírodní, hospodářské a kulturní poměry místního regionu, možnosti dalšího rozvoje, přiměřeně analyzuje vazby místního regionu k vyšším územním celkům
- hodnotí a porovnává na přiměřené úrovni polohu, přírodní poměry, přírodní zdroje, lidský a hospodářský potenciál České republiky v evropském a světovém kontextu
- lokalizuje na mapách jednotlivé kraje České republiky a hlavní jádrové a periferní oblasti z hlediska osídlení a hospodářských aktivit

- uvádí příklady účasti a působnosti České republiky ve světových mezinárodních a nadnárodních institucích, organizacích a integracích států

TERÉNNÍ GEOGRAFICKÁ VÝUKA, PRAXE A APLIKACE

Žák:
- ovládá základy praktické topografie a orientace v terénu
- aplikuje v terénu praktické postupy při pozorování, zobrazování a hodnocení krajiny
- uplatňuje v praxi zásady bezpečného pohybu a pobytu ve volné přírodě

Volitelným předmětem prolínají průřezová témata:

Osobnostní a sociální výchova
Výchova demokratického občana
Výchova k myšlení v evropských souvislostech
Environmentální výchova
Mediální výchova

Výchovné a vzdělávací strategie

Zásadní výchovné a vzdělávací postupy, které ve vyučovacím předmětu Zeměpisný seminář směřují k utváření klíčových kompetencí

Kompetence k učení
Učitel vede žáky:
- k vyhledávání, shromažďování, třídění, porovnávání informací
- k nalézání souvislostí mezi získanými poznatky a využití v praxi
- k využívání vlastních zkušeností a poznatků z jiných předmětů
- využívá exkurzí, výletů, besed
- motivuje žáky k celoživotnímu vzdělávání

Kompetence komunikativní
Učitel vede žáky:
- k dodržování předem stanovených pravidel vzájemné komunikace
- k naslouchání a respektování názorů druhých
- k prezentaci různých textů, obrazových materiálů, grafů a jiných forem záznamů v písemné i mluvené podobě – dbá na úroveň prezentace
- k argumentaci, k používání správné terminologie
- k hodnocení výsledků pozorování

Kompetence k řešení problémů

Učitel vede žáky:

- k vyhledávání informací z různých informačních zdrojů
- k využívání metod, při kterých docházejí k objevům, řešením a závěrům sami žáci
- k diskusi na dané téma
- k práci s chybou
- k samostatnému vytváření zadání, plánování postupu řešení – problémové úlohy

Kompetence sociální a personální

Učitel vede žáky:

- k utváření pocitu zodpovědnosti za svá jednání
- k podporování učení se navzájem – práce ve skupinách
- k ochotě pomoci a o pomoc požádat
- k spoluúčasti na vytváření kritérií hodnocení a k následnému hodnocení svých výsledků

Kompetence občanské

Učitel vede žáky:

- k dodržování pravidel slušného chování
- k tomu, aby brali ohled na druhé
- k vytváření osobních představ o geografickém a životním prostředí
- k hledání možností aktivního uplatnění ochrany přírody – ekologická a environmentální výchova

Kompetence pracovní

Učitel vede žáky:

- k dodržování pravidel bezpečného chování v terénu
- K vyhledávání a využívání různých zdrojů informací, zařazuje práci s odbornou literaturou, internetem

Kompetence digitální

- učitel vede žáky ke kritické práci s informacemi, efektivní komunikaci a vzájemné spolupráci v digitálním prostředí; při spolupráci, komunikaci a sdílení informací v digitálním prostředí učitel klade důraz na etické jednání, ohleduplnost a respekt k ostatním;
- učitel seznamuje žáky s principy bezpečného chování na internetu a vedeme je k tomu, aby při práci s informacemi uplatňovali právní a etické normy spojené s využíváním převzatých zdrojů.

5.10 Volitelné předměty - vzdělávací oblast - Člověk a příroda
5.10.4 Vyučovací předmět: Zeměpisný seminář
Ročník: 7. – 9. ročník

Dílčí výstupy Žák:	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, projekty a kurzy
- organizuje a přiměřeně hodnotí geografické informace a zdroje dat z dostupných informačních zdrojů - používá s porozuměním základní geografickou, topografickou a kartografickou terminologii - vytváří a využívá osobní myšlenková schémata a myšlenkové mapy pro orientaci v konkrétních regionech, pro prostorové vnímání a hodnocení míst, objektů, jevů a procesů v nich, pro vytváření postojů k okolnímu světu	**GEOGRAFICKÉ INFORMACE, ZDROJE DAT, KARTOGRAFIE A TOPOGRAFIE** **komunikační geografický a kartografický jazyk** – vybrané obecně používané geografické, topografické a kartografické pojmy; plán, mapa; jazyk mapy: symboly, smluvené značky, vysvětlivky; statistická data a jejich grafické vyjádření, tabulky; základní informační geografická média a zdroje dat **geografická kartografie a topografie** – glóbus, měřítko glóbusu, zeměpisná síť, poledníky a rovnoběžky, zeměpisné souřadnice, určování zeměpisné polohy v zeměpisné síti; měřítko a obsah plánů a map, orientace plánů a map vzhledem ke světovým stranám; praktická cvičení a aplikace s dostupnými kartografickými produkty v tištěné i elektronické podobě jízdní řády orientace v nejbližším okolí – Divoká Šárka, Hvězda – práce s buzolou, orientace	**MDV** **EV**

- zvažuje, jaké změny ve vybraných regionech světa nastaly, nastávají, mohou nastat a co je příčinou zásadních změn v nich - posoudí na přiměřené úrovni prostorovou organizaci světové populace, její rozložení, strukturu, růst, pohyby a dynamiku růstu a pohybů, zhodnotí na vybraných příkladech mozaiku multikulturního světa - posoudí, jak přírodní podmínky souvisí s funkcí lidského sídla, pojmenuje obecné základní geografické znaky sídel - porovnává předpoklady a hlavní faktory pro územní rozmístění hospodářských aktivit - porovnává státy světa a zájmové integrace států světa na základě podobných a odlišných znaků	**SPOLEČENSKÉ A HOSPODÁŘSKÉ PROSTŘEDÍ** **obyvatelstvo světa** – základní kvantitativní a kvalitativní geografické, demografické hospodářské a kulturní charakteristiky, světové jazyky **globalizační společenské, politické a hospodářské procesy** – aktuální společenské, sídelní, politické a hospodářské poměry současného světa, sídelní systémy **světové hospodářství** – sektorová a odvětvová struktura, územní dělba práce, ukazatelé hospodářského rozvoje a životní úrovně **regionální společenské, politické a hospodářské útvary** – porovnávací kritéria: národní a mnohonárodnostní státy, části států, správní oblasti, kraje, města, aglomerace; hlavní a periferní hospodářské oblasti světa; politická, bezpečnostní a hospodářská seskupení (integrace) států; geopolitické procesy, hlavní světová konfliktní ohniska cestovní ruch – prezentační projekt	**VMEGS** **MV, EV**
- uvádí na vybraných příkladech závažné - důsledky a rizika přírodních - a společenských vlivů na ŽP	**ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ** **vztah příroda a společnost** – trvale udržitelný život a rozvoj, principy a zásady ochrany přírody a životního prostředí, chráněná území přírody, globální ekologické a environmentální problémy lidstva	PŘ **EV**
- orientuje se v meteorologické mapě - orientuje se na mapě hvězdné oblohy - používá základní astronomické pojmy	**VESMÍR** meteorologická mapa, mapa hvězdné oblohy, astronomie – opakování a rozšíření učiva, mapy vesmíru návštěva planetária	

5.10 Volitelné předměty
5.10.5 Vyučovací předmět: Estetická výchova

2. stupeň

Charakteristika vyučovacího předmětu

Estetická výchova je zařazena jako volitelný předmět s hodinovou časovou dotací v 7. ročníku. Cílem předmětu je objevování podstaty krásy a umění, vlastní tvorba a vzdělávání se v současném i historickém uměleckém dění. Zaměříme se na různé techniky tvorby, práci s moderní technologií a soudobá média. Žáci si osvojí potřebné výtvarné dovednosti, při nichž budou rozvíjet svou přirozenou potřebu tvůrčího vyjádření, fantazii a smysl pro originalitu a estetiku. Žáci si vyzkouší práci v týmu, ale budou mít také možnost prezentovat a realizovat své vlastní nápady. Při tvorbě se budeme se inspirovat významnými umělci, návštěvami galerií a poznáváním zajímavých kultur a tradic.

Hodinová dotace: 7. ročník: 1 hodina týdně
(lze vyučovat i v osmém či devátém ročníku)

Očekávané výstupy

Volitelný předmět přispívá k naplnění očekávaných výstupů ze vzdělávací oblasti člověk a společnost a z oblasti umění a kultura v RVP ZV.

Klíčové kompetence – žák

Kompetence k učení

- vytváří si komplexní přehled v oblasti umění
- osvojí si užívání odborných termínů
- pracuje samostatně i v týmu

Kompetence k řešení problémů

- při řešení problémů se nebojí hledat a použít vlastní postup
- informace potřebné k dosažení cíle je schopen získat z více zdrojů (z internetu, z odborné literatury), vzájemně je porovnávat a kriticky hodnotit

Kompetence digitální

- využívá digitální technologie
- získává, vyhledává, kriticky posuzuje, spravuje a sdílí data, informace a digitální obsah, k tomu volí postupy, způsoby a prostředky

Kompetence komunikativní

- při práci ve dvojicích či ve skupině komunikuje způsobem umožňující kvalitní spolupráci celé skupiny, stanovuje a dodržuje pravidla pro práci celé skupiny
- všestranně komunikuje verbálně i neverbálně, klade důraz na přiměřeně kultivovaný projev
- učí se vyjadřovat vlastní názor, diskutovat a objektivně hodnotit výkony své i ostatních žáků

Kompetence sociální a personální

- pocit sebeúcty a sebeuspokojení posiluje úspěšným samostatným řešením přiměřeně náročných úkolů
- přispívá k diskuzi ve skupině i k debatě v rámci pracovní skupiny
- v případě potřeby se nebojí požádat o pomoc, sám je ochoten poskytnout ji ostatním žákům

Kompetence občanské

- chová se zodpovědně, v případě potřeby umí poskytnout první pomoc
- je soustavně veden k pozitivnímu vztahu k současnému i historickému umění

Kompetence pracovní

- je schopen kritického sebehodnocení vlastní práce
- dodržuje základní pravidla hygieny a bezpečnosti práce
- rozvíjí projektovou formu činnosti
- dokáže používat potřebné pomůcky
- zadané téma je schopen zpracovat různou formou

Výchovné a vzdělávací strategie

Učitel zprostředkuje pohled na umění a kulturu jako na způsob poznávání světa, seznámí žáky s obecně používanými znaky, termíny a symboly, poskytuje prostor k vyjádření vlastního názoru, vede žáky k tomu, aby vyhledávali vazby mezi druhem umění a uměleckými žánry, předkládá dostatečné množství příkladů pro vytváření potřeby pohybovat se v estetickém prostředí, zařazuje samostatné práce, týmové práce, navštěvuje se žáky galerie a expozice. Žák vnímá, vyhledává a třídí informace, projevuje kritické myšlení při posuzování uměleckého díla a vlastní tvorby, obhajuje své řešení v diskuzi, sám se podílí na utváření estetického prostředí.

Volitelným předmětem prolínají průřezová témata:

OSV - osobnostní a sociální výchova
MV - multikulturní výchova
VMEGS - výchova k myšlení v evropských souvislostech
MDV - mediální výchova

5.10 Volitelné předměty - vzdělávací oblast - Umění a kultura
5.10.5 Vyučovací předmět: Estetická výchova
Ročník: 7.

Dílčí výstupy Žák:	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy
- interpretuje umělecká vizuálně obrazná vyjádření současnosti i minulosti; vychází při tom ze svých znalostí historických souvislostí i z osobních zkušeností a prožitků -zachycuje jevy a procesy v proměnách a vztazích; k tvorbě užívá některé metody uplatňované v současném výtvarném umění a digitálních médiích – počítačová grafika, fotografie, video, animace -učí se řeči obrazů - vyjádření pocitů -nové výtvarné techniky	**Zastřešující téma: Člověk a umění** estetické, kulturní a výtvarné vnímání světa kolem nás 1. **Umění v každodenním životě** - tvorba produktu (Inspirace, design, ilustrace, grafika, využití moderních technologií, mediální tvorba…) 2. **Umění a jeho rozmanitost** - návštěva galerie, výstavy, inspirace 3. **Umění a kultura** - zvyky a tradice 4. **Svět umění** - významná výtvarná díla a jejich autoři v kontextu dějin výtvarné kultury	**VMEGS** - rozvíjí schopnost srovnávat projevy kultury v evropském a globálním kontextu, nacházet společné znaky a odlišnosti a hodnotit je v širších souvislostech, utváří pozitivní postoje k jinakosti a kulturní rozmanitosti **MDV** - přispívá ke schopnosti vnímat, interpretovat a kriticky hodnotit artefakty umělecké i běžné mediální produkce **OSV** - vede k chápání umění jako prostředku komunikace vnímání mimouměleckého estetična (estetiky mezilidských vztahů) - učí pravidlům vzájemné komunikace, komunikace v různých situacích, utváření dobrých mezilidských vztahů ve třídě, analýze vlastních i cizích postojů a hodnot **MV** - rozvíjí dovednost orientovat se v pluralitní společnosti a využívat interkulturní kontakty k obohacení sebe i druhých

5.10 Volitelné předměty
5.10.6 Vyučovací předmět: Biologický seminář

2. stupeň

Charakteristika vyučovacího předmětu

Předmět biologický seminář patří společně s předměty přírodopis, chemie, fyzika a zeměpis do vzdělávací oblasti Člověk a příroda. Je vyučován jako samostatný volitelný předmět v 9. ročníku, s časovou dotací jedna hodina týdně. Je možné ho jako volitelný předmět zařadit i v 7., případně v 8. ročníku.

Důraz je kladen na spirálovité rozvíjení základních znalostí a poznatků z přírodopisu, které se zde objevují znovu, avšak v nových souvislostech. Mezi základní formy realizace předmětu biologický seminář patří samostatná i skupinová práce, tvorba projektů, práce s odbornou literaturou, určovacími klíči a internetem, laboratorní práce, práce s mikroskopem, projekce přírodopisných dokumentů (DVD), exkurze, výklad teorie - kapitoly v učebnici zcela opominuté či zmíněné pouze okrajově.

Hodinová dotace:
možno vyučovat v 7. i 8. ročníku

Očekávané výstupy

Volitelný předmět přispívá k naplnění očekávaných výstupů přírodopisu v RVP ZV

Klíčové kompetence - žák

Kompetence k učení
- vytváří si komplexní přehled v oblasti přírodních věd
- osvojí si užívání odborných termínů
- samostatně i v týmu experimentuje, pracuje s dosaženými výsledky
- dokáže si osvojit strategii učení
- vysvětluje přírodopisné pojmy a souvislosti mezi nimi

Kompetence k řešení problémů
- při řešení problémů se nebojí hledat a použít vlastní postup
- automaticky provádí logickou kontrolu dosažených výsledků
- informace potřebné k dosažení cíle je schopen získat z více zdrojů (z internetu, z odborné literatury, z atlasů), vzájemně je porovnávat a kriticky hodnotit

Kompetence komunikativní

- při práci ve dvojicích či ve skupině komunikuje způsobem umožňující kvalitní spolupráci celé skupiny, stanovuje a dodržuje pravidla pro práci celé skupiny
- všestranně komunikuje verbálně i neverbálně, klade důraz na přiměřeně kultivovaný projev
- učí se vyjadřovat vlastní názor, diskutovat a objektivně hodnotit výkony své i ostatních žáků

Kompetence sociální a personální

- pocit sebeúcty a sebeuspokojení posiluje úspěšným samostatným řešením přiměřeně náročných úkolů
- přispívá k diskuzi ve skupině i k debatě v rámci celé třídy
- v případě potřeby se nebojí požádat o pomoc, sám je ochoten poskytnout ji ostatním žákům

Kompetence občanské

- pochopí výhody dodržování pravidel zdravého životního stylu
- chová se zodpovědně v krizových situacích
- v případě potřeby umí poskytnout první pomoc
- uvědomuje si své školní povinnosti a zodpovědnost za vlastní domácí přípravu
- komplexně chápe globální problémy lidstva a základní ekologické souvislosti
- je veden ke vztahu k přírodě a k ochraně životního prostředí
- respektuje národní a kulturní tradice, chráněná území, chráněné rostliny a živočichy

Kompetence pracovní

- je schopen kritického sebehodnocení vlastní práce
- dodržuje základní pravidla hygieny a bezpečnosti práce
- rozvíjí projektovou formu činnosti
- dokáže používat potřebné přístroje (mikroskop)
- zadané téma je schopen zpracovat různou formou

Volitelným předmětem prolínají průřezová témata:

- **Výchova demokratického občana** (VDO) – tolerance k odlišnostem – národnostní menšiny, rasy

- **Osobnostní a sociální výchova** (OSV) – základní hygienické návyky, prevence nemocí, domácí chov drobných savců
spolupráce v otázkách týkajících se životního prostředí
A trvale udržitelného rozvoje, ochrana přírodního a kulturního bohatství, organizace UNESCO

- **Multikulturní výchova** (MKV) – rasy, národnostní menšin

- **Environmentální výchova** (EV) – geneticky upravené potraviny, úpravy geonomu, vrozené vady, symbióza, význam lesa, ubývání lesních porostů, emise, imise, roztoči – onemocnění nervové soustavy, hmyz – přemnožení některých druhů hmyzu, narušení přírodní rovnováhy, možnosti biologické ochrany hospodářských rostlin, ryby, obojživelníci – znečištěné vodní plochy, ekologické havárie, ptáci – ptačí krmítka, domácí chov drobných savců, ochrana vodních zdrojů, otázka trvale udržitelného rozvoje, aktivní přístup k ochraně životního prostředí, princip trvale udržitelného rozvoje

- **Mediální výchova** (MDV) - využití médií (informace o stavu ovzduší, varování – špatné rozptylové podmínky, pylové zpravodajství); vyhledávání informací

Výchovné a vzdělávací strategie

Zásadní výchovné a vzdělávací postupy, které ve vyučovacím předmětu Biologický seminář směřují k utváření klíčových kompetencí

Kompetence k učení
- učitel vede žáky k rozvoji logického myšlení – žáci sami hledají a objevují informace o dané problematice, zařazuje vhodná diskusní témata, logické úlohy, pozorování přírodnin
- učitel vytváří u žáků schopnost využívat přírodovědných poznatků a dovedností v praktických činnostech, laboratorních úlohách
- učitel vede žáky k samostatnému pozorování, experimentování a porovnávání získaných informací, k nalézání souvislostí mezi získanými daty
- učitel zapojuje žáky do různých přírodovědných soutěží a olympiád

Kompetence k řešení problémů
- učitel zařazuje žákům dostatek úloh a příkladů vycházejících z reálného života a vedoucích k samostatnému uvažování a řešení problémů
- učitel motivuje žáky k vyslovování svého úsudku na základě svých zkušeností a jeho ověření při badatelských pracích
- učitel zařazuje úkoly a problémy, u kterých žáci mohou aplikovat známé a osvědčené postupy
- učitel vede žáky k nalézání řešení úloh pomocí všech možných zdrojů včetně internetu, práce s literaturou, srovnávání a posuzování věrohodnosti zdrojů

Kompetence komunikativní
- učitel žáky vede ke správnému přečtení a porozumění zadání úkolů
- učitel využívá práce ve skupinách, která je založena na komunikaci mezi žáky, respektování názorů druhých, na diskuzi
- učitel vede žáky k formulování svých myšlenek v písemné i mluvené formě
- učitel nabízí žákům využívat informační a komunikační prostředky pro řešení úkolu i pro komunikaci a spolupráci s ostatními
- učitel vede žáky k využívání grafů a diagramů, přehledů, encyklopedie, určovací klíče
- učitel vede žáky při řešení problémů k využívání znalostí a postupů i z jiných přírodovědných předmětů

Kompetence sociální a personální
- učitel během vyučování používá skupinovou práci k řešení náročnějších problémových úloh, vyžadujících práci s literaturou, porovnávání údajů, přesné pozorování – mikroskop, laboratorní práce, nákresy
- učitel posiluje sebedůvěru žáků při využívání jejich vlastních poznatků z každodenního života (např. poznatky o počasí, změnách

skupenství vody, poskytování první pomoci, stravovací návyky, péče o domácí zvíře atd.)

Kompetence občanská
- učitel vede žáky k přijetí zodpovědnosti za budoucnost svého okolí a stavu planety z ekologického hlediska
- učitel vede žáky k citlivému přístupu k živým bytostem, k pochopení souvislostí potravních řetězců, k pochopení spjatosti člověka s přírodou
- učitel podněcuje žáky k upřednostňování obnovitelných zdrojů energie ve svém budoucím životě
- učitel vede žáky k pochopení důležitosti zachovat současné ekosystémy planety

Kompetence pracovní
- učitel vede žáky k dodržování a upevňování bezpečného chování při práci s přístroji, zařízeními a pomůckami, k respektování pracovního tempa ostatních spolužáků, k ohleduplnosti, šetrnosti a etickému přístupu při práci s živým materiálem
- učitel zařazuje krátkodobé, tematicky zaměřené exkurze – hydrobiologická, entomologická
- učitel vede žáky k bezpečnému chování při exkurzích

Kompetence digitální
- učitel vede žáky ke kritické práci s informacemi, efektivní komunikaci a vzájemné spolupráci v digitálním prostředí; při spolupráci, komunikaci a sdílení informací v digitálním prostředí učitel klade důraz na etické jednání, ohleduplnost a respekt k ostatním;
- učitel seznamuje žáky s principy bezpečného chování na internetu a vedeme je k tomu, aby při práci s informacemi uplatňovali právní a etické normy spojené s využíváním převzatých zdrojů.

5.10 Volitelné předměty - vzdělávací oblast - Člověk a příroda
5.10.6 Vyučovací předmět: Biologický seminář
Ročník: 7. – 9. ročník

Dílčí výstupy Žák:	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, projekty a kurzy
- žák ovládá práci s mikroskopem, umí vyrobit dočasný preparát, ovládá princip zápisu laboratorních prací	**Práce s mikroskopem**: - několik laboratorních prací zaměřených na práci s mikroskopem, pozorování trvalých mikroskopických preparátů, tvorbu dočasných mikroskopických preparátů, práci s živým biologickým materiálem, s herbářovými položkami a se sbírkovým materiálem, práci s klíčem a orientaci v odborné literatuře	
- žák si osvojí nové znalosti nad rámec klasických hodin přírodopisu	**Teorie**: - rozšíření učiva přírodopisu o kapitoly v učebnici zcela opominuté či zmíněné pouze okrajově (dle zájmu žáků)	
- žák rozvíjí projektovou formu činnosti	**Projekty**: - zpracování celosvětového systému jedné, žáky vybrané, skupiny živočichů - charakteristika skupiny - současný systém - popis, mapky rozšíření a způsob života jednotlivých druhů	
- žák získá informace o svém regionu, seznámí se s přírodovědnými zajímavostmi a instituty v okolí svého bydliště	**Exkurze a výlety**: - návštěva zoologické zahrady – pracovní listy - geologické a paleontologické zajímavosti v okolí Prahy - zajímavé, vzácné a chráněné druhy rostlin a živočichů v okolí Prahy	
- žák si rozšiřuje své znalosti o rozmanitosti života na naší planetě, uvědomuje si důležitost aktivní ochrany přírody	**Projekce přírodopisných dokumentů**: -DVD – filmy a dokumenty s přírodopisnou tématikou	

5.10 Volitelné předměty
5.10.7 Vyučovací předmět: Seminář z českého jazyka

2. stupeň

Charakteristika vyučovacího předmětu

Seminář z českého jazyka je zaměřen na upevňování a rozvíjení znalostí a dovedností z vyučovacího předmětu Český jazyk a literatura, především na rozvíjení kultivovaného písemného i ústního projevu, porozumění textu, vnímání literatury jako zdroje poznání a prožitků, vytváření souvislostí, formování vlastních názorů a tvoření vlastních textů. Vychází z učebního plánu 2. stupně, tj. 1 hodina týdně v 8. nebo 9. ročníku. Výuka probíhá s nižším počtem žáků ve skupině v běžné třídě, případně v počítačové učebně nebo v knihovně.

Předmět rozvíjí kladný vztah žáků k textům různého zaměření a celkový zájem o jazyk, literaturu a kulturu, v 9. ročníku je zaměřený více na přípravu k přijímacím zkouškám na střední školy.

Očekávané výstupy

Pro volitelný předmět Seminář z českého jazyka jsou použity očekávané výstupy z RVP ZV ze vzdělávací oblasti Český jazyk a literatura. Konkrétní vzdělávací obsah je přizpůsoben vlastním potřebám žáků.

Klíčové kompetence (žák):

Kompetence k učení
- žák si uvědomuje problémy, které mu brání v učení
- vyhledává potřebné informace a efektivně je využívá v procesu učení
- propojuje znalosti do širších významových celků
- používá správnou jazykovou terminologii
- kriticky hodnotí výsledky svého učení a diskutuje o nich, sleduje pokrok v práci
- vhodně využívá výpočetní techniku

Kompetence k řešení problémů
- samostatně řeší zadané úkoly a může si zvolit způsob vyřešení
- je zohledňováno individuální pracovní tempo
- učí se rozplánovat si práci a zodpovědně se rozhodovat

Kompetence komunikativní
- vhodně a správně argumentuje
- dokáže obhájit své řešení
- umí diskutovat a vést dialog
- dbá na zásady správné a efektivní spolupráce
- umí naslouchat druhým a vhodně reaguje na jejich názory
-vyjadřuje se kultivovaně a výstižně, a to jak v mluveném, tak písemném projevu

Kompetence sociální a personální
- respektuje pravidla slušného chování
- svými činnostmi a chováním ovlivňuje příjemnou atmosféru při práci v týmu

Kompetence občanské
- respektuje přesvědčení a názory druhých lidí
- projevuje zájem o naše kulturní dědictví, váží si ho a chrání ho
- má pozitivní vztah k uměleckým dílům

Kompetence pracovní
- dodržuje zadaná pravidla bezpečnosti a ochrany při práci
- využívá znalosti v běžném životě

Do vzdělávacího obsahu jsou začleněna tato průřezová témata:

Osobnostní a sociální výchova - rozvoj schopností poznávání, komunikace, kreativita

Mediální výchova - kritické čtení a vnímání mediálních sdělení, fungování a vliv médií ve společnosti, tvorba mediálních sdělení

Výchova demokratického občana - rozvoj kritického myšlení, formulování vlastního názoru

Výchovné a vzdělávací postupy, které v tomto předmětu směřují k utváření klíčových kompetencí:

Kompetence k učení
- formou skupinové práce vedeme žáky k tvořivému myšlení
- pravidelně zařazujeme besedy, diskuse,…
- rozvíjíme vlastní tvorbu žáků v hodinách

Kompetence k řešení problémů
- učíme žáky kritickému hodnocení komunikačních dovedností ostatních i sebe sama – včetně aspektu pozitivního
- za tímto účelem aktualizujeme výběr probíraných témat
- diskutujeme nad psanými texty i názory dětí

Kompetence komunikativní
- rozvíjíme schopnost formulovat myšlenky a názory – a to formou rétorických cvičení, diskusí, vlastních textů žáků,…

Kompetence sociální a personální
- společně pracujeme na příjemné atmosféře ve třídě
- nabízíme žákům skupinovou práci
- učíme je respektovat názor učitele a spolužáka

Kompetence občanské
- prostřednictvím práce s literárním textem a slohovými cvičeními učíme děti rozpoznávat netoleranci a extremistické projevy

Kompetence pracovní
- rozvíjíme spoluprací ve skupině, zadáváním individuálních úkolů
- pravidelnými úkoly vytváříme u žáků svědomitost a zodpovědnost

Kompetence digitální
- učitel vede žáky ke kritické práci s informacemi, efektivní komunikaci a vzájemné spolupráci v digitálním prostředí; při spolupráci, komunikaci a sdílení informací v digitálním prostředí učitel klade důraz na etické jednání, ohleduplnost a respekt k ostatním;
- učitel seznamuje žáky s principy bezpečného chování na internetu a vedeme je k tomu, aby při práci s informacemi uplatňovali právní a etické normy spojené s využíváním převzatých zdrojů.

5.10 Volitelné předměty
5.10.7 Vyučovací předmět:Seminář z českého jazyka
Ročník: 8. – 9. Ročník

Dílčí výstupy **Žák:**	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, projekty
• odlišuje spisovný a nespisovný projev A účelně používá spisovné a nespisovné prostředky • využívá poznatků o jazyce a stylu ke gramaticky i věcně správnému písemnému projevu, k tvořivé práci s textem i vlastnímu tvořivému psaní • napíše text zadaného probíraného slohového útvaru • vzhledem ke komunikačnímu záměru používá vhodně jazykové prostředky • poznává názory spolužáků a procvičuje komunikační dovednosti • ověří věrohodnost informací • na základě častých otázek z jazyka a literatury na přijímacích zkouškách si opakuje pravopisná pravidla a základní literární fakta • dokáže pracovat se základními jazykovými příručkami • na základě rozboru literárního díla specifikuje typické znaky autorova stylu, kompoziční prostředky, rozvrstvení slovní zásoby	**písemný projev** – na základě poznatků o jazyce a stylu, o základních slohových postupech a žánrech, vyjádření postoje ke sdělovanému obsahu, vlastní tvořivé psaní **mluvený projev** – zásady dorozumívání (komunikační normy, základní mluvené žánry podle komunikační situace), zásady kultivovaného projevu, komunikační žánry: připravený i nepřipravený projev na základě poznámek nebo bez poznámek orientace v textu vyhledávání informací v textu závěry vyplývající z textu pravopis – lexikální, morfologický, syntaktický skladba – stavba textu jazyková norma a kodifikace všestranné jazykové rozbory současná česká a světová literatura literární druhy a žánry	OSV – rozvoj schopností poznávání, komunikace, kreativita VDO - rozvoj kritického myšlení, formulování vlastního názoru MV - kritické čtení a vnímání mediálních sdělení, fungování a vliv médií ve společnosti, tvorba mediálních sdělení

5.11 Nepovinný předmět
5.11.1 Vyučovací předmět: Dramatická kultura

2. stupeň

Charakteristika vyučovacího předmětu

Dramatická výchova je zaměřena na osobnostní a sociální rozvoj jednotlivce prostřednictvím prvků a postupů dramatického umění. Využívá především dramatické improvizace, jež je založena na lidské schopnosti jednat v navozených situacích, jako by byly skutečné. V dramatických hrách dostávají děti příležitost zažít situace, se kterými se mohou v životě skutečně setkat a které si tak mohou předem prozkoumat a připravit se na ně, s možností děj ve hře znovu opakovat, vyzkoušet různé možnosti řešení a vybrat z nich to nejlepší. Mají možnost vyzkoušet si i roli někoho jiného a podívat se na problém jeho očima. To jim dovoluje zažít a pochopit množství lidských citů, myšlenek a názorů, hledat skutečné motivy jednání, naučit se v nich orientovat a odpovědně se rozhodovat. DV pomáhá utvářet vnitřně bohatou osobnost, vědomou si své hodnoty a zároveň otevřenou světu, schopnou sociálního porozumění a spolupráce. Nepominutelný je její rozměr etický. Staví na vlastní zkušenosti a prožitku, proto je její účinek hluboký a trvalý.
V jádru toho, co zkoumá, sdílí DV zájmy zejména s českým jazykem, prvoukou, výtvarnou a hudební výchovou a může jimi prolínat. Mnoho jejích prvků a postupů lze užívat v těchto předmětech i jako metody práce.
Svým důrazem na aktivitu a rozvíjení sociability, vnímavosti, imaginace a tvořivosti se stává DV důležitou součástí výuky, protože vyvažuje a doplňuje soustředěnost jiných předmětů na rozvíjení logicko-deduktivních, analytických a intelektuálních složek myšlení.

Hodinová dotace:
3. ročník: 1 hodina týdně
4. ročník: 1 hodina týdně

Cíle dramatické výchovy:

DV pomáhá vychovávat tvořivou a vnímavou osobnost, která je schopna:
- vnímat skutečnost kolem sebe v celé její hloubce a složitosti a orientovat se v ní orientovat se v sobě, jasně a zřetelně formulovat své myšlenky a beze strachu prezentovat své názory
- tvořivě řešit praktické problémy
- uvědomovat si mravní dilemata, umět se v nich samostatně a odpovědně rozhodovat
- respektovat druhé lidi a jejich názory, naslouchat jim a oceňovat jejich přínos, umět se na ně spolehnout v případě potřeby
- podrobovat své názory i názory druhých kritice, a tím získávat otevřenost měnit svoje postoje a vyvíjet se

- soucítit s druhými lidmi a být schopen jim pomoci, je-li potřeba
- spolupracovat s druhými na společném díle, umět dovést toto dílo až do konce a být schopen za ně nést odpovědnost

Očekávané výstupy

Zvládá základy správného tvoření dechu, hlasu, artikulace a správného držení těla; dokáže hlasem a pohybem vyjadřovat základní emoce a rozpoznávat je v chování druhých.

Rozlišuje herní a reálnou situaci; přijímá pravidla hry; vstupuje do jednoduchých rolí a přirozeně v nich jedná.

Zkoumá témata a konflikty na základě vlastního jednání.

Spolupracuje ve skupině na tvorbě jevištní situace; prezentuje ji před spolužáky, sleduje prezentace ostatních.

Reflektuje s pomocí učitele svůj zážitek z dramatického díla (divadelního, filmového, televizního, rozhlasového).

Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence k učení

- zajímá se o nové poznatky, které dokáže využít a aplikovat, dává je do souvislostí
- vyvozuje závěry
- prezentuje svoji práci
- účinně používá hodnocení a sebehodnocení

Kompetence k řešení problémů

- uvědomuje si, že nastal problém, hledá a vybírá řešení, přemýšlí nad problémem
- rozlišuje podstatné a nepodstatné skutečnosti
- obhajuje a vysvětluje svá řešení

Kompetence komunikativní

- aktivně naslouchá ostatním
- má dostatečnou slovní zásobu a umí správně vyslovovat
- správně a věcně formuluje myšlenky a názory
- vyjadřuje se výstižně, srozumitelně a slušně

- rozumí souvislostem
- správně reaguje na podněty
- diskutuje s ostatními
- argumentuje věcně, vhodně a přiměřeně

Kompetence sociální a interpersonální

- spoluutváří pravidla a také je dodržuje
- pozitivně ovlivňuje a upevňuje vztahy ve skupině
- umí se vcítit do pocitu druhých
- je tolerantní, vstřícný
- spolupracuje – přijímá role ve skupině, přizpůsobí se tempu skupiny
- posuzuje své jednání ve skupině pro rozvoj sebepoznání
- diskutuje o návrzích, myšlenkách, postupech
- respektuje názory druhých
- aktivně se podílí na životě skupiny
- požádá, přijímá a nabízí pomoc
- používá zásady respektovat a být respektován

Kompetence občanské

- je zodpovědný za své chování
- umí se omluvit, uznat a napravit chybu, je kamarádský
- má vlastní názor, umí ho vysvětlit a prosadit, ale i ustoupit a přijmout názor druhých, pokud je lepší
- uplatňuje svá práva, ale zná i své povinnosti

Kompetence pracovní

- váží si práce své i druhých – hodnocení a ocenění

Kompetence digitální

- učitel vede žáky ke kritické práci s informacemi, efektivní komunikaci a vzájemné spolupráci v digitálním prostředí; při spolupráci, komunikaci a sdílení informací v digitálním prostředí učitel klade důraz na etické jednání, ohleduplnost a respekt k ostatním;
- učitel seznamuje žáky s principy bezpečného chování na internetu a vedeme je k tomu, aby při práci s informacemi uplatňovali právní a etické normy spojené s využíváním převzatých zdrojů.

5.11 Vzdělávací oblast: Umění a kultura

5.11. 1 Vyučovací předmět: Dramatická výchova

Ročník: 3. – 4.

Dílčí výstupy Žák:	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, projekty a kurzy
- dokáže správně držet tělo, pracovat s dechem, ovládat hlas - ovládá prvky verbální a neverbální komunikace	- psychosomatické dovednosti	**OSV** – komunikace
- zvládne vystupovat v určené roli - respektuje a přijímá pravidla hry	- herní dovednosti	
- prostřednictvím svého jednání zkoumá zvolené situace	- náměty a témata v dramatických situacích	**OSV** – osobnostní rozvoj, sociální rozvoj, morální rozvoj **MV** – kulturní diference, lidské vztahy, multikulturalita
- prezentuje se před skupinou spolužáků	- inscenační prostředky a postupy, komunikace s divákem, spolupráce	
- dokáže se podělit o svůj prožitek z divadelního představení	- současné dramatické umění	

5. 11 Vzdělávací oblast: Jazyk a jazyková komunikace – nepovinný předmět
5.11.2 Vyučovací předmět: Anglický jazyk

1. stupeň

Hodinová dotace:
1. období
1. ročník: 2 hodiny týdně
2. ročník: 2 hodiny týdně

1. ročník:

Očekávané výstupy

Žák:
- pasivně rozumí pokynům v cílovém jazyce běžně používaným v rámci výuky
- správně vyslovuje osvojenou slovní zásobu
- opakuje a používá slova a slovní spojení, s nimiž se v rámci výuky běžně setkával
- tvoří jednoduché věty

Učivo:

ZVUKOVÁ PODOBA JAZYKA
- žák má základní výslovnostní návyky

SLOVNÍ ZÁSOBA
- žák rozumí základním pokynům používaným v průběhu výuky
- žák si aktivně osvojí rozšířenou slovní zásobu probíraných tematických okruhů (viz níže) a je schopen ji používat v jednoduchých komunikačních situacích

TÉMATICKÉ OKRUHY
- pozdravy a představení se
- číslovky 1-10
- školní pomůcky
- barvy

- oblékání a oblečení
- zvířata
- oslava
- hračky
- rodina
- koupání
- domácí zvířecí mazlíčkové
- svátky – Vánoce, Velikonoce

Mluvnice:

- žák používá spojení podstatných jmen s číslovkami a barvou
- žák používá otázku s *Can you…?* a také na ni odpoví
- žák se umí zeptat pomocí otázky *Do you like…?* a odpovídá

Předmětem prolínají průřezová témata a mezipředmětové vztahy, přesahy

- Multikulturní výchova
- Osobnostní a sociální výchova k sociálním dovednostem (rozvoj schopnosti poznávání, cvičení pozornosti, soustředění, dovednosti zapamatování a dovednosti pro učení)
- Podpora rozvoje komunikačních dovedností
- Hudební výchova – písničky, říkadla, rytmizace
- Výtvarná výchova – vybarvování, stříhání, lepení

2. ročník:

Očekávané výstupy

- žák rozumí základním pokynům v cílovém jazyce běžně používaným v rámci výuky
- žák správně vyslovuje osvojenou slovní zásobu
- žák opakuje a používá slova a slovní spojení, s nimiž se v rámci výuky běžně setkával
- žák se zapojuje do velmi jednoduchých rozhovorů
- žák tvoří jednoduché věty
- žák se zapojuje v rámci komunikačních aktivit do jednoduchých rozhovorů
- žák píše slova a krátké věty na základě textové a vizuální předlohy

Učivo:

ZVUKOVÁ PODOBA JAZYKA

- žák má základní výslovnostní návyky

SLOVNÍ ZÁSOBA

- žák roumí základním pokynům používaným v průběhu výuky
- žák si aktivně osvojí základní slovní zásobu probíraných tématických okruhů (viz níže) a je schopen ji používat v jednoduchých komunikačních situacích

TÉMATICKÉ OKRUHY

- opakování témat z 1. ročníku
- číslovky 1-20
- divoká zvířata
- školní předměty
- jídlo, pití
- části těla
- místnosti v domě
- oblečení
- venkovní hračky
- svátky – Vánoce, Velikonoce

Mluvnice:

- žák používá spojení množného čísla podstatných jmen s číslovkami a barvou
- žák používá otázku s *Can you…?* a také na ni odpoví
- žák se umí zeptat pomocí otázky *Do you like…?* a odpovídá
- žák se umí zeptat pomocí otázky *Is it…..*? a odpovídá

Předmětem prolínají průřezová témata a mezipředmětové vztahy, přesahy

- Multikulturní výchova
- Osobnostní a sociální výchova k sociálním dovednostem (rozvoj schopnosti poznávání, cvičení pozornosti, soustředění, dovednosti zapamatování a dovednosti pro učení)
- Podpora rozvoje komunikačních dovedností
- Hudební výchova – písničky, říkadla, rytmizace
- Výtvarná výchova – vybarvování, stříhání, lepení

5. 12 Školní vzdělávací program školní družiny při Základní škole a Mateřské škole T. G. Masaryka, Praha 6

1. Charakteristika školní družiny

Součástí školy je školní družina. Počet oddělení ve školním roce se odvíjí od počtu přihlášených dětí, pohybuje se od pěti do sedmi oddělení. V ruzyňské škole má školní družina k dispozici tři větší učebny a jednu menší hernu v přízemí budovy prvního stupně. Nevýhodou zůstává skutečnost, že jedna třída je zároveň kmenovou třídou. Z důvodu nedostatku prostor ve škole TGM byla do jednoho oddělení ŠD umístěna nová učebna výpočetní techniky pro žáky prvního stupně. Během školního roku dochází neustále k drobným úpravám s cílem najít optimální stav pro její provoz. Ale přesto můžeme konstatovat, že prostory v této škole jsou pro bezproblémový chod vyhovující. Na škole Bělohorská jsou oddělení školní družiny umístěny ve třídách v hlavní budově ZŠ Bělohorská. Družina v odpoledních hodinách může využívat dle potřeby i další prostory školy /třídu angličtiny, prostory v podkroví atd./. Obě družiny jsou dostatečně vybaveny a dobře plní svoji funkci. Veškeré prostory, které školní družina využívá, odpovídají hygienickým normám, během celého školního roku jsou udržovány v pořádku. Obrovskou výhodou je poloha obou školních družin. U ZŠ TGM je velký moderní sportovní areál, velká zahrada v klidném prostředí, nedaleko letohrádek Hvězda a Divoká Šárka. V ZŠ Bělohorská má školní družina k dispozici zahradu v areálu školy, využívá blízkost Obory Hvězda. Vychovatelé této výhodné polohy využívají k vycházkám, výletům a k pořádání různých sportovních akcí.

Činnosti školní družiny můžeme rozdělit na činnost

a) Odpočinkovou – relaxační
b) Vzdělávací

Obě tyto činnosti směřují k cílenému ovlivňování trávení volného času. Nabízíme dětem různé aktivity, individuální či skupinové, které se řídí jejich momentálními potřebami. Organizujeme v průběhu celého týdne zájmové aktivity tak, aby každý mohl uplatnit své specifické vlohy a schopnosti. Snahou zůstává ponechat dětem ve školní družině i dostatek prostoru pro spontánní aktivity.

Kolektiv školní družiny pracuje podle tohoto ŠVP. V něm je brán především ohled na věkové skupiny, dětem je dána možnost ve výběru několika aktivit najednou. V rámci odpoledního programu je dětem nabízeno sportování, kolektivní hry, vlastivědné vycházky, výtvarná a pracovní činnost atd. Děti mají možnost navštěvovat filmová a divadelní představení. Mezi velmi zdařilé akce patří družinová sportovní olympiáda. Děti se také zúčastňují též soutěží, kterou pořádá školní Žákovský parlament. Dále se děti podílejí na přípravě tradičních školních akcí a s tím spojené výzdoby školních prostor. Jsou vedeny k tvůrčí fantazii, vzájemné toleranci a samostatnosti. Po dohodě s rodiči si některé děti pod vedením vychovatelek vypracovávají domácí úkoly.
Zájem rodičů o umístění dítěte do školní družiny několik let neklesá, důvodem je hlavně bezpečnost dětí v době nepřítomnosti rodičů doma a zajištění jejich smysluplného programu v kolektivu svých vrstevníků.

2. Organizace provozu a bezpečnost dětí

V odděleních školní družiny jsou umístěny děti 1. -5. ročníku. Počet dětí v oddělení naplňujeme do 30. Školní družina provozuje svoji činnost ráno od 6:30-7:00 do 7:40 hod před začátkem vyučování. Po skončeném vyučování od 11:40 přebírá děti od třídních učitelek a po obědě až do 17:00 probíhá odpolední činnost. Družina se též postará o žáky prvního stupně, kteří mají výuku z důvodu dělení hodin od 8:45. Za pobyt ve školní družině je vybírán poplatek.

Vychovatelky s odpovídajícím vzděláním v jednotlivých odděleních zajišťují přihlašování a odhlašování dětí písemnou formou, komunikují se zákonnými zástupci, podávají informace týkající se chodu školní družiny, vyřizují náměty a stížnosti a úzce spolupracují s vedením školy. Vedou povinnou dokumentaci. V zápisním lístku je uveden rozsah docházky každého dítěte. V organizační struktuře řízení školy jsou přímo podřízeny ředitelce školy.

Rodiče se mohou vyjádřit k chodu školní družiny na pravidelných či mimořádných schůzkách, vyjadřovat své připomínky k programu, přinášet nové náměty a zúčastňovat se akcí. Během či na konci školního roku mají možnost v dotazníkovém šetření anonymně zhodnotit tento úsek.

Velký důraz je kladen na bezpečnost dětí. Na začátku školního roku jsou důkladně seznámeny s řádem ŠD, jsou poučeny o nebezpečí při hrách, na dopravním hřišti a na vycházkách. Z důvodu větší bezpečnosti byl u vchodu do budovy nainstalován zvonek s kamerou, aby byl přehled, kdo vstupuje do objektu. Jsou dodržovány hygienické návyky, správné stolování a pitný režim.
Na konci školního roku vedení školy provedlo evaluaci práce pracovníků školní družiny. Na základě hospitačních hodin, rozhovorů s dětmi a následně i s rodiči, dále dotazníkového šetření ředitelka školy vyhodnocuje práci jednotlivých zaměstnanců.

3. Materiální podmínky

V dlouhodobém plánu vedení školy počítá s kvalitním vybavením školní družiny, tz. s určitou finanční částkou v rozpočtu školy. Každé oddělení obdrží většinou na začátku školního roku finanční částku, kterou použije na nákup drobného materiálu /lepidla, papíry, pastelky atd/. školy pak zajišťuje po dohodě s pracovníky školní družiny obnovu interiéru. Ve všech odděleních je /alespoň na části místnosti/umístěn koberec a relaxační zóna. Součástí je televize s DVD přehrávačem a skříňové sestavy, sloužící k uložení her a hraček. Stěny místností jsou vkusně vyzdobeny. Ve třídách jsou dětem k dispozici umývadla s hygienickými zásobníky na papírové ručníky.

4. Výchovně vzdělávací program

Výchovně vzdělávací strategie

Formou zájmových činností umožňujeme dětem osvojení různých strategií učení, podněcujeme je k tvořivému myšlení, logickému uvažování a k řešení problémů. Snažíme se rozvíjet jejich schopnost spolupráce s respektováním druhých. Děti vedeme k účinné a otevřené komunikaci s vrstevníky i dospělými, k zodpovědnému chování k sobě i okolí.

Kompetence k učení

si osvojují při přípravě na vyučování, která probíhá formou didaktických her, soutěží, kvizů, hrami s počítáním, šachy, kvarteta, písemnou formou a vypracováním domácích úkolů za souhlasu rodičů.

Kompetence k řešení problémů

Snaží se řešit různé situace samostatně objevuje různé varianty řešení , hodnotí výsledky svých činů.

Kompetence komunikativní

Zdokonalují se při jazykovém a literárním projevu, využívá informační a komunikativní prostředky, naslouchá a vhodně reaguje. Formuluje své myšlenky a názory.

Kompetence sociální a personální

Umí pracovat ve skupině, podílí se s pedagogy na vytváření pravidel pro skupinu, čerpá zkušenosti od druhých lidí.

Kompetence občanské

Naučí se osvojit názory, schopnosti a dovednosti, které jim umožní zvládnout současný i budoucí život. Řešení konfliktních situací. Naučí se aktivně zapojovat do kulturního dění. Pozná tradice, kulturně historické dědictví, chápe své povinnosti ve škole i mimo ni, umí se chovat zodpovědně a pomáhat druhým.

Kompetence pracovní

Děti dokáží využít nabízenou zájmovou činnost k rozvíjení pracovních dovedností. Mají vztah k vlastnoručně vyrobenému výrobku. Umí použít pracovní postupy při činnostech s různými materiály, dokáží pracovat s pomůckami.

Kompetence digitální

Děti dokáží práci s informacemi, efektivní komunikaci a vzájemné spolupráci v digitálním prostředí;
Děti při spolupráci, komunikaci a sdílení informací v digitálním prostředí se chovají eticky, ohleduplně a respektují k ostatní;

Vychovatel seznamuje žáky s principy bezpečného chování na internetu a vedeme je k tomu, aby při práci s informacemi uplatňovali právní a etické normy spojené s využíváním převzatých zdrojů.

obsah výchovně vzdělávací činnosti

Všechny akce a společenské aktivity probíhají plánovitě. Jednotlivé ročníky jsou rozpracovány do celkového ročního plánu školní družiny, do ročních osobních plánů vychovatelek, do měsíčních plánů. Na týdenní činnosti s vychovatelky připravují osobně.

Rozvržení činností je rozděleno do dvou rovin

V první rovině probíhá činnost zaměřená na konkrétní plánování v jednotlivých měsících roku, jako jsou výlety, výstavy, společenské akce, kulturní programy, vyhlášení výsledků soutěží organizovaných školní družinou (např. sběr papíru).
Tyto akce a činnosti jsou zpracovány konkrétně a podrobně v ročních a měsíčních plánech. Jsou aktuálně vybírány dle nabídky možností a s ohledem na roční období, ve kterých se uskutečňují.
Ve druhé rovině jsou činnosti, které se v průběhu školního roku opakují, v jednotlivých měsících navazují na sebe a kvalitativně se zlepšují. Mají návaznost na výuku a život školy, na roční období. Jsou to veškeré výchovy a příprava na vyučování, rekreační činnost a odpočinek po vyučování.

ŠD vychází především z těchto vzdělávacích oblastí:

Jazyk a jazyková komunikace
Matematika
Informativní a komunikační technologie
Člověk a jeho svět
Člověk a zdraví
Umění a kultura
Člověk a svět práce

JAZYK A JAZYKOVÁ KOMUNIKACE

Komunikace a sloh, jazyková výchova, literární výchova

Výstupy

- rozliší spisovnou a nespisovnou češtinu
- zvládá hlasité a tiché čtení, správně píše,
- umí vyprávět souvisle děj, reprodukuje obsah sdělení, zapamatuje si fakta
- navazuje na znalosti z výuky a rozvíjí je při praktických činnostech – vycházky, didaktické hry, prohlubuje logické myšlení, vyjadřuje své pocity z četby, přednáší, volně reprodukuje text, sám text voří

Činnosti

- zásady dorozumívání a mluveného projevu
- oslovení, dialog, zdvořilé vystupování, blahopřání, vyprávění
- účast v soutěžích, vystoupení na besídkách a akcích školy
- příprava na vyučování, didaktické hry k učivu
- rozšiřování pasivní i aktivní slovní zásoby, modulace řeči, drobné jazykové útvary
- naslouchání literárním dílům

MATEMATIKA A JEJÍ APLIKACE

Výstupy
- řeší jednoduchou problematiku v praktickém životě
- získá možnost srovnání sebe a ostatních dětí ve skupině
- prožívá radostné pocity při úspěchu nalezení správného řešení
- osvojí si hrou kladný vztah k matematice

Činnosti
- doplňování a rozšiřování učiva při didaktických hrách a zábavném počítání
- užití názvů geometrických tvarů v praktickém životě
- jednoduché rébusy, slovní matematické hádanky, kvízy, křížovky
- logické myšlení - šachy, kvarteta
- počítání předmětů, rozpočítávání při rozdělování do skupin, porovnávání výsledků soutěží
- předvídavost při stolních hrách
- časové údaje, rozdělení dne a činností

INFORMAČNÍ A KOMUNIKAČNÍ TECHNOLOGIE

Výstupy
- pracuje s textem a obrázkem
- ověřuje si informace

Činnosti
- základy práce s PC
- vyhledávání informací na internetu
- komunikace pomocí internetu, telefonu

ČLOVĚK A JEHO SVĚT

Místo, kde žijeme

Výstupy
- vyzná se v orientaci - bydliště, škola, obec, kraj.
- pozoruje a popíše změny v nejbližším okolí

Činnosti
- vycházky, výlety
- poznávání služeb v obci

- dopravní výchova v rámci obce

Lidé kolem nás

Výstupy
- rozlišuje blízké vztahy v rodině
- ví, jaká existují povolání a pracovní činnosti
- rozliší kladné a záporné chování
- dodržuje pravidla pro soužití ve škole

Činnost
- uplatňování společenských zásad chování, jednání s lidmi, sdílení tolerance ve skupině
- radost ze spolupráce, pozitivní klima ve skupině, klady při hodnocení
- plnění povinností
- předcházení šikaně
- pravidla pro stolování

Lidé a čas

Výstupy
- rozliší přítomnost, minulost, budoucnost
- užívá časové údaje, umí čas změřit
- zná mýty a báje spjaté s místem bydliště

Činnost
- orientace v časovém sledu programů při organizaci programu školní družiny (zájmové kroužky, výlety a ostatní zájmové akce a činnosti)
- správný režim dne a jeho dodržování
- návyk k pravidelné přípravě na vyučování
- efektivní vyplňování volného času

Rozmanitost přírody

Výstupy
- Pozoruje, porovnává změny podle ročních období
- ohleduplně se chová k přírodě a ochraňuje ji

Činnosti
- vycházky, knihy, výlety - lidský vliv na přírodu
- přispění k ochraně přírody - třídění

- odpadu, sběr starého papíru – soutěž
- péče o ptactvo

Oblast Člověk a jeho svět je pro školní družinu stěžejní, průřezově zasahuje i do oblastí výtvarné, hudební, dramatické výchovy. Má význam pro celkové zaměření činnosti školní družiny.

ČLOVĚK A JEHO ZDRAVÍ

Výstupy
- zvládá základní hygienické návyky
- má elementární znalosti o lidském těle
- pečuje o své zdraví
- dodržuje zásady bezpečnosti
- dodržuje pravidla silničního provozu
- plánuje svůj čas -duševní hygiena
- rozlišuje etapy lidského života

Činnosti
- besedy, rozhovory, práce s knihou a dokumenty - video, televize
- výživa, hygiena, denní režim
- mezilidské vztahy
- zdravotní prevence - otužováním a pohybem
- zásady první pomoci - praktické ukázky
- bezpečné chování při hrách a zájmových činnostech

Tělesná výchova

Výstupy
- žák se naučí spojovat pohybovou činnost se zdravím, návyk na pohybovou aktivitu
- využívá nabízené příležitosti k pohybové aktivitě
- zvládá jednoduché pohybové činnosti sám i ve skupině
- dodržuje zásady bezpečnosti
- jedná podle pravidel her a soutěží
- dokáže pohybové výkony porovnat a změřit

Činnosti
- základy gymnastiky, atletiky, sportovních her, plavání, pohybových her

- turistika a pobyt v přírodě
- bruslení a bobování
- využití tělocvičny, areálů a center na využití volného času, školního hřiště, sportovních hal
- zdokonalování výkonnosti i pobytem na čerstvém
- vzduchu

Pro zvládání životních situací, učiva ve škole a celkovou odolnost je výchova ke zdraví a dodržování zásad zdravého životního stylu klíčovou kompetencí ke kvalitnímu prožití lidského života.

UMĚNÍ A KULTURA

Výtvarná výchova

Výstupy
- umí zacházet s výtvarnými potřebami a pomůckami, připraví si pracovní místo a uklidí po sobě, používá pracovní oblečení
- zvládá jednoduché výtvarné techniky
- dokáže tvořivě myslet, naučí se dál rozvíjet tvořivost
- spolupracuje a konfrontuje své názory, umí zhodnotit svůj výtvor i výtvory ostatních

Činnosti
- rozmanité výtvarné techniky - vykreslování, obtiskování, zapouštění barev, voskové techniky, kresba na asfalt
- práce s přírodninami, textilem, papírem, modelovací hmotou, recyklovaným materiálem, koláže, zdobení potravinářským materiálem
- zážitkové kreslení - četba, filmy, výstavy, výlety

ČLOVĚK A SVĚT PRÁCE

Práce s drobným materiálem
Konstrukční činnosti
Pěstitelské práce
Příprava pokrmů

Výstupy
- vytváří jednoduché předměty, volí vhodné pomůcky pracovní postupy
- udržuje pořádek na pracovním místě, dodržuje bezpečnost práce
- provádí montáž a demontáž při práci se stavebnicí
- pracuje podle jednoduchého návodu, předlohy, náčrtu

- provádí jednoduché pozorování, hodnotí výsledky
- pečuje o rostliny
- připraví jednoduchý pokrm
- dodržuje základy hygieny v kuchyni
- dodržuje pravidla stolování

Činnosti
- pracovní činnosti s papírem, látkou, přírodními materiály, keramickou hlínou.
- při práci se stavebnicí pracuje dítě samostatně, často ve skupinách
- vysévá a zalévá květiny
- udržuje pořádek na školní zahradě
- stolování v praktickém životě - školní jídelna, pizzerie
- umyje po sobě drobné nádobí, utře stůl, podlahu

5. Evaluační činnost školní družiny

Je součástí celkové autoevaluace školy. Na základě podkladů vychovatelek jednotlivých oddělení zástupkyně průběžně vyhodnocuje naplňování výchovně vzdělávacích cílů, podmínek i výsledků výchovně vzdělávacího procesu.

5.13 Etická výchova – doplňující vzdělávací obor

Charakteristika doplňujícího vzdělávacího oboru

Etická výchova je projekt, který se snaží systematickým osvojováním sociálních dovedností formovat morálně vyzrálého člověka. Žák tímto způsobem získává důležité sociální kompetence: komunikativnost, sebeúctu a zdravé sebevědomí, pozitivní hodnocení druhých a především prosociální styk jednání. Prosociálnost jako schopnost vykonat něco dobrého pro druhé bez očekávání protislužby je nejdůležitější kompetencí, která zásadně pozitivně ovlivňuje rozvoj charakteru člověka.
Cílem etické výchovy je pozitivní ovlivňování postojů, motivací, hodnotového systému, norem a pravidel, tedy nejen získávání vědomostí, ale schopnost komunikovat a řešit tvůrčím způsobem sociální problémy.

Výchovné a vzdělávací strategie

Žáci se v uceleném systému etické výchovy mají naučit:

- aktivně naslouchat, otevřeně a pravdivě komunikovat
- přijmout sebe, poznat své dobré i stinné stránky
- pozitivně hodnotit druhé, vyslovit uznání, pochválit
- problémy řešit tvořivě
- vyjádřit svoje city a postoje otevřeně, ale ohleduplně
- umět se vcítit do myšlení a citů druhých
- překonávat agresivní reakce
- zvolit si pozitivní vzory
- ochotně poskytnout pomoc
- být citlivý pro potřeby společnosti, být prosociální i vůči členům jiných etnických, náboženských, politických a kulturních skupin

Učitel k vytváření kompetencí využívá strategií uvedených u jednotlivých předmětů
Učitel využívá inscenačních metod - forma her, scének, tvořivých aktivit, zážitkové metody a přenos do reálného života, pro výuku je dobré využívat komunitní kruh s nastavením určitých pravidel. Základním předpokladem prosociálního chování je vytvoření výchovného společenství, v kterém panují dobré vztahy na všech úrovních (učitel – žák, žák – žák, učitel – rodič, rodič – žák, žák – žák, žák – pracovníci školy)

Časová dotace:
Principy etické výchovy prolínají každou vyučující hodinou, bez ohledu na předmět. Do ŠVP naší školy byl zpracován projekt výuky etické výchovy v prvním a druhém období 1. stupně v rámci českého jazyka, prvouky, vlastivědy a výchovných předmětů. Na 2. stupni především v rámci výchovy ke zdraví, občanské výchovy a environmentální výchovy. Dále je využíván projekt prožitkové pedagogiky – zážitkový kurz (6. ročník), primární prevence naší školy a projektové vyučování.

1. stupeň

Očekávané výstupy

1. období

Žák
- si osvojí oslovování křestními jmény, používání vhodných forem pozdravu, naslouchání, dodržování jednoduchých komunikačních pravidel ve třídě, poděkování, omluvu, přiměřenou gestikulaci
- se podílí na vytváření společenství třídy prostřednictvím dodržování jasných a splnitelných pravidel
- si osvojí základní (předpoklady)vědomosti a dovednosti pro vytvoření sebeúcty a úcty k druhým
- si osvojí základy pozitivního hodnocení a přijetí druhých
- zvládá prosociální chování: pomoc v běžných školních situacích, dělení se, vyjádření soucitu, zájem o spolužáky
- vyjadřuje city v jednoduchých situacích
- využívá prvky tvořivosti při společném plnění úkolů
- reflektuje situaci druhých a adekvátně poskytuje pomoc

2. období

Žák
- reflektuje důležitost prvků neverbální komunikace, eliminuje hrubé výrazy z verbální komunikace, zvládá položit vhodnou otázku
- si uvědomuje své schopnosti a silné stránky, utváří své pozitivní sebehodnocení
- se dokáže těšit z radosti a úspěchu jiných, vyjadřuje účast na radosti i bolesti druhých, pozitivně hodnotí druhé v běžných podmínkách
- identifikuje základní city, vede rozhovor s druhými o jejich prožitcích, na základě empatického vnímání přemýšlí nad konkrétní pomocí
- jednoduchými skutky realizuje tvořivost v mezilidských vztazích, především v rodině a v kolektivu třídy
- iniciativně vstupuje do vztahů s vrstevníky, dokáže rozlišit jejich nabídky k aktivitě a na nevhodné reaguje asertivně

2. stupeň

Očekávané výstupy

Žák
-komunikuje otevřeně, pravdivě, s porozuměním pro potřeby druhých a přiměřeně situaci
-respektuje velikost a důstojnost lidské osoby, objevuje vlastní jedinečnost a identitu a vytváří si zdravé sebevědomí
-analyzuje a aplikuje empatii v kolektivu
-nahrazuje agresivní a pasivní chování chováním asertivním, neagresivním způsobem obhajuje svá práva
-rozlišuje manipulační působení médií a identifikuje se s pozitivními prosociálními vzory
-spolupracuje i v obtížných sociálních situacích

-je vnímavý k sociálním problémům, v kontextu své situace a svých možností přispívá k jejich řešení
- analyzuje etické aspekty různých životních situací
- se rozhoduje uvážlivě a vhodně v každodenních situacích a nevyhýbá se řešení osobních problémů
- aplikuje postoje a způsobilosti, které rozvíjejí mezilidské vztahy

Mezipředmětové vztahy

Etická výchova vytváří celou řadu mezipředmětových vztahů. Ve vzdělávací oblasti Jazyk a jazyková komunikace ve vzdělávacím oboru Český jazyk a literatura navazuje etická výchova na učivo naslouchání, mluvený projev, písemný projev a tvořivé činnosti s literárním textem a ve vzdělávacím oboru Cizí jazyk na učivo pravidla komunikace v běžných každodenních situacích. Ve vzdělávací oblasti Člověk a jeho svět navazuje na učivo domov, škola, rodina, soužití lidí, chování lidí, základní globální problémy, ohleduplné chování k přírodě, ochrana přírody, partnerství rodičovství a základy sexuální výchovy. Ve vzdělávací oblasti Člověk a společnost ve vzdělávacím oboru Výchova k občanství navazuje na učivo naše škola, obec, region, kraj, lidská setkání, vztahy mezi lidmi, zásady lidského soužití, podobnost a odlišnost lidí,

osobní rozvoj, vnitřní svět člověka a lidská práva. Ve vzdělávací oblasti Člověk a příroda ve vzdělávacím oboru Přírodopis navazuje na učivo životní styl a ochrana přírody a životního prostředí. Ve vzdělávací oblasti Člověk a kultura ve vzdělávacím oboru Výtvarná výchova navazuje na učivo prostředky pro vyjádření emocí, pocitů, nálad, fantazie, představ a osobních zkušeností a ověřování komunikačních účinků. Ve vzdělávací oblasti Člověk a zdraví ve vzdělávacím oboru Výchova ke zdraví navazuje na učivo vztahy mezi lidmi a formy soužití, změny v životě člověka a jejich reflexe, zdravý způsob života a péče o zdraví, rizika ohrožující zdraví a jejich prevence a osobnostní a sociální rozvoj. V doplňujícím vzdělávacím oboru Dramatická výchova navazuje na učivo základní předpoklady dramatického jednání a proces dramatické a inscenační tvorby.

Oborem prolínají průřezová témata:

Z průřezových témat navazuje především na vzdělávací obsah osobnostní a sociální výchovy, multikulturní výchovy, environmentální výchovy a mediální výchovy.

Vzdělávací oblast: Jazyk a jazyková komunikace
Vyučovací předmět: Český jazyk
Ročník: 1. – 3. ročník

Dílčí výstupy Žák:	Učivo	Průřezová témata, zipředmětové vztahy, projekty a kurzy
- osvojí si základní vědomosti a dovednosti – pomoc, darování, spolupráce, dělení se - učí se pozitivnímu hodnocení sebe a druhých, seznamuje se s možnostmi neverbální komunikace – postoj těla, mimika, zrakový kontakt - učí se naslouchat druhým, dodržuje jednoduchá pravidla ve třídě, umí se omluvit, poděkovat, zvládá přiměřenou komunikaci	Komunikační a slohová výchova – mluvený projev, naslouchání	**OSV** - morální rozvoj – hodnoty, postoje, etika dramatizace **OSV** – komunikace **OSV** - osobnostní rozvoj, mezilidské vztahy

Vzdělávací oblast: Člověk a jeho svět
Vyučovací předmět: Prvouka
Ročník: 1. – 3. ročník

Dílčí výstupy Žák:	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, projekty a kurzy
- osvojí si oslovování křestními jmény, používání vhodných forem pozdravu, naslouchání, dodržování jednoduchých pravidel, poděkování, omluvu, přiměřenou gestikulaci, učí se zvládat prosociální chování, vyjádření soucitu - učí se pozitivnímu hodnocení sebe, druhých - vyjadřuje city v jednoduchých situacích, reflektuje situace druhých a adekvátně poskytuje pomoc, učí se hledat možnosti, jak přijímat a odmítat nabídky druhých - asertivní chování – je schopen odmítnout nabídku k podvodu, krádeži, pomlouvání	Lidé kolem nás – soužití, chování lidí, chování ve škole Člověk a jeho zdraví – osobní bezpečí	**MV** - Lidské vztahy **OSV** - Sociální rozvoj -Poznávání lidí

Vzdělávací oblast: Umění a kultura
Vyučovací předmět: Výtvarná výchova
Ročník: 1. – 3. ročník

Dílčí výstupy Žák:	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, projekty a kurzy
- projevuje tvořivost a kreativitu při plnění úkolů, snaží se vyjádřit emoce pozitivní formou - uvědomuje si své schopnosti a silné stránky – sebehodnocení - učí se vyjádřit své pojetí úkolu, hodnotit se ve vztahu ke kolektivu, přijmout kritiku	Rozvíjení smyslové citlivosti Ověřování komunikačních dovedností	**OSV** - rozvoj schopnosti poznávání

Vzdělávací oblast: Člověk a zdraví
Vyučovací předmět: Tělesná výchova
Ročník: 1. – 3. ročník

Dílčí výstupy Žák:	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, projekty a kurzy
- učí se základy asertivního chování, snaží se osvojit si základy pozitivního hodnocení k sobě a k druhým, učí se úctě, zvláště k těm, kteří mají nějaký handicap, pokouší se umět prohrávat a překonávat neúspěch - učí se spolupracovat, dodržuje pravidla her, učí se sebeovládání	Činnosti ovlivňující zdraví Činnosti ovlivňující úroveň pohybových dovedností Činnosti podporující pohybové učení	**OSV** - osobnostní rozvoj, sebepoznání, sebepojetí

Vzdělávací oblast: Člověk a svět práce
Vyučovací předmět: Praktické činnosti
Ročník: 1. – 3. ročník

Dílčí výstupy Žák:	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, projekty a kurzy
- učí se komunikovat při práci ve skupině s ostatními a přizpůsobit se jejich postupům - pomáhá ostatním s řešením úkolu - využívá prvků tvořivosti - má radost ze společných úspěchů - učí se sebekritice, získává pozitivní představu o sobě samém, utváří si pozitivní sebehodnocení	Práce s drobným materiálem Konstrukční činnosti Pěstitelské práce Příprava pokrmů	**OSV**- týmová spolupráce **OSV** - osobnostní rozvoj. - rozvoj schopností poznání **OSV** - sociální rozvoj. - kooperace - morální rozvoj - řešení problémů, rozhodovací dovednosti

Vzdělávací oblast: Jazyk a jazyková komunikace
Vyučovací předmět: Český jazyk
Ročník: 4. – 5. ročník

Dílčí výstupy Žák:	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, projekty a kurzy
- eliminuje hrubé výrazy z verbální komunikace, zvládá položit vhodnou otázku - reflektuje důležitost prvků s neverbální komunikace – postoj těla, mimika, zrakový kontakt, gesta, podání ruky - akceptace druhého – umění odpustit, pomocí empatie předpokládat reakci druhých - uvědomuje si své schopnosti a silné stránky, utváří si pozitivní hodnocení - komunikace citů – vyjadřuje a usměrňuje základní city, pocity spokojenosti, radosti, sympatie, smutku, obav a hněvu	Komunikační a slohová výchova – mluvený projev, naslouchání, mluvený projev	**OSV** - morální rozvoj – hodnoty, postoje, etika **OSV** – komunikace **OSV** - osobnostní rozvoj, mezilidské vztahy

Vzdělávací oblast: Matematika a její aplikace
Vyučovací předmět: Matematika
Ročník: 4. – 5. ročník

Dílčí výstupy Žák:	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, projekty a kurzy
- uvědomuje si své schopnosti a silné stránky, utváří si své pozitivní sebehodnocení - učí se společnému plnění úkolů, zbavování se strachu z neznámého řešení úkolu a z tvořivého experimentování	Číslo a početní operace Nestandardní aplikační úlohy a problémy	**OSV** - osobnostní rozvoj - rozvoj schopnosti poznávání **OSV** - osobnostní rozvoj - kreativita

Vzdělávací oblast: Člověk a jeho svět
Vyučovací předmět: Vlastivěda
Ročník: 4. – 5. ročník

Dílčí výstupy Žák:	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, projekty a kurzy
- pozitivně hodnotí druhé – v běžných podmínkách projevování pozornosti a laskavosti, vyjádření uznání, účinnost pochvaly, připisování pozitivních vlastností druhým, správná reakce na pochvalu - akceptuje druhého – nacvičuje přátelské přijetí, umění odpustit, pomocí empatie předpokládat reakci druhých	Lidé kolem nás – soužití, chování lidí, chování ve škole	**MV** - Lidské vztahy **OSV** - Sociální rozvoj -Poznávání lidí

Vzdělávací oblast: Člověk a jeho svět
Vyučovací předmět: Přírodověda
Ročník: 4. – 5. ročník

Dílčí výstupy Žák:	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, projekty a kurzy
- hledá možnost, jak vycházet s jinými lidmi v rodině, ve třídě, mezi vrstevníky - rozlišuje mezi nabídkami druhých, učí se odmítnout nabídku k podvodu, zneužívání návykových látek a sexuálnímu zneužívání, ke krádeži	Člověk a jeho zdraví – osobní bezpečí Lidé kolem nás	**OSV** - sociální rozvoj - poznávání lidí, mezilidské vztahy **EV -** vztah člověka k prostředí **OSV** - seberegulace a sebeorganizace, psychohygiena

Vzdělávací oblast: Člověk a zdraví
Vyučovací předmět: Tělesná výchova
Ročník: 4. – 5. ročník

Dílčí výstupy **Žák:**	**Učivo**	**Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, projekty a kurzy**
- učí se základy asertivního chování, snaží se osvojit si základy pozitivního hodnocení k sobě a k druhým, učí se úctě, zvláště k těm, kteří mají nějaký handicap, pokouší se umět prohrávat a překonávat neúspěch - je schopen spolupráce – radost ze společné činnosti a výsledku, vyjádření zájmu, základní pravidla spolupráce - akceptuje druhého – zážitek přijetí pro každé dítě, umění odpustit - uvědomuje si své silné stránky, utváří si své pozitivní sebehodnocení	Činnosti ovlivňující zdraví Činnosti ovlivňující úroveň pohybových dovedností Činnosti podporující pohybové učení	**OSV** - osobnostní rozvoj, sebepoznání, sebepojetí

Vzdělávací oblast: Člověk a zdraví, Člověk a společnost
Ročník: 6. – 9. ročník

Dílčí výstupy Žák:	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, projekty a kurzy
- seznamuje se s cíli etické výchovy - učí se definovat prosociálnost jako hlavní cíl etické výchovy - pozoruje neverbální projevy)zrakový vjem, mimika, gestikulace, vzdálenost) - učí se správnému naslouchání a vedení rozhovoru - pprocvičuje základní prvky komunikace - uvažuje o dopadu pravdy a lži na mezilidské vztahy	Umění rozhovoru – komunikace otevřená komunikace – úrovně komunikace, zásady verbální komunikace, komunikační chyby, dialog, komunikace ve ztížených podmínkách aktivní naslouchání – cíle, výhody, zásady, způsob a nácvik aktivního naslouchání	**OSV** – vzájemné poznávání ve skupině **OSV** – řeč těla, řeč zvuků a slov Komunikace v různých situacích Občanská výchova, Výchova ke zdraví
- uvědomuje si hodnotu a velikost člověka a projevuje úctu k lidské osobě - dokáže vyjádřit pozitivní sebehodnocení - vidí realisticky své silné a slabé stránky - pozitivně hodnotí druhé	Člověk jako osobnost jedinečnost a identita člověka – rozvoj sebevědomí, rozvoj sebeovládání, úvahy nad mravními zásadami Člověk a lidská práva úcta k lidské osobě – lidská práva, zdroje lidských práv, svoboda, rovnost, občanská zralost	**OSV –** dovednosti pro pozitivní naladění mysli a dobrý vztah k sobě samému, uvolnění, relaxace Občanská výchova, Výchova ke zdraví
- zvládá identifikaci a vyjádření citů - přiměřeně zvládá a usměrňuje prudké emoce - hledá vhodný způsob ovládání negativních citů - aplikuje přiměřeně asertivní techniky na různé situace	Člověk a citový život asertivní chování – přijatelný kompromis, konstruktivní kritika, přijetí pochvaly, požádání o laskavost, realizace svých práv, řešení konfliktu obrana před manipulací fair play – zdravá soutěživost, dodržování pravidel hry, prosociálnost a sport Život ve společnosti reálné a zobrazené vzory – pozitivní vzory versus pochybné idoly	**OSV** – cvičení sebekontroly, sebeovládání **OSV** – komunikuje v různých situacích Občanská výchova, Výchova ke zdraví, Tělesná výchova

- dokáže vyhledat a určit vzory prosociálnosti ve svém okolí i mezi veřejně známými osobnostmi - rozlišuje mezi pozitivním a negativním působením médií - uvědomuje si, že on sám může být potencionálním vzorem pro druhé	podpora pozitivního působení médií – účinná obrana proti manipulaci médii, média a volný čas já – potenciální vzor pro druhé – zodpovědný život, zdravý způsob života	**OSV** – analýzy vlastních i cizích postojů v chování lidí – odpovědnost, spolehlivost, spravedlnost, respektování **MV** – pěstování kritického přístupu ke zpravodajství a reklamě Občanská výchova, Výchova ke zdraví, Informatika
- dokáže vytvořit pracovní skupinu a efektivně spolupracovat - uplatňuje prosociální chování ke svým blízkým- v rodině, škole, kamarádům - vnímá potřeby lidí ve společnosti, ve světě - praktickým způsobem se zapojí do pomoci druhým	Život ve společnosti, globální problémy lidstva iniciativa a tvořivost – školní prostředí, rodina, ochota ke spolupráci, přátelství iniciativa ve ztížených podmínkách uplatnění komplexní prosociálnosti – bída světa, informovanost o situaci třetího světa, vztah k menšinám	**OSV –** rozvoj individuálních a sociálních dovedností pro etické zvládnutí situací soutěže, konkurence **MKV** – odpovědnost a přispění každého jedince za odstranění diskriminace a předsudků vůči etnickým skupinám Občanská výchova, Zeměpis
- dokáže aplikovat etickou výchovu v praktickém životě	Aplikovaná etická výchova etické hodnoty – v rámci Občanské výchovy – zdroje etiky, osobní odpovědnost, smysl života, aplikace mravních zásad sexuální zdraví – v rámci Výchovy ke zdraví rodina – v rámci Občanské výchovy – práva a povinnosti, komunikace v rodině duchovní rozměr člověka – v rámci občanské výchovy a zeměpisu – obrana proti sektám, tolerance ekonomické hodnoty – v rámci Občanské výchovy, Praktických činností – svět práce, Matematiky, ochrana přírody a životního prostředí – v rámci Environmentální výchovy, Přírodopisu, Chemie	**OSV –** rozvoj individuálních a sociálních dovedností pro etické zvládnutí situací